

แนวทางการปรับปรุงย่านพาณิชยกรรมและพื้นที่ริมน้ำ กรณีศึกษา
ย่านพาณิชยกรรม บริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

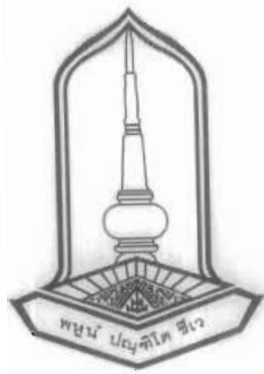
ณรงฤทธิ์ วีระกุล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประจำปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

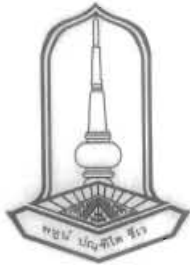
NAKORN PAK-KRET MUNICIPALITY WATERFRONT AND
COMMERCIAL DISTRICT DEVELOPMENT

NARONGRIT WEERAKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE BACHELOR DEGREE IN ARCHITECTURE
FACULTY OF ARCHITECTURE, URBAN DESIGN AND CREATIVE ARTS

2002

MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายณรงฤทธิ์ วีระกุล แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(นางพวงเพ็ญ วิบูลย์สวัสดิ์)

ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(คนบดี)

(นายศักดิ์รินทร์ แสงู)

กรรมการ

(ผู้อำนวยการสาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน)

(นายศักดิ์รินทร์ แสงู)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อวิทยานิพนธ์	โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมริมน้ำ บริเวณท่าน้ำปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์	นายณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์สักรินทร์ แซ่จู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ธราวุฒิ บุญเหลือ
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ศึกษาถึงการปรับปรุงย่านพาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำ บริเวณท่าน้ำปากเกร็ด จ.นนทบุรี เนื่องจากการเจริญเติบโตของพื้นที่อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การเพิ่มจำนวนร้านค้า และแผงลอยเกิดความแออัดบริเวณทางเท้า และพื้นที่ตลาด ปัญหาล้างแวล้อมบริเวณริมน้ำ ปัญหาการจราจร นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของภาครัฐ เช่น โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่พาณิชย์กรรมหลักบางส่วน และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของพื้นที่

วิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพื้นที่ สภาพทั่วไปของพื้นที่จากระดับภาคถึงระดับชุมชน ซึ่งรวมถึงผลกระทบอันเกิดจากโครงการและแผนพัฒนาพัฒนาด้านต่างๆ กิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้ นำมาวิเคราะห์สร้างแนวทางเลือกในการออกแบบเพื่อกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งจะเป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร สภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์รอบพื้นที่โครงการ

จากการศึกษาเน้นการพัฒนาพื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำ ให้มีการใช้พื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับการพัฒนาระบบเชื่อมโยง และการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการค้าการลงทุนและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ และผู้เข้ามาใช้พื้นที่โครงการ มีรายละเอียดโดยคร่าวดังนี้

- ก) ปรับปรุงอาคารพาณิชย์ทั้งหมดในพื้นที่โครงการ มีพื้นที่ชั้นล่างรวม 20,592 ตารางเมตร โดยประมาณ
- ข) ปรับปรุงตลาดพิชัย ตลาดศรีปากเกร็ดและตลาดเทศบาล พื้นที่ใช้สอย 6,946 ตารางเมตร
- ค) ปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำให้เป็นพื้นที่สาธารณะ ระยะทาง 470 เมตร โดยประมาณ
- ง) ปรับปรุงพื้นที่ว่างสาธารณะเพื่อการพักผ่อนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จำนวน 2 แห่ง มีพื้นที่ใช้สอยรวม 4,300 ตารางเมตร โดยประมาณ
- จ) ปรับปรุงถนนและทางเท้าในพื้นที่โครงการ เพื่อความสะดวกปลอดภัยทั้งผู้ใช้รถและผู้ใช้ถนน

โดยให้แนวความคิดต่างๆ เช่น การพัฒนาพื้นที่พาณิชย์กรรม การใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ การกำหนดมุมมองและช่องเปิด ดังแสดงไว้ในแบบเสนอแนะถึงการวางพื้นที่กิจกรรมต่างๆ การกำหนดรูปแบบและขนาดป้าย ความสูงอาคาร รูปแบบทางเท้าและอุปกรณ์ประกอบถนน ซึ่งในการนำไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 ช่วงหลัก ช่วงแรกเน้นที่การพัฒนาพื้นที่พาณิชย์หลักของโครงการ และช่วงหลังเน้นการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยว ซึ่งเทศบาลจะเป็นหลักและอาศัยการร่วมทุนกับเอกชนในการรับผิดชอบโครงการ

TITLE	Nakorn Pakkret Municipality Commercial District and Waterfront Development		
AUTHOR	Narongrit Weerakul		
ADVISOR	Sakarin Sea-Phu		
DEGREE	Bachelor	MAJOR	Urban Design
UNIVERSITY	Maharakham University	DATE	10 March 2003

ABSTRACT

Because of rapidly increasing commerce ,the environment of Nakorn Pak-Kret Waterfront has been affected by the density of populations, concerning the breeding spawn of shops, the waterfront environment pollution and the traffic jammed throughout the government's improvement project. The example, the construction of Bridge Acrossing Chao Phra-ya River Project makes to losing some commercial areas and changing the fundamental construction

The basic study is covered the history of area, general physical from Macro scale to Micro scale including the affected from development planning project and behavior populations. An analysis and creation the alternative of design is identified the target and objective which are the ways to develop area and landscape vicinity of this project.

The study's emphasized to develop commercial district and waterfront for potential areas using, to improve linked system and to support trading and activities of community throughout comfortable commerce as details bellows:

- A) To improve all commercial building in area project approximately 20,592 m*m at ground floor.
- B) To improve Pichai Market, Sri Pakkret Market and Nakorn Pak-Kret Municipality Market approximately 6,946 m*m
- C) To improve waterfront area to be public space
- D) To improve spaces areas to be recreation area and supporting tourism inside
- E) To improve the street and sidewalk for populations safety

The several concept, which is composed of 2 concepts. The first concept's emphasized to develop central commercial area and the second concept improves public area for recreation and tourism. The municipal is the main state to response this project.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
ยิ่งจาก อาจารย์สักรินทร์ แซ่จู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์พวงเพ็ญ วิบูลย์สวัสดิ์ ประธาน
กรรมการสอบ และ อาจารย์จิราภา ธนาไชยสกุล กรรมการสอบ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง
ขอขอบคุณ ท่านอาจารย์ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาตลอดเวลา ทำให้ผู้ทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ
การศึกษาลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เลี้ยงดูข้าพเจ้าจนเติบโต เพื่อให้ข้าพเจ้ามีโอกาสศึกษามาถึง
ระดับนี้ และเป็นกำลังใจและกำลังทรัพย์ ในยามที่ข้าพเจ้าท้อแท้

ขอขอบคุณ ปอย ต๊ะ ต้ม แห่ง พงศ์ ตู พี สัน เหมมา หลวง เสก เพื่อนๆสถาบันพัฒนกรรมศาสตร์
ฝั่งเมืองและนฤมิตรศิลป์ รุ่น 2 ทุกคนที่ให้คำปรึกษาและใช้ชีวิตร่วมทุกข์ ร่วมสุขกันมากับข้าพเจ้าตลอดเวลา 5 ปี
และนางสาวชนิษฐา เกิด แก้วฟ้า ที่เป็นกำลังใจและคอยเคียงข้างข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบคุณพี่เอ้ พี่ตูน พี่บิน พี่ป๋อง พี่กอล์ฟ และพี่ๆ รุ่น 1 ที่ให้คำปรึกษาคอยเป็นห่วง และ
รุ่นน้องคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝั่งเมืองและนฤมิตรศิลป์ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง

นายณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
คำนำ	ซ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนที่	ญ
สารบัญแผนภูมิ	อ
สารบัญภาพประกอบ	อ

1	ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ	1
	ขอบเขตการศึกษา	2
	ขอบเขตทางพื้นที่	2
	ขอบเขตด้านเนื้อหา	3
	ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการเก็บข้อมูล	3
	เป้าหมายของการศึกษาและผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
	ระยะเวลาการดำเนินงานการศึกษา	4
	แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาโครงการโดยสรุป	4
2	วรรณกรรมและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงการ	5
	วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย งานศึกษาต่างๆที่เกี่ยวข้อง	5
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับย่านพาณิชยกรรม	5
	แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาย่านการค้า	6
	แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่ริมน้ำ	6
	กรณีศึกษา	7
	วัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิเคราะห์กรณีศึกษา	7
	โครงการกรณีศึกษา	7

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

โครงการพัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรม และพื้นที่ริมน้ำ ย่านปากคลองตลาด และตลาดท่าเตียน	7
โครงการพัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรม และพื้นที่ริมน้ำย่านถนนเจริญกรุงระหว่างคลองผดุงกรุงเกษม ถึงสะพานตากสิน	12
แนวความคิดในการควบคุมการออกแบบ Battery Park City	15
แนวความคิดในการควบคุมการออกแบบ Manhattan Landing	17
การเปรียบเทียบกรณีศึกษา	19
สรุปการศึกษาและแนวทางการประยุกต์ใช้	22
3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ระดับภาค อนุภาค จังหวัด อำเภอ (Macro study)	23
การศึกษาข้อมูลในระดับภาค-อนุภาค	23
นโยบาย แผน โครงการ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง	23
การพัฒนาภาคกลาง	23
ภาคมหานคร	25
สภาพทั่วไปของภาคมหานคร กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	25
สภาพทั่วไปในระดับภาค	25
ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต	26
สภาพภูมิศาสตร์	27
การคมนาคมขนส่ง	27
บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค	28
การศึกษาข้อมูลในระดับจังหวัดนนทบุรี	29
นโยบาย แผน โครงการที่เกี่ยวข้อง	29
วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัด	29
สภาพทั่วไประดับจังหวัด	34
ประวัติจังหวัดนนทบุรี	34
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด	34
ด้านกายภาพ	34
ด้านการเมืองการปกครอง	37
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	37
ด้านเศรษฐกิจ	41

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

ด้านสังคม	45
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	48
บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัด	50
การศึกษาข้อมูลในระดับอำเภอ หรือพื้นที่เมือง	52
นโยบาย แผน โครงการ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง	52
นโยบายคณะเทศมนตรีนครปากเกร็ด	52
วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด	52
โครงการที่เกี่ยวข้อง	57
สภาพโดยทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครปากเกร็ด	58
ข้อมูลสภาพทั่วไป	59
ข้อมูลสภาพทางโครงสร้างพื้นฐาน	61
ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ	63
ข้อมูลสภาพสังคม	65
ข้อมูลสภาพทรัพยากรธรรมชาติ	68
บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอ	69
สรุปการศึกษาในระดับภาค อนุภาค จังหวัด อำเภอ	70
4 สภาพทั่วไปของพื้นที่ในระดับชุมชน (Micro scale)	71
สรุปภาพรวมระดับอำเภอ	71
ประวัติศาสตร์ชุมชนและอดีตการตั้งถิ่นฐาน	72
ความเป็นมาของย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด	72
ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานชุมชน	72
โครงสร้างกลุ่มประชากรในพื้นที่	73
ลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น	74
สภาพทางกายภาพของชุมชน	74
ตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดและสภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์	74
การสำรวจด้วยสายตา (Visual Survey)	76
การใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน	92
โครงสร้างพื้นฐาน	96
ระบบการคมนาคมและการสัญจรที่เกี่ยวข้อง	96

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

สภาพแวดล้อมชุมชน	98
สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของชุมชน	98
กฎหมายในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	100
สรุปภาพรวมชุมชน	102
 5 การวิเคราะห์ชุมชนในพื้นที่โครงการและพฤติกรรมกลุ่มผู้ใช้โครงการ	104
การสรุปภาพรวมการพัฒนาและปัญหาที่เกี่ยวข้อง	104
โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง	117
ความต้องการการตอบสนองของกลุ่มกิจกรรมภายในชุมชน	123
พฤติกรรมกลุ่มผู้ใช้โครงการ	124
ปัจจัยการเกิดพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม	124
กลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ	127
การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้โครงการในอนาคต	132
การคาดการณ์พื้นที่ใช้สอยโครงการ	136
การวิเคราะห์กฎหมายภายในพื้นที่โครงการ	138
สรุปผลการศึกษา	139
 6 การสรุปข้อมูลและแนวทางการพัฒนาโครงการ	140
ขอบเขตที่ตั้งโครงการและการขยายตัวในอนาคต	140
เกณฑ์การกำหนดขอบเขตพื้นที่ตั้งโครงการ	140
การสรุปข้อมูลพื้นที่ใช้สอยและจำนวนผู้ใช้โครงการ	142
การสร้างแนวทางเลือกและปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดการพัฒนาโครงการ	143
การเปรียบเทียบลักษณะโครงการกับวัตถุประสงค์ของงานออกแบบ	143
แนวทางการกำหนดทางเลือกในการออกแบบพัฒนาโครงการ	146
สรุปลำดับในการศึกษาภาคข้อมูล	148
 7 การออกแบบโครงการ	150
ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์การออกแบบโครงการ	150
แนวความคิดการออกแบบ	151
แนวความคิดการออกแบบทางด้านกายภาพ	151

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

แนวความคิดการออกแบบทางด้านสังคม พฤติกรรมและการรับรู้ในการใช้งาน	159
Design Program and Behavior Program	160
ทางเลือกการออกแบบ	176
การนำเสนอแบบร่างโครงการ	178
การออกแบบขั้นสมบูรณ์	180
การเสนอแนะแนวทางการควบคุมการออกแบบ	182
สรุปการออกแบบ และผลการศึกษา	186
Design Checklist	186
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา	186

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.1	แสดงระยะเวลาการดำเนินการศึกษา	4
2.1	แสดงจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	12
2.2	แสดงการเปรียบเทียบกรณีศึกษา	19
3.1	แสดงเขตการปกครองของจังหวัดนนทบุรี	36
3.2	แสดงข้อมูลจำนวนประชากรของจังหวัดนนทบุรี	37
3.3	แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ พ.ศ.2538-2542	41
3.4	แสดงจำนวนโรงเรียน ครู/อาจารย์ ห้องเรียนและนักเรียน จำแนกตามสังกัด ปี พ.ศ.2542	45
3.5	แสดงอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่1และชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 ปีการศึกษา พุทธศักราช 2538-2542 ของจังหวัดนนทบุรี	45
3.6	แสดงจำนวนสถานพยาบาลและอัตราส่วนเตียงต่อประชากรจังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2542	47
3.7	แสดงจำนวนตำบล หมู่บ้าน และครัวเรือนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	60
3.8	แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	66
3.9	แสดงข้อมูลประชากรและครัวเรือน	66
3.10	แสดงการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	67
3.11	แสดงรายละเอียดของคลองสาธารณะในเขตเทศบาล	68
4.1	แสดงประเภทของปัญหา และตำแหน่งที่เกิดปัญหา	91
4.2	แสดงช่วงเวลาของประเภทการค้าและบริการ	103
5.1	แสดงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสในการพัฒนาและข้อจำกัด(SWOT)ของพื้นที่	105
5.2	สรุปโครงการพัฒนาด้านต่างๆ	121
5.3	แสดงรายละเอียดของผู้ใช้โครงการ	128
5.4	แสดงข้อมูลจำนวนประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ.2521-2543	132
5.5	แสดงพื้นที่พาณิชย์ประเภทต่างๆจำแนกตามย่าน	133
5.6	สรุปประชากรที่มาใช้บริการย่านต่างๆ	134
5.7	แสดงการให้บริการของประชากรบริเวณรอบๆย่านพาณิชย์กรมปากเกร็ด	134
5.8	จำแนกจำนวนผู้เข้ามาให้บริการกับประเภทของบริการ	135
5.9	จำแนกจำนวนผู้เข้ามาให้บริการกับประเภทของบริการในอนาคต	136
5.10	แสดงพื้นที่การค้าในปัจจุบัน	136
5.11	สรุปพื้นที่ให้สอยทั้งหมดในอนาคต	137
6.1	จำแนกจำนวนผู้เข้ามาให้บริการกับประเภทของบริการในอนาคต	142

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
6.2 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดในอนาคต	142
7.1 แสดง Design Program และ Behavior Program	161

สารบัญแผนที่

แผนที่ที่	หน้า
1.1 แสดงขอบเขตทางพื้นที่	2
2.1 แสดงที่ตั้งของตลาดท่าเตียน และปากคลองตลาด	9
2.2 แสดงพื้นที่ของ Batter Park City	15
2.3 แสดงพื้นที่ของ Manhattan Landing	18
3.1 แสดงขอบเขตภาคกลาง	26
3.2 แสดงขอบเขตจังหวัดนนทบุรี	34
3.3 แสดงโครงการสะพานข้ามแม่น้ำ	58
3.4 แสดงเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	60
3.5 แสดงเส้นทางหลักและเส้นทางรองในภายในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	62
4.1 แสดงเขตเทศบาลนครปากเกร็ด และเขตตำบลปากเกร็ด	75
4.2 แสดงจินตภาพของพื้นที่	77
4.3 แสดงสภาพทางธรรมชาติ	78
4.4 แสดงรูปร่างเมือง	80
4.5 แสดงลวดลายของอาคาร	81
4.6 แสดงความละเอียดของอาคาร	83
4.7 แสดงที่ว่างในพื้นที่	84
4.8 แสดงช่วงเวลาในพื้นที่	87
4.9 แสดงความสูงของอาคาร	90
4.10 แสดงปัญหาในพื้นที่	93
4.11 แสดงพื้นที่ดึงดูดและเชื่อมโยงของพื้นที่	94
4.12 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	95
4.13 แสดงสาธารณูปการในพื้นที่	97
4.14 แสดงเส้นทางระบบขนส่ง	99
5.1 แสดงโครงการที่เกี่ยวข้อง	118
5.2 แสดงกลุ่มกิจกรรมกับพื้นที่	131
6.1 แสดงพื้นที่อาคารพาณิชย์ ตลาด บริการสาธารณะ และแผงลอย	140
6.2 แสดงพื้นที่ที่ได้รับ กระทบจากโครงการพัฒนาต่างๆ	141
6.3 แสดงขอบเขตของพื้นที่โครงการ	141
6.4 แสดงความสัมพันธ์ในพื้นที่	148
7.1 แสดงแนวความคิดในการจัดวางพื้นที่	152
7.2 แสดงแนวความคิดในการจัดการอาคาร	153

สารบัญแผนที่(ต่อ)

แผนที่ที่

หน้า

7.3	แสดงแนวความคิดด้านการออกแบบจินตภาพในโครงการ	154
7.4	แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิสัญลักษณ์	157
7.5	แสดงแนวความคิดด้านการสัญจร	157
7.6	แสดงระบบทางเดินหลักและรอง	158
7.7	แสดงรูปแบบทางเดิน	158
7.8	แสดงทางเลือกการให้ประโยชน์ที่ดิน	177
7.9	แสดงทางเลือกด้านการจัดการการให้ประโยชน์ที่ดิน	177
7.10	แสดงทางเลือกการออกแบบจินตภาพ	177
7.11	แสดงการนำเสนอแบบร่างโครงการ	178
7.12	แสดงผังแม่บทของโครงการ	180

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1.1	แสดงขั้นตอนการดำเนินโครงการ	3
4.1	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุ ของเทศบาลนครปากเกร็ด	73
5.1	แสดงลำดับของปัญหา	115
5.2	แสดงพหุมิติประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	126
5.3	แสดงจำนวนผู้ประกอบการค้าภายในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด	126
5.4	แสดงจำนวนประชากรในปัจจุบัน และจำนวนประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต	132
6.1	แสดงแนวทางการพัฒนาการพาณิชย์	147
6.2	แสดงภาพสรุปของโครงการ	149

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่

หน้า

4.1	แสดงมรรควิถีในพื้นที่	88
4.2	แสดงลักษณะการบอกทิศทาง	88
4.3	แสดงลักษณะเส้นขอบฟ้าและทิศทางของพื้นที่	89
4.4	แสดงสถานที่ที่ใช้จัดงานประเพณีต่างๆของเทศบาล	89
5.1	แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมของคนในพื้นที่	125
6.1	เปรียบเทียบสถานที่ซึ่งมีเอกลักษณ์	143
6.2	เปรียบเทียบความต่อเนื่องและปิดล้อม	144
6.3	เปรียบเทียบสถานที่ที่มีความน่าสนใจ	144
6.4	เปรียบเทียบการเข้าถึง	145
6.5	เปรียบเทียบจินตภาพ	145
6.6	เปรียบเทียบสถานที่ที่มีการปรับเปลี่ยน	146
6.7	เปรียบเทียบสถานที่ซึ่งมีความหลากหลาย	146
7.1	แสดงสภาพเส้นทางย่อยที่เป็นปัญหา	155
7.2	แสดงแนวทางในการพัฒนาเส้นทาง	155
7.3	แสดงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เกาะกลาง	155
7.4	แสดงแนวคิดในการพัฒนาทางเท้าริมถนน	159
7.5	แสดงแนวคิดด้านรูปแบบทางเดินในย่านร้านค้า	159
7.6	แสดงแนวความคิดด้านทางเดินริมน้ำ	159
7.7	แสดงการนำเสนอรูปตัดแบบร่างโครงการ	178
7.8	แสดงการนำเสนอรูปด้านแบบร่างโครงการ	179
7.9	แสดงรูปด้านของโครงการ	180
7.10	แสดงแบบขยายสวนสาธารณะ	181
7.11	แสดงแบบขยายพื้นที่ริมน้ำ	181
7.12	แสดงรูปตัดส่วนต่างๆในโครงการ	182
7.13	แสดงทัศนียภาพภายในโครงการ	182
7.14	แสดงการควบคุมอาคารและแบบขยายต่างๆ	183
7.15	แสดงระยะเวลาของโครงการ	183
7.16	แสดงภาพจากหุ่นจำลอง	184

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

เทศบาลนครปากเกร็ดตั้งอยู่ที่ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดนนทบุรีประมาณ 10 กิโลเมตร ทำเลที่ตั้งเป็นบริเวณทล ติดกับกรุงเทพมหานคร

บริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด จนถึงท่าน้ำปากเกร็ดมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเนื่องจากศักยภาพของพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของการสัญจรจากทางรถสู่ทางเรือ และเป็นจุดต่อทางการเดินทางสู่กรุงเทพมหานคร และสู่พื้นที่รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง เช่น ปทุมธานี อโยธยา เป็นย่านที่อยู่อาศัยตั้งแต่ระดับหมู่บ้านต่างๆ ถึงอพาร์ทเมนต์ เป็นพื้นที่ที่สามารถเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เช่น วัดกู้ วัดปรมัยยิกาวาส วัดกลางเกร็ด และหมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา เกาะเกร็ด และยังได้รับผลกระทบจากเมืองทองธานี ซึ่งเป็นย่านที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ รวมถึงเป็นแหล่งกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ ส่งผลให้พื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด จนถึงท่าน้ำปากเกร็ดมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จนเป็นย่านพาณิชย์กรรมที่สำคัญเป็นอันดับสองของจังหวัด

ปัจจุบันเนื่องจากการขยายตัวของพื้นที่อย่างรวดเร็ว ประกอบกับการวางแผนการแก้ปัญหาที่ล่าช้าทำให้พื้นที่พาณิชย์กรรมเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ย่านที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่และชุมชนใกล้เคียง ทัศนียภาพของชุมชน และการใช้ที่ดินบริเวณท่าน้ำปากเกร็ด

และสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ดระยะ 5 ปี(พ.ศ.2545-2549) ที่มุ่งเน้นให้เป็นเมืองน่าอยู่ บนพื้นฐานของการพัฒนาที่สมดุลย์ในทุกด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงโครงการที่มุ่งเน้นด้านการแก้ปัญหาทางด้านจราจร ได้แก่ โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นโครงการที่ช่วยในการระบายความหนาแน่นของการจราจรบริเวณสะพานพระนั่งเกล้า ถนนรัตนวิบูลย์ ซึ่งโครงการต่าง ๆ จะส่งผลกระทบโดยตรงสู่พื้นที่ในระยะเวลาอันใกล้

ผลกระทบที่เกิดขึ้นพื้นที่คือการสูญเสียพื้นที่พาณิชย์กรรมไปกับการเวนคืนที่ดิน ผลภาวะที่เกิดจากเสียง ฝุ่นละออง และทางด้านทัศนียภาพ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวส่งผลกระทบต่อกิจการการค้า รวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จึงได้มีการคิดแนวทางการปรับปรุงเพื่อแก้ไขปัญหา และเพื่อพัฒนาพื้นที่ต่อไป

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

จุดมุ่งหมาย

เพื่อทำการออกแบบ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าน้ำปากเกร็ดให้เหมาะสม และส่งเสริมกิจกรรมด้านพาณิชย์กรรม โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

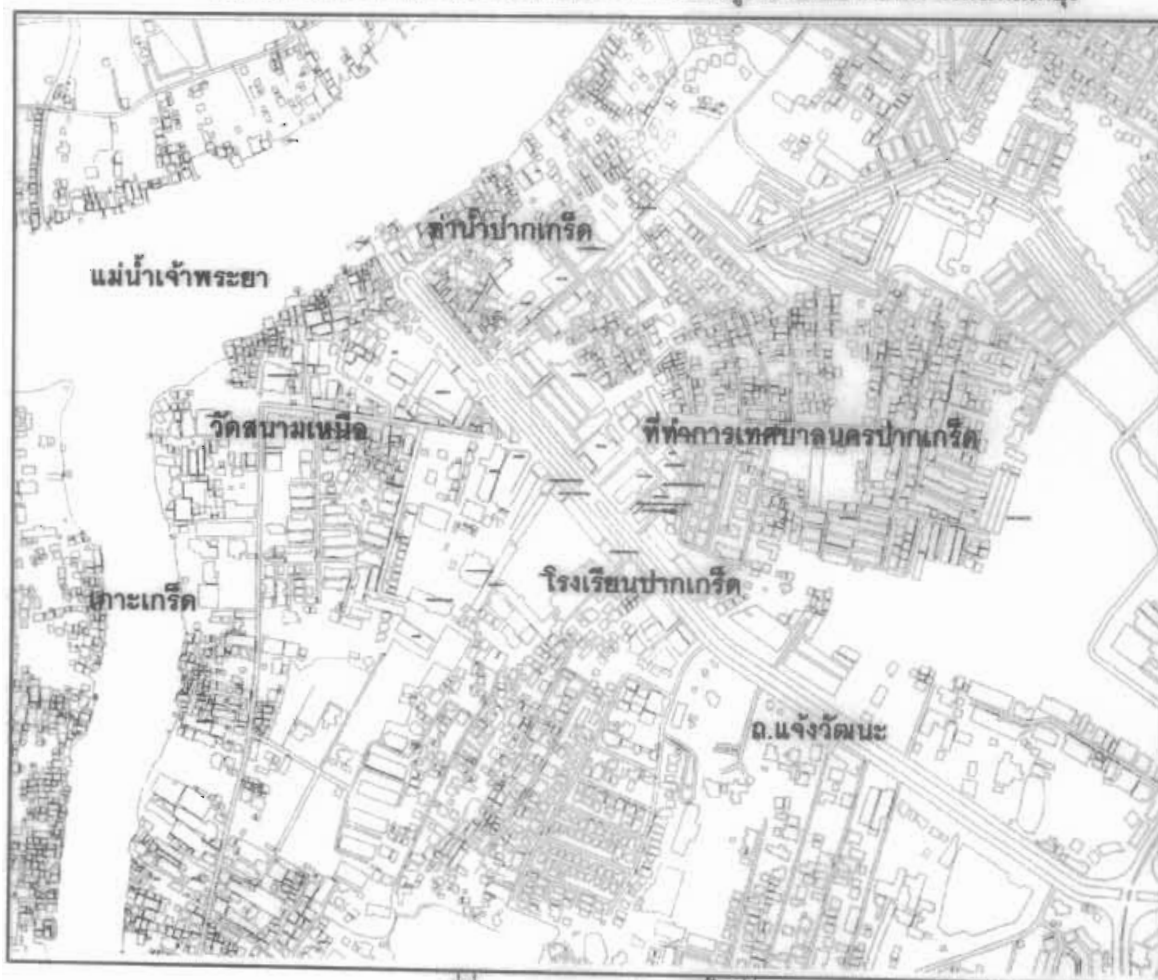
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงปริมาณของผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ และศึกษาถึงศักยภาพข้อจำกัดของพื้นที่ ที่จะสามารถรองรับผู้ใช้บริการ และการขยายตัวของการพาณิชย์กรรม
2. เพื่อศึกษารูปแบบการประกอบการที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการค้า และเหมาะสมกับลักษณะของผู้ที่เข้ามาใช้ รวมถึงความเหมาะสมระหว่างพื้นที่พาณิชย์กรรมประเภทต่าง ๆ และพื้นที่พาณิชย์กรรมกับพื้นที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ และพัฒนาลักษณะทางกายภาพให้สวยงาม และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ ผู้เข้ามาใช้พื้นที่ รวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่
4. เพื่อค้นคว้าแนวทางการจัดพื้นที่ให้เหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อประชากรในพื้นที่ และที่เข้ามาใช้พื้นที่ รวมถึงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากโครงการพัฒนาต่างๆ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตทางพื้นที่

บริเวณท่าหน้าปากเกร็ด และพื้นที่ใกล้เคียง ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

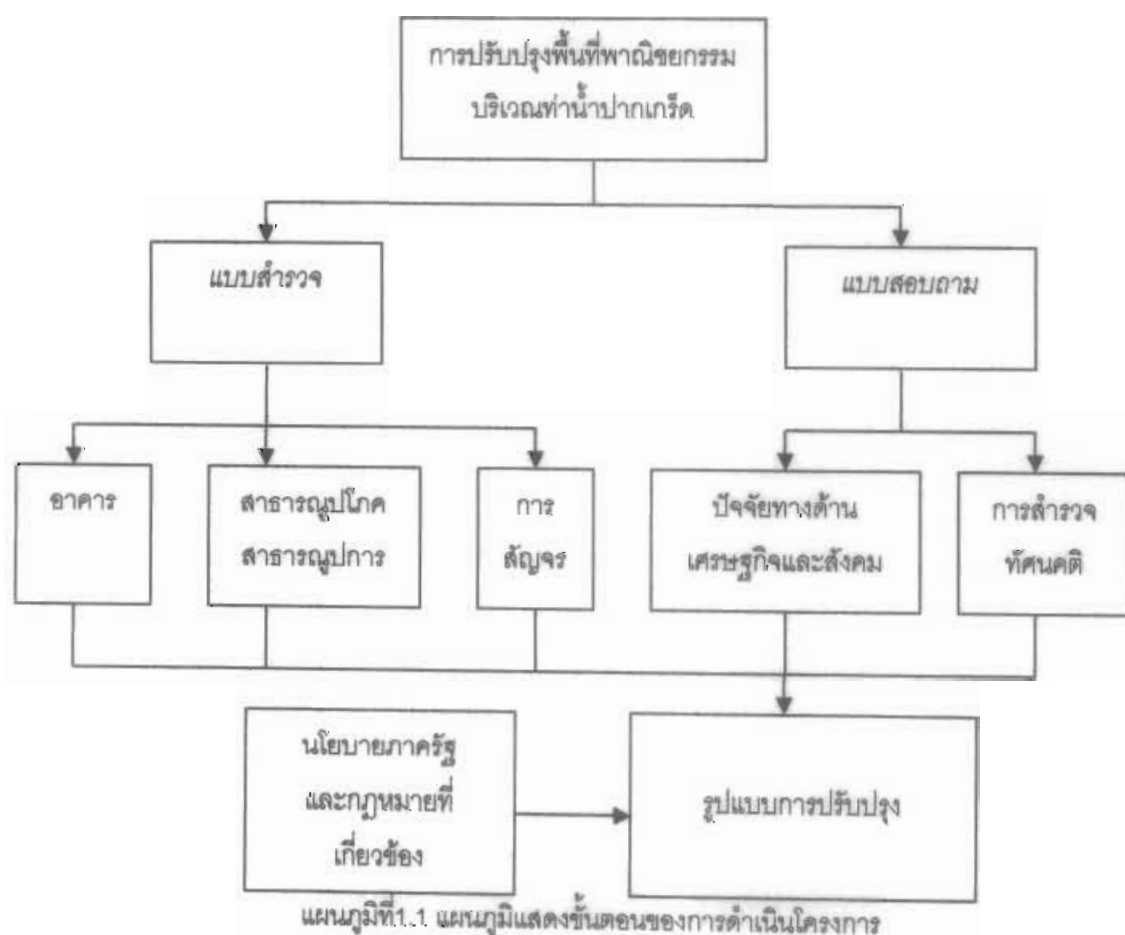

แผนที่ที่ 1.1 แสดงขอบเขตทางพื้นที่

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การศึกษาจากแผนงาน และกรณีศึกษาจากสถานที่จริงที่มีรูปแบบที่ใกล้เคียง
 - 1.1 ศึกษาและทบทวนแผนงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา อาทิเช่น แผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด ปี พ.ศ.2545-2549
 - 1.2 ศึกษาบทวนกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ข้อปฏิบัติของกรมเจ้าท่า และกฎหมายผังเมืองรวมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่
 - 1.3 ศึกษากรณีศึกษาจากสถานที่ที่ใกล้เคียงกันทางด้านรูปแบบ และพื้นที่ อาทิเช่น บริเวณสะพานพุทธ ปากคลองตลาด ตลาดท่าเตียน บริเวณสะพานพระปิ่นเกล้า
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาศักยภาพของพื้นที่ทั้งในปัจจุบัน และคาดการณ์ศักยภาพของพื้นที่ในอนาคต
3. วิเคราะห์ศักยภาพ และปัญหาของพื้นที่ศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต
4. ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เพื่อนำมาปรับใช้กับลักษณะที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.4 ขั้นตอนการศึกษาและวิธีการเก็บข้อมูล

1.5 เป้าหมายของการศึกษา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กระบวนการออกแบบและวางผังเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อการพาณิชยกรรม
2. พื้นที่พาณิชยกรรมและชุมชน วิถีชีวิตผู้คน วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ลักษณะการแสดงออก
3. เรื่องการจัดพื้นที่ให้กับผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านไประหว่างมีความต้องการด้านใดบ้าง ลักษณะและรูปแบบการพาณิชยกรรมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพื้นที่
4. หลักการ กลยุทธ์ที่จะใช้ในการดำเนินการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ศึกษาในอนาคต

1.6 ระยะเวลาการดำเนินการศึกษา

	ม.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค
การเก็บข้อมูล										
การทำวิทยานิพนธ์ภาคทฤษฎี										
การทำวิทยานิพนธ์ภาคการออกแบบ										

ตารางที่ 1.1 แสดงระยะเวลาการดำเนินการศึกษา

1.7 แนวความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาโครงการโดยสรุป

เนื่องจากพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บริเวณท่าหน้าปากเกร็ดมีบทบาท และเพิ่มพูนความสำคัญของพื้นที่มากขึ้น แต่การวางแผนรองรับการขยายตัวไม่ทันกับการขยายตัว ทำให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ปัญหาการจราจร น้ำท่วม ภูมิทัศน์ การใช้ที่ดิน ฯลฯ ทำให้ต้องมีการแก้ไขปัญหาลักษณะทางกายภาพในปัจจุบันอย่างเร่งด่วน และต้องสามารถรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต เนื่องจากแผนพัฒนาปี พ.ศ.2545-2549 และโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ทำให้สภาพทางกายภาพ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภายในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงตาม ดังนั้นการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้สภาพปัญหาในปัจจุบัน และเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะตามมา จึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อพื้นที่ศึกษา

โดยใช้แนวความคิดในเรื่องของ Visual Corridor ซึ่งเป็นแนวความคิดที่ใช้กับการจัดการในเมือง New York มาประยุกต์ใช้กับพื้นที่ในเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมมุมมอง และการใช้เกณฑ์การควบคุมพื้นที่ของที่อยู่อาศัยที่สัมพันธ์กับพื้นที่พาณิชยกรรม พื้นที่จอดรถ พื้นที่โล่งสาธารณะ รวมถึงในเรื่องของการจัดการในเรื่องของสิ่งแวดล้อม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรณีศึกษา

ในการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและกรณีศึกษาในบทนี้เป็นการศึกษาเพื่อเป็นการประมวลองค์ความรู้พื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาทำวิทยานิพนธ์ ทั้งในด้านข้อมูลและภาคการออกแบบ

2.1 วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย งานศึกษาต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับย่านพาณิชยกรรม

ย่านการค้าเป็นพื้นที่ที่ซึ่งเป็นหัวใจของเมืองเป็นสถานที่ที่ ประชาชนทุกระดับชั้นจำเป็นต้องเข้าไปใช้บริการทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองต่างไม่สามารถผลิตสินค้าด้วยตัวเองได้ จึงจำเป็นต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน และกันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้า และบริการตามที่ต้องการ

Perter Scott (1979) ได้กล่าวถึงตัววัดที่ใช้จำแนกย่านการค้าเป็นลำดับต่างๆโดยตัววัดพื้นฐานมี 5 ประการดังนี้ คือ

1. ความสำคัญโดยรอบของศูนย์กลางนั้น
2. องค์ประกอบของกิจการค้า
3. รูปแบบของกิจการค้า
4. ขนาดของกิจการค้า
5. โครงสร้างและขอบข่ายตลาด

นอกจากนี้การจำแนกศูนย์กลางเป็นลำดับต่างๆนั้นยังพิจารณาจาก ขนาด(size) และ หน้าที่(function) ของย่านการค้า รวมถึงประมาณการขาย การจ้างงาน และจำนวนร้านค้าด้วย

วิโรจน์ สีนธนาบุรุษ เป็นนักภูมิศาสตร์ที่ได้กล่าวถึงการแบ่งลักษณะทางศูนย์กลางทางการค้า เป็นเขตการค้าที่อยู่ในเมืองได้ 3 ประการ คือ

1.เขต Central Business District (CBD) เป็นศูนย์กลางรวมพลังทางเศรษฐกิจ ของเมือง เนื่องจาก CBD มีลักษณะเป็นใจกลาง ทำให้ได้เปรียบในการเข้าถึง กิจกรรมส่วนใหญ่ทำในเวลากลางวัน ส่วนในเวลากลางคืนถนนจะว่าง เพราะเป็นเขตที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยน้อย กิจกรรมในเขต CBD จะมีความสัมพันธ์กัน 4 ลักษณะ คือ

1.1 การเชื่อมโยงเชิงแข่งขันกัน คือ ธุรกิจร้านค้าประเภทเดียวกันรวมกลุ่มกันเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ลูกค้าเปรียบเทียบคุณภาพ ราคา ความหลากหลาย ของสินค้าต่างๆ

1.2 การเชื่อมโยงเชิงส่งเสริมกันและกัน คือ การรวมกลุ่มของธุรกิจร้านค้าต่างประเภทกัน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมของกันและกัน

1.3 การเชื่อมโยงในด้านการใช้สถานที่ร่วมกัน คือ การเกี่ยวข้องของกิจกรรมหลายประเภท ที่ต้องพึ่งพาอาศัยแหล่งบริการเดียวกัน

1.4 การเชื่อมโยงเชิงประกอบกัน คือการรวมตัวกันของธุรกิจร้านค้า ในบริเวณใกล้เคียงแห่งจ้งงาน เพื่อให้บริการแก่ผู้ทำงานในแห่งงานนั้น

2.ย่านการค้าแบบแถบ (Ribbon) เป็นย่านการค้าแบบที่สอง ภายในเมืองที่สามารถเห็นได้ชัดเจน ธุรกิจเหล่านี้ไม่ต้องการทำเลในกลางเมือง

3.ย่านธุรกิจพิเศษต่างๆ เป็นกลุ่มสถานประกอบการประเภทเดียวกันหรือมีความสัมพันธ์กันในแง่ธุรกิจซึ่งตั้งอยู่ในเมืองแถบใดก็ได้ แต่มักอยู่ในรัศมีโดยรอบ

2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาย่านการค้า

Eisner (1980) กล่าวถึง การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินในเมืองนั้น ส่วนหนึ่งที่จะต้องทำความเข้าใจก็คือ ลักษณะของเมือง (Character of Urban Area) ต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของเมือง (Existing) ให้ละเอียดซึ่งความรู้ที่จะต้องค้นคว้าศึกษาและวิเคราะห์อย่างชัดเจนคือ กำเนิดของชุมชน ความเจริญเติบโตว่ามีความเป็นมาอย่างไรและทำไมถึงเจริญรุ่งเรืองได้ เพราะจะทำให้ทราบถึงสภาพลักษณะของเมืองและสามารถคาดประมาณไปถึงอนาคตได้ และเนื่องจากสภาพลักษณะของเมืองนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นควรศึกษาสภาพลักษณะของเมืองตั้งแต่กำเนิดจนถึงปัจจุบันและคาดการณ์สภาพลักษณะของเมืองในอนาคตด้วย

2.1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่ริมน้ำ¹

Water Front คือเมืองที่มีพื้นที่ส่วนที่เป็นดินติดกับริมน้ำ ซึ่งผืนน้ำในที่นี้หมายความรวมถึง ลำธาร คู คลอง ทะเลสาบ หรือทะเล การพัฒนาพื้นที่ริมน้ำได้รับความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ปี 1970 และเป็นต้นแบบของการพัฒนาในยุคต่อมา การพัฒนาภูมิทัศน์ ในสภาพแวดล้อม Breen and Rigby เสนอปัจจัยที่ควรพิจารณาในการพัฒนาและออกแบบพื้นที่ริมน้ำไว้ดังนี้

1 สถานที่ตั้งและเวลา (Location and Time)

ในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ของพื้นที่ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่สูง

2 การเข้าถึงพื้นที่ของประชาชน (Public Accessibility)

สิ่งที่สำคัญคือทำให้ประชาชนได้รับสุนทรีย์ทั้งทางด้านกายภาพ การรับรู้และการมองเห็น การออกแบบควรเปิดให้คนสามารถเข้าถึงหรือสัมผัสส่วนที่เป็นผืนน้ำได้มากที่สุด

3 ความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือ (Safety and Liability)

การออกแบบต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในบริเวณที่เป็นความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจะต้องทำการออกแบบอย่างระมัดระวัง เพื่อลดอันตรายที่จะเกิดขึ้น

4 สิ่งแวดล้อม (Environment)

การปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำมักจะมีผลเกี่ยวเนื่องกับสภาพแวดล้อมที่อยู่โดยรอบ ดังนั้นในการออกแบบจะต้องศึกษารายละเอียดถึงผลดี ผลเสียที่จะเกิดต่อสภาพแวดล้อมด้วย

¹ จนาวัฒน์ กรอสรานุกุล, การศึกษาเพื่อวางแผนทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตกำแพงเมืองเชียงใหม่ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง: วิทยาลัยนวัตกรรมการวางแผนชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อม, 2541), หน้า 26.

5 ความกลมกลืนในการออกแบบ (Harmony)

6 ให้อำนาจทางการศึกษา (Education)

7 เป็นพื้นที่โล่งสาธารณะ (Open Space)

2.2 กรณีศึกษา

2.2.1 วัดอุปประสงค์และขั้นตอนการวิเคราะห์กรณีศึกษา

วัตถุประสงค์

ศึกษาเพื่อเป็นการประมวลองค์ความรู้พื้นฐาน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการทำ
วิทยานิพนธ์ ทั้งในด้านข้อมูล และภาคการออกแบบ

ขั้นตอนการวิเคราะห์

1. พิจารณารูปพื้นที่โครงการที่ศึกษา เพื่อหารายละเอียดในส่วนต่างๆของ
โครงการ
2. พิจารณากรณีศึกษาที่เป็นวิทยานิพนธ์ หรือสถานที่จริงที่มีรูปแบบ และบริบทที่
ครอบคลุม หรือใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา
3. ประมวลผลเป็นบทสรุป และนำประเด็นต่างๆที่ศึกษามาประยุกต์ใช้กับในงาน
วิทยานิพนธ์

2.2.2 โครงการกรณีศึกษา

2.2.2.1 โครงการพัฒนาพื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำย่านปากคลองตลาด ตลาด

ทำเตียน

ความเป็นมา

พื้นที่บริเวณตลาดท่าเตียนและปากคลองตลาดเป็นพื้นที่ต่อเนื่องริมฝั่งแม่น้ำ
เจ้าพระยา ในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นในและเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอกที่เชื่อมต่อกันทางทิศใต้
ถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันมีความ
ขัดแย้งกันระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาทั้งในลักษณะกิจกรรมและสภาพทางกายภาพ

การวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่

เป็นการประมวลปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม มีการแสดงถึง
สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ปัญหาที่พบในพื้นที่โครงการได้แก่

1 ปัญหาเกี่ยวกับอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

การทรุดโทรมของอาคารเก่า

สาเหตุ

- 1) สภาพตามธรรมชาติ
- 2) ขาดการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง
- 3) ขาดเงินทุน แนวทาง ข้างฝีมือ และราคาวัสดุ

ผลกระทบ

- 1) การสูญเสียอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
- 2) เกิดภาพที่ไม่น่ามอง
- 3) ขาดการใช้พื้นที่ที่เหมาะสม

แนวทางแก้ไข ปรับปรุงสภาพอาคารและบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการกำหนด
มาตรการแนวทางในการซ่อมแซมอาคาร

การต่อเติมอาคารด้วยวัสดุ หรือรูปแบบที่ไม่ผสมกลมกลืนของเดิมหรือป้ายโฆษณา

สาเหตุ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการก่อสร้างและวัสดุสมัยใหม่ที่ทำให้
ง่ายและราคาถูก รวมทั้งการขาดแนวทางในการควบคุมพัฒนาารูปแบบ
อาคาร

ผลกระทบ ทำลายทัศนียภาพโดยรวม

แนวทางแก้ไข กำหนดมาตรฐาน ลักษณะ รูปแบบ ของการต่อเติมให้เป็นไปในแนวทาง
เดียวกัน และผสมผสานกลมกลืนกับอาคารเก่า หรืออาคารประวัติศาสตร์

การพัฒนาอาคารใหม่

สาเหตุ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในการก่อสร้าง และอาคารเก่าถูกมองข้าม
ความสำคัญ

ผลกระทบ 1) เกิดอาคารสมัยใหม่จำนวนมาก และบดบังอาคารเก่าที่สำคัญ
2) อาคารประวัติศาสตร์ถูกรื้อทำลายลงเรื่อยๆ

แนวทางแก้ไข ควบคุม และ/หรือ กำหนดมาตรฐาน รูปแบบของสิ่งก่อสร้างใหม่ให้
สอดคล้องกับอาคารเก่า หรืออาคารประวัติศาสตร์

อาคารชั่วคราวและชุมชนบุกรุก

สาเหตุ 1) คนต่างจังหวัดจำนวนมากเข้ามาอาศัย และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
2) ค่าเช่าพื้นที่ราคาถูก

ผลกระทบ 1) มีการรื้อล้างพื้นที่เข้าไปในส่วนของแม่น้ำเจ้าพระยา
2) ทัศนอุจาด
3) ขาดสาธารณูปโภคและคุณภาพชีวิตที่ดี
4) ไม่เป็นระเบียบเกิดความแออัด
5) ก่อให้เกิดแหล่งมั่วสุม ก่อให้เกิดอาชญากรรม และเหตุรำคาญ

แนวทางแก้ไข รื้อย้าย หรือจัดระเบียบชุมชน และปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำ

2 ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การระบายน้ำไม่ดี

สาเหตุ 1) การระบายน้ำมีประสิทธิภาพต่ำ
2) ขยะมูลฝอยซึ่งมีเป็นจำนวนมากอุดตันท่อระบายน้ำ

ผลกระทบ เกิดน้ำท่วมขังและเน่าเหม็น

แนวทางแก้ไข 1) ปรับปรุงระบบระบายน้ำให้เชื่อมต่อกับโครงการบำบัดน้ำเสียเกาะ
รัตนโกสินทร์
2) ให้ชุมชนโดยเฉพาะผู้ค้ามีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาท่อ
ระบายน้ำ

น้ำท่วม

สาเหตุ 1) เป็นพื้นที่ริมน้ำและระดับต่ำ(เฉลี่ย 1.2 ม. จากระดับน้ำทะเลปานกลาง)

2)การก่อสร้างเขื่อนไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากอาคารที่รูก้ำแม่น้ำเจ้าพระยาขวางแนวเขื่อนอยู่

ผลกระทบ เกิดน้ำท่วมในพื้นที่สร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สิน

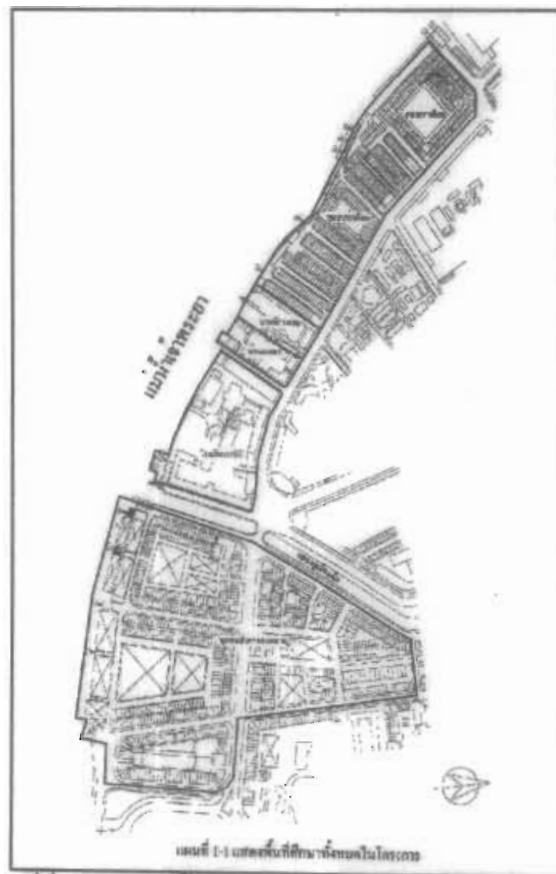
แนวทางแก้ไข จัดระเบียบชุมชน และพื้นที่พาณิชย์ริมน้ำโดยจัดพื้นที่เป็นทางเดิน และลานอเนกประสงค์ให้อยู่บนโครงสร้างของเขื่อนป้องกันน้ำท่วม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะของอาคารในพื้นที่ด้านสภาพจำนวนชั้น รูปแบบ และกิจกรรม
- 2) เพื่อศึกษาลักษณะการให้บริการและลักษณะของสาธารณูปโภคในพื้นที่
- 3) เพื่อศึกษาสภาพการสัญจรในพื้นที่ในทุกระดับ
- 4) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท่าเตียนและปากคลองตลาด

พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา ได้แก่พื้นที่บริเวณชุมชนท่าเตียนและปากคลองตลาดซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศตะวันออก

แผนที่ที่ 2.1 แสดงที่ตั้งของตลาดท่าเตียน และปากคลองตลาด

อุปสรรคของการดำเนินงาน

พื้นที่ปากคลองตลาด

- 1) ชุมชนมักไม่เปิดเผยข้อมูล เพราะเกรงว่าจะมีการไล่รื้อย้าย
- 2) ประเด็นการรื้อย้ายตลาด และชุมชน อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ การถือครองที่ดินซึ่งส่วนใหญ่เป็นเอกชน การจ่ายค่าชดเชยต้องให้งบประมาณที่สูง

- 3) ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ ไม่ยินยอมให้รื้อย้าย เนื่องจากไม่มีหลักประกันว่าจะมีที่ดินดำเนินการได้สะดวก
- 4) พื้นที่ตลาดริมน้ำยังคงดำเนินการค้าอย่างหนาแน่น การปรับปรุงให้เป็นพื้นที่โล่งมีแนวโน้มว่าจะมีความซับซ้อนยุ่งยากในการดำเนินงาน

พื้นที่ทำเตียน

- 1) พื้นที่ริมน้ำมีชุมชนมาก ทางกรรมการชุมชนมีอุปสรรคในการเจรจา หากต้องมีการรื้อย้ายหรือปรับปรุง
- 2) กลุ่มอาคารเก่าเป็นอาคารเช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ การอนุรักษ์และพัฒนาปรับปรุงอาคาร ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของสำนักฯ
- 3) ขอยแยกในชุมชนแคบมาก และไม่มีพื้นที่เพียงพอที่จะจัดการจราจรและที่จอดรถได้เหมาะสม
- 4) มีอาคารขนาดใหญ่ที่เพิ่งสร้างได้ไม่นานริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นอาคารสำนักงานที่มีรูปแบบขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรวมมากอาจเป็นปัญหาในการรื้อถอน

แนวทางการวางแผนปรับปรุงชุมชน

มีพื้นฐานมาจากการพิจารณาความเป็นไปได้จากการศึกษาแนวนโยบายของรัฐ การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการพิจารณาปัจจัยทางด้านกายภาพ

- ความเป็นไปได้จากแนวนโยบายของรัฐ

กิจกรรมและวิธีการดำเนินงานในพื้นที่ทำเตียนและปากคลองตลาด คือให้มีการรื้อถอนอาคารเก่าที่ไม่มีคุณค่าออก แล้วเปิดเป็นพื้นที่โล่ง เป็นพื้นที่โล่ง เป็นสวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่น รื้อถอนท่าเรือเก่า อนุรักษ์ปรับปรุงอาคารที่มีคุณค่า รวมทั้งจัดระบบทางเดินริมแม่น้ำ

ซึ่งจากแผนที่จะมีการดำเนินงานนั้น ร้อยละ 90 ของพื้นที่ จะต้องมีการรื้อย้ายออกไป และอนุรักษ์อาคารไว้เพียงตึกแถวหัวมุม ตลาดทำเตียน และวังวรจักรพงษ์เท่านั้น

เนื่องจากเป็นโครงการที่กระทบกระเทือนต่อชุมชน จึงต้องมีการจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อไม่ให้โครงการที่จะดำเนินนั้นเกิดความล่าช้า

ประเด็นที่สำคัญในการจัดประชาพิจารณ์ หากพิจารณาความเป็นไปได้แล้วจะมีข้อสังเกตดังนี้

ก) การดำเนินโครงการนี้ได้เสนอให้รื้อย้ายอาคารเก่าไปเกือบหมด จะไม่มีผู้อาศัยอยู่ในชุมชนเลย ซึ่งจากการออกแบบสอบถามความคิดเห็นสรุปได้ว่า ร้อยละ 95 ของชาวทำเตียน และ ร้อยละ 64.1 ของชาวปากคลองตลาดไม่เห็นด้วยกับโครงการในแผนแม่บท และจะเป็นอุปสรรคในการดำเนินการอย่างแน่นอน

ข) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ ควรมีการกำหนดบทบาทของชุมชนในโครงการให้ชัดเจนก่อน

2.2.2.2 โครงการพัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรม และพื้นที่ริมน้ำย่านถนนเจริญกรุง ระหว่างคลองผดุงกรุงเกษม ถึงสะพานตากสิน

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

บริเวณพื้นที่ศึกษานับตั้งแต่อดีตเป็นชุมชนที่มีการอาศัยอยู่ริมน้ำ จนกระทั่งถึงยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาเมืองสมัยใหม่ เป็นยุคที่ยอมรับอิทธิพลจากต่างประเทศ โดยเฉพาะยุโรปและจีน เกิดการตั้งถิ่นฐานจนส่งผลให้พื้นที่ริมน้ำมีบทบาทลดลง

ในปัจจุบันย่านพาณิชยกรรมและพื้นที่ริมน้ำบริเวณพื้นที่ศึกษามีความสำคัญทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เชื่อมต่อกับถนนสายสำคัญ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เป็นที่ตั้งของโรงแรมระดับโลก ด้านการค้าเป็นแหล่งค้าอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นพื้นที่เปลี่ยนเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ คือ ท่ารถโดยสาร สถานีรถไฟฟ้า BTS ท่าเรือด่วน แต่การใช้พื้นที่ในปัจจุบันไม่คุ้มค่าในด้านเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการจราจร ขาดความต่อเนื่องของทางเท้า และปัญหาด้านความปลอดภัย

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ

ความมุ่งหมาย	วัตถุประสงค์
1. เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ/สังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต	1.1 เพื่อพัฒนาพื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษทางด้านการค้าและบริการ 1.2 พัฒนาให้เกิดกิจกรรมการใช้พื้นที่ที่เป็นระเบียบและเกิดสุนทรีภาพ 1.3 เพื่อพัฒนาให้เกิดพื้นที่พักอาศัยที่มีคุณภาพในพื้นที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจและการลงทุน 1.4 เพื่อปรับปรุง แก้ไขความแออัดเสื่อมโทรมของพื้นที่ 1.5 พัฒนาให้เป็นพื้นที่เชื่อมต่อที่สำคัญในการรองรับการขยายตัวจากถนนธุรกิจสายสำคัญของกรุงเทพฯ ไปสู่ฝั่งธนบุรี 1.6 เพื่ออนุรักษ์ สงวนรักษาการใช้พื้นที่แบบ Mixed Use ที่มีความหลากหลาย และมีชีวิตชีวา
2. พัฒนาด้านกายภาพของพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคตตอบสนองต่อผู้ใช้	2.1 พัฒนาปรับปรุงลักษณะทางสถาปัตยกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่ 2.2 พัฒนาพื้นที่ริมน้ำให้มีความสวยงามร่มรื่น และมีความต่อเนื่อง 2.3 พัฒนาพื้นที่เปิดโล่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน 2.4 ปรับปรุงพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การบริการสาธารณะให้มีความสมบูรณ์

4. ส่งเสริมให้เป็นศูนย์โรงแรมระดับโลก
5. เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการค้าขาย อัญมณีและเครื่องประดับที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
6. สร้างชื่อเสียงและนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

ปัญหาภายในพื้นที่ศึกษา

1. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ/สังคม

- 1.1. ปัญหาการใช้ที่ดินไม่สอดคล้องกับศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของพื้นที่
- 1.2. ปัญหาการใช้ที่ดินขาดการควบคุม
- 1.3. ปัญหาความแออัดเสื่อมโทรมของชุมชน และพื้นที่ว่างถูกปล่อยให้รกร้างเกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

2. ปัญหาทางด้านกายภาพของพื้นที่

- 2.1. การปลูกสร้างอาคารสูงล้ำพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
- 2.2. การก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ที่ขาดการควบคุมที่เหมาะสม
- 2.3. ปัญหาทางด้านกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับศักยภาพตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่
- 2.4. ปัญหาพื้นที่สาธารณะเพื่อบริการประชาชน

3. ปัญหาทางด้านคมนาคม

- 3.1. ปัญหาระบบการจราจรและการขนส่งสาธารณะทางบก/ทางน้ำที่ขาดการจัดการและวางแผน
- 3.2. ปัญหาการขนส่งสาธารณะไม่เพียงพอ/ไม่สะดวก
- 3.3. ปัญหาการใช้เส้นทางถนน/ทางเท้า ที่ไม่สะดวก/ไม่เหมาะสมในการเข้าถึงพื้นที่
- 3.4. ปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ

การออกแบบและการวางผัง

ขั้นตอนของการออกแบบมีดังนี้

1. การกำหนดแนวความคิดในการออกแบบทางด้านกายภาพโครงการ ต้องการเน้นให้เป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมความหนาแน่นสูง โดยการคำนึงถึงเรื่องความสูง(Skyline) ขนาดของอาคาร(Bulk) ระยะห่างระหว่างอาคาร(Tower Spacing) ระยะถอยร่น(Set Back) แสงสว่าง(Sun Angles) และการสร้างช่องมอง(View Corridor) ให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และในส่วนของพื้นที่ริมน้ำต้องการเน้นให้เป็นพื้นที่ทางเดินริมน้ำ(Public Promenade) ที่มีการจัดภูมิทัศน์ให้เกิดความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและบรรยากาศแบบ River Night Restaurant and Shopping Street เพื่อเชื่อมโยงโรงแรมต่างๆ ให้พื้นที่ที่มีความต่อเนื่องเป็นศูนย์โรงแรมระดับโลก

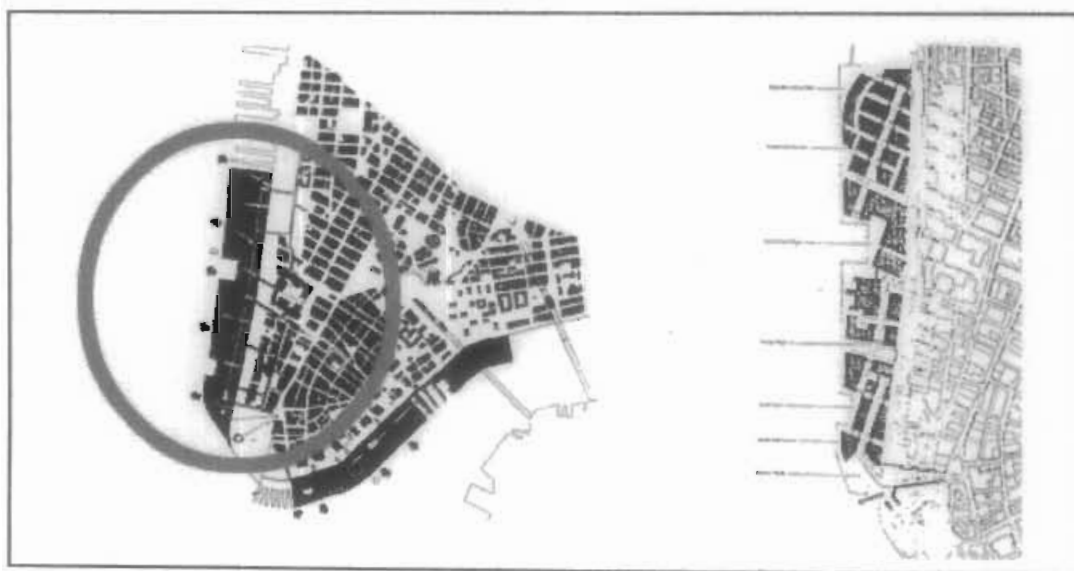
2. เน้นให้พื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีระบบการสัญจรที่มีประสิทธิภาพสูงทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยการปรับปรุงระบบถนนภายในโครงการให้สามารถเชื่อมต่อกับระบบถนนภายนอกโครงการ ช่วยลดความหนาแน่นของปริมาณรถยนต์โดยการให้รถยนต์สามารถลด

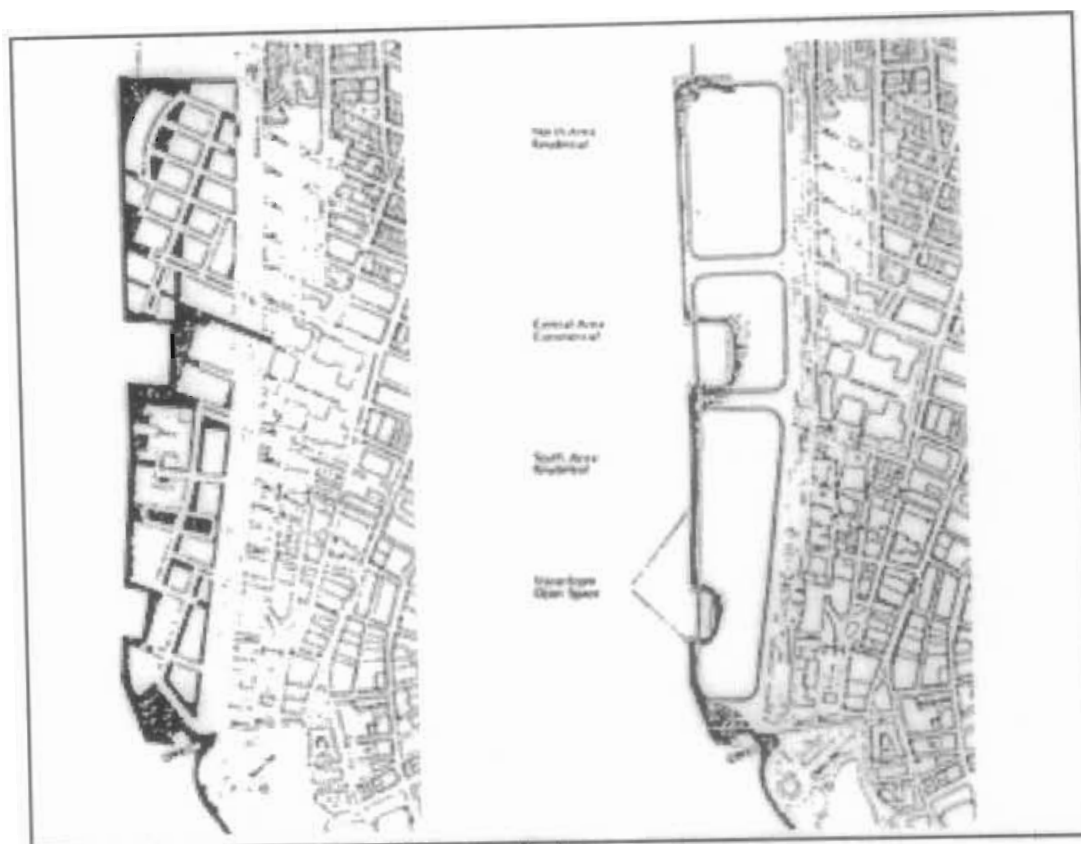
ผ่านถนนเจริญกรุงในพื้นที่โครงการ และการพัฒนาระบบรถไฟฟ้ายกระดับขนส่งภายในพื้นที่โครงการเพื่อเชื่อมต่อกับระบบขนส่งสาธารณะรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน MRTA และ BTS รวมถึงการสร้างศูนย์คมนาคมทางน้ำและทางอากาศ เพื่อการเดินทางที่สะดวก ประกอบกับการจัดการระบบที่จอดรถให้สามารถตอบสนองกับผู้ใช้มากที่สุด

2.2.2.3 แนวความคิดในการควบคุมการออกแบบ Battery Park City

Battery Park เป็นเขตพื้นที่พิเศษเขตหนึ่งใน Lower Manhattan ประกอบด้วยพื้นที่ประมาณ 91 เอเคอร์ ขยายตัวไปตามแม่น้ำ Hudson จาก Battery Park ถึง Reade Street ระหว่าง The U.S. Bulkhead Line และ The Peir headline นิวยอร์กมีสัญญาเช่าพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ของ Battery Park โดยนิวยอร์กได้ออกกฎหมายเพื่อพัฒนาพื้นที่ ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวถูกควบคุมด้วย Master Development Plan และ Special Zoning District

สำหรับโปรแกรมของ Battery Park City ประกอบด้วยสำนักงานและร้านค้าย่อย (Retail Shop) 6 ล้านตารางฟุต พื้นที่พักอาศัย 15,000 ยูนิต สำหรับประชากร 45,000 คน ทั้งนี้อนุญาตให้มีที่พักอาศัยประเภทหรูราคาแพงได้ 30% ของจำนวนหน่วยทั้งหมด สำหรับผู้มีรายได้ต่ำ 20% และผู้มีรายได้ปานกลาง 50% นอกจากนี้ยังมีย่านพาณิชย์กรรมขนาด 750,000 ตารางฟุต สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสาธารณูปการต่างๆ กระจายอยู่ทั่วโครงการ อีกทั้งยังมีทางเดินเล่นตลอดแนวแม่น้ำ และสะพานเชื่อมโครงการกับพื้นที่ใจกลางเมืองอีกด้วย

แผนที่ที่ 2.2 แสดงพื้นที่ของ Battery Park City

จุดประสงค์ของการกำหนดให้ Battery Park City เป็นพื้นที่พิเศษ

- 1) เพื่อสนับสนุนศูนย์ธุรกิจของ Lower Manhattan และมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการทำงานให้ดีขึ้น
- 2) เพื่อขยายแหล่งพักอาศัยให้มากขึ้น โดยมีบริเวณที่อยู่อาศัยใหม่ใกล้ศูนย์กลางการจ้างงานของ Lower Manhattan
- 3) เพื่อเตรียมพื้นที่การขยายตัวของสำนักงาน รวมทั้งเตรียมพร้อมในด้านสาธารณูปการต่างๆ
- 4) เพื่อเตรียมระบบการจราจรในเรื่องถนนและทางเดินเท้าให้เพียงพอทั้งในและนอกย่าน
- 5) เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความกลมกลืนทางสายตาของกลุ่มอาคารและพื้นที่ใกล้เคียง
- 6) เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ตลอดจนจัดหาบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับประชากรที่ทำงานและพักอาศัยในย่าน
- 7) เพื่อรักษาภูมิทัศน์ที่สวยงามบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ Hudson และมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

สาระสำคัญของการควบคุมการออกแบบและพัฒนา Battery Park City

1. ควบคุมประเภทการใช้ และขนาดรูปร่างอาคารในบริเวณพิเศษของ Battery Park City โดยแบ่งเป็น 2 บริเวณ บริเวณ A อนุญาตให้สร้างอาคารสำนักงาน ร้านค้า

อาคารที่มีการใช้ แบบผสม (Mixed Use) โดยกำหนด FAR=15 สำหรับบริเวณที่พักอาศัยให้มี FAR=9

2.ควบคุมในเรื่องมาตรฐานของระบบการจราจรของรถ โดยควบคุม 2 เรื่อง คือ

2.1.ระบบถนน

2.2.มาตรฐานของที่จอดรถ ที่ขนส่งของและบริการยานพาหนะต่างๆ

3.กำหนดให้มีการสำรองพื้นที่ไว้เพื่อร้านค้าปลีก อย่างน้อย 25% ของจำนวนพื้นที่อาคาร และ 65% ของร้านค้าปลีกต้องมีด้านหน้าติดกับทางเท้า

4.กำหนดให้มี Visual Corridor ซึ่งเป็นการกำหนดแนวของมุมมอง ที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากระบบพื้นที่ว่างของถนนภายในเมืองมาถึงบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

5.ควบคุมเรื่องทางเดินเล่นริมน้ำ ในบริเวณ A ให้มีความกว้างอย่างน้อย 45 ฟุต สำหรับในบริเวณ B ให้มีความกว้าง 35-45 ฟุต

6.ควบคุมในเรื่องมาตรฐานของระบบการเดินเท้า

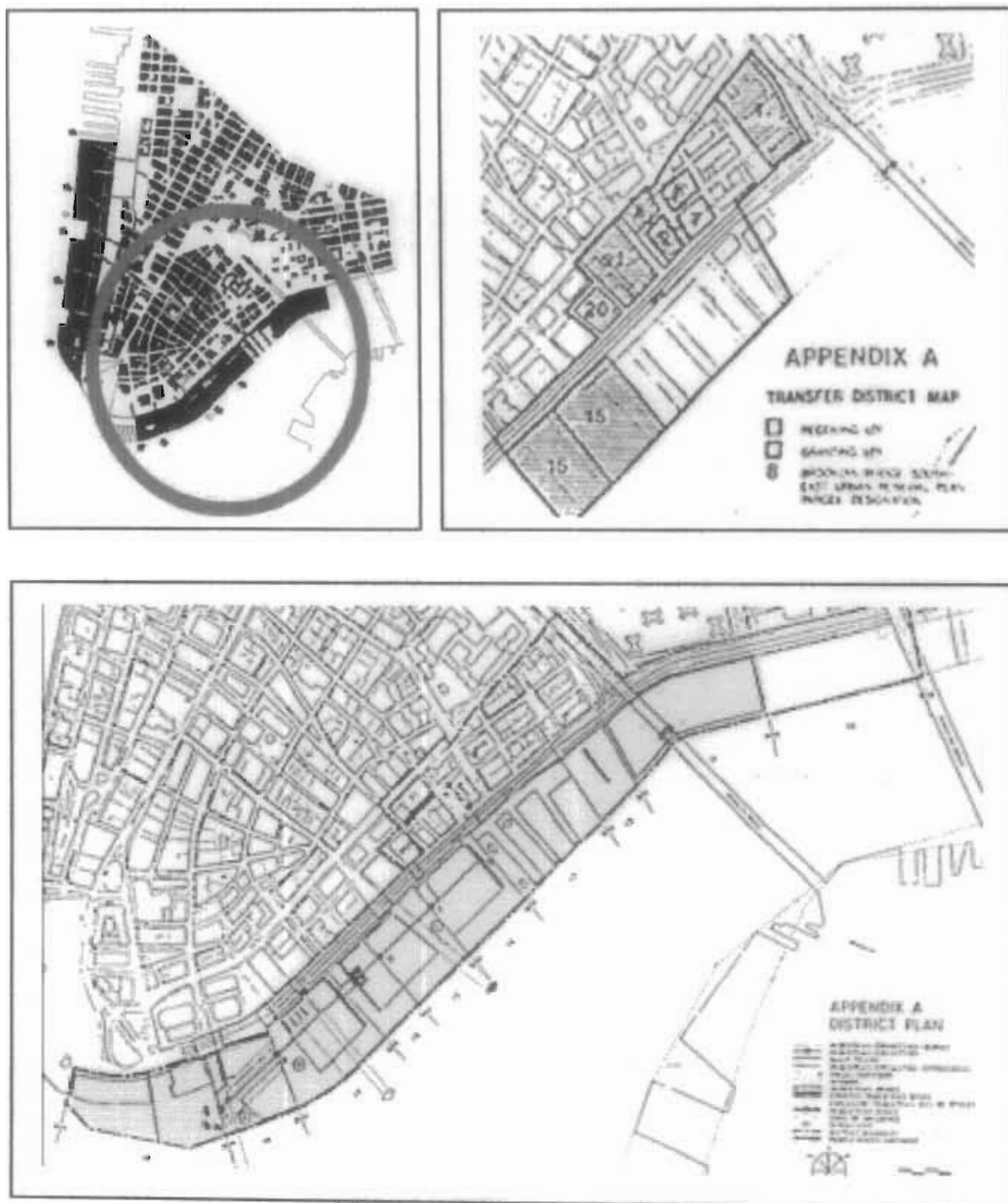
2.2.2.4 แนวความคิดในการควบคุมการออกแบบ Manhattan Landing

Manhattan Landing มีพื้นที่ประมาณ 113 เอเคอร์ ขยายตัวตามริมฝั่งแม่น้ำ EAST จาก THE FERRY TERMINAL ถึง THE MANHATTAN BRIDGE ยกเว้นในบริเวณพื้นที่ THE SOUTH STREET SEAPORT และ PEARL STREET

โปรแกรมของ Manhattan Landing ประกอบด้วยอาคารสำนักงาน และร้านค้าปลีก (Retail Shop) มีพื้นที่ 6.9 ล้านตารางฟุต ที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้ปานกลาง 6,400 หน่วยขึ้นไป มีประชากร 12,000-19,000 คน และร้านค้าย่อย พื้นที่พักอาศัย ย่านธุรกิจ สถานที่พักผ่อน รวมทั้งการอนุรักษ์ The Landmark White hall Ferry terminal

จุดประสงค์ในการกำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษ คือ

1. เพื่อสนับสนุนศูนย์ธุรกิจของ Lower Manhattan
2. เพื่อขยายแนวทางเลือก ในด้านที่อยู่อาศัยให้มากขึ้น
3. เพื่อเตรียมการขยายตัวของพื้นที่สำนักงานและสาธารณูปการต่างๆ
4. เพื่อเตรียมระบบการจราจรและทางเท้าให้เพียงพอ
5. เพื่อรักษาภูมิทัศน์ที่สวยงามของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
6. สนับสนุนการออกแบบชุมชนเมืองที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับระบบการสัญจร
7. สนับสนุนการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับหัวเมืองเฉพาะของย่านนี้ โดยมีการลดหย่อนกฎหมายควบคุมอาคารในเรื่องความสูง และระยะร่น

แผนที่ที่ 2.3 แสดงพื้นที่ของ Manhattan Landing

สาระสำคัญของการควบคุมการออกแบบ Manhattan Landing

1. ควบคุมประเภทการใช้และขนาดรูปร่างอาคาร โดยกำหนดให้การใช้ประเภทการค้าในเมืองมี FAR=15
2. ควบคุมระบบถนนและมาตรฐานที่จอดรถและที่ขนส่งสินค้าและให้บริการ
3. กำหนดให้มีพื้นที่ในการพัฒนาเป็นร้านค้าปลีก 25%
4. ควบคุมทางเดินเท้าริมน้ำ ให้มีความกว้างอย่างน้อย 150 ฟุต และอนุญาตให้โครงสร้างอาคารล่งล้ำได้ 20% ของพื้นที่ทางเดิน
5. กำหนดให้มี Visual Corridor ซึ่งเป็นการกำหนดแนวมุมมองที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากพื้นที่ว่างของถนนภายในเมืองมาที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำ
6. ควบคุมระบบทางเดินเท้าทั่วไป

7.กำหนดให้มีกิจกรรมประเภทร้านค้าปลีก เฉพาะในย่านที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน รวมถึงตลอดแนวทางเดินที่สำคัญที่เชื่อมต่อกับทางเดินริมแม่น้ำ โดยให้ Arcade และ Loggia มีความกว้างอย่างน้อย 15 ฟุต สูงอย่างน้อย 15 ฟุต นอกจากนี้ให้มี Shopping Bridge

2.2.3 การเปรียบเทียบกรณีศึกษา

โครงการ เกณฑ์พิจารณา	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำย่าน ปากคลองตลาด ตลาดท่าเตียน	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำย่าน ถนนเจริญกรุง ระหว่างคลองผดุง กรุงเกษม ถึง สะพานตากสิน	แนวความคิดในการ ควบคุมการ ออกแบบBattery Park City	แนวความคิดในการ ออกแบบและ พัฒนา Manhattan Landing
ลักษณะโครงการ	เป็นโครงการ วางแผนเชิงอนุรักษ์ สถาปัตยกรรมแบบ ดั้งเดิมไว้โดยคงไว้ ซึ่งความเป็นมาของ พื้นที่แต่ส่งเสริม สนับสนุนกิจการ พาณิชย์	เป็นโครงการเพื่อ การวางแผนและ ควบคุมการพัฒนา ทางกายภาพทั้งใน ด้านการใช้ที่ดิน และด้านการ คมนาคมของพื้นที่ ให้มีศักยภาพเพื่อ ส่งเสริมเอกลักษณ์ ของพื้นที่ และ ประวัติความเป็นมา	เป็นการพัฒนาพื้นที่ ให้รองรับกับการ เจริญเติบโตฝั่ง ตะวันตกของ Manhattan	เป็นการวางแผน ปรับปรุงพื้นที่ฝั่ง ตะวันออกของเกาะ Manhattan
กิจกรรมทาง เศรษฐกิจ	-การพาณิชย์ค้า ปลีก ผสมกับที่อยู่ อาศัย -ร้านอาหาร สำเร็จรูป ขนมไทย -ของที่ระลึก เครื่องดื่ม -ร้านหนังสือ -ศูนย์ข้อมูล -การค้าดอกไม้สด	-ปรับปรุงย่าน การค้าที่มีอยู่เดิม เพื่อส่งเสริมพื้นที่ให้ สะดวกมากยิ่งขึ้น -มีการคิดพื้นที่ กิจกรรมทาง เศรษฐกิจประเภท ต่างๆ และ คาดการณ์พื้นที่ใน อนาคต	-สำนักงานและ ร้านค้าย่อย(Retail shop) 6 ล้าน ตร. ฟุต -ย่านพาณิชย์กรรม 750000 ตร.ฟุต -เพื่อสนับสนุนศูนย์ ธุรกิจจากพื้นที่ ใกล้เคียง	-สำนักงานและ ร้านค้าย่อย(Retail shop) 6.9 ล้าน ตร. ฟุต -เพื่อสนับสนุนศูนย์ ธุรกิจจากพื้นที่ ใกล้เคียง

โครงการ เกณฑ์พิจารณา	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำย่าน ปากคลองตลาด ตลาดท่าเตียน	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมน้ำย่าน ถนนเจริญกรุง ระหว่างคลองผดุง กรุงเกษม ถึง สะพานตากสิน	แนวความคิดในการ ควบคุมการ ออกแบบBattery Park City	แนวความคิดในการ ออกแบบและ พัฒนา Manhattan Landing
	แห่ง -การค้าผักผลไม้ -สินค้าแปรรูปจาก การเกษตร -ร้านค้าเมล์ดีพันธ์ พืช	-เพิ่มพื้นที่กิจกรรม ด้านพาณิชย์กรรม ริมน้ำ เช่น ร้านค้า ย่อยและร้านอาหาร -สร้างพื้นที่ร้านค้า ย่อยได้ดิน		
ระบบถนน และที่ จอดรถ		-จัดพื้นที่รองรับ ท้องเที่ยวให้รองรับ ได้ 20 คัน - สร้างถนนได้ดิน โดยคำนึงถึงบริเวณ พื้นที่ต่อเนื่อง -สร้างอาคารที่จอด รถ 2 แห่ง รองรับได้ 7784 คัน/แห่ง	-กำหนดที่จอดรถ บริเวณพื้นที่พาณิชย์ กรรม 1200 ตร. ฟุต -ส่วนพื้นที่ที่พัก อาศัย ให้มีที่จอดรถ 20 % และ 45% ของจำนวนหน่วย ของที่พักอาศัย	-ควบคุมระบบถนน มาตรฐานที่จอดรถ และที่ขนส่งสินค้า และให้บริการ
ระบบทางเท้า	-จัดให้มีพื้นที่ ทางเดินริมน้ำเพื่อ เชื่อมกิจกรรม พาณิชย์ริมน้ำเข้า ด้วยกัน เปิดมุมมอง ให้กับพื้นที่ และ ป้องกันน้ำท่วม	-จัดให้มีพื้นที่ ทางเดินริมน้ำเพื่อ เชื่อมกิจกรรม พาณิชย์ริมน้ำเข้า ด้วยกันและเปิด มุมมองให้กับพื้นที่ -เพิ่มพื้นที่ทางเดิน ได้ดินเพื่อเชื่อม พื้นที่กิจกรรมต่างๆ และแยกการเดิน เท้ากับถนนออก จากกัน	-ทางเท้าไม่มี หลังคาคลุม กว้าง 30 ฟุต	

โครงการ เกณฑ์พิจารณา	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมย่าน ปากคลองตลาด ตลาดท่าเตียน	โครงการพัฒนา พื้นที่พาณิชย์กรรม และพื้นที่ริมย่าน ถนนเจริญกรุง ระหว่างคลองผดุง กรุงเกษม ถึง สะพานตากสิน	แนวความคิดในการ ควบคุมการ ออกแบบBattery Park City	แนวความคิดในการ ออกแบบและ พัฒนา Manhattan Landing
การควบคุมประเภท ขนาดและรูปร่าง อาคาร	-คงสภาพอาคาร เดิมไว้และออก ข้อบังคับให้อาคาร ใหม่เป็นไปตาม แนวทางเดียวกัน	-ใช้แนวความคิด การกำหนดมวล BULK และความสูง อาคารของ Richard Hedman ,Andrew Jazewski	-การใช้อาคารแบบ MIXED USE โดยมี การกำหนด FAR พื้นที่พาณิชย์ 15 และที่อยู่อาศัย 9	-ให้ค่าFARในส่วน ของการค้า เท่ากับ 15
การควบคุมพื้นที่ ริมน้ำ	-ให้พื้นที่ริมน้ำเป็น พื้นที่เปิดโล่ง โดย จัดให้เป็น Pedestrian Area	-ให้พื้นที่ริมน้ำเป็น พื้นที่เปิดโล่ง โดย จัดให้เป็น Pedestrian Area ที่มีกิจกรรมที่ หลากหลาย	-ใช้เป็น Pedestrian Areaโดย พื้นที่พาณิชย์ กว้าง 13.5 เมตร พื้นที่ที่อยู่อาศัย กว้าง 10.5-13.5 เมตร	-ให้ทางเดินเท้า กว้าง 150 ฟุต -โครงสร้างอาคาร ล่งล่างได้20%ของ ทางเท้า
การควบคุมเรื่อง มุมมอง	-มีการเปิดพื้นที่โล่ง เพื่อเน้นมุมมอง ให้กับสถานที่ สำคัญ	-ใช้แนวคิดเรื่อง VISUAL CORRIDOR ที่มา Baiter, Richard	-ใช้แนวคิดเรื่อง VISUAL CORRIDOR ที่มา Baiter, Richard	-ใช้แนวคิดเรื่อง VISUAL CORRIDOR ที่มา Baiter, Richard
การอนุรักษ์พื้นที่	-พื้นที่โครงการเป็น พื้นที่ที่มีการอนุรักษ์ ในด้านต่างๆ ทั้งหมด และ ปรับปรุงให้ดีขึ้น	-เก็บรักษาอาคาร เก่าที่มีคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์และ พัฒนาพื้นที่โดย รอบเป็นPLAZA เพื่อเป็นจุดพัก และ ลดความแออัดของ ทางเท้าริมถนน		

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงการเปรียบเทียบกรณีศึกษา

2.2.4 สรุปการศึกษาและแนวทางการประยุกต์ใช้

จากการศึกษาและทำการเปรียบเทียบกรณีศึกษาทำให้ทราบถึงแนวความคิดในการออกแบบพื้นที่โครงการที่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ รวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและงานสถาปัตยกรรมที่ต้องสะท้อนออกมาทางด้านงานออกแบบ ประกอบกับการพัฒนาย่านพาณิชยกรรมริมน้ำ รวมถึงการนำแนวความคิดหลักเกณฑ์ และข้อกำหนดต่างๆ มาประกอบเพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม สืบเนื่องจากการเปรียบเทียบกรณีศึกษาระหว่างในประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ากรณีศึกษาในประเทศไทยนั้นยึดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ที่ทำการปรับปรุงเป็นหลักในการออกแบบพื้นที่ ในขณะที่ของประเทศไทยใช้อัตราส่วนของพื้นที่ต่างๆ ให้เหมาะสมกับความหนาแน่นของประชากรและบริบทพื้นที่ ส่วนเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะที่เป็นรายละเอียดต่างๆ เช่น อาคารหรือป้ายโฆษณา มีลักษณะและจุดประสงค์ที่คล้ายคลึงกันคือ เพื่อความเป็นระเบียบ ในเรื่องมุมมอง ลักษณะที่ว่างของพื้นที่ และเพื่อความรู้สึกของผู้ใช้พื้นที่ เป็นต้น

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของพื้นที่ระดับภาค-อนุภาค จังหวัด อำเภอบึงสามพัน

3.1 การศึกษาข้อมูลในระดับภาค-อนุภาค

การศึกษาความสำคัญข้อมูลในระดับภาค-อนุภาคเป็นการศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพและไม่ใช่กายภาพในระดับกว้างเพื่อทราบถึงภาพรวมของพื้นที่ และความสำคัญต่างๆของพื้นที่ในระดับใหญ่

3.1.1 นโยบาย แผน โครงการ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 การพัฒนาภาคกลาง

ภาพรวมเศรษฐกิจและสังคม

- การผลิตในสาขาเกษตรกรรมเริ่มลดความสำคัญลง โดยสาขาอุตสาหกรรมได้มีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออก
- สาขาบริการและการท่องเที่ยว การเงินและอสังหาริมทรัพย์ มีสัดส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุด เนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ สถาบันการเงินการธนาคาร เป็นศูนย์กลางการธุรกิจ และการสื่อสารโทรคมนาคม
- การผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเริ่มหดตัวในส่วนของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ วัดดูดิบจากภาคเกษตรกรรมและแรงงานราคาถูก ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงและการย้ายฐานการผลิตจากต่างประเทศในรูปแบบของการร่วมทุนมีการขยายตัวมาก โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
- สภาพความเป็นเมืองได้ขยายตัวรุกกล้าพื้นที่ชนบทและพื้นที่เกษตรกรรมอย่างรวดเร็ว เกิดปัญหาสังคมเมืองด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาบริการสาธารณสุขูปโภคขาดแคลน การจราจรติดขัด ปัญหามลพิษแออัด และปัญหาสิ่งแวดล้อม
- มีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานสู่พื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดแคลนแรงงานทักษะฝีมือสูงเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงขึ้น

โอกาสและข้อจำกัดการพัฒนา

โอกาสการพัฒนา

- กรุงเทพมหานครและปริมณฑล : เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งทางด้านธุรกิจการเงิน การธนาคาร การศึกษาวิจัย การสื่อสารโทรคมนาคม ศูนย์บริหารราชการและเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์กรระหว่างประเทศ ส่วนพื้นที่ปริมณฑล เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและจ้างงานรองรับการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพมหานคร โดยเป็นระบบชุมชนหลายศูนย์ที่สมบูรณ์ในตัวเอง
- อนุภาควงศ์ตอนบน: เป็นแหล่งอุตสาหกรรมใหม่และแหล่งผลิตอาหารของประเทศ โดยสระบุรี เป็นพื้นที่รองรับการกระจายอุตสาหกรรมออกจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ

เจ้าพระยา พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ชัยนาท เป็นแหล่งธัญญาหารของประเทศ ซึ่งมีท่าเรือ-ท่าหลวง เป็นแหล่งกลางรวบรวมและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ส่วนพระนครศรีอยุธยาจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติแห่งใหม่

ข้อจำกัดการพัฒนา

- เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ขาดแผนซึ่งนำการพัฒนาและควบคุมการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเมือง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่
- แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคเริ่มมีจำกัด เกิดความขัดแย้งระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม และชุมชนเมือง โดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำบางปะกง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค
- กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ และโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานหลักยังคงกระจุกตัวบริเวณชุมชนเมือง และบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดปัญหาสภาพคอขวดในพื้นที่ตอนใน
- ขาดความพร้อมด้านแรงงานที่มีฝีมือ จำเป็นต้องยกระดับฝีมือแรงงานให้สูงขึ้น เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงทั้งที่มีอยู่เดิมและที่จะเกิดขึ้นใหม่
- แรงงานต่างด้าวอพยพเข้าสู่พื้นที่จำนวนมาก โดยเฉพาะในภาคตะวันตก เกิดปัญหาการแย่งงาน ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสังคมอื่นๆ

ทิศทางการพัฒนา

การพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล : เพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการเศรษฐกิจวิทยการสมัยใหม่ของประเทศและรักษาการเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศให้คงอยู่ได้ต่อไป เห็นควรกำหนดประเด็นการพัฒนาหลักดังนี้

1. บริหารจัดการการใช้ที่ดินและกำหนดบทบาทระบบชุมชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
2. พื้นฟูและบูรณะกรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาการจราจร และการผังเมือง เพื่อให้เป็นเมืองน่าอยู่ เติบโตอย่างมีระเบียบแบบแผนและสอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของเมือง

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนา ปรับปรุงเมืองกรุงเทพมหานครให้น่าอยู่มีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในด้านสภาพแวดล้อม การคมนาคมขนส่ง การอนุรักษ์โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- สร้างแรงจูงใจเพื่อกระจายกิจกรรมที่สร้างความแออัดออกจากกรุงเทพมหานคร อาทิ สร้างแหล่งงานในพื้นที่รอบนอก และพัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐาน เช่น ระบบถนนสายหลัก สายรอง และระบบรถไฟฟ้าในเมือง
- เฝ้าระวังระบบขนส่งมวลชนในพื้นที่เขตชั้นใน เพื่อลดปัญหาการจราจรติดขัดคับคั่งในเมือง
- พัฒนาระบบโทรคมนาคมเครือข่ายใยแก้วในศูนย์ธุรกิจหลักของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนการเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจวิทยการสมัยใหม่
- เฝ้าระวังจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชน ทั้งในด้านการป้องกันน้ำท่วมและการระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการควบคุมมลพิษ ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

- พัฒนาศูนย์กลางธุรกิจและชุมชนของปริมณฑลในลักษณะที่อยู่อาศัยพร้อมแหล่งงาน รวมทั้งพัฒนาศูนย์ราชการแห่งใหม่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อรองรับการกระจายงานราชการบางส่วนออกจากกรุงเทพมหานคร

3.1.1.2 ภาคมหานคร

แผนภาคมหานคร เป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) เป็นการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาทางด้านการกำหนดบทบาทชุมชนและรูปแบบการให้ประโยชน์ที่ดินของภาคมหานครและการวางกลไกการประสานงานพัฒนาภาคมหานคร เพื่อเป็นกรอบชี้ทำการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้สอดคล้องประสานในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดแนวคิดในการพัฒนาภาคมหานคร ดังนี้

1) แนวคิดการพัฒนาระบบชุมชนภาคมหานคร

- 1.1) ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา "ระบบมหานครแบบหลายศูนย์กลาง" ที่เน้นบทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชนหลักของภาคมหานคร และให้เชื่อมโยงชุมชนหลักทั้งหลายเป็นระบบเดียวกันโดยโครงข่ายบริการขั้นพื้นฐาน
- 1.2) กำหนดพื้นที่ และบทบาทของกลุ่มชุมชนศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสามารถเปรียบเทียบเศรษฐกิจเพื่อรองรับการกระจายกิจกรรมออกจากกรุงเทพมหานคร ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่จะก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจสากลนานาชาติ

2) แนวคิดการพัฒนาระบบโครงข่ายบริการพื้นฐานภาคมหานคร

- 2.1) สร้างระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกลุ่มชุมชนศูนย์กลางให้ ประสานเข้ากับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคมหานคร อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่นานาชาติ
- 2.2) พัฒนาโครงข่ายการสัญจรโดยตรงระหว่างอนุภาคต่างๆ ของประเทศให้สามารถเลี่ยงความแออัดโดยไม่ผ่านกรุงเทพมหานคร

3) แนวคิดการใช้ประโยชน์ที่ดินภาคมหานคร

- 3.1) เน้นการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดความสมดุล ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3.2) วางมาตรการเสริมทางผังเมืองให้มีพื้นที่พิเศษ เพื่อป้องกันผลกระทบจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและควบคุมการใช้ที่ดินของภาคมหานครให้เป็นไปอย่างมีแบบแผน

3.1.2 สภาพทั่วไปของภาคมหานคร กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

การศึกษาสภาพทั่วไปของภาค เป็นการศึกษาระดับภาคมหานคร กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพื่อให้เห็นภาพรวม และความเข้าใจในระดับที่สูงกว่า เป็นการศึกษากรอบการพัฒนาภาคมหานคร กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

3.1.2.1 สภาพทั่วไปในระดับภาค (ภาคมหานคร)

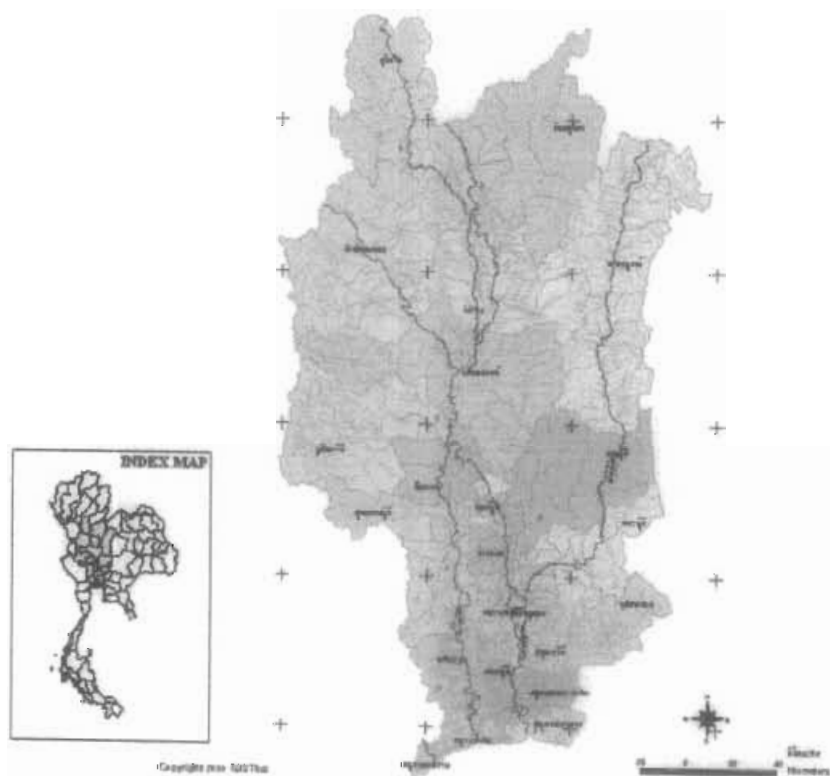
พื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวและมีความหนาแน่นของประชากร และกิจกรรมต่าง ๆ มาก เป็นศูนย์กลางทางด้านการค้า การบริการ การอุตสาหกรรม และ

การส่งออก เป็นศูนย์กลางหลักที่มีความหนาแน่นแออัดมาก

พื้นที่ปริมณฑล ได้แก่ พื้นที่ชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ ที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร เป็นพื้นที่ที่เป็นชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจที่ขยายตัวมาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมและการบริการ ในปัจจุบันแนวโน้มการขยายตัวพื้นที่เขตปริมณฑลมีเพิ่มมากขึ้นมากกว่ากรุงเทพมหานคร

3.1.2.2 ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีพื้นที่ประมาณ 7,638,919 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประมาณ 1,565 ตารางกิโลเมตร นอกนั้นครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดใกล้เคียง ซึ่งติดต่อกับพื้นที่จังหวัดภาคกลาง ดังนี้

แผนที่ที่ 3.1 แสดงขอบเขตภาคกลาง

ทิศเหนือ	ติดต่อ	จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	จังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดต่อ	อ่าวไทย

3.1.2.3 สภาพภูมิศาสตร์

1) ลักษณะภูมิประเทศ

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของที่ราบภาคกลาง ตอนล่าง ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน พื้นที่โดยทั่วไปค่อนข้างเรียบและเป็นที่ราบต่ำ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2 เมตร พื้นที่ทั้งหมดเป็นที่ราบสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่เป็นดินตะกอนของปากแม่น้ำเจ้าพระยา

2) ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นเขตร้อนชื้น

- ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
- ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

3) ทรัพยากรแหล่งน้ำ

กรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลาง มีเทือกเขาเป็นต้นน้ำลำธาร ทำให้มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านไม่ว่าจะเป็น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน คลองอีกมากมาย และมีแหล่งน้ำบาดาลที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรสาคร และสมุทรปราการแบ่งเป็น

- ชานน้ำกรุงเทพ
- ชานน้ำพระประแดง
- ชานน้ำนครหลวง

3.1.2.4 การคมนาคมขนส่ง

เนื่องจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นศูนย์กลางของประเทศ จึงเป็นศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีโครงข่ายคมนาคมที่สำคัญ ดังนี้

1) โครงข่ายทางบก ได้แก่ ทางรถไฟและทางรถยนต์ โดยทางรถยนต์มีเส้นทางหลวงแผ่นดินสายประธานจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเชื่อมโยงกับจังหวัดต่างๆ ของประเทศ โดยมี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 เชื่อมโยงติดต่อจังหวัดในภาคกลางและเหนือ
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 และหมายเลข 34 เชื่อมโยงภาคตะวันออก
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 และหมายเลข 35 เชื่อมโยงภาคใต้

ส่วนทางรถไฟมี 3 เส้นทาง คือ

- ทางรถไฟสายเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ
- ทางรถไฟสายตะวันออก
- ทางรถไฟสายใต้

โดยมีศูนย์กลางที่หัวลำโพง

2) การคมนาคมทางน้ำ แบ่งเป็นการขนส่งทางน้ำเพื่อผลผลิตการเกษตร วัสดุ ก่อสร้าง กับ การโดยสาร

3) การคมนาคมทางอากาศ กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งท่าอากาศยานที่สำคัญและใหญ่ที่สุด คือท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง) ส่วนสนามบินแห่งที่ 2 บริเวณปริมณฑล หนองจอก ในจังหวัดสมุทรปราการ (กำลังดำเนินการก่อสร้าง)

3.1.3 บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับภาค

ในการกำหนดชุมชนเมืองที่มีศักยภาพ 18 จังหวัด เป็นภาคมหานคร ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง ปราจีนบุรี นครนายก สระบุรี อโยธยา อ่างทอง ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี โดยมีแนวคิดในการกำหนดบทบาทของกลุ่มชุมชนศูนย์กลางให้สอดคล้องตามความได้เปรียบทางเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการกระจายกิจกรรมออกจากกรุงเทพมหานคร ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่

จากแนวความคิดได้แบ่งกลุ่มชุมชนศูนย์กลางภาคมหานครออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 อนุภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศที่ขยายฐานเศรษฐกิจด้านหน้า โดยมีชุมชนหลักคือ กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางธุรกิจบริการ การเงิน การบริหาร และวัฒนธรรมภูมิภาค
- กลุ่มที่ 2 อนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศเน้นการกระจายการพัฒนาจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกสู่พื้นที่ตอนในชุมชนหลัก คือ ฉะเชิงเทรา ระยอง มาบตาพุด อู่ตะเภา และระยอง-มาบตาพุด เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักสมัยใหม่เทคโนโลยีสูง ชลบุรีเป็นเมืองท่าและบริการ
- กลุ่มที่ 3 อนุภาคกลางตอนบน เป็นพื้นที่แหล่งอุตสาหกรรมใหม่ของภาคมหานคร โดยมีชุมชนหลัก สระบุรี แก่งคอย เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมใหม่
- กลุ่มที่ 4 อนุภาคทะเลฝั่งตะวันตก เป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ชุมชนหลัก คือ นครปฐม เป็นศูนย์กลางบริหารราชการและการบริการ ราชบุรี เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม ฝั่งทะเลสำหรับการกระจายอุตสาหกรรมจากกรุงเทพฯ

โอกาสการพัฒนาภาคมหานคร

ความพร้อมของระดับการพัฒนาเมือง อุตสาหกรรม และบริการของภาคมหานครจะเป็นฐานหลักที่สนับสนุนให้ก้าวสู่ "เศรษฐกิจด้านหน้า" ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้งและโครงข่ายที่สามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มอินโดจีน ประกอบกับการขยายตัวทางอุตสาหกรรม บริการ และการพัฒนาเมืองที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถทำให้ภาคมหานครมีโอกาเป็นประตูสู่เศรษฐกิจภูมิภาค โดยมีกรุงเทพฯเป็นศูนย์กลางธุรกิจ และการบริการ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้ที่ดินให้มีระเบียบแบบแผนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 การศึกษาข้อมูลในระดับจังหวัด

3.2.1 นโยบาย แผน โครงการที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.1 วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัด

จากการพิจารณาถึงผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพ ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัด ตลอดจนข้อมูล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของจังหวัดนนทบุรีตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับกรอบแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นจากเวทีวิสัยทัศน์ระดับจังหวัด และเวทีวิสัยทัศน์ระดับอนุภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในกรอบของการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัดไว้ดังนี้

1)วิสัยทัศน์การพัฒนา

"เป็นเมืองนนท์ที่น่าอยู่ บนพื้นฐานของการพัฒนาที่สมดุลในทุกด้าน โดย"

1. การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปตามศักยภาพ และความพร้อมของทุนที่มีอยู่ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการเกษตรยั่งยืน ปลอดสารพิษ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเศรษฐกิจชุมชนที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง
2. คนมีคุณภาพ คุณธรรม คิดเป็น ทำเป็น มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐาน มีความอยู่ดีมีสุข มีสุขภาพอนามัยดี คุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถปรับตัวสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ครอบคลุมรอบรู้ ชุมชนเข้มแข็ง
3. เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเป็นองค์รวม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดยาเสพติดและอบายมุข เป็นสังคมที่พึ่งตนเองช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตลอดจนพัฒนาแรงงานให้มีศักยภาพและหลักประกันการดำรงชีวิตที่มั่นคง รวมทั้งเป็นสังคมที่สืบสาน และส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาให้เกิดความสมดุล มีระบบกำจัดมลพิษอย่างถูกวิธี พื้นที่สีเขียวของเมืองเพิ่มขึ้น มีระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ และเกื้อกูลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
5. พัฒนาการเมืองให้โปร่งใส ตามแนวทางประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการบริหารจัดการที่ดีในทุกภาคส่วนของสังคม มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เน้นกระบวนการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ รวมทั้งมีระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาในทุกด้าน

2)ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

เพื่อให้การพัฒนาในช่วงของแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) ได้ไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่กำหนดไว้ จังหวัดนนทบุรีจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่จะดำเนินการในช่วง 5 ปี ไว้ ประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ

มุ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม เพื่อยกระดับของผลิตผลให้ได้คุณภาพ และมีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ รวมถึงการสนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง และการดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.1 เป้าหมาย

- 1.1.1 ผลผลิต และ/หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่เกิดจากกระบวนการผลิตในทุกภาคมีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีช่องทางการตลาดที่ดี
- 1.1.2 ครอบคลุม ชุมชน น้อมนำแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน สังคมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 1.1.3 มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะต่างๆ อาทิ ถนน สะพาน ทางเดินเท้า ไฟฟ้าสาธารณะ ที่มีคุณภาพและมาตรฐานตรงกับความต้องการของประชาชนและครอบคลุมในทุกพื้นที่
- 1.1.4 ปัญหาการจราจรทั้งทางบก และทางน้ำ ได้รับการแก้ไขให้บรรเทาลงโดยการจราจรทางบก ในทางแยกที่สำคัญต่างๆ ซึ่งมีการจราจรติดขัด ได้รับการแก้ไขให้บรรเทาลงรถสามารถเคลื่อนตัวได้ดีขึ้น สำหรับการจราจรทางน้ำ ได้รับการจัดระเบียบการจราจรเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้ใช้เส้นทางสัญจรทางน้ำ

1.2 แนวทางการพัฒนา

1.2.1 ด้านการเกษตรกรรม

- ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ให้เกษตรกรลด ละ เลิก การใช้สารเคมี และยาปราบศัตรูพืชในการทำเกษตรกรรม และหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธรรมชาติ อาทิ ปุ๋ยชีวภาพ สารสกัดจากสะเดา แทน ทั้งนี้เพื่อลดอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตัวเกษตรกรเอง และต่อประชาชนผู้บริโภค ขณะเดียวกันผลิตภัณฑ์ปลอดภัยยังเป็นที่ต้องการของตลาดอีกมาก
- ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ที่ก่อให้เกิดการเกษตรที่ยั่งยืน และสนับสนุนการปลูกพืชพื้นเมืองหรือดั้งเดิมของท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์การค้า และการท่องเที่ยว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเกษตรกร

- สนับสนุนให้เกษตรกรหันมาสนใจในคุณภาพของผลผลิตมากขึ้นกว่าในเรื่องของปริมาณ เพื่อให้ผลผลิตได้ราคาดี รวมถึงการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตที่มีคุณภาพให้ได้มาตรฐานโดยดำเนินการในเชิงธุรกิจ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรและสนับสนุนการพัฒนาสถาบันด้านการเกษตรให้เข้มแข็ง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาภาคเกษตรกรรมที่ควบคู่ไปกับภาคอุตสาหกรรมในลักษณะธรรมาภิบาลของสังคมชนบทที่ดี

1.2.2 ด้านอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

- ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ของสินค้าและบริการที่ผลิตได้ เพื่อเพิ่มโอกาสและความสามารถในการแข่งขันในตลาดทั้งภายใน และภายนอกประเทศ
- สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ในเรื่องการตลาด รวมทั้งการขยายตลาดใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขายสินค้าให้กับผู้ผลิตและผู้ประกอบการ
- เสริมสร้างความรู้ความเข้มแข็งของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการ รวมทั้งนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระบวนการผลิต
- ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นให้เพียงพอ และสอดคล้องกับการดำเนินงานในภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม
- สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐ กับผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนในด้านการพัฒนาระหว่างกัน

1.2.3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

- สนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และขยายผลการดำเนินงานเศรษฐกิจแบบพอเพียงทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ
- ส่งเสริมการจัดตั้งร้านค้าชุมชน และลานค้าชุมชนในทุกพื้นที่ รวมทั้ง พัฒนาลาดเพื่อเป็นแหล่งรองรับผลผลิต และสินค้าชุมชน ตลอดจนการแปรรูปผลผลิต พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้า
- สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และธนาคารหมู่บ้าน โดยขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของชุมชน
- สนับสนุนให้ธุรกิจชุมชนให้มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งด้านเทคนิค วิชาการ รวมถึงความร่วมมือทางด้านการตลาด เพื่อเพิ่มสมรรถนะในทางธุรกิจ

1.2.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และคูคลองตามธรรมชาติ ให้สวยงาม สะอาดตา รวมทั้งปรับปรุง

ประสิทธิภาพของการสัญจรทางน้ำ ให้มีความสะดวกสบาย เพื่อเป็นสิ่งสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยว

- สนับสนุนให้ชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรในภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยว และทะนุบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว
- เสริมสร้างทัศนคติความเป็นเจ้าบ้านที่ดี ให้กับคนในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการ ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.2.5 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ

- ให้องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง ประสานกับหน่วยงานส่วนกลางที่ให้บริการสาธารณะในพื้นที่ ได้จัดโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยลำดับความสำคัญเร่งด่วน และให้ ความสำคัญกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รอบนอก
- ให้องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการจัดการ ดูแลบำรุงรักษา สิ่งก่อสร้างต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ระยะเวลานาน และเพิ่มมาตรฐานความ ปลอดภัย
- ประสานงานอย่างต่อเนื่องกับหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงาน คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก กรมทางหลวง กรมโยธาธิการ และกรมเจ้าท่า เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาการจราจรในพื้นที่ รวมทั้งการจัดระบบจราจรทางน้ำเพื่อ เพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้ใช้เส้นทางสัญจรทางน้ำ

2. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มุ่งเน้นการจัดการเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ การเฝ้าระวังป้องกันปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะชุมชนและ ท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อม กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2.1 เป้าหมาย

- 2.1.1 จังหวัดสามารถแก้ปัญหามลพิษทางน้ำ และมีระบบการกำจัดมูลฝอยที่ถูก สุจริต ภายใต้งบประมาณพัฒนาจังหวัด 5 ปี
- 2.1.2 คุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง รวมถึงคุณภาพอากาศและเสียงจากการตรวจวัดใน พื้นที่ขึ้น
- 2.1.3 ประชาชนมีจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น

2.2 แนวทางการพัฒนา

- เฝ้าระวังให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาการกำจัดมูลฝอยของจังหวัด โดยประสาน ความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

- ประสานกับหน่วยงานส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเมือง เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และในอนาคต
- ส่งเสริมให้ประชาชน และผู้ประกอบการได้มีการปฏิบัติเพื่อช่วยลดปัญหาน้ำเสียในเบื้องต้น อาทิ การติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียของอาคารบ้านเรือน การติดตั้งปอดักไขมัน เป็นต้น
- รณรงค์ให้ประชาชน และผู้ประกอบการขนส่งได้มีการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ของยานพาหนะ ทั้งรถ และเรือ ให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อช่วยลดปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง
- ส่งเสริมให้มีการรณรงค์เพื่อลด และประหยัดการใช้พลังงานในทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง
- ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง เพื่อช่วยลดปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น
- สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในทุกด้าน ทั้งการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ การพัฒนาบุคลากร และระบบการให้บริการ
- สนับสนุนการดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักการผู้ก่อมลพิษ เป็นผู้จ่าย
- สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ชุมชน ในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ การจัดการอบรมให้กับประชาชนในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้นำชุมชน เด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเอกชน และประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อันเป็นการสร้างรายได้ และการจ้างงานให้กับประชาชน และชุมชน
- สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานในจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน จัดให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ การพัฒนาพื้นที่ จัดสร้าง ปรับปรุงสวนหย่อม สวนสาธารณะ เพื่อช่วยรักษาสภาพแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน
- ให้มีการปฏิบัติในการใช้พื้นที่เพื่อการพัฒนา เป็นไปตามระบบผังเมืองรวมของจังหวัด รวมทั้งสนับสนุนความรู้ด้านการผังเมืองให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท และสนับสนุนในการวางผังเมือง

3.2.2 สภาพทั่วไประดับจังหวัด

3.2.2.1 ประวัติจังหวัดนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่มากมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ตำบลที่ตั้งเมืองนนทบุรีขึ้นมาครั้งแรกนั้นมีชื่อว่า บ้านตลาดขวัญ ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี เมื่อ พ.ศ.2092 ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ดังปรากฏหลักฐานในพระราชพงศาวดารว่า "ฝ่ายสมเด็จพระมหาจักรพรรดิราชาธิราชเจ้า ให้สถาปนาที่พระราชทานเพลิงศพนั้น (พระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระศรีสุริโยทัย) เป็นพระเจดีย์วิหารสำเร็จแล้ว ให้นามชื่อ วัดสรวรค์ แล้วสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า ไฟที่บ้านเมืองตรี จัตวา ปากได้ฝ่ายเหนือ เข้าพระนครครั้งนั้นน้อย นี้ออกอยู่ป่าดงห้วยเขา ต้อนไม่ได้เป็นอันมาก ให้เอาบ้านท่าจีน ตั้งเป็นเมืองสาครบุรี (คือจังหวัดสมุทรสาคร) ให้เอาบ้านตลาดขวัญตั้งเป็นเมืองนนทบุรี ให้แบ่งเอาแขวงเมืองราชบุรี แขวงเมืองสุพรรณบุรี ตั้งเป็นเมืองนครชัยศรี (พระราชพงศาวดารสยาม จากต้นฉบับของบริติชมิวเซียม)"

3.2.2.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

3.2.2.2.1 ด้านกายภาพ

ที่ตั้งและขนาด

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย เป็นหนึ่งในห้าจังหวัดปริมณฑล ระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 622.30 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 388,939 ไร่ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 1.80 เมตร

แผนที่ 3.2 แสดงขอบเขตจังหวัดนนทบุรี

อาณาเขตของจังหวัดนนทบุรี

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานครตั้งแต่เขตดุสิต เขตบางเขน ไปจนถึง จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาแบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็นสองส่วน คือ ฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองทั้งตามธรรมชาติและที่ขุดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมากเชื่อมโยงติดต่อกัน ใช้สัญจรไปมาติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ตำบล จังหวัด ย่านชุมชนหนาแน่น โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนที่ห่างจากแม่น้ำและลำคลองก็จะเป็นสวนและไร่นา ซึ่งมักจะมีน้ำท่วมเสมอ แต่ในปัจจุบันพื้นที่ของจังหวัดในบางอำเภอซึ่งเคยเป็นสวนผลไม้ต่าง ๆ และมีเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครก็ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ได้อพยพมาจากทุกภาคของประเทศ พื้นที่บางส่วนของบางอำเภอยังเป็นที่รองรับการขยายตัวในด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง มีการจัดสรรที่ดิน และก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นอย่างหนาแน่น โดยอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ฝั่งตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพฯ เป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพฯ ด้วย

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนนทบุรีมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ประกอบด้วยฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีความแตกต่างของระดับพื้นดินเพียงเล็กน้อย สภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยอยู่ในช่วงเดือนเมษายน เท่ากับ 35.1 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม 20.7 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยและอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยในรอบปี เท่ากับ 24.0 และ 32.7 องศาเซลเซียส ตามลำดับ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี เท่ากับ 27.9 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนตลอดปี 1,244.2 มิลลิเมตร เดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกมากที่สุด วัดปริมาณน้ำฝนได้ 266.9 มิลลิเมตร และ 19.5 วัน ตามลำดับ ส่วนเดือนมกราคมมีปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตกน้อยที่สุด วัดปริมาณน้ำฝนได้ 9.0 มิลลิเมตร และ 1.1 วัน ตามลำดับ

เขตการปกครอง

เขตการปกครองจังหวัดนนทบุรีมี 6 อำเภอ 52 ตำบล 421 หมู่บ้าน ดังนี้

อำเภอ	เนื้อที่/ตร.กม.	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน
เมืองนนทบุรี	77.018	10	77	118,152
บางกรวย	57.408	9	60	27,950
บางบัวทอง	116.439	8	74	79,810
ปากเกร็ด	89.023	12	85	90,179
บางใหญ่	96.398	6	65	26,518
ไทรน้อย	186.017	7	60	16,426
รวม	622.303	52	421	359,035

ตารางที่ 3.1 แสดงเขตการปกครองจังหวัดนนทบุรี

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

สำหรับหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
- เทศบาล มีจำนวน 9 แห่ง คือ เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครปากเกร็ด เทศบาลเมืองบางบัวทอง เทศบาลตำบลบางกรวย เทศบาลตำบลบางศรีเมือง เทศบาลตำบลบางใหญ่ เทศบาลตำบลปลายบาง เทศบาลตำบลบางม่วง และ เทศบาลตำบลไทรน้อย
- องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 37 แห่ง ดังนี้

อำเภอเมืองนนทบุรี 4 แห่ง คือ อบต.ไทรม้ว อบต.บางกร่าง อบต.บางไผ่ และ อบต.บางรักน้อย

อำเภอปากเกร็ด 7 แห่ง คือ อบต.เกาะเกร็ด อบต.คลองข่อย อบต.คลองพระอุดม อบต.ท่าอิฐ อบต.บางตะไนย์ อบต.บางพลับ และ อบต.อ้อมเกร็ด

อำเภอบางบัวทอง 7 แห่ง คือ อบต.บางคูวัด อบต.บางบัวทอง อบต.บางรักพัฒนา อบต.บางรักใหญ่ อบต.พิมลราช อบต.ละหาร และ อบต.ลำโพ

อำเภอบางใหญ่ 6 แห่ง คือ อบต.บางม่วง อบต.บางแม่นาง อบต.บางเลน อบต.บางใหญ่ อบต.บ้านใหม่ อบต.เสาธงหิน

อำเภอบางกรวย 6 แห่ง คือ อบต.บางขนุน อบต.บางสีทอง อบต.บางขุนกอง อบต.ปลายบาง อบต.มหาสวัสดิ์ และ อบต.ศาลากลาง

อำเภอไทรน้อย 7 แห่ง คือ อบต.ขุนศรี อบต.คลองขวาง อบต.ทวีวัฒนา อบต.ไทรน้อย อบต.ไทรใหญ่ อบต.ราษฎร์นิยม และ อบต.หนองเพรางาย

3.2.2.2.2 ด้านการเมืองการปกครอง

ประชากร

จังหวัดนนทบุรีมีประชากร (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2542) รวมทั้งสิ้น 839,029 คน เป็นชาย 404,169 คน เป็นหญิง 434,860 คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ของจังหวัดเท่ากับ 1,266.84 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองนนทบุรี มีจำนวน 337,011 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอปากเกร็ด มีจำนวน 180,533 คน และอำเภอบางบัวทอง มีจำนวน 138,968 คน สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนนทบุรี 4,375.74 คน ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ อำเภอปากเกร็ด 2,028.50 คนต่อตารางกิโลเมตร และอำเภอบางกรวย 1,422.14 คนต่อตารางกิโลเมตร

อำเภอ	จำนวนประชากร			ความหนาแน่นของประชากร
	รวม	ชาย	หญิง	(ต่อตารางกิโลเมตร)
เมืองนนทบุรี	337,011	164,481	172,530	4,375.74
บางกรวย	81,642	38,822	42,820	1,422.14
บางบัวทอง	138,968	65,702	73,266	1,193.48
ปากเกร็ด	180,583	86,493	94,144	2,028.50
บางใหญ่	59,143	28,270	30,873	613.53
ไทรน้อย	41,682	20,455	21,227	224.08
รวม	839,029	404,169	434,860	1,266.84

ตารางที่ 3.2 ตารางข้อมูลแสดงจำนวนประชากรของจังหวัดนนทบุรี

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี

3.2.2.2.3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ไฟฟ้า

การให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง มีสำนักงานการไฟฟ้า 2 แห่ง คือ สำนักงานการไฟฟ้านครหลวงเขตนนทบุรี และสำนักงานการไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่ ในปีงบประมาณ 2542 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ารวม 386,343 ราย จำนวนหน่วยจำหน่ายไฟฟ้าทั้งสิ้น 3,019.55 ล้านหน่วย

ประปา

การให้บริการน้ำประปาในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง ซึ่งมีสำนักงานประปา 2 แห่ง คือ สำนักงานประปานครหลวง สาขานนทบุรี และสำนักงานประปานครหลวง สาขางบางบัวทอง ให้บริการน้ำประปาครอบคลุมพื้นที่รวม 200.444 ตร.กม. ในปี 2542 มีกำลังการผลิตน้ำ 1,415,183,000 ลูกบาศก์เมตร น้ำที่ผลิตได้ 122,019,000 ลูกบาศก์เมตร เป็นปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ 47,840,000 ลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำที่นำจ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และการรั่วไหล 74,179,000 ลูกบาศก์เมตร จำนวน

ผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 174,800 ราย (ที่มา : สมุดรายนานสถิติจังหวัด ฉบับ พ.ศ.2543 โดย สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี)

โทรศัพท์

การให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานโทรศัพท์นครหลวง องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ในปี 2542 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ที่มี 123,863 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่า 98,402 เลขหมาย ประกอบด้วยราชการ 7,094 เลขหมาย บ้าน 75,885 เลขหมาย ธุรกิจ 10,288 เลขหมาย ท.ศ.ท. 2,265 และเลขหมายสาธารณะ 2,870 เลขหมาย

การคมนาคม

จังหวัดนนทบุรีมี การคมนาคมขนส่งที่สำคัญ 2 ทาง คือ ทางบกและทางน้ำ ดังนี้

1 ทางบก

มีเส้นทางหลักที่สำคัญ ๆ หลายเส้นทางผ่านเชื่อมต่อใน

กรุงเทพมหานคร คือ

- ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนงามวงศ์วาน ถนนติวานนท์ ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนแจ้งวัฒนะ ถนนพระราม 7 ถนนจรัลสนิทวงศ์ เชื่อมต่อกับถนนบางกอกน้อย - โทร น้อย ถนนประชาราษฎร์ ถนนสนามบินน้ำ ถนนนนทบุรี 1 และถนนพิบูลย์สงคราม นอกจากนี้ ปัจจุบัน (พ.ศ.2543) กรมโยธาธิการ กำลังดำเนินโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดนครอินทร์ ซึ่งเป็นสะพานขนาด 6 ช่องจราจร และถนนต่อเชื่อมสายติวานนท์-เพชรเกษม-รัตนาธิเบศร์ ความยาวประมาณ 30 กิโลเมตร รวมทั้งจะมีโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ด โดยเป็นสะพานขนาด 6 ช่องจราจร ซึ่งจะไปบรรจบกับถนนต่อเชื่อมในแนวเหนือใต้ระหว่างทางหลวงสาย 345- ถนนรัตนาธิเบศร์ และเมื่อทั้ง 2 โครงการแล้วเสร็จจะเป็นถนนสายหลักที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรีเช่นกัน

- ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนสามัคคี ถนนเวที ถนนวัดบัวขวัญ ถนนประชาอุทิศ ถนนเมืองทองธานี ถนนสุขาประชาสรรค์ ถนนพระราม 6 - บางกอกน้อย ถนนเลี้ยวเมืองนนทบุรี และถนนเลี้ยวเมืองนนทบุรี - ถนนสนามบินน้ำ

- เส้นทางลัด ได้แก่

- ถนนกรุงเทพ - นนทบุรี กับ ถนนพิบูลสงคราม
- ถนนกรุงเทพ - นนทบุรี กับถนนติวานนท์ ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนนนทบุรี 1
- ถนนกรุงเทพ - นนทบุรี ถนนติวานนท์ และถนนอัครนี
- ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนติวานนท์ และถนนนนทบุรี 1
- ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนติวานนท์ และถนนประชาชื่น และถนนนนทบุรี 1 และถนนติวานนท์

- ทางพิเศษ เป็นเส้นทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยระบบทางด่วน ได้แก่

- ทางด่วนชั้นที่ 2 สายทางโคส-แจ้งวัฒนะ ระยะทาง 25 กิโลเมตร
- ทางด่วนชั้นที่ 2 สายแจ้งวัฒนะ - บางพูน - บางเกร็ด
- ทางด่วนชั้นที่ 3 สายนนทบุรี - บางกะปิ กำลังอยู่ในขั้นตอนพิจารณาศึกษาความเหมาะสม และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ทางด่วนชั้นที่ 4 เป็นการวางแผนระยะยาว โดยจะครอบคลุมพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลกับจังหวัดใกล้เคียง

๔. ปัญหา

ปัจจุบันการคมนาคมขนส่งทางน้ำได้ลดความสำคัญลงไป

เนื่องจากความสะดวกและคล่องตัวใน การคมนาคมขนส่งทางบกมากขึ้น เส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา และคลองต่างๆ เช่น คลองบางขุนศรี คลองพระพิมล คลองบางใหญ่คลองมหาสวัสดิ์ เป็นต้น สำหรับการเดินทางทางน้ำนั้น มีเรือด่วนเจ้าพระยา จึงรับส่งผู้โดยสารระหว่างจังหวัดนนทบุรี-วัดพระยาไกร ตลอดทั้งวัน ที่ผ่านมา ส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการปรับปรุงท่าเทียบเรือโดยสาร ทั้งในฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก เพื่อสนับสนุนการขนส่งผู้โดยสารทางเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งปัจจุบันได้ช่วยแบ่งเบาภาระการจราจรโดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนได้เป็นอย่างมาก

การสื่อสารโทรคมนาคม

ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม อยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยเป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคม บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ และบริการไปรษณีย์ โทรเลข โดยผู้ที่ให้บริการโทรคมนาคม อาทิ บริการเทเล็กซ์ โทรสาร สื่อสารข้อมูล และบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ สามารถให้บริการได้ที่ศูนย์โทรคมนาคมบางรัก (ชุมสายหลัก) และบริการบางประเภท สามารถให้บริการได้ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขในจังหวัด ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดนนทบุรีมีที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลขให้บริการทั้งสิ้น 10 แห่ง กระจายอยู่ทุกอำเภอ โดยอำเภอเมืองนนทบุรีมีจำนวน 4 แห่ง อำเภอปากเกร็ด 2 แห่ง อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย และอำเภอไทรน้อย อำเภอละ 1 แห่ง (ที่มา : ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัดนนทบุรี)

แหล่งน้ำ

สามารถจำแนกทรัพยากรน้ำของจังหวัดนนทบุรีได้ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบลุ่ม มีคูคลองธรรมชาติและที่ขุดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ทั้งสิ้นยาวเชื่อมต่อกัน ใช้เป็นเส้นทางสัญจรไปมา และเอื้ออำนวยต่อการเกษตรในพื้นที่ต่างๆ แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญมีดังนี้

- (1) แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่อำเภอปากเกร็ดผ่านอำเภอเมือง

นนทบุรี และเข้าสู่กรุงเทพมหานครตามลำดับ

3.2.2.2.4. ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product - GPP)

ในปี 2540 จังหวัดนนทบุรีมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดตามราคาประจำปี (GPP at Current Market) มูลค่าประมาณ 88,150,380,000 บาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) เท่ากับ 119,283 บาท โดยมูลค่าทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่กับสาขาอุตสาหกรรม รองลงมาคือ สาขาการก่อสร้าง สาขาการบริการ และการค้า ซึ่งในสาขาการบริการและการค้า คิดเป็นสัดส่วนได้ 12.7% และ 11.17% ตามลำดับ

การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนนทบุรีมีผู้ประกอบการซึ่งจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าที่คงอยู่ ในปี 2542 จำนวน 4,808 ราย แบ่งเป็น จดทะเบียนพาณิชย์ 3,497 ราย จดทะเบียนนิติบุคคล 1,311 ราย ดังนี้

ปี	รวม	ทะเบียนพาณิชย์	นิติบุคคล			
			รวม	บริษัท จำกัด	ห้างหุ้นส่วน จำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล
2538	8,977	430	8,547	4,965	3,561	21
2539	2,317	489	1,828	1,148	659	21
2540	14,379	178	13,901	8,595	5,274	32
2541	21,745	7,957	14,788	9,173	5,582	33
2542	4,808	3,497	1,311	789	447	45

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนผู้ประกอบการจดทะเบียนธุรกิจการค้า จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน พ.ศ.2538-2542

ที่มา : สมุดรายนามสถิติจังหวัด ฉบับ พ.ศ.2543 โดย สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี

ในปี 2542 จังหวัดนนทบุรีมีผู้ประกอบการซึ่งจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทต่างๆ จำนวน 1,279 ราย ธุรกิจที่มี ผู้จดทะเบียนใหม่ระหว่างปี 2542 ได้แก่ ธุรกิจประกอบกิจการ รับเหมาก่อสร้าง กิจการนำเข้า-ส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค กิจการจำหน่ายเครื่องคอมพิวเตอร์ และกิจการเป็นตัวแทน - นายหน้า เป็นต้น ส่วนธุรกิจที่เลิกกิจการในระหว่างปี 2542 ส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ประกอบการ ธุรกิจประเภทกิจการรับเหมาก่อสร้าง กิจการดำเนินงานด้าน อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจการท่องเที่ยว

ยอดรวมนิติบุคคลที่จดทะเบียนตั้งใหม่ ปี 2542 มีดังนี้

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด จดทะเบียนตั้งใหม่ 484 ราย
- บริษัทจำกัด จดทะเบียนตั้งใหม่ 790 ราย

ยอดรวมนิติบุคคลที่จดทะเบียนเลิกกิจการ ปี 2542 มีดังนี้

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด จดทะเบียนเลิก 195 ราย
- บริษัทจำกัด จดทะเบียนเลิก 227 ราย

โครงสร้างตลาด และศูนย์กลางการตลาดที่สำคัญของจังหวัด

- ลักษณะทั่วไปของตลาดซื้อสินค้าการเกษตร สินค้าการเกษตรจากแหล่งผลิตใน จังหวัดนนทบุรีไปสู่ผู้บริโภคทั้งภายในจังหวัด และต่างจังหวัด โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร วิธีการตลาดโดยทั่วไป แบ่งออกได้ดังนี้

- (1) จากเกษตรกรไปสู่ผู้บริโภคหรือพ่อค้าปลีกโดยตรง สินค้าเกษตรเหล่านี้ส่วนใหญ่ เป็นพืชผัก แต่การซื้อขายลักษณะนี้มีไม่มาก
- (2) พ่อค้าท้องถิ่น หรือพ่อค้าเร่เข้าไปรับซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรถึงแหล่ง ผลิต และนำไปขายต่อให้แก่พ่อค้ารวบรวมระดับจังหวัด หรือพ่อค้าขายส่ง/ขาย ปลีก ในจังหวัด เพื่อขายต่อผู้บริโภคอีกทอดหนึ่ง ซึ่งสินค้าส่วนใหญ่จะต้องผ่านพ่อค้า ในระดับนี้
- (3) พ่อค้ารวบรวมระดับจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่จะมีร้านรับซื้อในจังหวัดโดยรับซื้อใน ปริมาณ และราคาซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดกรุงเทพฯ ถือเป็น ตลาดสำคัญ

- ประเภทตลาด

- (1) ตลาดสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ข้าว ผลไม้ พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งการเพาะปลูกกระจายอยู่ทุกอำเภอ ลักษณะทั่วไป ของการซื้อขายสินค้าเกษตรของจังหวัดนนทบุรี จะเป็นการตกลงราคากันก่อนการซื้อ ขาย แต่ส่วนใหญ่ผู้ซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาเอง

สำหรับตลาดสินค้าเกษตรอื่นๆ เช่น ผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ แหล่งจำหน่ายที่ สำคัญที่สุดคือ ตลาดปากคลองตลาด ตลาดกลางสินค้าเกษตรจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่ที่บางใหญ่ ชิดดีเซ็นเตอร์ ถนนดลิ่งชันสุพรรณบุรี ตลาดเสาชิงช้า อำเภอบางใหญ่ เป็นแหล่งการซื้อขาย สินค้าการเกษตรในจังหวัด และยังเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าจากจังหวัดใกล้เคียงและภาค อื่นๆ สินค้าที่เข้าสู่ตลาดจะเป็นสินค้าประเภท ผัก ผลไม้ ตามฤดูกาล นอกจากนี้ยังมีตลาดใน ท้องถิ่นโดยเกษตรกร จะรวบรวมผลผลิตไปส่งตามตลาดสดต่างๆ ในตัวเมือง

- (2) ตลาดสินค้าอุตสาหกรรม สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ อุปกรณ์รถยนต์ และเครื่องใช้จากพลาสติก อุปกรณ์ไฟฟ้า ตัวถังเครื่องปรับอากาศ อะไหล่เครื่องปรับอากาศ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้จำหน่ายโดยตรงกับผู้บริโภค จะมีบริษัทตัวแทนจัดจำหน่าย ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กระจาย สินค้าออกทั่วไปตามแหล่งชุมชน โดยรวมอยู่กับตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป นอกจากนี้สินค้าบางชนิดที่ต้องมีสถานที่แสดงสินค้าเพื่อให้ลูกค้ามองเห็นได้ชัดเจน เช่น ร้านจำหน่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และร้านค้าวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

- (3) ตลาดสินค้าอุปโภคบริโภค ตลาดซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคของจังหวัดนนทบุรี จะตั้งอยู่ตามแหล่ง ชุมชนขนาดใหญ่ เช่น ตลาดสดเทศบาลนครนนทบุรี ตลาดสด เทศบาลนครปากเกร็ด ตลาดบางใหญ่ ตลาดเวทีย ตลาดจิตเวช ตลาดสมบุญสุข ตลาดเทศบาลเมืองบางบัวทอง ตลาดศรีบางกรวย และตลาดเทศบาลตำบลไทรน้อย

ซึ่งจะเปิดทำการค้าขายกันทุกวัน นอกจากนี้ ยังมีห้างสรรพสินค้าต่างๆ ที่เปิดบริการ ในย่านถนนรัตนานิเบศร์ ถนนงามวงศ์วาน ถนนแจ้งวัฒนะ ถนนดลิ่งชัน-สุพรรณบุรี รวมทั้งร้านค้าที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งประชาชนสามารถเลือกซื้อสินค้าจากแหล่งต่างๆ ได้ตามความพอใจ (ที่มา : หนังสือข้อมูลการตลาดจังหวัดนนทบุรี ประจำปี 2542 โดย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนนทบุรี)

สถาบันและองค์กรธุรกิจสำคัญด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

1 หอการค้าจังหวัดนนทบุรี หอการค้าจังหวัดนนทบุรี ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2528 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมวิสาหกิจต่างๆ เพื่อประโยชน์ทางการค้า อุตสาหกรรม การเงิน และเศรษฐกิจในเขตจังหวัดนนทบุรี เช่น รวบรวมสถิติ เผยแพร่ข่าวสารการค้า วิจัยเกี่ยวกับการค้า และเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า การตรวจสอบมาตรฐานสินค้า การจัดตั้งและดำเนินการสถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าเศรษฐกิจ การเป็นอนุญาโตตุลาการข้อพิพาททางการค้า ฯลฯ ปัจจุบันสำนักงานหอการค้าจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่ ณ ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี ถนนรัตนานิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

2 สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนนทบุรี เป็นองค์กรเอกชนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งดูแลเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับมาตรฐานและเจตนาของรัฐบาล ปัจจุบัน สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 9/2 หมู่ 5 ถนนดลิ่งชัน-สุพรรณบุรี ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

กลุ่มทางเศรษฐกิจของประชาชน ที่สนับสนุนโดยกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน โดย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี ได้ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประชาชน เพื่อช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ให้กับประชาชนในพื้นที่ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จนถึงเดือนกันยายน 2543 มีกลุ่มทางเศรษฐกิจของประชาชน ที่สนับสนุนโดยกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 58 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 4,298 คน จำนวนเงินสัจจะ 21,693,957 บาท
- ชมรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 1 ชมรม จำนวนสมาชิก 80 คน
- กลุ่มอาชีพทั่วไป 63 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 680 คน
- ชมรมผู้นำอาชีพก้าวหน้า 1 ชมรม จำนวนสมาชิก 14 คน

การท่องเที่ยว จังหวัดนนทบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวตามอำเภอต่าง ๆ ดังนี้
เขตท้องที่อำเภอเมืองนนทบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

1. วัดเฉลิมพระเกียรติวรวิหาร
2. อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก
3. วัดปรางสาท
4. วัดชมพูเวก
5. อุทยานมกุฏมรณสราญ

เขตท้องที่อำเภอปากเกร็ด มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

1. เกาะเกร็ด
2. วัดปรมาธิกาวาส
3. วัดกุ
4. วัดชลประทานรังสฤษฎ์
5. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

เขตท้องที่อำเภอบางกรวย มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

1. บ้านทรงไทยริมน้ำ
2. วัดชลอ
3. หอไตรกลางน้ำวัดละมุดใน
4. ภาพปริศนาธรรมวัดโพธิ์บางไผ่

เขตท้องที่อำเภอบางใหญ่ มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

1. วัดสวนแก้ว
2. วัดเสาธงหิน

แรงงาน

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี ในเดือนพฤศจิกายน 2542 จำนวนประชากร ณ ช่วงเวลาที่สำรวจ 798,690 คน มีประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน 427,504 คน คิดเป็นร้อยละ 53.52 ของประชากรทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น เป็นผู้มีงานทำ 420,495 คน และ ผู้ไม่มีงานทำ 7,009 คน สำหรับประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานมีจำนวน 371,185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.48 ของประชากรทั้งหมด

สำหรับประชากรผู้มีงานทำส่วนใหญ่ จะเป็นผู้ประกอบการอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีจำนวน 386,571 คน คิดเป็นร้อยละ 91.93 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานที่มีงานทำ และเป็นผู้ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม จำนวน 33,924 คน คิดเป็นร้อยละ 8.07 ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานที่มีงานทำลักษณะการจ้างงาน ในจังหวัดนนทบุรีส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมในภาคอุตสาหกรรม และบริการต่างๆ เช่น กิจการประเภทไฟฟ้า ก๊าซ ประปา การก่อสร้าง การขายส่ง การขายปลีก ภัตตาคาร การขนส่ง การคมนาคม การบริการชุมชน บริการสังคม และส่วนบุคคล

3.2.2.2.5. ด้านสังคม

1 การศึกษา

1.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน ในปี 2542 จังหวัดนนทบุรีมีสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 258 แห่งจำนวนครู/อาจารย์ 7,725 คน จำนวนนักเรียน 149,177 คน อัตราส่วน ครู/อาจารย์ ต่อ นักเรียน เป็น 1 : 19 แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

การศึกษาในระบบโรงเรียน

สังกัด	จำนวน			จำนวนนักเรียน/นักศึกษา		
	โรงเรียน	ครู	ห้องเรียน	ชาย	หญิง	รวม
กรมสามัญศึกษา	21	2,131	928	17,097	19,157	36,254
การศึกษาเอกชน	84	2,475	1,364	21,992	24,542	46,534
- สายสามัญ	76	2,226	1,195	20,673	21,330	42,003
- สายอาชีพ	8	249	169	1,319	3,212	4,531
การประถมศึกษา	145	2,682	2,132	30,119	27,833	57,952
สถาบันฯ ราชมงคล	1	188	87	2,772	159	2,931
กรมอาชีวศึกษา	1	36	25	444	247	691
เทศบาล	5	198	130	2,376	2,286	4,662
กรมประชาสัมพันธ์	1	15	8	153	-	153
รวม	258	7,725	4,734	74,953	74,224	149,177

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนโรงเรียน ครู/อาจารย์ ห้องเรียน และนักเรียน จำแนกตามสังกัด ปี 2542

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

ปีการศึกษา	ชั้น ม.1 (ร้อยละ)	ชั้น ม.4 (ร้อยละ)
2540	99.23	89.10
2541	99.24	89.82
2542	99.08	89.90

ตารางที่ 3.5 แสดงอัตราการเรียนต่อชั้น ม.1 และชั้น ม.4 ปีการศึกษา 2540-2542 ของจังหวัดนนทบุรี

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน ในปี 2542 มีการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 1,165 กลุ่ม จำนวนนักเรียน 32,934 คน โดยจัดขึ้นเป็นกิจกรรมการศึกษา โดยเฉพาะ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น

2 การนับถือศาสนาและวัฒนธรรม

2.1 การนับถือศาสนา ในปี 2542 จังหวัดนนทบุรีมีผู้นับถือ

ศาสนาพุทธ 757,822 คน

ศาสนาอิสลาม 42,478 คน

ศาสนาคริสต์ 7,180 คน

อื่นๆ 1,172 คน

2.2 ศาสนสถาน

- ศาสนาพุทธ มีจำนวนวัดทั้งสิ้น 185 วัด โดยจำแนกเป็น พระอารามหลวง 3 วัด และวัดราษฎร์ 182 วัด จำนวนพระภิกษุ 3,915 รูป (มหานิกาย 3,861 รูป และธรรมยุต 74 รูป) สามเณร 732 รูป (มหานิกาย 707 รูป และธรรมยุต 25 รูป)
- ศาสนาอิสลาม มีจำนวนมัสยิดทั้งสิ้น 20 แห่ง
- ศาสนาคริสต์ มีจำนวนโบสถ์ 4 แห่ง

2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ

จังหวัดนนทบุรีมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญ ซึ่งนิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

- ประเพณีวันลอยกระทง เป็นประเพณีที่ถือสืบทอดกันมาของจังหวัดนนทบุรี โดยในวันเพ็ญเดือน 12 ของทุกปี จัดให้มีประเพณีลอยกระทงขึ้น ณ บริเวณริมเขื่อนทำนน้ำจังหวัดนนทบุรี กิจกรรมในงานจะประกอบด้วย การประกวดนางนพมาศ การประกวดหนูน้อยนพมาศ การประกวดกระทงประดิษฐ์ และกระทงดอกไม้สด การแข่งขันชกมวย ตะกร้อลอดบ่วง และมีมหรสพตลอดคืน เมื่อถึงเวลา 24.00 น. จะมีการร่วมกันลอยกระทงบริเวณริมเขื่อนทำนน้ำจังหวัดนนทบุรี
- ประเพณีสงกรานต์เทศบาลนครนนทบุรี เป็นประเพณีที่เทศบาลนครนนทบุรีจัดขึ้นเนื่องในวันสงกรานต์ต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี โดยกิจกรรมของงานจะประกอบด้วย การทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งแด่พระสงฆ์ การปล่อยนก ปล่อยปลา การประกวดรถพืดเล็ก การประกวดรถสามล้อบุพชาติ การแข่งขันสามล้อ ขาแข้งยกล้อ และขาแข้งชิงความเร็ว การจัดขบวนแห่และพิธีสงฆ์พระพุทธรูปบูชาพิตร การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ รวมทั้งมีการจัดมหรสพให้ชมตลอดงาน
- ประเพณีตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือ เป็นประเพณีเก่าของชาวรามัญอำเภอปากเกร็ด เป็นเทศกาลสำคัญของชาวรามัญในวันสำคัญทางพุทธศาสนาเนื่องในวันออกพรรษา โดยพระสงฆ์จากวัดต่างๆ จะลงเรือมารับบิณฑบาตรจากชาวบ้านที่เตรียมใส่บาตรอยู่ทั้งสองฟากแม่น้ำ นอกจากนี้ยังมีการประกวดเรือที่ตกแต่งสวยงามตามประเพณีด้วย
- ประเพณีแข่งขันจุดลูกหนู เดิมการจุดลูกหนูใช้ในการฝึกสงครามเพื่อให้ข้าศึกเสียขวัญ เป็นจุดอ่อนในการโจมตี เมื่อไม่ได้ใช้ในการสงครามได้มีการนำมาประกอบในพิธีกรรมต่างๆ เช่น การเฉลิมงานบุญงานประเพณี งาน

ฉลองกุฎี และงานแห่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของชาวมอญ สำหรับ ประเพณีการแข่งขันจุดลูกหนู ของจังหวัดนนทบุรี จะจัดขึ้นตรงกับวันวิสาขบูชา โดยจะมีการแข่งขันจุดลูกหนูสายต่างๆ จากอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี และมีกิจกรรมการประกวดขบวนแห่ คณะลูกหนู และกองเชียร์

- ประเพณีสงกรานต์ชาวมอญ เป็นประเพณีสำคัญอีกประเพณีหนึ่งของชาวมอญ โดยจะจัดขึ้นหลังวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี ที่บริเวณวัดปรมัยยิกาวาส ตำบลเกาะเกร็ดอำเภอปากเกร็ด กิจกรรมของงานจะประกอบด้วย การแห่ข้าวแช่ การเทน้ำหวาน ปลอยนก ปลอยปลาและการสรงน้ำพระมหารามัญเจดีย์

- ประเพณีทำบุญตักบาตรพระ 108 ทางเรือ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านานของอำเภอบางใหญ่ เดิมกำหนดจัดขึ้นในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี และเพื่อความสะดวกได้เลื่อนเป็นวันหยุดคือวันที่ 23 ตุลาคม ของทุกปี สถานที่จัดงานจะอยู่บริเวณริมน้ำศาลเจ้าตลาดบางคูวัด โดยกิจกรรมของงานจะประกอบด้วย การตักบาตรพระ 108 การประกวดเทพีขวัญใจ และธิดาข้างบางคูวัดการแข่งขันเรือ ชกมวยทะเล การจัดแสดงสินค้าและสำเนาขายสินค้าในราคายุติธรรม จากกลุ่มองค์กรท้องถิ่น รวมถึงการแสดงสินค้าทางการเกษตรด้วย

3 การสาธารณสุข

จังหวัดนนทบุรี มีสถานบริการด้านสาธารณสุข ประกอบด้วย โรงพยาบาลเฉพาะทาง 4 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 5 แห่ง สถานีอนามัย 76 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 6 แห่ง คลินิกเอกชน 324 แห่ง จำนวนเตียงผู้ป่วย 4,873 เตียง ในส่วนของอัตรากำลังบุคลากรทางการแพทย์นั้น มีแพทย์ 244 คน ทันตแพทย์ 48 คน เภสัชกร 48 คน พยาบาลวิชาชีพ 1,007 คน และพยาบาลเทคนิค 784 คน

ประเภท	จำนวน (แห่ง)	เตียง	อัตราส่วนเตียง : ประชากร
โรงพยาบาลทั่วไป	1	430	1 : 1,936
โรงพยาบาลชุมชน	5	30	1 : 3,294
โรงพยาบาลเฉพาะทาง	4	3,330	
โรงพยาบาลเอกชน	6	1,083	
สถานีอนามัย	76	-	
คลินิกทุกประเภท	324	-	
รวม		4,873	

ตารางที่ 3.6 แสดงจำนวนสถานพยาบาลและอัตราส่วนเตียงต่อประชากรจังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2543 ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

3.2.2.2.6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1 ทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ หรือแหล่งแร่ สำหรับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญจะได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการขยายตัวของแหล่งที่อยู่อาศัย ทำให้พื้นที่ดินบางส่วนที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม ถูกใช้ไปเพื่อการปลูกสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในเรื่องของความสัมพันธ์ของแหล่งน้ำธรรมชาติ การขาดพื้นที่สีเขียวของเมือง และการทรุดโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน

2 สิ่งแวดล้อม

2.1 ขยะมูลฝอย

- ปริมาณขยะมูลฝอย จังหวัดนนทบุรีมีปริมาณขยะเกิดขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณวันละ 600 ตัน ซึ่งแหล่งผลิตขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ชุมชนเมือง โดยเฉพาะในเขตเทศบาล ทั้งนี้ เทศบาลนครนนทบุรี เป็นชุมชนที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยมากที่สุด เฉลี่ยวันละประมาณ 250 ตัน รองลงมาคือเทศบาลเมืองปากเกร็ด เฉลี่ยวันละประมาณ 150 ตัน เทศบาลเมืองบางบัวทอง และ เทศบาลตำบลบางกรวย เฉลี่ยวันละประมาณ 40 ตัน เทศบาลตำบลบางศรีเมือง เฉลี่ยวันละประมาณ 20 ตัน ส่วนที่เหลือจะเป็นขยะที่มาจาก เทศบาลตำบลบางใหญ่ เทศบาลตำบลบางม่วง เทศบาลตำบลปลายบาง และเทศบาลตำบลไทรน้อย และพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ สำหรับการกำจัดเก็บขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นนั้น เป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะสามารถจัดเก็บขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้เพียงร้อยละ 80 ของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

- การกำจัดมูลฝอย จังหวัดนนทบุรีมีสถานที่กำจัดมูลฝอยเพียงแห่งเดียว ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 8 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 36 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอไทรน้อยประมาณ 3 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 68 ไร่ อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยองค์การฯ ได้จัดซื้อที่ดินดังกล่าวเมื่อปี 2529 สภาพเดิมเป็นบ่อดินลึกประมาณ 15 เมตร แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือทำเป็นบ่อขยะ จำนวน 58 ไร่ อีก 10 ไร่ เป็นถนนรอบบ่อ และอาคารจอดรถ ปัจจุบัน บ่อทิ้งขยะจำนวน 58 ไร่ ถูกใช้งานมาประมาณ 13 ปี ขยะกองเต็มพื้นที่จนล้นจากปากบ่อสูงประมาณ 12-14 เมตร ปริมาณขยะ กว่า 1.4 ล้านตัน ถนนทางเข้าและถนนภายในชำรุดทรุดโทรม ไม่สะดวกต่อการลำเลียงขยะไปทิ้ง อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสีย กลิ่นเหม็น แมลงวัน ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบ และพื้นที่ใกล้เคียง

2.2 น้ำเสีย

น้ำเสียเป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญและมีผลกระทบอย่างมากต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้เพราะแม่น้ำ ลำคลองสาธารณะ ซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งที่เกิดขึ้น บางแห่งมีสภาพน้ำเน่าเสียแล้ว บางแห่งเริ่มที่จะ

ประสบกับสภาพน้ำเสีย ซึ่งหากพิจารณาถึงแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรี อาจแยกพิจารณาออกเป็น 2 ส่วน คือ

(1) แหล่งกำเนิดน้ำเสียจากชุมชน ซึ่งมีแหล่งกำเนิดสำคัญจากชุมชนหนาแน่น หมู่บ้านจัดสรร อาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้า โรงแรม ร้านอาหาร และสถานบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเขตพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เช่นเดียวกับในเขตพื้นที่อื่นๆ ซึ่งมีปริมาณน้ำเสียต่อวันในอัตราที่สูงเช่นกัน โดยที่น้ำเสียที่เกิดขึ้นเกือบทั้งหมดไม่ได้ผ่านวิธีการบำบัด และถูกปล่อยทิ้งโดยตรงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

(2) แหล่งกำเนิดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรม ที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ทั้งจากพืชและสัตว์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยาและเคมี

สำหรับแหล่งรองรับน้ำทิ้งของจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยานั้น จากรายงานคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา ของศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 1 จังหวัดนนทบุรี พบว่าบริเวณอำเภอเมือง อำเภอปากเกร็ด และอำเภอบางกรวย จัดอยู่ในคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินที่ไม่ใช่ทะเลประเภทที่ 4 โดยมีการปนเปื้อนของของเสียจากชุมชนสูง ส่วนลำคลองสายสำคัญ ที่เป็นแหล่งรองรับน้ำเสีย อาทิ คลองอ้อม คลองบางกรวย คลองทวีวัฒนา คลองพระพิมล คลองบางบัวทอง ฯลฯ จากการตรวจสอบคุณภาพน้ำ พบว่า คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำดังกล่าวจัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินระดับ 4 คือ เป็นแหล่งน้ำที่สะอาดพอใช้ สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการอุปโภคได้แต่ต้องผ่านกระบวนการบำบัด เป็นพิเศษ อย่างไรก็ตามจากการสอบถามชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณริมคลองพบว่า สามารถนำน้ำขึ้น มาใช้ได้เฉพาะในช่วงฤดูฝนซึ่งมีปริมาณน้ำมาก ส่วนในช่วงฤดูแล้งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

2.3 คุณภาพอากาศและเสียง

จากการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศของกรมควบคุมมลพิษ บริเวณกองฝึกอบรม กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน จังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2543 ถึงเดือนตุลาคม 2543 พบว่า สารมลพิษทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน มี 2 ชนิดที่เกินมาตรฐาน คือ ก๊าซโอโซน ซึ่งมีจำนวนชั่วโมงที่เกินมาตรฐาน จำนวน 24 ชั่วโมง จากการตรวจวัด 5,117 ชั่วโมง และฝุ่นขนาดเล็ก มีจำนวนเกินมาตรฐาน 3 วัน จากการตรวจวัดทั้งหมด 200 วัน

สำหรับคุณภาพเสียงนั้น จากผลของการตรวจวัดเสียงบนท้องถนน ในช่วงเวลาต่างๆ พบว่า ค่าระดับเสียงโดยเฉลี่ยสูงกว่า 70 เดซิเบล (เอ) เป็นส่วนใหญ่ สำหรับแหล่งกำเนิดเสียงที่สำคัญสามารถแยกได้ตามสภาพของแหล่งกำเนิด คือ แหล่งกำเนิดที่เคลื่อนที่ได้ ได้แก่ เสียงดังที่เกิดจากยานพาหนะบนท้องถนน และเสียงของเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยา และเสียงดังสำคัญที่เกิดจากโรงงานและสถานประกอบการ

3.2.3 บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัด

จากแนวทางในการพัฒนาประกอบกับสภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนนทบุรี แสดงให้เห็นว่า จังหวัดนนทบุรีมีศักยภาพ (จุดเด่น) ที่สำคัญ และเอื้อต่อการพัฒนาประกอบด้วย

ด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน

1 **มีตลาดขนาดใหญ่รองรับ** ซึ่งหมายถึง ผู้ซื้อ/ผู้บริโภคสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม มีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งประชากร ของจังหวัดนนทบุรีเอง ซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งยังมีประชากรแฝงอีกจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีประชากรของกรุงเทพมหานคร รวมถึงจังหวัดปริมณฑลอื่นๆ ซึ่งตลาดกลุ่มนี้ถือได้ว่าเป็นตลาดที่มีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่จะผลิตสินค้าและบริการในทุกด้าน

2 **การคมนาคมขนส่งสะดวก** ทั้ง ทางบก ซึ่งมีทั้งทางหลวง ทางพิเศษ และทางรถไฟที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ในทุกภูมิภาค ทางน้ำ เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมีเส้นทางน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกับภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับ ทางอากาศ นั้น จังหวัดนนทบุรีอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง) โดยระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร และยังไม่ไกลจากท่าอากาศยานสากลแห่งที่ 2 (หนองปรือ) ที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง สามารถเดินทางถึงได้สะดวกโดยใช้ทางพิเศษ ความสะดวกในการคมนาคมขนส่งดังที่กล่าวถึงข้างต้น นับเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้จังหวัดนนทบุรีมีความได้เปรียบ และสนับสนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในการขนส่งผลผลิต การส่งออก รวมถึงความสามารถในการเชื่อมโยงสู่ตลาดในทุกภูมิภาคของประเทศ และรวมถึงตลาดโลกด้วย

3 **ระบบสาธารณูปโภคค่อนข้างจะมีความพร้อม และมีพื้นที่ให้บริการที่ครอบคลุม** ทั้ง ไฟฟ้า ซึ่งเป็นการให้บริการจากการไฟฟ้านครหลวง น้ำประปา ในเขตการให้บริการของการประปานครหลวง และ โทรศัพท์ ทั้งในส่วนการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และบริษัทเอกชนผู้ได้รับสัมปทาน ซึ่งแม้ในพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาจะยังมีปัญหาอยู่บ้างโดยเฉพาะในเรื่องน้ำประปา แต่ก็มีแหล่งน้ำอื่นมาเสริม อาทิ ระบบประปาหมู่บ้าน ระบบน้ำบาดาล ซึ่งเมื่อพิจารณาในภาพรวมของจังหวัดแล้ว จังหวัดนนทบุรีถือว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภคในระดับที่ค่อนข้างสูง

4 **อยู่ใกล้กับแหล่งสถาบันการเงิน** ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สำนักงานธนกิจ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเกือบจะทั้งหมดตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้ประกอบการของจังหวัดมีความสะดวกในการติดต่อด้านสินเชื่อ รวมถึงการทำธุรกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ

5 **อยู่ใกล้ศูนย์กลางการบริหารราชการ** ทั้ง กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้การติดต่อราชการกับส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ เป็นไปได้โดยสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ในปัจจุบัน ได้มีกระทรวง และกรมต่างๆ มาตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานประกันสังคม กรมการ

กงสุล กรมราชทัณฑ์ สถาบันพัฒนาข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นต้น

6 มีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีคูคลองสำคัญหลายสายและคนนนทบุรียังคงสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีการดำเนินชีวิตที่งดงามของชาวบ้านริมน้ำสองฝั่งคลอง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น อาทิ วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายมอญ ของชาวเกาะเกร็ด ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งทรัพยากรอันมีคุณค่าเหล่านี้สามารถที่จะพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งกำลังเป็นกระแสความนิยมของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาในด้านสังคม และคุณภาพชีวิต ที่สำคัญประกอบด้วย

1 การอยู่ใกล้ศูนย์กลางทางการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน และในทุกระดับตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ทั้งมหาวิทยาลัยเปิด และมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งหลายแห่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ คุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง ซึ่งการที่อยู่ใกล้กับศูนย์กลางทางการศึกษานี้ ทำให้คนนนทบุรีมีโอกาสที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้สะดวกมากขึ้น ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนนนทบุรี และจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป

2 การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของจังหวัดที่ครอบคลุม และอยู่ใกล้กับศูนย์กลางด้านการสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยโรงพยาบาลทั้งของภาครัฐ และเอกชน มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์การแพทย์สูง มีเครื่องมือเครื่องใช้สะอาด ทันสมัย การรักษายาบาลได้มาตรฐาน บุคลากรทางการแพทย์มีความสามารถ และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค ปัจจัยเหล่านี้ ทำให้ชาวจังหวัดนนทบุรีมีความสามารถในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขได้มากขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรง ต่อภาวะสุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิต

3 อยู่ใกล้กับศูนย์กลางความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกระดับ ซึ่งทำให้ชาวจังหวัดนนทบุรีมีความสามารถจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง สะดวก รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ มีวิถีการดำรงชีวิตที่สะดวกสบายมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็เป็นโอกาสสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้วย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม :

1 อยู่ใกล้แหล่งเทคโนโลยีในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะแหล่งเทคโนโลยีในการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่หรือเกือบจะทั้งหมดอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้จังหวัดมีโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเทคโนโลยี ข้อมูล รวมถึงสามารถขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ได้สะดวกกว่าพื้นที่อื่น

3.3 การศึกษาข้อมูลในระดับอำเภอ หรือพื้นที่เมือง

3.3.1 นโยบาย แผน โครงการ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.1 นโยบายคณะเทศมนตรีนครปากเกร็ด

ด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

- พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนชาวปากเกร็ด โดยการขยายบริการด้านสุขภาพอนามัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- จัดให้มีตลาดชุมชนที่ถูกต้องลักษณะในพื้นที่อย่างครบวงจร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงของเมือง
- ปรับแผนการจัดการมูลฝอยและระบบบำบัดน้ำเสีย ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี และลักษณะของเมืองปากเกร็ด โดยมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ในเขตจังหวัดนนทบุรี เพื่อลดปัญหาด้านการลงทุนในการก่อสร้างระบบ

ด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

- ปรับปรุงสภาพผิวการจราจรและระบบไฟฟ้าสาธารณะให้มีประสิทธิภาพเต็มพื้นที่ และจัดหาแนวทางปรับปรุงถนนที่ไม่ได้เป็นสาธารณะ ซึ่งมีอยู่มากในเขตปากเกร็ด ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่
- จัดระบบการใช้ที่ดินในเขตปากเกร็ดให้มีสัดส่วนของการนันทนาการและสวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น
- ประสานงานด้านการพัฒนาการจราจรกับหน่วยงานระดับต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการนำงบประมาณจากหน่วยงานอื่นเข้ามาดำเนินการในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ด้านชุมชนและการส่งเสริมอาชีพ

- ปรับปรุงชุมชนย่อยในเขตเทศบาลทั้งองค์กรและบทบาท เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของชุมชนในการพัฒนาปากเกร็ดให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม และมุ่งเน้นการสนับสนุนชุมชนให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น
- ขยายผลการอบรมและส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน มุ่งสู่รูปแบบชุมชนพึ่งตนเองให้ชุมชนสามารถนำไปพัฒนาเป็นอาชีพหลัก และสามารถอบรมให้กับชุมชนได้ต่อไป

ด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม

- พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเสริมกับเกาะเกร็ดให้เป็นรูปธรรมภายใต้ความสะอาดปลอดภัย คงไว้ซึ่งการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีของชาวรามัญ
- คงไว้ซึ่งประเพณีชาวรามัญดั้งเดิมของชาวปากเกร็ด โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก

3.3.1.2 วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด

ผลของการพัฒนาเทศบาลปากเกร็ดที่ผ่านมา ประกอบกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดนนทบุรี

แนวนโยบายของคณะผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ด กรอบแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ รวมทั้งผลที่ได้จากการสอบถามชุมชนและผู้บริหารของเทศบาลนครปากเกร็ดในกรอบของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเทศบาลเทศบาลนครปากเกร็ด 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ดไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ในการพัฒนา

นครปากเกร็ดเป็นเมืองน่าอยู่ บนพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดนนทบุรีโดย

1. การพัฒนาเศรษฐกิจของปากเกร็ดเป็นตามศักยภาพ และความพร้อมของทุนที่มีอยู่ภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลผลิตงานเชิงนิเวศน์และเศรษฐกิจชุมชนที่เชื่อมโยงเป็นโครงข่าย รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงเชื่อมโยงกับพื้นที่ข้างเคียง
2. คนมีคุณภาพ คุณธรรม มีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐาน มีความอยู่ดีมีสุข มีสุขภาพอนามัยดี คุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถปรับตัวสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ครอบคลุมรอบรู้ ชุมชนเข้มแข็ง
3. สังคมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเป็นองค์รวม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากภัยพิบัติและอบายมุขเป็นสังคมที่พึ่งตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันโดยการพัฒนาการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตลอดจนชุมชนมีการรวมกลุ่มได้อย่างมีศักยภาพ และมีหลักประกันการดำรงชีวิตที่มั่นคง รวมทั้งเป็นสังคมที่สืบสานและส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. การเมืองมีการพัฒนาที่โปร่งใส ตามแนวทางประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการบริหารจัดการหน่วยงาน เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เน้นกระบวนการพัฒนาอย่างมีบูรณาการ รวมทั้งมีระบบข้อมูล และสารสนเทศที่ถูกต้องทันสมัย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาของเทศบาลในทุกด้านและเป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่พร้อมรับการถ่ายโอนภารกิจตามรัฐธรรมนูญ
5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาให้เกิดความสมดุลย์ปลอดภัยและมลพิษ พื้นที่สีเขียวของปากเกร็ดมีมากขึ้น มีระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ และเกื้อกูลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

เพื่อให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเทศบาล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) ได้ไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่กำหนดไว้ เทศบาลนครปากเกร็ดจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่จะดำเนินการในช่วงปี 2545-2549 ไว้ดังนี้

1. **ยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงสร้างพื้นฐาน**
มุ่งพัฒนาการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลด้วยการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะให้มีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพและลักษณะทางกายภาพ อันเป็นการเสริมสร้างความสะดวกในการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ

แนวทางการพัฒนา

- 1). จัดเขตการใช้ที่ดินที่พักอาศัย พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม พื้นที่โล่ง เพื่อนันทนาการให้ชัดเจนและมีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 2). จัดบริการโครงสร้างพื้นฐานเมืองให้สอดคล้องกับผังเมืองกำหนด
- 3). จัดทำแผนแม่บทการจราจรของปากเกร็ดที่เชื่อมโยงโครงข่ายการจราจรทั้งหมด
- 4). ดำเนินการสำรวจสภาพถนน ทางเท้า สะพาน ท่อระบายน้ำ ในความรับผิดชอบของเทศบาล เพื่อจัดทำโครงการให้ได้มาตรฐาน
- 5). ปรับปรุงผิวจราจรที่ชำรุดเสียหาย ให้ใช้การได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการเสียหายในระยะยาวโดยการปรับปรุงจราจรเป็น คสล.
- 6). ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการในพื้นที่
- 7). สำรวจถนนเส้นทางที่ยังไม่มีระบบระบายน้ำ เพื่อจัดทำท่อระบายน้ำ และสำรวจท่อเดิมที่ชำรุดเพื่อทำการซ่อมแซม
- 8). สำรวจพื้นที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้าสาธารณะ หรือมีแต่แสงสว่างไม่เพียงพอ เพื่อพิจารณาการขยายการให้บริการและเพิ่มจำนวนโคมไฟ
- 9). สำรวจและวางแผนป้องกันน้ำท่วมโดยเฉพาะในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาและในพื้นที่หมู่บ้านจัดสรรเพื่อป้องกันน้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก
- 10). แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน และภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วม ในการสร้างภูมิทัศน์เมือง
- 11). สำรวจและจัดทำทะเบียนที่ดินสาธารณะ โดยแยกประเภทให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแล
- 12). จัดให้มีอุปกรณ์เสริมสร้างภูมิทัศน์ตามริมถนน ริมน้ำ สะพานให้ดูสวยงาม

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนา พัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งและระบบเศรษฐกิจชุมชน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน และชุมชน ส่งเสริมการกระจายรายได้ และการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของชุมชนมีความเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

- 1). ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการรวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ ให้เกิดขึ้นในชุมชนย่อยของเทศบาลอย่างจริงจัง
- 2). ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ

- 3). พัฒนาบุคลากรที่จะทำงานด้านฝึกหัดทักษะวิชาชีพให้เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ ความพร้อมที่จะทำโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคมนาคมชุมชนที่มีรายได้น้อย ให้สามารถประกอบอาชีพมีรายได้เพียงพอ
- 4). สนับสนุนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ และจัดทุนหมุนเวียนในชุมชนอย่างมีระบบ และมีความต่อเนื่อง
- 5). ประสานความร่วมมือในการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวข้างเคียง คือเกาะเกร็ด ให้เกิดการท่องเที่ยวลักษณะครบวงจรในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- 6). สร้างกลไกในการให้บริการด้านการเงิน การจัดการและเทคโนโลยีในการผลิตจากองค์กรในพื้นที่
- 7). จัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของผู้ประกอบการค้าบริเวณตลาดและทางเท้าในความรับผิดชอบให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดเตรียมสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อก่อให้เกิดความต้องการซื้อเพิ่มมากขึ้น
- 8). พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของเทศบาลหรือชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายใต้ศักยภาพของชุมชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา คุณภาพชีวิตและคุณค่าทางสังคม

มุ่งพัฒนาและส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ เพื่อช่วยเหลือ และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน เกี่ยวกับการอยู่อาศัยในเขตเทศบาล และช่วยส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย แข่งขันกีฬา รวมทั้งดูแลสุขภาพชุมชนและสถานที่ให้มีความสะอาดและปลอดภัยจากโรค ทำให้ความเป็นอยู่ในท้องถิ่นดำเนินไปด้วยความผาสุก

แนวทางการพัฒนา

- 1). ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่นักเรียนและเยาวชน อย่างจริงจังตามแนวยุทธศาสตร์ "ราษฎร์ รัฐร่วมใจต้านภัยยาเสพติด" โดยส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว
- 2). จัดหาอุปกรณ์การเล่นกีฬาและเครื่องเล่น เพื่อการนันทนาการให้เพียงพอแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสและส่งเสริมให้มีการแข่งขันกีฬาตามโอกาสที่เหมาะสมในท้องถิ่น
- 3). จัดทำโครงการช่วยเหลือชุมชน เมื่อเกิดสาธารณภัยและได้รับความเดือดร้อน
- 4). จัดหาสวนสาธารณะเพิ่มเติม
- 5). ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบต่างๆ
- 6). สนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีการเล่นกีฬา และออกกำลังกายเพื่อลดปัญหา ยาเสพติดโดยจัดให้มีศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬาและการออกกำลังกาย ศูนย์รวมวิชาการเคลื่อนที่และ

ห้องสมุดเคลื่อนที่เข้าหาชุมชน แหล่งการศึกษาตลอดชีวิต จัดตั้งกลุ่มและชมรมบำเพ็ญ
ประโยชน์

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มุ่งเน้นการพัฒนาซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
ยั่งยืน อันจะเป็นการส่งเสริมความสวยงามและสร้างบรรยากาศแห่งการน่านอยู่อาศัย และมีทรัพยากรธรรมชาติ
ใช้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

- 1).ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการหาแนวทางก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียทั้ง
ทางด้านวิชาการและงบประมาณดำเนินการโดยมุ่งเน้นความสอดคล้องและนำศักยภาพของพื้นที่
มาใช้ประโยชน์รวมทั้งวางแผนแนวทางในการบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพยั่งยืน
- 2).สำรวจจำนวนบ้านเรือนและอุตสาหกรรม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่ม
มากขึ้น เพื่อวางแผนแนวทางในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรด้านการรักษาความสะอาดให้
เพียงพอ กำหนดแผนการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ
- 3).จัดให้มีระบบสำรวจตรวจสอบสถานะในเขตเทศบาลเพื่อวางแผนและดำเนินการขุดลอกคู
คลองอย่างมีระบบโดยพิจารณาจากปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้มีระบายได้สะดวก
ตลอดเวลา
- 4).ดำเนินการจัดหาสถานที่ทิ้งขยะของเทศบาล โดยการประสานความร่วมมือขององค์กร
ปกครองท้องถิ่นในจังหวัดให้มีสภาพพื้นที่ถูกต้องตามหลักสุขลักษณะไม่ทำให้สภาพแวดล้อม
เสียหาย
- 5).สนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน
- 6).ประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางมาตรการเงื่อนไข และความรับผิดชอบการบำบัดน้ำเสียแต่ละ
ประเภทเพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- 7).หารูปแบบในการรณรงค์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการแต่ละประเภทมีความรู้ ความเข้าใจ
และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการอนุรักษ์
- 8).พัฒนาระบบและมาตรการในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเก็บขนถ่ายและแนวทางในการ
กำจัดขยะติดเชื้อ เพื่อให้เป็นระบบการกำจัดที่ยั่งยืน
- 9).สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี การ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้าน น้ำ อากาศ เสียง โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติที่
เป็นรูปธรรม
- 10).ปรับพื้นที่ทิ้งขยะให้ร่มรื่น สวยงามหลังจากไม่ได้ใช้พื้นที่นั้นแล้วปรับปรุงพื้นที่ให้มีพื้นที่สี
เขียวบริเวณ ริมคลอง คูระบายน้ำที่เสื่อมโทรมให้ดูสวยงาม

- 11).ขอความร่วมมือให้ชุมชน สถานประกอบการร่วมกันจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและ
อาคารบ้านเรือนและชุมชนโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างและขยายผล

3.3.1.3 โครงการที่เกี่ยวข้อง

โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนนต่อเชื่อม

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 มอบหมายให้กรมโยธาธิการดำเนินการ
ก่อสร้างงานตามโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนนต่อเชื่อมเพื่อ
แก้ปัญหาจราจรรวมทั้งเป็นการพัฒนาพื้นที่และการขนส่งในเขตจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีได้เป็น
อย่างดีตามประมวลแผนแก้ไขปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของสำนักงานจัดระบบจราจร
ทางบก

วัตถุประสงค์

- 1.บรรเทาและแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด อำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชน
ในบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- 2.ช่วยแก้ปัญหาที่จะระบายการจราจรจากถนนแจ้งวัฒนะ ถนนติวานนท์ แบ่งการจราจรที่ข้าม
แม่น้ำเจ้าพระยาของสะพานพระนั่งเกล้าและสะพานนนทบุรี ส่วนถนนแนวทางเหนือ-ใต้ ช่วย
ระบายการจราจรบนถนนรัตนานิเบศร์
- 3.เสริมโครงข่ายถนนแนวสายเหนือ-ใต้ ของโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา
บริเวณวัดนครอินทร์และถนนต่อเชื่อม

ลักษณะของโครงการ

โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนน
ต่อเชื่อมประกอบด้วยแนวถนน 2 แนว คือ

- 1.แนวสายทางด้านทิศเหนือ-ใต้ (Road ML-NS)

ได้เริ่มจากจุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดนครอินทร์และถนน
ต่อเชื่อมที่บริเวณรัตนานิเบศร์ตัดขึ้นไปทางทิศเหนือบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 345 ยาวประมาณ
7.7 กิโลเมตร เขตทางกว้าง 60 เมตร ผิวทางคอนกรีต 6 ช่องจราจรมีเกาะกลางในสายทาง มีทางแยกต่าง
ระดับ 2 แห่ง คือที่จุดบรรจบทางหลวงหมายเลข 345 และที่จุดบรรจบแนวเหนือ-ใต้ บรรจบกับแนวสาย
ทางตะวันออก-ตะวันตก

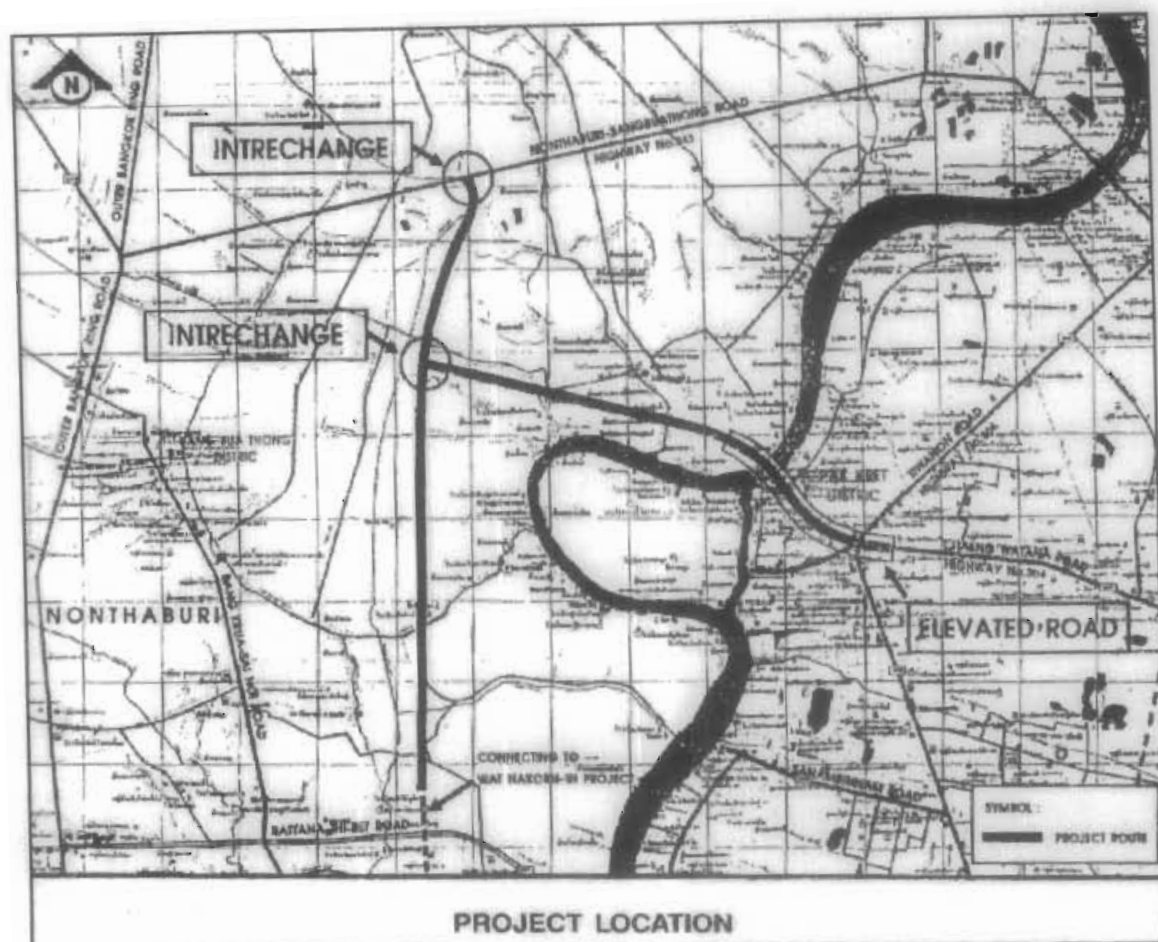
- 2.แนวสายทางด้านทิศตะวันออก-ตะวันตก (Road ML-EW)

เริ่มต้นจากถนนแจ้งวัฒนะที่บริเวณห้าแยกปากเกร็ดตัดผ่านทางทิศตะวันตกบรรจบกับแนวสาย
ทางเหนือ-ใต้ มีความยาวประมาณ 6.1 กิโลเมตร เขตทางกว้าง 60 เมตร ผิวทางคอนกรีต 6 ช่องจราจร มี

เกาะกลางในสายทางมีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาพร้อมเชิงสะพาน มีความยาวประมาณ 2.6 กิโลเมตร ตัวโครงสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย 3 ช่วง ช่วงริมตลิ่งมี 2 ช่วง ช่วงละ 56 เมตร ส่วนช่วงกลางสะพานยาว 94 เมตร

ระยะเวลาการดำเนินการ

1. ศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบ	พ.ศ. 2537-2540
2. สำรวจเวนคืน	พ.ศ. 2541-2542
3. เว้นคืน	พ.ศ. 2542-2545
4. ก่อสร้าง	พ.ศ. 2545-2547

แผนที่ที่ 3.3 แสดงโครงการสะพานข้ามแม่น้ำ

3.3.2 สภาพโดยทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครปากเกร็ด

ความเป็นมา

เทศบาลนครปากเกร็ดเดิมเป็นสุขาภิบาลปากเกร็ดที่จัดตั้งโดยประกาศ

กระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2498 เริ่มแรกครอบคลุม 4 ตำบล จำนวน 24 หมู่บ้าน ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาล 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เป็น 36.04 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมเขตการปกครอง 5 ตำบล 34 หมู่บ้าน ต่อมา

เนื่องจากสุขาภิบาลปากเกร็ดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองดูแลและทำนุบำรุงท้องถิ่นของตนเอง จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 มาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 108 ตอนที่ 245 ลงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ซึ่งมีผลบังคับใช้เป็นเทศบาลตำบลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 เป็นต้นไป เทศบาลตำบลปากเกร็ดได้พัฒนาขึ้นโดยลำดับ จนสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองเพื่อรองรับความเจริญเติบโต จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พุทธศักราช 2538 และ มาตรา 13 วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองปากเกร็ด ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 112 ตอนที่ 32ก ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2538 ซึ่งมีผลบังคับใช้เป็นเทศบาลเมืองปากเกร็ด ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 เป็นต้นไป จนปัจจุบันเทศบาลเมืองปากเกร็ดได้พัฒนาขึ้นตามลำดับ จนได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนคร โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2543 ซึ่งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 117 ตอนที่ 10 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป

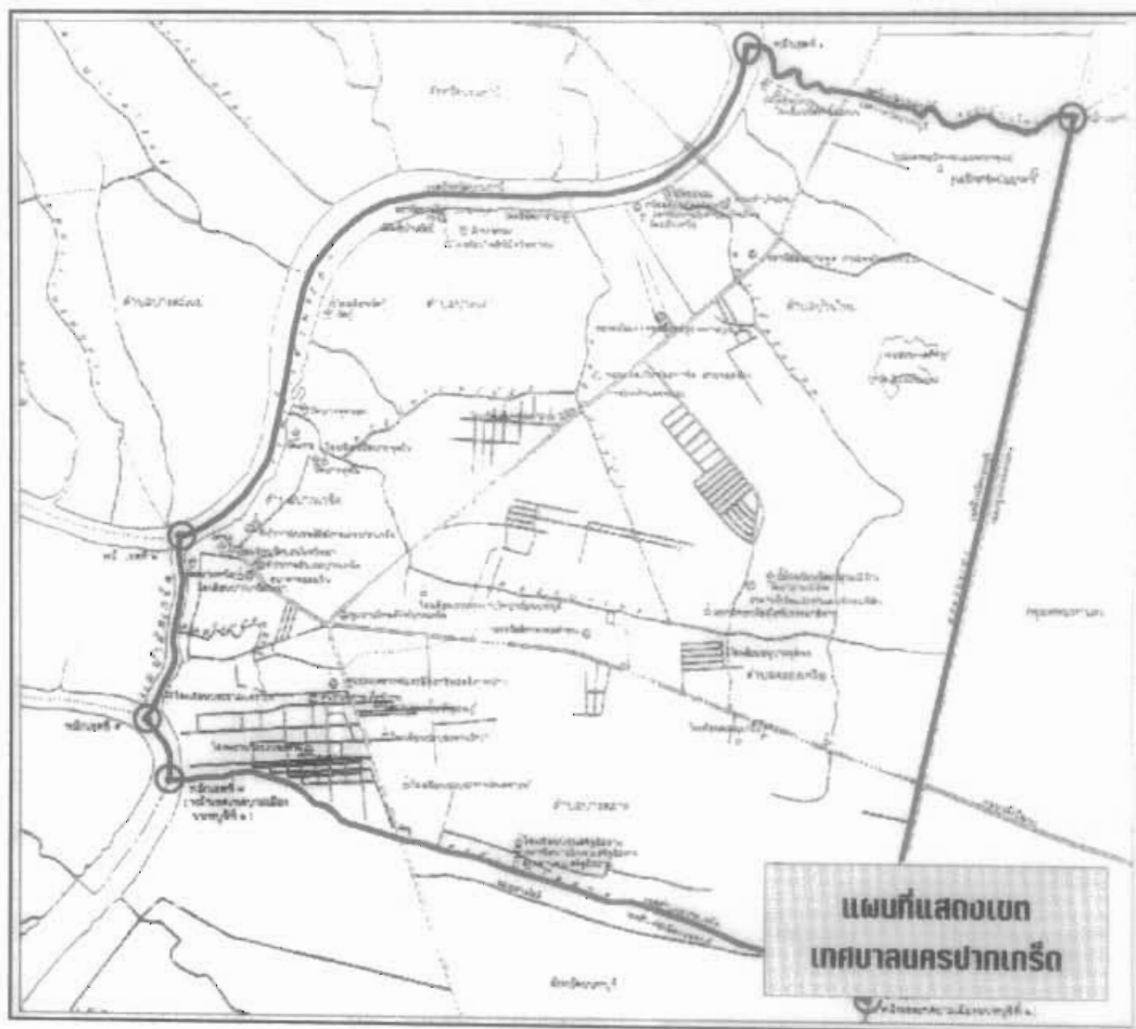
3.3.2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

1 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลนครปากเกร็ด ตั้งอยู่ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี ในส่วนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะทางห่างจากจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 10 กิโลเมตร ทำเลที่ตั้งเป็นปริมณฑล ติดกับกรุงเทพมหานคร

2 อาณาเขตและพื้นที่

ทิศเหนือ	ติดต่อ	อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	ติดต่อ	เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	แม่น้ำเจ้าพระยา(ต.บางตะไนย์ อำเภอปากเกร็ด)

แผนที่ที่ 3.4 แสดงเขตเทศบาลนครปากเกร็ด

เทศบาลนครปากเกร็ด ปกครองพื้นที่ 36.04 ตารางกิโลเมตร

ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล 34 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน	จำนวนครัวเรือน
ตำบลปากเกร็ด	5	14,512	7,004
ตำบลบางพูด	9	29,824	7,298
ตำบลบ้านใหม่	6	17,316	3,782
ตำบลบางตลาด	10	15,697	10,083
ตำบลคลองเกลือ	4	3,597	1,047
รวม	34	80,946	29,214

ตารางที่ 3.7 แสดงจำนวนตำบล หมู่บ้านและครัวเรือนในเขตเทศบาลปากเกร็ด

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลปากเกร็ด

3 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เหมาะแก่การเกษตร เช่น การทำสวนผลไม้ ผลไม้ที่ลือชื่อ คือ ทุเรียน ลิ้นจี่ มังคุด กล้วยน้ำว้า แต่เนื่องจากเทศบาลนครปากเกร็ดมีความเจริญ มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ พื้นที่เกือบทั้งหมดจึงแปรสภาพจากการเกษตรไปเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจ และการลงทุน โดยเฉพาะกิจการบ้านจัดสรรและอาคารสูง

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ยังคงมีคลองสาธารณะเชื่อมต่อในพื้นที่หลายสายและเป็นจุดระบายน้ำจากพื้นที่ลุ่มสูงแม่น้ำเจ้าพระยา และจากการที่มีพื้นที่เป็นที่ลุ่มจึงทำให้ประสบปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนและฤดูน้ำหลาก

4 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศจัดได้ว่าเป็นบริเวณที่ชุ่มชื้น มีฝนตกในฤดูฝน และมักจะเกิดอุทกภัยเสมอ ในฤดูแล้งสภาพของพื้นที่ไม่แห้งแล้ง เพราะพื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้ยืนต้น ทำให้สามารถเก็บความชุ่มชื้นได้ตลอดปี อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดทั้งปี อยู่ระหว่าง 20-30 องศาเซลเซียส

3.3.2.2 ข้อมูลสภาพทางโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมในเขตเทศบาล

ในเขตเทศบาลมีการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ 2 เส้นทาง คือทางบกและทางน้ำ ดังนี้

1.1 ทางบก มีเส้นทางสำคัญคือ

เส้นทางหลัก ได้แก่

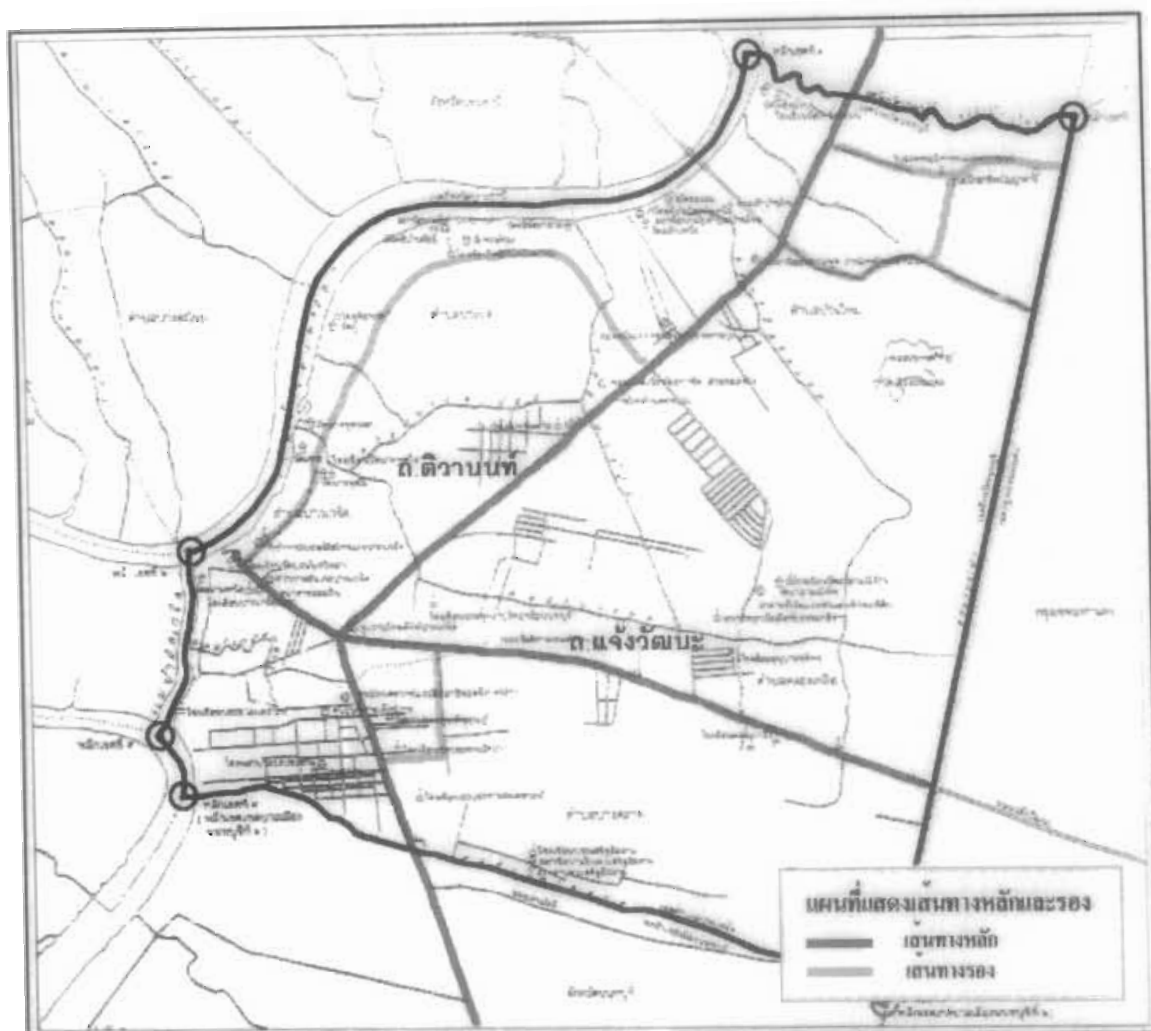
ถนนติวานนท์	-ช่วงสะพานคลองบางตลาด-คลองบ้านใหม่อยู่ ในความรับผิดชอบแขวงการทางนนทบุรีและแขวงการทางปทุมธานี
ถนนแจ้งวัฒนะ	-ช่วงระหว่างห้าแยกปากเกร็ด ถึงห้าแยกปากเกร็ดอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลนครปากเกร็ด ช่วงห้าแยกปากเกร็ดถึงคลองประปา อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงการทางกรุงเทพฯ
ถนนสายนนทบุรี-ปทุมธานี	-ช่วงระหว่างแยกสวนสมเด็จฯ ถึงสะพานนนทบุรี
เส้นทางลัดและสายรอง ได้แก่	
ถนนสุขาประชาสรรค์ 2	-ถนนเส้นทางลัดระหว่างแจ้งวัฒนะกับถนนติวานนท์ โดยผ่านถนนสุขาประชาสรรค์ 3
ถนนศรีสุมาน	-ถนนเส้นทางลัดระหว่างถนนติวานนท์กับถนน คลองประปาและถนนแจ้งวัฒนะ
ถนนพระแม่มหาวงุณย์	-ถนนเส้นทางลัดระหว่างถนนติวานนท์กับถนนคลองประปา ถนนศรีสุมานและถนนแจ้งวัฒนะ

ถนนขอยต้นสน

-ถนนเส้นทางลัดระหว่างแจ้งวัฒนะกับถนนติวานนท์

ถนนขอยในเขตเทศบาล มีจำนวน 53 สาย รวมความยาวทั้งสิ้น 64.52 กิโลเมตร โดยแยกเป็น

- ถนนคอนกรีต จำนวน 46 สาย ยาวประมาณ 55.93 กิโลเมตร
- ถนนลาดยาง จำนวน 3 สาย ยาวประมาณ 2.47 กิโลเมตร
- ถนนลูกรัง จำนวน 4 สาย ยาวประมาณ 6.12 กิโลเมตร

แผนที่ที่ 3.5 แสดงเส้นทางหลัก รองภายในเขตเทศบาลปากเกร็ด

1.2 ทางน้ำ

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด ได้ก่อสร้างท่าเทียบเรือโดยสารสาธารณะในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณหัวถนนแจ้งวัฒนะ จำนวน 1 แห่ง คือท่าเทียบเรือเทศบาลนครปากเกร็ด เป็นท่าเทียบเรือหลักในพื้นที่ นอกจากนั้นยังมีท่าเทียบเรือเอกชนและท่าเทียบเรือวัดสนามเหนือ และวัดกลางเกร็ดที่ใช้เป็นท่าเรือเดินทางไปเกาะเกร็ดแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกด้วย

การประปา

เทศบาลปากเกร็ดอาศัยน้ำประปา จากสำนักงานประปาจังหวัดนนทบุรี

การไฟฟ้า

การบริการทางด้านการไฟฟ้า ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดจากสำนักงานไฟฟ้านครหลวง เขตนนทบุรี โดยมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตเทศบาลจำนวน 55,886 ราย

การสื่อสารโทรคมนาคม

มีที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข จำนวน 2 แห่ง คือบริเวณห้าแยกปากเกร็ด และซอยสุขาประชาสรรค์ 2

3.3.2.3 ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ

การธนาคาร

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดมีธนาคารทั้งหมด 13 ธนาคาร ได้แก่

- ธนาคารออมสิน
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด
- ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- ธนาคารทหารไทย จำกัด
- ธนาคารศรีนคร จำกัด
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด
- ธนาคารดีบีเอสไทยธนุ จำกัด
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์
- ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์ตเตอร์ด นครธน
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การพาณิชย์

มีอาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นประมาณ 2,350 แห่ง

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ

ตลาดสด	จำนวน	4 แห่ง
ห้างสรรพสินค้า	จำนวน	4 แห่ง
โรงแรม	จำนวน	2 แห่ง
โรงรับจำนำ	จำนวน	2 แห่ง
ร้านอาหาร(ตามทะเบียน)	จำนวน	352 แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยว

1) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เป็นสวนสาธารณะที่สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในมหามงคลสมัยที่ทรงพระเจริญมายุครบ 80

พรรษา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2523 โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับจังหวัดและภาคเอกชนจัดสร้างขึ้นในเขตการศึกษาละ 1 แห่ง รวม 12 แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อเป็นมงคลนุสรณ์สถานเฉลิมพระเกียรติน้อมนำใจชาวไทยให้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ที่ได้อุทิศพระวรกายเพื่อปวงชนชาวไทยตลอดมา

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ นนทบุรี ได้ดำเนินการจัดสร้างเป็นแห่งที่ 9 โดยได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2528 เป็นลักษณะของสวนน้ำในเนื้อที่ทั้งหมด 102 ไร่ เป็นพื้นที่น้ำ 69 ไร่ พื้นที่ดิน 33 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณหนองปรือ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดห่างจากที่ว่าการอำเภอปากเกร็ดประมาณ 6 กิโลเมตร ตามเส้นทางถนนติวานนท์ - ปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดสร้างเป็นสวนน้ำ ภายในประกอบด้วยศาลาริมน้ำและศาลาเอนกประสงค์ สระน้ำ สวนหย่อม ลานดอกไม้บานาพันธุ์และพันธุ์ไม้พันธุ์นาชนิด รมรื่น สวยงาม เปิดให้ประชาชนเข้าพักผ่อนทุกวัน ปัจจุบันเทศบาลนครปากเกร็ดเป็นผู้รับผิดชอบ

2) วัดชลประทานรังสฤษฎ์

โดยพระวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทภิกขุ) เป็นเจ้าอาวาส ตั้งอยู่ที่ ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เป็นสถานที่เผยแพร่พระธรรมที่ร่มรื่นภายใต้ร่มไม้ที่มีอยู่ทั่วบริเวณวัดและมีการบรรยายธรรมทุกวันอาทิตย์ โดยเฉพาะเจ้าอาวาสเป็นผู้ปฏิบัติธรรมที่ลือชื่อ เป็นที่รู้จักและนับถือของคนทั่วไป

3) วัดกุ

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เส้นทางถนนสุขาประชาสรรค์ 2 ประมาณ 3 กิโลเมตร จากถนนแจ้งวัฒนะ เป็นบริเวณที่เรือพระที่นั่งของสมเด็จพระนางเจ้าสุภัทมาทุมารีรัตน์ พระมเหสีในรัชกาลที่ 5 ได้ประสบอุบัติเหตุเรือล่มสิ้นพระชนม์และได้ถูกซากเรือเก็บไว้ที่วัดนี้ สิ่งสำคัญของวัดคือ โบสถ์ทรงรามัญ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง พระนอนที่มีขนาดยาว 22 วา และพระตำหนักพระนางเรือล่ม

4) วัดเกาะพญาเจ่ง

มีโบสถ์ลักษณะทรงรามัญขนาดใหญ่ และมีภาพจิตรกรรมฝาผนังทั้งดงามวิจิตรตระการตา

5) สวนทิพย์

เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของเอกชน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขต ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี มีลักษณะเป็นสวนดอกไม้ในวรรณคดีและมีต้นไม้ใหญ่นานาพันธุ์จำนวนมากเป็นสถานที่ร่มรื่นสวยงาม และเป็นธรรมชาติในสถานที่ที่หาที่ใดเปรียบได้ นอกจากนี้ยังมีห้องพักที่เป็นธรรมชาติและห้องพักปรับอากาศในตัว อาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบไทยเดิมด้วย

6) แหล่งเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผา ต.เกาะเกร็ด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เป็นเครื่องปั้นดินเผาแบบรามัญ ซึ่งชาวรามัญที่อพยพมาจากเมืองพะสิม ในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช ได้นำวิชาชีพติดตัวมาด้วย เป็นเครื่องปั้นดินเผาที่มีจุดเด่นเป็นของตัวเอง คือปั้นด้วยดินแดง ไม่

เคลือบและแกะสลักลวดลายทุกชิ้นจนได้รับการยกย่องให้นำมาเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด คือรูปหมอน้ำลายวิจิตร นอกจากนี้ยังปั้นครก โอง อ่าง และกระถางจำหน่ายด้วย เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีการจัดแสดงให้ชมและจำหน่ายที่ศูนย์แสดงเครื่องปั้นดินเผา (กวาน อาม่าน) ที่เกาะเกร็ด

7) วัดกลางเกร็ด

วัดกลางเกร็ดเป็นวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยาอีกวัดหนึ่ง ซึ่งชาวปากเกร็ด โดยเฉพาะ พ่อค้าแม่ค้าทางเรือจะเลื่อมใสศรัทธาในหลวงพ่อดุ วัดกลางเกร็ด แวะเวียนมาเพื่อ ประพรมน้ำมนต์ให้เกิดสิริมงคลค้าขายรุ่งเรือง นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระไสยาสน์ให้สักการะอีกด้วย

สวนปลาวัดกลางเกร็ด บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาหน้าวัดกลางเกร็ด ต.ปากเกร็ด อ. ปากเกร็ด จ.นนทบุรี เป็นแหล่งที่มีปลาสวยจำนวนมาก ริมแม่น้ำเจ้าพระยามีบรรยากาศอันร่มรื่น พร้อมภาพชีวิตริมแม่น้ำที่แตกต่างจากบรรยากาศอันจอแจของแหล่งชุมชน

8) วัดศรีรัตนาราม (วัดบางพัง)

วัดบางพังตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา หมู่ที่ 2 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ริมฝั่งแม่น้ำมีปลาน้ำจืดจำนวนมาก จนได้ชื่อว่าเป็น "วังมัจฉา" สามารถนำอาหารให้ปลา สร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้ที่ได้แวะเวียนไปสักการะพระพุทธรูป นอกจากนี้ยังมีพระประจำวัน ประดิษฐานไว้สักการะ เพื่อความเป็นสิริมงคลอีกด้วย

9) วัดปรมัยยิกาวาส

ตั้งอยู่ตำบลเกาะเกร็ด เดิมเป็นวัดเก่าชื่อวัดปากอ่าว กล่าวกันว่าสร้างโดยชาวมอญ ที่อพยพมาสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อ พ.ศ.2317 ต่อมา พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้นแล้วพระราชทานนามว่า วัดปรมัยยิกาวาส พระ อุโบสถมีภาพวาดฝาผนังแบบไทยประยุกต์ บานประตูหน้าต่างประดับลายปูนปั้นเขียนสี ด้านหลังพระอุโบสถเป็นพระบรมสารีริกธาตุแบบรามัญ ถัดจากพระเจดีย์มีพระวิหาร ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ พระพุทธรูปหินอ่อน และพระนามมุนินทร์ (พระประจำ เมืองนนทบุรี) นอกจากนี้ ทางวัดยังได้รวบรวมเครื่องใช้ส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระไตรปิฎกอักษรรามัญไว้ด้วย

10) ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

วิถีชีวิตริมแม่น้ำเจ้าพระยายังคงมีให้เห็นทั้งฝั่งซ้ายและขวาของแม่น้ำ สามารถล่องเรือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจคลายความเครียดจากชีวิตสังคมเมือง สัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่อัน เรียบง่ายและการใช้ชีวิตอย่างเข้าใจธรรมชาติของชาวปากเกร็ด และชมทัศนียภาพอัน งดงามของริมแม่น้ำเจ้าพระยา

3.3.2.4 ข้อมูลสภาพสังคม

สภาพทางสังคมในเขตเทศบาล เป็นลักษณะการอพยพมาจากถิ่นอื่น เพื่ออยู่อาศัย และประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว มีความพร้อมทางสถานศึกษาในเขตพื้นที่ใน ระดับสูง

ประชากรและการเคลื่อนย้าย

ปัจจุบันในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2543 มีประชากรทั้งสิ้น 148,634 คน แยกเป็นชาย จำนวน 70,707 คน หญิง จำนวน 77,927 คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ของเทศบาล เท่ากับ 4,124 คนต่อตารางกิโลเมตร

ตำบล	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ตำบลปากเกร็ด	15,745	17,604	33,349
ตำบลบ้านใหม่	9,924	10,483	20,407
ตำบลบางพูด	19,317	21,837	41,154
ตำบลบางตลาด	21,847	23,605	45,479
ตำบลคลองเกลือ	3,847	4,398	8,245
รวมทั้งสิ้น	70,707	77,927	148,634

ตารางที่ 3.8 ตารางแสดงจำนวนประชากรของเทศบาลนครปากเกร็ด

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลเทศบาลปากเกร็ด

การศึกษา

ในปัจจุบันเทศบาลยังไม่มีโรงเรียนเป็นของตนเอง แต่มีสถานศึกษาในสังกัดต่างๆ ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สปช.	จำนวน 12 แห่ง
โรงเรียนประถมศึกษาของเอกชน	จำนวน 7 แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สปช.	จำนวน 2 แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน	จำนวน 4 แห่ง
มหาวิทยาลัยของรัฐ	จำนวน 1 แห่ง

พ.ศ.	จำนวนบ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากรเฉลี่ยครัวเรือนเฉลี่ย	ประชากรทั้งหมด		
				ชาย	หญิง	รวม
2538	64,759	26,609	5.18	66,642	71,224	137,866
2539	67,601	27,210	5.17	67,663	73,062	140,725
2540	76,845	27,915	5.15	69,130	74,780	143,910
2541	78,168	28,511	5.09	69,468	75,741	145,209
2542	80,068	28,921	5.07	69,953	76,573	146,526

ตารางที่ 3.9 ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรและครัวเรือน

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด

พ.ศ.	จำนวนคนเกิด			จำนวนคนตาย			จำนวนคนย้ายเข้า			จำนวนคนย้ายออก		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
2538	1,617	1,370	2,987	313	225	538	6,303	6,822	13,125	5,379	5,076	10,455
2539	1,622	1,470	3,092	376	232	608	6,634	7,186	13,820	5,875	5,696	11,844
2540	1,549	1,288	2,873	419	256	675	6,100	6,563	12,663	5,788	5,917	11,705
2541	1,302	1,245	2,547	421	280	701	5,414	5,940	11,354	6,004	11,977	17,981
2542	1,161	1,1120	2,281	383	276	659	5,920	6,120	12,040	5,770	5,720	11,490

ตารางที่ 3.10 ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายประชากร

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด

การศึกษา

มีวัด 14 แห่ง โบสถ์ 2 แห่ง มัสยิด 2 แห่ง และศาลเจ้า 4 แห่ง

สถานที่พักผ่อน

มีส่วนสาธารณะ 1 แห่ง คือ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ นนทบุรี

การสาธารณสุข

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด สามารถแยกได้ดังนี้

- โรงพยาบาลของรัฐ 2 แห่ง
- โรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง
- สถานีอนามัย 7 แห่ง
- ศูนย์บริการสาธารณสุขนครปากเกร็ด 1 แห่ง

สำหรับการบริการด้านของเทศบาลนอกเหนือจากการรักษาพยาบาล คือ

- งานอนามัยแม่และเด็ก
- งานส่งเสริมสุขภาพ
- งานควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ
- งานโรงฆ่าสัตว์
- งานสุขาภิบาลรักษาความสะอาด

ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่สำคัญ

ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด นอกจากจะมีผู้มาอาศัยอยู่ในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ผู้ที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมยังคงอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่ โดยเฉพาะประเพณีวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่างคนไทยและชาวมลายู โดยมีประเพณีที่สำคัญคือ

1.ประเพณีทำบุญตักบาตรทางเรือ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาของชาวไทยและชาวมลายูที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในอำเภอปากเกร็ด โดยจัดขึ้นในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ณ บริเวณท่าหน้าเทศบาลนครปากเกร็ด จะมีการร่วมทำบุญใส่บาตรพระภิกษุสงฆ์ ที่ล่องเรือมารับบิณฑบาตรริมน้ำ และจะได้ชมการประกวดเรือพระรับบิณฑบาตซึ่งตกแต่งอย่างสวยงามจากวัดในเขตอำเภอปากเกร็ด

2.ประเพณีจุดลูกหนูชาวรามัญ เป็นประเพณีที่เทศบาลนครปากเกร็ดรื้อฟื้นขึ้นมาเพื่อเป็นการแข่งขันกันระหว่างทีมลูกหนูปากเกร็ดและทีมลูกหนูปทุมธานี ซึ่งปัจจุบันนี้ยังจัดแข่งขันกันอยู่ ในช่วงเทศกาลของชาวรามัญ เทศบาลนำมาจัดแข่งขันให้ประชาชนได้รับชมเป็นประจำทุกปี ประมาณช่วงวันวิสาขบูชา เพื่ออนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ให้คงอยู่กับชาวปากเกร็ด

นอกจากนั้นชาวปากเกร็ด ยังนิยมจัดงานประเพณีลอยกระทง ประเพณีงานสงกรานต์ และเทศกาลงานบุญต่างๆ โดยเทศบาลนครปากเกร็ดจะเป็นหน่วยงานในการจัดงานร่วมกับชาวชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

3.3.2.5 ข้อมูลสภาพทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด ไม่มีทรัพยากรด้านป่าไม้ สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติ เทศบาลนครปากเกร็ดมีแหล่งน้ำทางธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และคูคลองสาธารณะในเขต ที่สำคัญคือ คลองบางพูด คลองบ้านใหม่ คลองบางตลาด คลองส่วย คลองบางพัง ฯลฯ มีรายละเอียดดังนี้

ชื่อ	ที่ตั้ง	ขนาด	สภาพคลอง
คลองเกลือ	ต. คลองเกลือ	กว้าง 7 * 400 เมตร	มีวัชพืช น้ำเน่าเสีย
คลองบางตลาด	ต. บางตลาด	กว้าง 20 * 3,090 เมตร	มีวัชพืช น้ำเน่าเสีย
คลองทองหลวง	ต. ปากเกร็ด	กว้าง 5 * 640 เมตร	ดินเลน มีวัชพืช
คลองบางพูด	ต. บางพูด	กว้าง 15 * 3,300 เมตร	มีวัชพืช น้ำเสียบางช่วง
คลองส่วย	ต. คลองเกลือ	กว้าง 15 * 6,200 เมตร	มีวัชพืช น้ำเสียบางช่วง
คลองบ้านใหม่	ต. บ้านใหม่	กว้าง 15 * 8,500 เมตร	สภาพดี
คลองแวง	ต. บางตลาด	กว้าง 3-7 * 3,974 เมตร	มีวัชพืช ดินเลน
คลองบางพัง	ต. บางพูด	กว้าง 3-8 * 4,200 เมตร	มีวัชพืช น้ำเสียบางช่วง
คลองบ้านเก่า	ต. บ้านใหม่	กว้าง 3 * 1,200 เมตร	มีวัชพืช น้ำเสียบางช่วง
คลองวัดช่องลม	ต. บ้านใหม่	กว้าง 3 * 830 เมตร	มีวัชพืช น้ำเสียบางช่วง

ตารางที่ 3.11 ตารางแสดงรายละเอียดของคลองสาธารณะในเขตเทศบาล

ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด ปี2545-2549

สิ่งแวดล้อม

จากการที่เทศบาลนครปากเกร็ดมีการขยายตัวทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่สำคัญ ประกอบด้วย

1 ขยะมูลฝอย

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด มีปริมาณขยะเกิดขึ้นเฉลี่ยแล้วประมาณวันละ 180 ตัน ซึ่งเทศบาลได้ทำการเก็บขนขยะจำนวน 2 เที่ยวต่อวัน ในด้านการกำจัดขยะมูลฝอยนั้น ขยะมูลฝอยทั้งหมดที่เกิดขึ้นถูกนำไปกำจัดบริเวณสถานที่กำจัดมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ที่ตำบลคลองขวาง อำเภอไทรน้อย โดยวิธีการเทกอง (Open Dumping)

2 น้ำเสีย

น้ำเสียเป็นปัญหาปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่ออย่างมากต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด และชาวจังหวัดนนทบุรี เนื่องจากทางทิศตะวันตก ของเทศบาลนครปากเกร็ดติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลัก นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว ในเขตเทศบาลยังมีลำคลองสาธารณะซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำอีกหลายสาย ซึ่งในขณะนี้แม่น้ำ ลำคลองดังกล่าว เริ่มประสบกับปัญหาน้ำเน่าเสีย สำหรับแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญของจังหวัด คือ น้ำเสียจากชุมชน แหล่งที่อยู่อาศัยและน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวโน้มของปริมาณน้ำเสียที่จะเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต

3 อากาศและเสียง

ปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาของฝุ่นละออง ที่เกิดจากการก่อสร้างและขยายแนวสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ฯลฯ ปัญหาควันพิษ ที่เกิดจากไอเสียรถยนต์ สำหรับมลพิษทางเสียงนั้น สามารถแยกได้ตามสภาพของแหล่งกำเนิด คือ แหล่งกำเนิดเคลื่อนที่ ได้แก่ เสียงที่เกิดจากยานพาหนะบนท้องถนน และเสียงดังจากเรือ

3.3.3 บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอ

จากแนวทางการพัฒนาและข้อมูลสภาพทั่วไปทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม จะพบว่าเทศบาลนครปากเกร็ดมีศักยภาพและมีปัจจัยที่สนับสนุนต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- การคมนาคมสะดวกเทศบาลนครปากเกร็ดมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร จึงมีเส้นทางที่ต่อเชื่อมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ อันได้แก่ ทางหลวง ทางพิเศษ เป็นเส้นทางบกซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ทุกภูมิภาค เส้นทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านส่งผลให้สามารถใช้การขนส่งทางน้ำได้ สำหรับทางอากาศนั้นเทศบาลนครปากเกร็ดอยู่ไม่ไกลจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ความสะดวกในการคมนาคมขนส่งดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยที่ทำให้มีความได้เปรียบต่อการขนส่ง การประสานงานสามารถเชื่อมโยงได้เป็นอย่างดี โดยมีถนนสายหลักที่เชื่อมโยงคือ ถนนแจ้งวัฒนะ และถนนติวานนท์
- การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนสายเลี่ยงเมืองปากเกร็ด ส่งผลให้เกิดสภาพคล่องตัวของการจราจรในพื้นที่ และเทศบาลสามารถจัดหาโครงการเชื่อมโยงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ได้ต่อไป
- ระบบสาธารณูปโภคที่ครอบคลุมและมีความพร้อมสูง

- มีคลองสาธารณะเป็นจำนวนมาก โดยที่คลองต่างๆ สามารถเชื่อมต่อกันได้และไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาหากมีการพัฒนาจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องน้ำท่วม สิ่งแวดล้อม และยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำได้ด้วย

2) ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค ความหนาแน่นของชุมชนผู้อยู่อาศัย ทำให้การลงทุนทางด้านบริการสำหรับผู้บริโภคยังสามารถจะพัฒนาได้ประกอบกับเทศบาลมีตลาดขนาดใหญ่รองรับคือ ตลาดปากเกร็ด และตลาดชลประทาน
- มีแหล่งท่องเที่ยวเกาะเกร็ด การเดินทางไปสู่เกาะเกร็ดในเส้นทางที่สะดวกที่สุดคือเส้นทางที่ผ่านพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด และจากการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดจึงส่งผลกระทบที่ดีให้กับพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ดที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดการประสานการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน

3) ด้านสังคม

- อยู่ใกล้ศูนย์กลางการศึกษา สาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้กับผู้พักอาศัยในเขตสามารถส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในพื้นที่ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้วย

3.4 สรุปการศึกษาในระดับภาค อนุภาค จังหวัด อำเภอบาง

พื้นที่ของโครงการศึกษาดังอยู่ภาคกลาง ในจังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานครซึ่งตามแผนในแผนพัฒนาในระดับภาคบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลัก ได้มีการใช้แผนในการพัฒนาแบบหลายศูนย์กลางซึ่งบริเวณพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่คอยรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานครในด้านของแหล่งที่อยู่อาศัย และการค้าบริการ

ส่วนของการพัฒนาจังหวัดพื้นที่ศึกษาดังอยู่ใน อำเภopakเกร็ด การพัฒนาตามแผนของจังหวัดได้มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คือการทำให้จังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองที่น่าอยู่และมีการพัฒนาที่สมดุลในทุกด้าน จังหวัดนนทบุรีนอกจากจะเป็นจังหวัดที่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นเมืองที่มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยว สังเกตจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง

พื้นที่ศึกษาดังอยู่ในเขตของเทศบาลนครปากเกร็ด ซึ่งพื้นที่เป็นที่มีความสำคัญของอำเภอเนื่องด้วยการเป็นศูนย์กลางการปกครองของอำเภอ และเป็นศูนย์กลางการค้า และบริการของพื้นที่ รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งตั้งอยู่ในอำเภอ ประกอบกับลักษณะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และลักษณะทางสังคมที่หลากหลาย ประชากรมีการศึกษาและรายได้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

แต่ผลกระทบจากการขยายในระดับต่างๆ ทำให้พื้นที่ประสบกับปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อประชาชนในพื้นที่ เช่นปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาความปลอดภัย ฯลฯ ซึ่งทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนา

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของพื้นที่ในระดับชุมชน (Micro scale)

4.1 สรุปภาพรวมระดับอำเภอ

จากข้อมูลสภาพทั่วไปทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจสังคม สภาพแวดล้อม ฯลฯ จะพบว่าเทศบาลนครปากเกร็ดมีศักยภาพและมีปัจจัยที่สนับสนุนต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - การคมนาคมขนส่งสะดวก
 - การก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนสายเลียบเมืองปากเกร็ด เพื่อแก้ไขและส่งเสริมสภาพการจราจรให้เกิดความคล่องตัว
 - ระบบสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะที่ครอบคลุม
 - มีคลองสาธารณะเป็นจำนวนมาก
- 2) ด้านเศรษฐกิจ
 - พื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค
 - มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น เกาะเกร็ด วัดสำคัญต่างๆ
- 3) ด้านสังคม
 - อยู่ใกล้ศูนย์กลางทางการศึกษา สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
- 4) ด้านการเมืองการบริหาร
 - นโยบายการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น

แต่ในการพัฒนาด้านต่างๆ ได้ประสบกับข้อจำกัดในการพัฒนาอันเป็นผลให้การพัฒนานั้นไม่ได้ผลเต็มที่เนื่องจากผลกระทบมาจากการพัฒนาเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการปรับสภาพการใช้พื้นที่โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพพื้นที่ที่แท้จริง ซึ่งข้อจำกัดที่จะส่งผลต่อการพัฒนา ได้แก่

- 1) ปัญหาสิ่งแวดล้อม
 - 2) ปัญหายาเสพติดและความปลอดภัย
 - 3) ถนนที่เชื่อมโยงกับสายหลักคับแคบ
 - 4) พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม
 - 5) มีผู้อาศัยในเขตพื้นที่เป็นประชาชนแฝง
- ทำให้ผลการพัฒนาเทศบาลช่วงที่ผ่านมา (ปี 2540-2544) มีภาพรวมแยกตามสาขาได้ดังนี้
- 1) ผลการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
 - การจราจรและถนนโครงข่ายมีความเชื่อมโยงและคล่องตัวขึ้น
 - พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมลดลง 50%
 - 2) ผลการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - ธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้น

- ภาครัฐได้ร่วมกันส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมากขึ้น
- 3) ผลการพัฒนาทางด้านสังคม
 - บริการของเทศบาลทางด้านสังคมขยายผลมากขึ้น
 - การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีมากขึ้น
- 4) ผลการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - สภาพแวดล้อมยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง
 - พื้นที่สวนสาธารณะได้รับการพัฒนามีต้นไม้มากขึ้น
- 5) ผลการพัฒนาทางการเมืองและการบริหาร
 - ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการรับบริการเพิ่มขึ้น
 - ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น
 - หน่วยงานการในระดับต่างๆมีความร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่น

4.2 ประวัติศาสตร์ชุมชนและอดีตการตั้งถิ่นฐาน

4.2.1 ความเป็นมาของย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด

ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด เริ่มมีขึ้นพร้อมกับการตั้งเทศบาลในปี 2498 ในสมัยนั้นยังเป็นสุขาภิบาลปากเกร็ด จนกระทั่งมีสภาพอันสมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากเกร็ด จึงมีการตั้งตลาดของเทศบาลชื่อ "ตลาดเทศบาลปากเกร็ด" ขึ้นในปี 2535 ซึ่งอยู่ในบริเวณตลาดเดิม ส่วนตลาดอื่นมีการสร้างขึ้นในระยะหลัง คือ ตลาดพิชัย และตลาดศรีปากเกร็ด ซึ่งเป็นพื้นที่ของเอกชน

4.2.2 ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานชุมชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดรูปร่างเมืองของเทศบาลนครปากเกร็ดมีปัจจัยอยู่ 2 ด้าน คือ

1) ปัจจัยทางด้านกายภาพ(Physical Force)

พื้นที่ของเทศบาลนครปากเกร็ดเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และมีคู คลอง สาธารณะล้อมรอบซึ่งเป็นเส้นให้แบ่งเขตการปกครอง

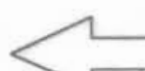
2) ปัจจัยทางด้านสังคม(Cultural Force)

เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาการตั้งถิ่นฐานของประชาชนจึงยึดพื้นที่ริมแม่น้ำเป็นที่อยู่อาศัย จนเป็นวิถีชีวิตริมน้ำที่พบอยู่รอบบริเวณพื้นที่ของเทศบาลนครปากเกร็ด

และในระยะหลังพื้นที่บริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดมีการปรับพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และยังรองรับการขยายตัวจากจังหวัดนนทบุรี เนื่องจากมีพื้นที่ที่ต่อเนื่องกันและที่ดินมีราคาถูก

Physical Force

พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริม
แม่น้ำเจ้าพระยา และ
มีคูคลองล้อมรอบ

Cultural Force

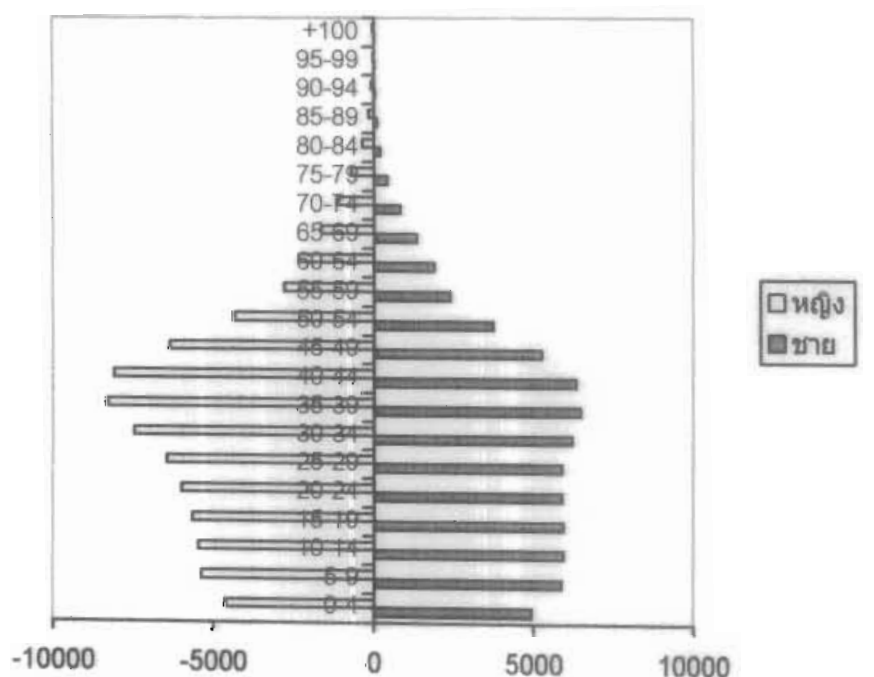
- วิถีชีวิตริมน้ำตั้งแต่อดีต
- การปรับสภาพพื้นที่เพื่อ
รองรับการขยายตัวจาก
กรุงเทพฯ และนนทบุรี
- ศูนย์กลางการค้าและการ
ปกครอง

สัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์การเกิดรูปร่างเมือง

4.2.3 โครงสร้างกลุ่มประชากรในพื้นที่

ประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดมีทั้งสิ้น 150,354 คน เป็นชาย 71,425 คน หญิง 78,929 คน จำนวนคนเกิด 2,386 คน จำนวนคนตาย 399 คน จำนวนคนย้ายเข้า 10,188 คน จำนวนคนย้ายออก 8,364 คน อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรเมื่อเทียบกับปี 2542 เท่ากับ 2.89 และมีความหนาแน่นของประชากร 4,171.86 คน ต่อตารางกิโลเมตร จำนวนนักเรียนภายในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด 46,579 คน คิดเป็น 25.16% ของประชากรในเทศบาลนครปากเกร็ด และในเขตตำบลปากเกร็ดมีประชากรทั้งหมด 33,349 คน เป็นชาย 15,745 คน และ เป็นหญิง 17,604 คน

ลักษณะของ พืชมีประชากรจำนวนประชากรในวัยแรงงาน มีมากกว่าประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพา โดยประชากรหญิงในวัยแรงงานมีมากกว่าประชากรชายในวัยแรงงาน

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามหมวดอายุของเทศบาลนครปากเกร็ด ปี พ.ศ. 2543
ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

4.2.4 ลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคมของประชากรในเทศบาลนครปากเกร็ด แยกได้เป็น 2 ฝ่าย คือ

- 1) ชุมชนผู้ประกอบการค้า ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวของผู้ประกอบการค้าภายในพื้นที่ ทำหน้าที่ติดต่อและกระจายงานตามแผนงานของเทศบาล
- 2) คณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มของชาวบ้านรวมถึงตัวแทนจากเทศบาลทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชุมชนและช่วยสอดส่องดูแลการทำงานของเทศบาลในพื้นที่ของเทศบาลนครปากเกร็ดมีคณะกรรมการชุมชน หมู่ละ 1 กลุ่ม ทั้งหมด 6 กลุ่ม

วัฒนธรรมท้องถิ่น

ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด นอกจากจะมีผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ผู้ที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมยังคงอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่ โดยเฉพาะประเพณีวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่างคนไทยและพม่า โดยมีประเพณีที่สำคัญคือ

1. ประเพณีทำบุญตักบาตรทางเรือ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาของชาวไทยและชาวมอญที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในอำเภอปากเกร็ด โดยจัดขึ้นในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ณ บริเวณท่าหน้าเทศบาลนครปากเกร็ด จะมีการร่วมทำบุญใส่บาตรพระภิกษุสงฆ์ ที่ล่องเรือมารับบิณฑบาตรริมน้ำ และจะได้ชมการประกวดเรือพระรับบิณฑบาตซึ่งตกแต่งอย่างสวยงามจากวัดในเขตอำเภอปากเกร็ด

2. ประเพณีจุดลูกหนูชาวมอญ เป็นประเพณีที่เทศบาลนครปากเกร็ดรื้อฟื้นขึ้นมาเพื่อเป็นการแข่งขันกันระหว่างทีมลูกหนูปากเกร็ดและทีมลูกหนูปทุมธานี ซึ่งปัจจุบันนี้ยังจัดแข่งขันกันอยู่ ในช่วงเทศกาลของชาวมอญ เทศบาลนำมาจัดแข่งขันให้ประชาชนได้รับชมเป็นประจำทุกปี ประมาณช่วงวันวิสาขบูชา เพื่ออนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ให้คงอยู่กับชาวปากเกร็ด

นอกจากนั้นชาวปากเกร็ด ยังนิยมจัดงานประเพณีลอยกระทง ประเพณีงานสงกรานต์ และเทศกาลงานบุญต่างๆ โดยเทศบาลนครปากเกร็ดจะเป็นหน่วยงานในการจัดงานร่วมกับชาวชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

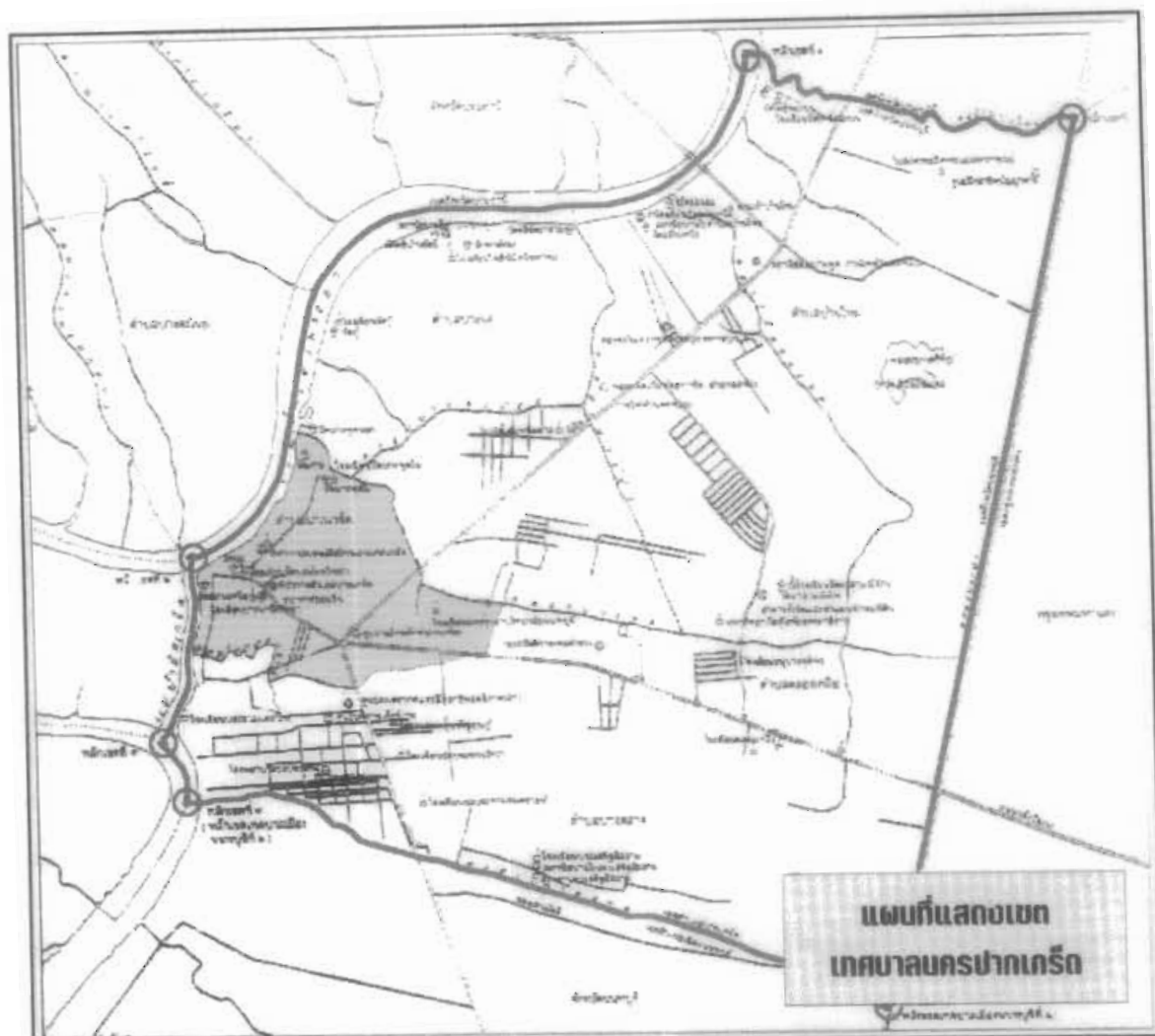
4.3 สภาพทางกายภาพของชุมชน

4.3.1 ตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดและสภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์

ตำแหน่งที่ตั้ง

เทศบาลนครปากเกร็ดตั้งอยู่ที่ ตำบลปากเกร็ด มีอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลบางพูด	อำเภอปากเกร็ด
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลท่าทราย	อำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลบางตลาด	อำเภอปากเกร็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	แม่น้ำเจ้าพระยา (ตำบลเกาะเกร็ด)	

แผนที่ที่ 4.1 แสดงเขตเทศบาลนครปากเกร็ดและเขตตำบลปากเกร็ด

ขนาด

เขตรับผิดชอบของเทศบาลนครปากเกร็ดมีพื้นที่ทั้งหมดรวม 36.04 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมหมู่ที่ 1,2,3,4,5 และหมู่ 8

สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์

สภาพพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เหมาะแก่การเกษตร เช่น การทำสวนผลไม้ ผลไม้ที่ลือชื่อ คือ ทุเรียน ส้มโอ มังคุด กล้วยน้ำว้า แต่เนื่องจากเทศบาลนครปากเกร็ดมีความเจริญ มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ พื้นที่เกือบทั้งหมดจึงแปรสภาพจากการเกษตรไปเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจ และการลงทุน โดยเฉพาะกิจการบ้านจัดสรรและอาคารสูง

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ยังคงมีคลองสาธารณะเชื่อมต่อในพื้นที่หลายสายและเป็นจุดระบายน้ำจากพื้นที่สูงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา และจากการที่มีพื้นที่เป็นที่ลุ่มจึงทำให้ประสบปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝนและฤดูน้ำหลาก สภาพความลาดชันของพื้นที่จะมีลักษณะความลาดเอียงจากด้านทิศตะวันออกลาดลงทางทิศตะวันตกจนถึงที่แม่น้ำเจ้าพระยา โดยระดับพื้นดินจะสูงกว่าระดับของแม่น้ำประมาณ 43 เซนติเมตร

4.3.2 การสำรวจด้วยสายตา (Visual Survey)

1. จินตภาพของพื้นที่

-เส้นทาง(PATH) เส้นทางของพื้นที่แบ่งได้ดังนี้

- 1) เส้นทางหลัก คือ ถนนแจ้งวัฒนะ
- 2) เส้นทางรอง คือ ถนนสุขาประชาสรรค์ 2 และถนนสุขาภิบาล
- 3) เส้นทางย่อย คือ ถนนซอยต่าง ๆ

-พื้นที่กิจกรรมของชุมชน(DISTRICT) แบ่งตามลักษณะของกิจกรรมได้ดังนี้

- 1) ตลาดสด คือ ตลาดเทศบาลปากเกร็ด ตลาดพิชัย
- 2) แผงลอย คือ พื้นที่ของตลาดศรีปากเกร็ด ตลาดเช้า ตลาดโต้รุ่ง
(บริเวณหน้าวัดปอ) พื้นที่บริเวณทางเท้าทั้ง 2 ฝั่งถนน
- 3) การค้าอื่นๆ คือ อาคารพาณิชย์ต่างๆ
- 4) การท่องเที่ยว คือ บริเวณวัดสนามเหนือ
- 5) ย่านที่อยู่อาศัย คือ การเคหะแห่งชาติ หมู่บ้านเกร็ดแก้วการ์เดน หมู่บ้านวิเวอรี่โฮม
ชุมชนที่อยู่อาศัยเดิมบริเวณหลังโรงพยาบาลนาคีเก่า

-บริเวณเส้นขอบของชุมชน(EDGES) เส้นขอบของพื้นที่ที่ชัดเจนที่สุดคือแม่น้ำเจ้าพระยาที่อยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่

-ศูนย์ชุมชน(NODES) ศูนย์ชุมชนของคนในพื้นที่ได้แก่ ที่ทำการเทศบาลนครปากเกร็ด ทำน้ำปากเกร็ด ทำน้ำวัดสนามเหนือ ท่ารถโดยสารบริเวณหน้าที่ทำการฯ และฝั่งตรงข้าม และหน้าวัดปอ ห้าง JUSCO

-ภูมิสัญลักษณ์(LAND MARKS) ภูมิสัญลักษณ์ในพื้นที่ที่พบได้แก่ อาคารที่ทำการของเทศบาลนครปากเกร็ด ชุมทางเข้าทำน้ำปากเกร็ด

(ดูแผนที่ที่ 4.2 ประกอบ)

2. ภูมิลักษณะและธรรมชาติ

-สภาพพื้นที่ดิน พื้นที่ดินบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดแต่เดิมเหมาะแก่การเพาะปลูก แต่เนื่องจากการปรับสภาพพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร พื้นที่ดินส่วนใหญ่จึงกลายเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยแทน

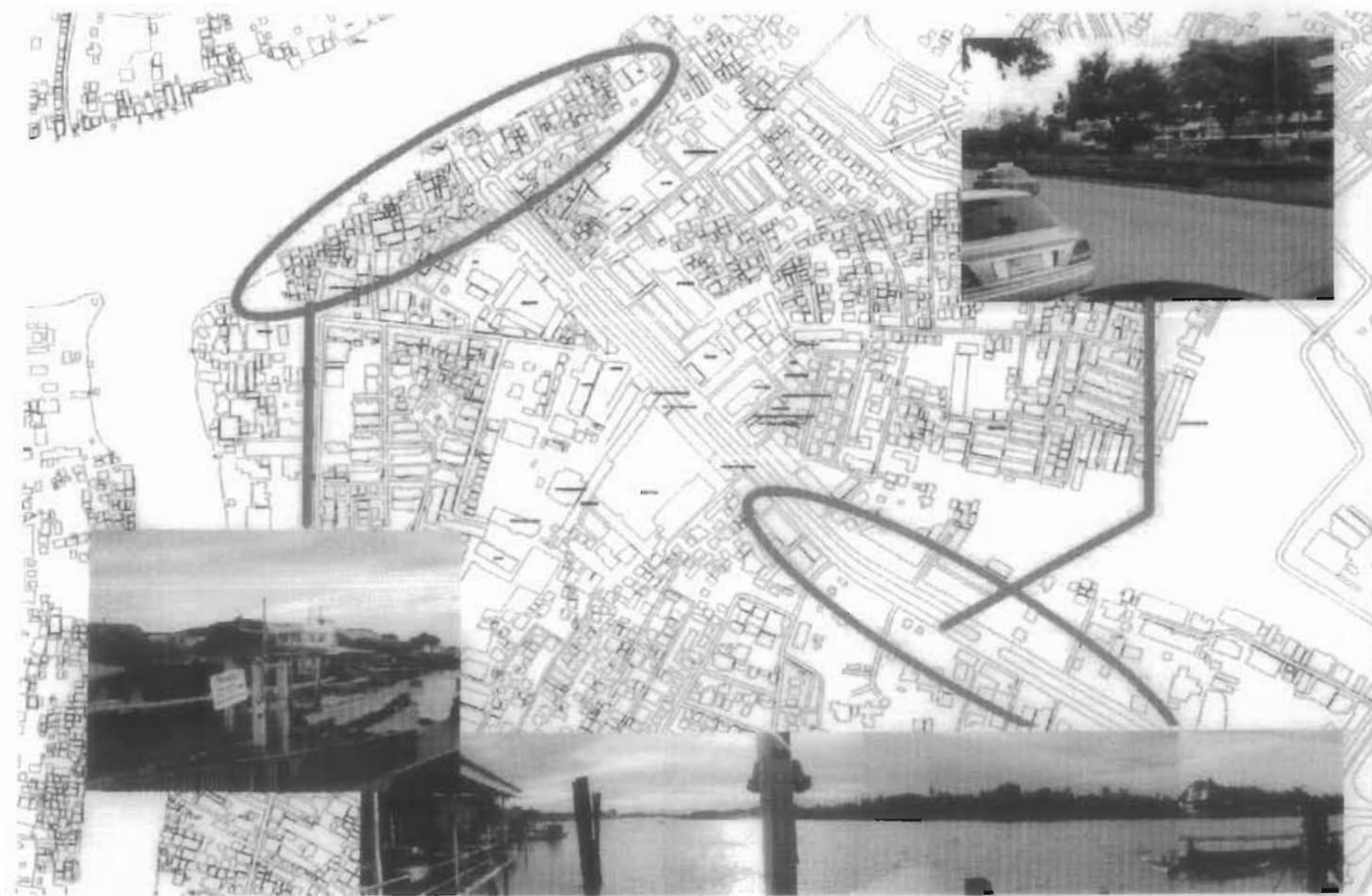
-ลักษณะทางธรรมชาติ ลักษณะทางธรรมชาติแต่เดิมของพื้นที่เป็นพื้นที่นาและสวนผลไม้ริมแม่น้ำเจ้าพระยา แต่เนื่องจากพื้นที่โดยรวมกลายเป็นพื้นที่เมืองไปเกือบทั้งหมดดังนั้นลักษณะทางธรรมชาติที่คงอยู่และโดดเด่นคือพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะของพืชพรรณที่มีอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันนั้นคงเหลือแต่ต้นไม้ที่มีการปลูกใหม่เท่านั้น ต้นไม้ที่เห็นอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ต้นเทียนทอง และต้นลำทม

(ดูแผนที่ที่ 4.3 ประกอบ)

แผนที่ที่ 4 2 แสดงจินตภาพของพื้นที่	THESIS RESEARCH : โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด	นิสิต เพรงกัญญ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUD สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน	 Scale 1 : 8000
---	---	---	--

ภูมิลักษณะและธรรมชาติ

-สภาพพื้นที่ดิน พื้นที่ดินบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดแต่เดิมเหมาะแก่การเพาะปลูก แต่เนื่องจากการปรับสภาพพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร พื้นที่ดินส่วนใหญ่จึงกลายเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยแทน

-ลักษณะทางธรรมชาติ ลักษณะทางธรรมชาติแต่เดิมของพื้นที่เป็นพื้นที่นาและสวนผลไม้ริมแม่น้ำเจ้าพระยา แต่เนื่องจากพื้นที่โดยรวมกลายเป็นพื้นที่เมืองไปเกือบทั้งหมด ดังนั้นลักษณะทางธรรมชาติที่คงอยู่และโดดเด่นคือพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะของพืชพรรณที่มีอยู่ในพื้นที่ปัจจุบันนั้นคงเหลือแต่ต้นไม้ที่มีการปลูกใหม่เท่านั้น ต้นไม้ที่เห็นอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ต้นเทียนทอง และต้นคันทม

แผนที่ที่ 4.3

แสดงสภาพทางธรรมชาติ

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณทำน้ำปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

3. ภูมิอากาศท้องถิ่น

- อุณหภูมิ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 17.4 องศาเซลเซียส สูงสุดเฉลี่ย 36 องศาเซลเซียส
- ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี 1137.2 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 79 วัน
- ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยต่ำสุด 60 % เฉลี่ยสูงสุด 94%
- ลม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และลมประจำถิ่น

4. รูปร่างของเมือง

รูปร่างการเกิดเมืองของพื้นที่ ไม่มีรูปร่างที่แน่นอน แต่สามารถแยกรูปแบบจากลักษณะความใกล้เคียงได้คือ บริเวณที่เป็นอาคารพาณิชย์จะมีลักษณะการกระจายตัวเป็นเส้นตามเส้นทางที่สำคัญ เช่น ตามแนวของถนนแจ้งวัฒนะ ตามถนนสุขาภิบาลที่จะไปเกาะเกร็ด และตามถนนสุขาประชาสรรค์2 ที่จะเข้าไปสู่วัดกู่

ในส่วนของย่านที่อยู่อาศัยจะมีลักษณะที่ไม่แน่นอนเนื่องจากพื้นที่เป็นที่ดินของเอกชนที่มีการซื้อที่ดินตามแปลงที่มีการขายรูปร่างที่เกิดจึงเป็นไปตามลักษณะที่ดินที่สามารถซื้อได้

ในการวิเคราะห์รูปร่างของเมืองในด้านของศักยภาพของพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางการค้า และการบริการ ที่ถูกล้อมรอบด้วยที่อยู่อาศัย รูปร่างของเมืองจึงมีลักษณะเป็นศูนย์กลาง(Radio Centric)
(ดูแผนที่ที่ 4.4 ประกอบ)

5. ขนาดและความหนาแน่น

เทศบาลนครปากเกร็ดมีพื้นที่ทั้งหมดรวม 36.04 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมหมู่ที่ 1,2,3,4,5 และหมู่ 8 และมีความหนาแน่นของประชากร 4,171.86 คน ต่อตารางกิโลเมตร

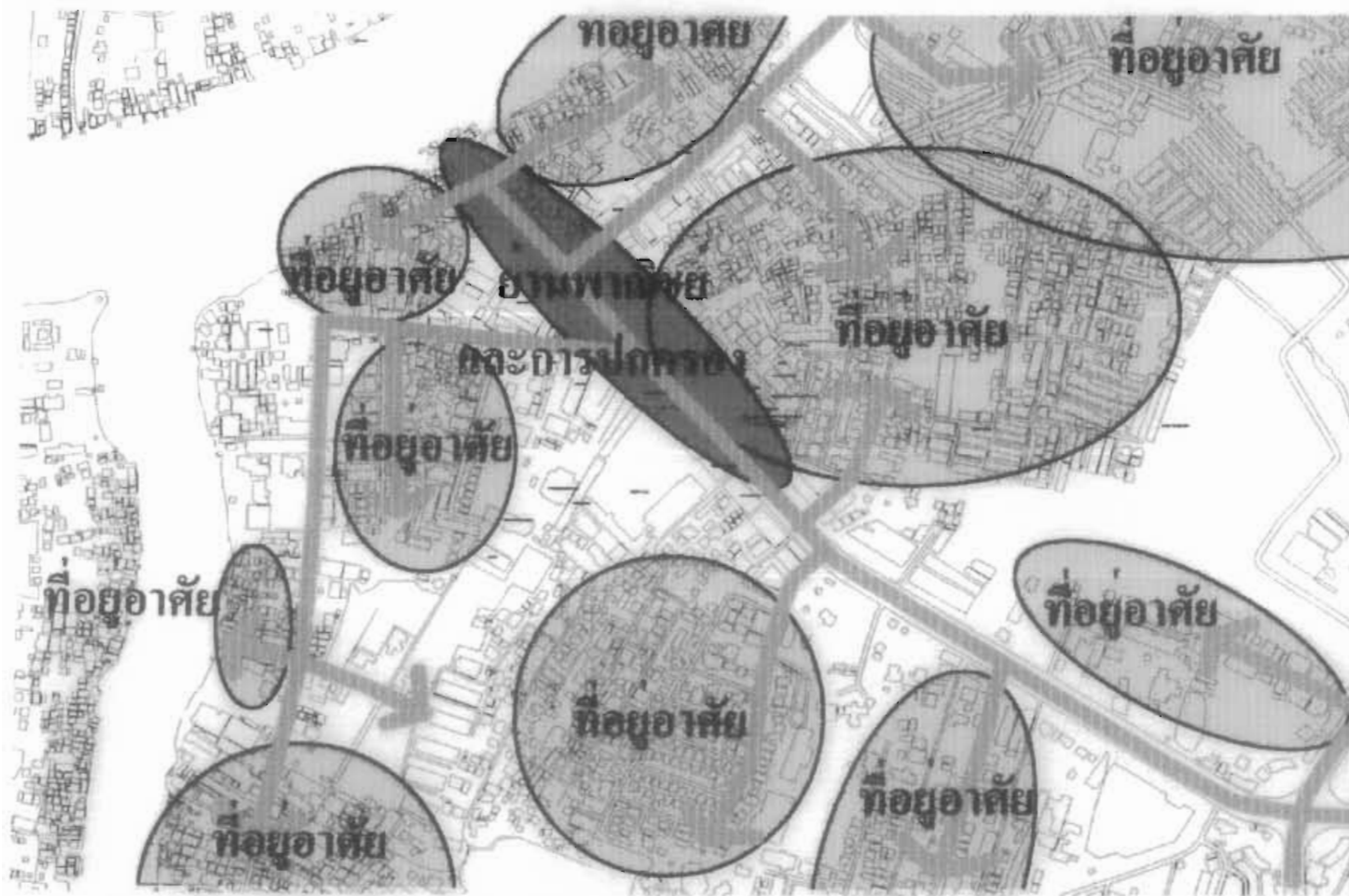
6. ลวดลาย ความละเอียด

ลวดลาย

- มุมสูง ลวดลายที่เกิดขึ้นมาจากอาคารทั้งหมดเป็นรูปสี่เหลี่ยมสร้างขนานตามแนวถนน และรูปแบบของหลังคาที่อาคารส่วนใหญ่จะใช้หลังคาที่เป็น Slap จั่วและทรงปั้นหยา
- มุมเล็ก ลวดลายจะเป็นทรงสี่เหลี่ยมที่เกิดจากรูปแบบของอาคารที่เป็นอาคารพาณิชย์ซึ่งเน้นการใช้พื้นที่ในอาคารอย่างคุ้มค่า
(ดูแผนที่ที่ 4.5 ประกอบ)

ความละเอียดและความหยาบ

- มุมสูง จากภาพถ่ายทางอากาศแสดงให้เห็นถึงความละเอียดและความหยาบภายในพื้นที่โดยส่วนที่มีความละเอียดนั้นคือลักษณะของบริเวณที่มีการตั้งอาคาร ซึ่งในพื้นที่นั้นส่วนที่มี

-ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

-ปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่

แผนที่ที่ 4.4

แสดงการเกิดรูปร่างเมือง

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 5UD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

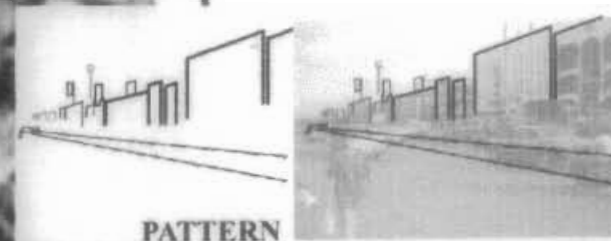

Scale 1 : 8000

ลวดลาย

- มุมสูง ลวดลายที่เกิดขึ้นมาจากอาคารทั้งหมดเป็นรูปสี่เหลี่ยมสร้างขนานตามแนวถนน และรูปแบบของหลังคาที่อาคารส่วนใหญ่จะใช้หลังคาที่เป็น Slap จั่วและทรงปั้นหยา
- มุมลึก ลวดลายจะเป็นทรงสี่เหลี่ยมที่เกิดจากรูปแบบของอาคารที่เป็นอาคารพาณิชย์ซึ่งเน้นการใช้พื้นที่ในอาคารอย่างคุ้มค่า

PATTERN

แผนที่ที่ 4.5

แสดงลวดลายของอาคาร

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิธิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 5UD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

ความละเอียดจะมากตั้งแต่บริเวณที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาจนมาหายาบ
ในช่วงบริเวณห้าแยกปากเกร็ด

-**มุขลิก** ความละเอียดจะเกิดจาก Façade ของอาคารริม 2 ฝั่งของถนน
แจ้งวัฒนะ

(ดูแผนที่ที่ 4.6 ประกอบ)

7. ที่ว่างในชุมชนและที่ว่างเปิดโล่ง

ที่ว่างในชุมชนของพื้นที่นั้นจะมีในส่วนของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งที่ว่างใน
ชุมชนที่เป็นของสาธารณะนั้นไม่มีในพื้นที่

พื้นที่ว่างส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในพื้นที่จะเป็นพื้นที่ที่ให้บริการด้านการจอดรถ
เนื่องจากพื้นที่ขาดที่จอดรถ และเป็นพื้นที่ผ่านสู่แหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับการค้า
และบริการ

(ดูแผนที่ที่ 4.7 ประกอบ)

8. ทางสัญจร

ทางสัญจรที่ใช้เป็นเส้นทางหลักในพื้นที่คือถนนแจ้งวัฒนะซึ่งจะเป็นทาง
สัญจรที่นำเข้าสู่เมือง และทางสัญจรหลักภายในเมืองโดยสามารถเชื่อมต่อกับถนนติ
วานนท์ซึ่งเป็นถนนเส้นหลักเส้นหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี

9. พื้นที่กิจกรรมของชุมชน

พื้นที่กิจกรรมของพื้นที่แบ่งตามลักษณะของรูปแบบได้ดังนี้

1) ตลาดสด คือ ตลาดเทศบาลปากเกร็ด ตลาดพิชัย

-ตลาดเทศบาลปากเกร็ด

ลักษณะ เป็นตลาดของเทศบาลที่ให้บริการในลักษณะของการค้าปลีก
สินค้าส่วนใหญ่เป็นของสด เช่น เนื้อสัตว์และพืชผักต่างๆ ซึ่งมีแผง
ทั้งหมด 96 แผง

เวลา เริ่มตั้งแต่ 7.00น. – 19.00น.

สิ่งรบกวน ปัจจุบันไม่สามารถขยายได้เนื่องจากมีพื้นที่ที่จำกัด

-ตลาดพิชัย

ลักษณะ เป็นตลาดเอกชนที่ให้บริการในด้านการค้าส่ง มีสินค้าหลากหลาย
ทั้งของสดและของแห้ง และประกอบด้วยอาคารพาณิชย์โดยรอบ

เวลา เริ่มตั้งแต่ 02.00น. – 12.00น.

สิ่งรบกวน ภายในพื้นที่ของตลาดไม่มีที่ระบายน้ำ

-ตลาดศรีปากเกร็ด

ลักษณะ เป็นตลาดของเอกชน สินค้าที่ขายในตลาดได้แก่ เสื้อผ้า

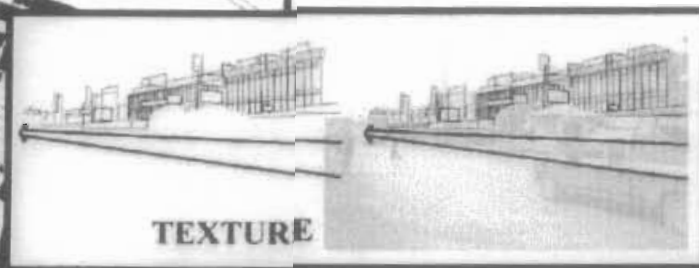
เวลา เริ่มตั้งแต่ 07.00น. – 19.00น.

สิ่งรบกวน พื้นที่ที่ใช้ในการค้าเป็นพื้นที่ทางเดินระหว่างอาคารพาณิชย์ที่มีการ
สร้างหลังคาคลุม เกิดความไม่เป็นระเบียบ

ความละเอียดและความหายับ

- มุมมอง จากภาพถ่ายทางอากาศแสดงให้เห็นถึงความละเอียดและความหายับภายในพื้นที่โดยส่วนที่มีความละเอียดนั้นคือลักษณะของบริเวณที่มีการตั้งอาคาร ซึ่งในพื้นที่นั้นส่วนที่มีความละเอียดจะมากตั้งแต่บริเวณที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาจนมาหายับในช่วงบริเวณห้าแยกปากเกร็ด
- มุมมอง ความละเอียดจะเกิดจาก Facade อาคารริม 2ฝั่งของถนนแจ้งวัฒนะ

แผนที่ที่ 4.6

แสดงถึงความละเอียดของอาคาร

THESIS RESEARCH :

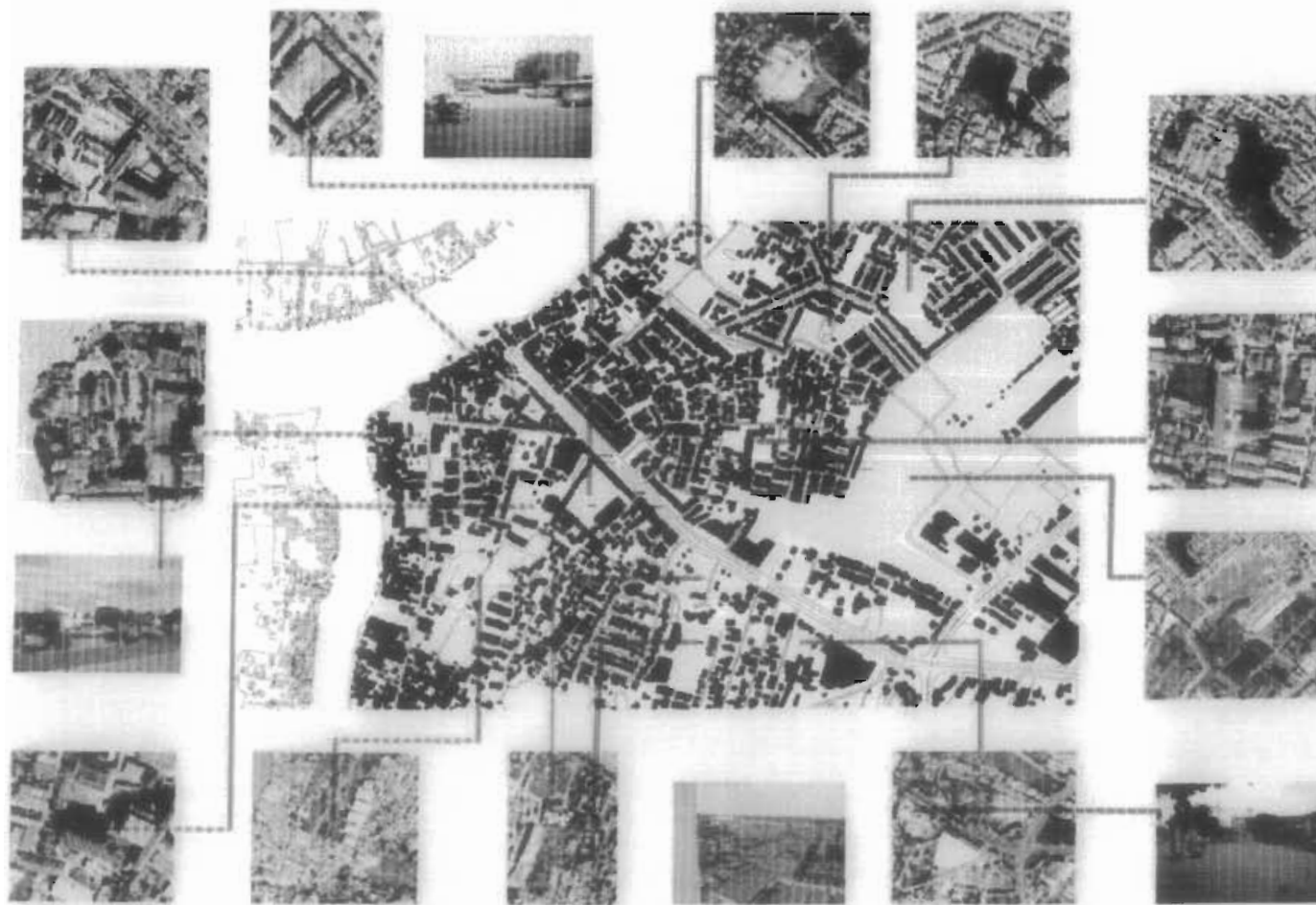
โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

ที่ว่างในชุมชนและที่ว่างเปิดโล่ง
ที่ว่างในชุมชนของพื้นที่นั้นจะมีในส่วน
ของหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งที่ว่างในชุมชน
ที่เป็นของสาธารณะนั้นไม่มีในพื้นที่
พื้นที่ว่างส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในพื้นที่จะเป็น
พื้นที่ที่ให้บริการด้านการจอดรถเนื่องจาก
พื้นที่ขาดที่จอดรถ และเป็นพื้นที่ผ่านสู่
แหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับการค้าและ
บริการ

แผนที่ที่ 4.7

แสดงที่ว่างในพื้นที่

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณท่าน้ำปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

2) แผงลอย แบ่งเป็น

-แผงลอยถนนแจ้งวัฒนะ

ลักษณะ	พื้นที่ที่ใช้ในการตั้งแผงเป็นพื้นที่ทางเท้าสาธารณะแบ่งได้ 12 เขต มีจำนวนแผง 312 แผง และแต่ละแผงสามารถขายสินค้าได้เพียงอย่างเดียว
เวลา	ให้มีการตั้งแผงตั้งแต่เวลา 07.00 น. – 19.00น. การตั้งแผงจะมีช่วงกะเวลาสำหรับผู้ประกอบการ
สิ่งรบกวน	เนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ตั้งแผงเป็นพื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นการทำให้การให้ทางเท้าสาธารณะไม่สะดวก และผู้ประกอบการไม่เอาใจใส่ดูแลการจัดเก็บขยะ ทำให้ส่งผลกระทบต่อเทศบาล

-แผงลอยตลาดเช้า(หน้าวัดบ่อ)

ลักษณะ	ลักษณะของผู้ประกอบการจะเป็นชาวสวนที่นำสินค้าจากบ้านมาขาย เทศบาลจึงอนุโลมให้ผู้ประกอบการสามารถขายของได้มากกว่า 1 ชนิด จำนวนแผงในตลาดเช้ามีทั้งหมด 38 แผง
เวลา	04.00น. – 12.00น.
สิ่งรบกวน	พื้นที่บริเวณหน้าวัดบ่อเป็นพื้นที่ของป้ายรถโดยสารประจำทาง ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้พื้นที่ของผู้คนที่จะเดินทาง ประกอบกับบริเวณดังกล่าวมีทางเท้าสาธารณะที่แคบ

-แผงลอยตลาดใต้รุ่ง(หน้าวัดบ่อ)

ลักษณะ	ใช้พื้นที่เดียวกับตลาดเช้า สินค้าส่วนใหญ่เป็นประเภทจำหน่ายอาหาร มีจำนวนแผงทั้งหมด 10 แผง
เวลา	12.00น. – 24.00น.
สิ่งรบกวน	พื้นที่บริเวณหน้าวัดบ่อเป็นพื้นที่ของป้ายรถโดยสารประจำทาง ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้พื้นที่ของผู้คนที่จะเดินทาง ประกอบกับบริเวณดังกล่าวมีทางเท้าสาธารณะที่แคบ และช่วงเวลาที่ทำการค้าเป็นช่วงที่คนคับคั่ง

-แผงลอยรอบตลาด

ลักษณะ	ใช้พื้นที่ที่อยู่รอบตลาดยกเว้นพื้นที่ที่ติดถนนแจ้งวัฒนะ มีจำนวนแผงทั้งหมด 76 แผง
เวลา	07.00น. – 19.00น.
สิ่งรบกวน	เกิดความไม่สะดวกในการเดินเข้าสู่ตลาด เนื่องจากพื้นที่มีความคับแคบอยู่แล้ว

-แผงลอยหน้าธนาคารศรีนคร

ลักษณะ	ตั้งอยู่บริเวณหน้าธนาคารศรีนคร ใกล้กับห้าแยกปากเกร็ด โดยใช้พื้นที่ทางเท้าสาธารณะเป็นพื้นที่ตั้งแผงขายมีจำนวนแผง 25 แผง
เวลา	07.00น. – 20.00น.

สิ่งรบกวน ใช้พื้นที่ทางเท้าไม่สะดวก และเกิดความสกปรก

3) อาคารพาณิชย์ต่างๆ

ลักษณะ เป็นอาคารคอนกรีตตั้งมานานกว่า 20 ปี อาคารพาณิชย์ที่อยู่ทางทิศเหนือของถนนแจ้งวัฒนะเป็นของเทศบาล ซึ่งในอนาคตเทศบาลมีโครงการที่จะปรับปรุงจากเดิมที่มีการใช้อาคารกึ่งพาณิชย์และที่อยู่อาศัย เป็นพาณิชย์กรรมอย่างเดียว

เวลา 07.30น. – 20.30น.

สิ่งรบกวน พื้นที่ชั้นล่างถูกบดบังมุมมองด้วยร้านค้าแผงลอย ลักษณะของอาคารโดยรวมไม่เป็นระเบียบ

(ดูแผนที่ที่ 4.8 ประกอบ)

สรุปข้อมูลสภาพทั่วไป

แผงลอยถนนแจ้งวัฒนะเขต1-12	312 แผง
แผงลอยตลาดเช้าหน้าวัดบ่อ	38 แผง
แผงลอยใต้รั้ว	10 แผง
แผงลอยรอบตลาด	76 แผง
แผงลอยหน้าธนาคารศรีนคร	25 แผง
ผู้ค้าขายในตลาดสด	96 แผง
รวม	557 แผง
แยกเป็น	
จำหน่ายอาหาร	132 แผง
จำหน่ายสินค้าทั่วไป	329 แผง
เป็นตลาดสด	96 แผง

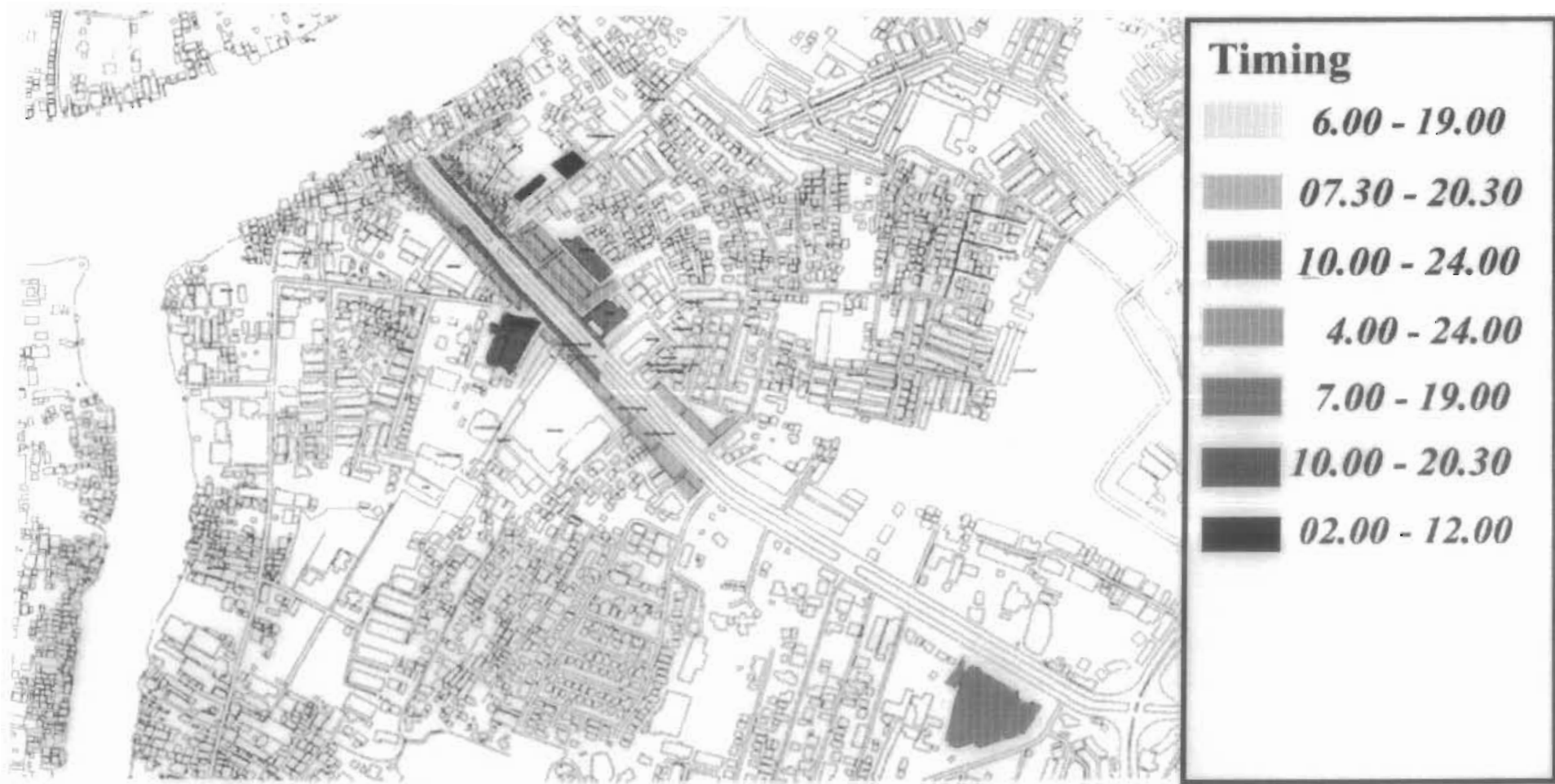
10. มรรควิถี

สภาพ สภาพของทางเท้าอยู่ในสภาพที่ดีทนทาน แต่ไม่สามารถใช้พื้นที่สำหรับการเดินได้เต็มที่เนื่องจากการตั้งร้านค้าแผงลอยบนพื้นที่ทางเท้า

อุปกรณ์ประกอบ ประกอบด้วย

เสาไฟฟ้าส่องสว่าง สามารถให้ความสว่างเพียงพอ

เสาไฟฟ้า ปัจจุบันสายไฟฟ้าก่อให้เกิดปัญหาทางด้านทัศนียภาพของพื้นที่เนื่องมาจากความรุงรังของสายไฟฟ้า

แผนที่ที่ 4.8

แสดงช่วงเวลาในพื้นที่

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิติทณรภัฏฐิ วีระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

ป้าย	สภาพของป้ายที่ใช้ในการบอกทิศทางหรือสถานที่ต่างๆ ไม่ชัดเจน เนื่องจากไม่มีมาตรการในการควบคุมการตั้งป้ายทำให้มีการ ตั้งป้ายอย่างไม่เป็นระเบียบทั้งของราชการและเอกชน
คู่มือศัพท์	มีการตั้งอยู่เป็นระยะขึ้นกับจำนวนผู้ใช้ในแต่ละจุด และองค์กรที่มีส่วนในการดูแล รวมถึงรูปแบบของคู่มือที่มีความหลากหลาย

รูปภาพที่ 4.1 ภาพแสดงมรรควิถีในพื้นที่

11. ลักษณะการบอกทิศทาง

ลักษณะของทิศทางในพื้นที่เนื่องจากปัจจุบันเป็นถนนปลายตันลักษณะการบอกทิศทางจึงชัดเจน และยังประกอบด้วยองค์ประกอบอื่นๆ ดังนี้

-ลักษณะของอาคารที่ความชัดเจนและโดดเด่นในพื้นที่ได้แก่

อาคาร ชารมิ่ง ริเวอร์ไซด์ คอนโดวิวว ซึ่งมีความสูง 12 ชั้น เป็นอาคารที่สูงที่สุดในพื้นที่ อาคารเทศบาลนครปากเกร็ด มีความสูง 9 ชั้น เป็นอาคารที่สูงเป็นอันดับ 2 และอยู่ริมถนน

-ลักษณะของสัญลักษณ์และภูมิลักษณะในพื้นที่ได้แก่บริเวณทางเข้าทำนน้ำปากเกร็ดซึ่งมีการสร้างความโดดเด่นด้วยสีและรูปแบบ แต่จะสามารถสังเกตได้จากในระยะที่ใกล้เท่านั้นเนื่องจากมีขนาดเล็ก

รูปภาพที่ 4.2 แสดงลักษณะการบอกทิศทาง

12. ทิวทัศน์และเส้นขอบฟ้า

ทิวทัศน์

ทัศนียภาพของพื้นที่ประกอบด้วยลักษณะของอาคารและบริเวณประเภทต่างๆ อาทิเช่น หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม ชุมชนเดิม ย่านอาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา และพื้นที่ริมน้ำ

เส้นขอบฟ้า

ลักษณะเส้นขอบฟ้าในพื้นที่จะค่อนข้างเรียบเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยประเภทหมู่บ้าน และอาคารพาณิชย์ที่มีระดับความสูงไม่ต่างกันมากนัก แต่จะมีอาคารบางประเภทที่มีความสูงโดดเด่นกระจายอยู่ไม่มากนักเช่น อาคารเรียนของ

โรงเรียนปากเกร็ด อาคารที่ทำการของเทศบาลนครปากเกร็ด และที่อยู่อาศัยประเภท คอนโดมิเนียม (ดูแผนที่ที่ 4.9 ประกอบ)

รูปภาพที่ 4.3 ภาพลักษณะเส้นขอบฟ้า และทิศทางของพื้นที่

13. ลักษณะที่ไม่เป็นรูปแบบทางกายภาพ

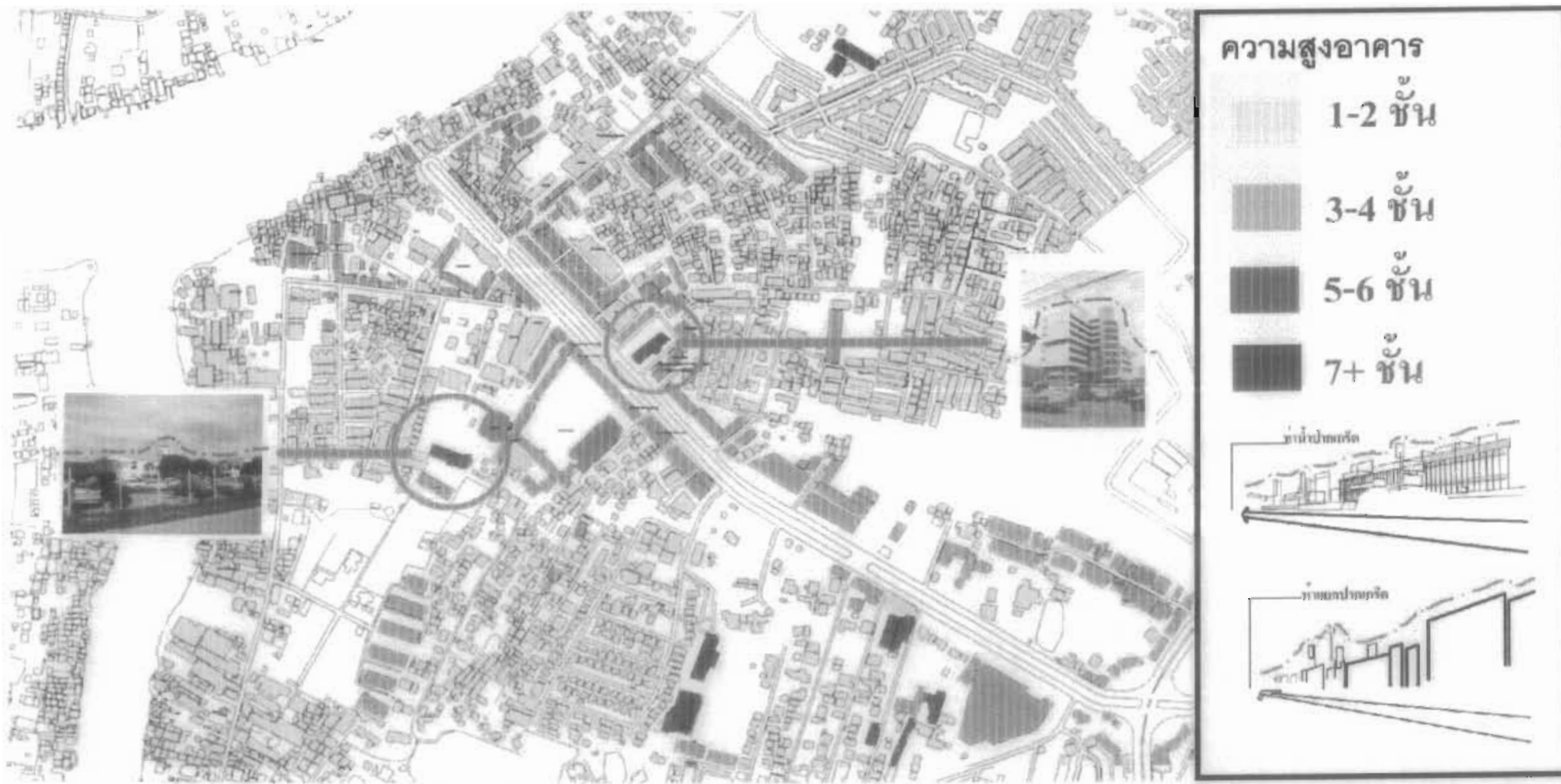
คือลักษณะกิจกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ คือ

ประเพณีทำบุญตักบาตรทางเรือ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาของชาวไทย และชาวมอญที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในอำเภopakเกร็ด โดยจัดขึ้นในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ณ บริเวณท่าน้ำเทศบาลนครปากเกร็ด จะมีการร่วมทำบุญใส่บาตรพระภิกษุสงฆ์ ที่ล่องเรือมารับบิณฑบาตรริมน้ำ และจะได้ชมการประกวดเรือพระรับบิณฑบาตซึ่งตกแต่งอย่างสวยงามจากวัดในเขตอำเภopakเกร็ด

ประเพณีทั่วไป เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ เข้าพรรษา ออกพรรษา ฯลฯ ซึ่งจะจัดในบริเวณถนนหน้าที่ทำการเทศบาลนครปากเกร็ด

รูปภาพที่ 4.4 ภาพสถานที่ที่ใช้จัดงานประเพณีต่างๆ

14. บริเวณพื้นที่ชุมชนเมืองที่เป็นปัญหา

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับบริเวณต่างๆ แยกตามลักษณะปัญหาได้ดังนี้

ปัญหา	บริเวณ	สาเหตุ
-ปัญหาจราจร	-บริเวณถนนแจ้งวัฒนะ	-เนื่องจากมีผู้เข้าไปใช้พื้นที่เป็นจำนวนมาก รวมถึงรถโดยสารและพื้นที่ซึ่งเป็นถนนปลายตันและมีการใช้พื้นที่เกาะกลางเป็นที่จอดรถทำให้เกิดการชะลอตัวและกระจุกตัวของรถทำให้เกิดปัญหาการจราจร
-ปัญหาทางเท้า	-ทางเท้าสาธารณะ	-การใช้ทางเท้าไม่สะดวกเนื่องจากร้านค้าแผงลอยที่ตั้งบนทางเท้าเนื่องจากไม่มีพื้นที่
-ปัญหาความทรุดโทรมของอาคาร ไม่มีคุณค่าในการใช้	-บริเวณทำน้ำปากเกร็ด -อาคารพาณิชย์ช่วงระหว่างตลาดพิชัยกับตลาดศรีปากเกร็ด	-เนื่องจากการขยายตัวของพื้นที่ทำให้พื้นที่ริมน้ำบางส่วนกลายเป็นพื้นที่ตาดบอด การปรับปรุงอาคารทำได้ลำบาก -พื้นที่ดังกล่าวไม่ติดกับถนนหลัก-รองและถนนที่เข้าถึงคับแคบ ทรุดโทรมทำให้เกิดการลงทุน ปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย
-ปัญหาพื้นที่สร้างมลพิษ	-บริเวณตลาด และที่อยู่อาศัย -ถนนแจ้งวัฒนะ	-มีการทิ้งสิ่งปฏิกูล ขยะลงท่อระบายน้ำทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม และน้ำเน่าเสีย -ปัจจุบันถนนสร้างปัญหาในเรื่องของเสียงที่มีความดัง 70-80 เดซิเบล แต่ในอนาคตเมื่อมีโครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาปัญหาที่จะตามมาคือมลพิษทางอากาศและเสียง
-ปัญหาการไม่ส่งเสริมทัศนียภาพและธรรมชาติ	-บริเวณทำน้ำปากเกร็ด	-พื้นที่ริมน้ำมีการสร้างอาคารที่เป็นที่อยู่อาศัย และร้านอาหารซึ่งไม่มีมาตรการควบคุมทำให้ลักษณะพื้นที่ริมน้ำไม่สวยงาม ไม่เป็นระเบียบและไม่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ประกอบกับปัญหาน้ำท่วม
-ผลกระทบจากโครงการสร้างสะพาน	-อาคารพาณิชย์ฝั่งทิศใต้ของ ถ.แจ้งวัฒนะ	-การสร้างสะพานเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการจราจร ซึ่งต้องมีการขยายถนนทำให้อาคารพาณิชย์ในบริเวณดังกล่าวต้องถูกรื้อถอน

ตารางที่ 4.1 แสดงประเภทของปัญหา และตำแหน่งที่เกิดปัญหา

(ดูแผนที่ที่ 4.10 ประกอบ)

15. บริเวณพื้นที่ที่มีคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ รักษา

พื้นที่ของเทศบาลนครปากเกร็ดเป็นพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่เกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยและย่านพาณิชย์กรรมที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง รวมถึง โครงการต่างๆที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้พื้นที่ทั้งหมดเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ดังนั้นจากลักษณะและศักยภาพของพื้นที่ที่ยังคงความสำคัญนั้นคือพื้นที่ริมน้ำที่ควรจะมีการปรับปรุงเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งการขยายตัวของย่านพาณิชย์กรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อพื้นที่ริมน้ำ ต้องมีการคำนึงถึงพื้นที่ริมน้ำ มิให้การพัฒนากรรมหาประโยชน์จากพื้นที่ริมน้ำฝ่ายเดียว เนื่องจากพื้นที่ริมน้ำมีความสำคัญกับทุกคน และเพื่อเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี

16. ตัวดึงดูดผู้ที่เข้าไปใช้ และตัวเชื่อมโยง

พื้นที่ที่เป็นตัวดึงดูดผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่เนื่องจากเป็นย่านการค้าที่มีความหลากหลายในสินค้าและเป็นศูนย์กลางของพื้นที่เนื่องจากมีย่านที่อยู่อาศัยล้อมรอบ

และพื้นที่ยังสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นได้โดย

- 1) เป็นจุดที่สามารถผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เช่น เกาะเกร็ด วัด ภู
- 2) พื้นที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งพื้นที่ได้รับผลกระทบด้านต่างๆ คือ เมืองทองธานี
- 3) พื้นที่เป็นจุดเปลี่ยนของเส้นทางการสัญจรที่สามารถเชื่อมโยงสู่พื้นที่ต่างๆได้ และในอนาคตการเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่ต่างๆ จะมีมากขึ้นเนื่องจากโครงการต่างๆ ของกรมโยธาธิการ

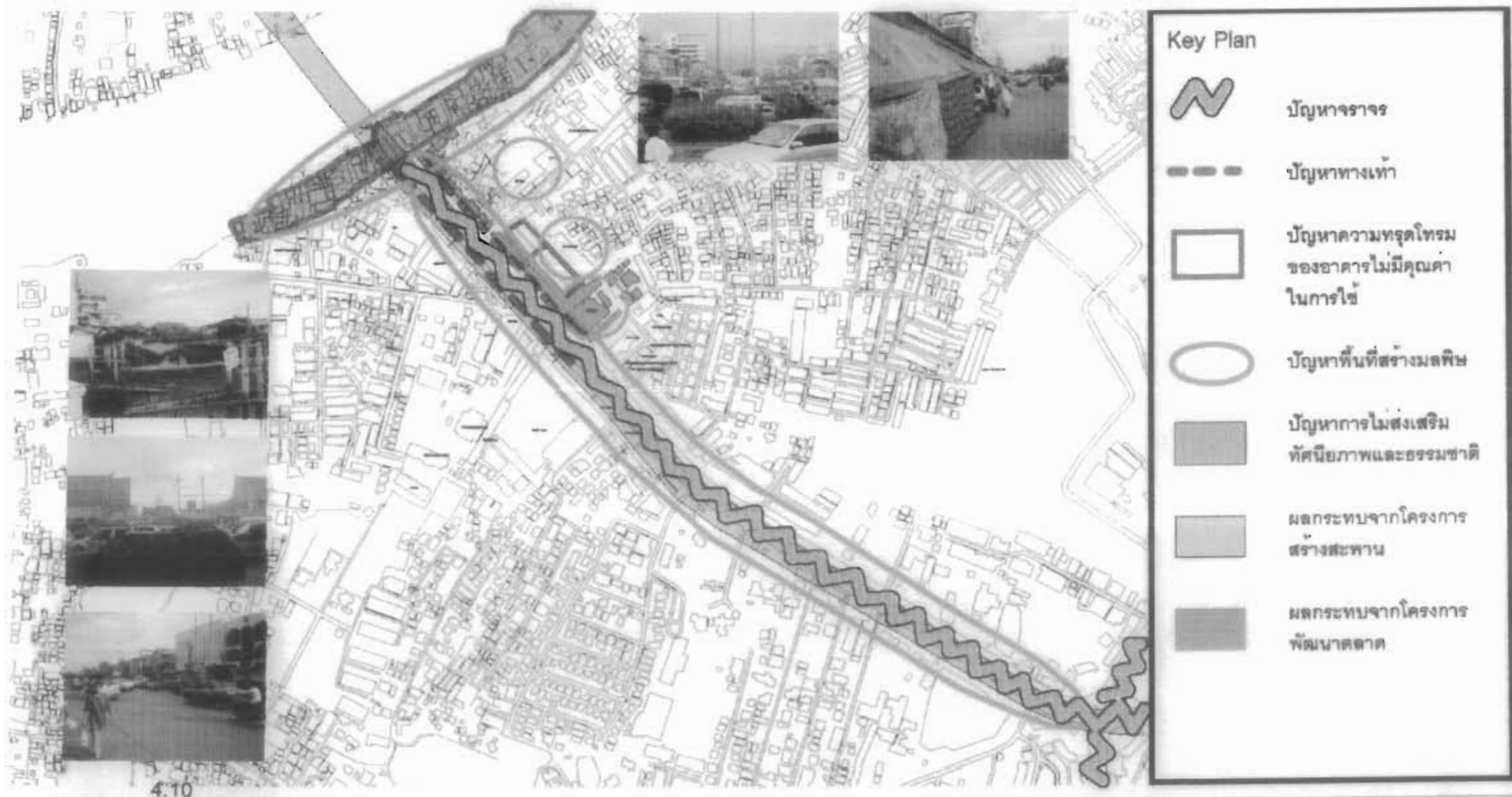
(ดูแผนที่ที่ 4.11 ประกอบ)

4.3.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน

การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่แบ่งประเภทได้ดังนี้

- 1) พื้นที่พาณิชย์กรรม
- 2) พื้นที่กึ่งพาณิชย์กรรมกึ่งที่อยู่อาศัย
- 3) พื้นที่ที่อยู่อาศัย
- 4) พื้นที่ราชการ
- 5) พื้นที่การศึกษา
- 6) พื้นที่ของศาสนา
- 7) พื้นที่อุตสาหกรรม

(ดูแผนที่ที่ 4.12 ประกอบ)

แผนที่ที่

แสดงปัญหายาในพื้นที

THESIS RESEARCH :

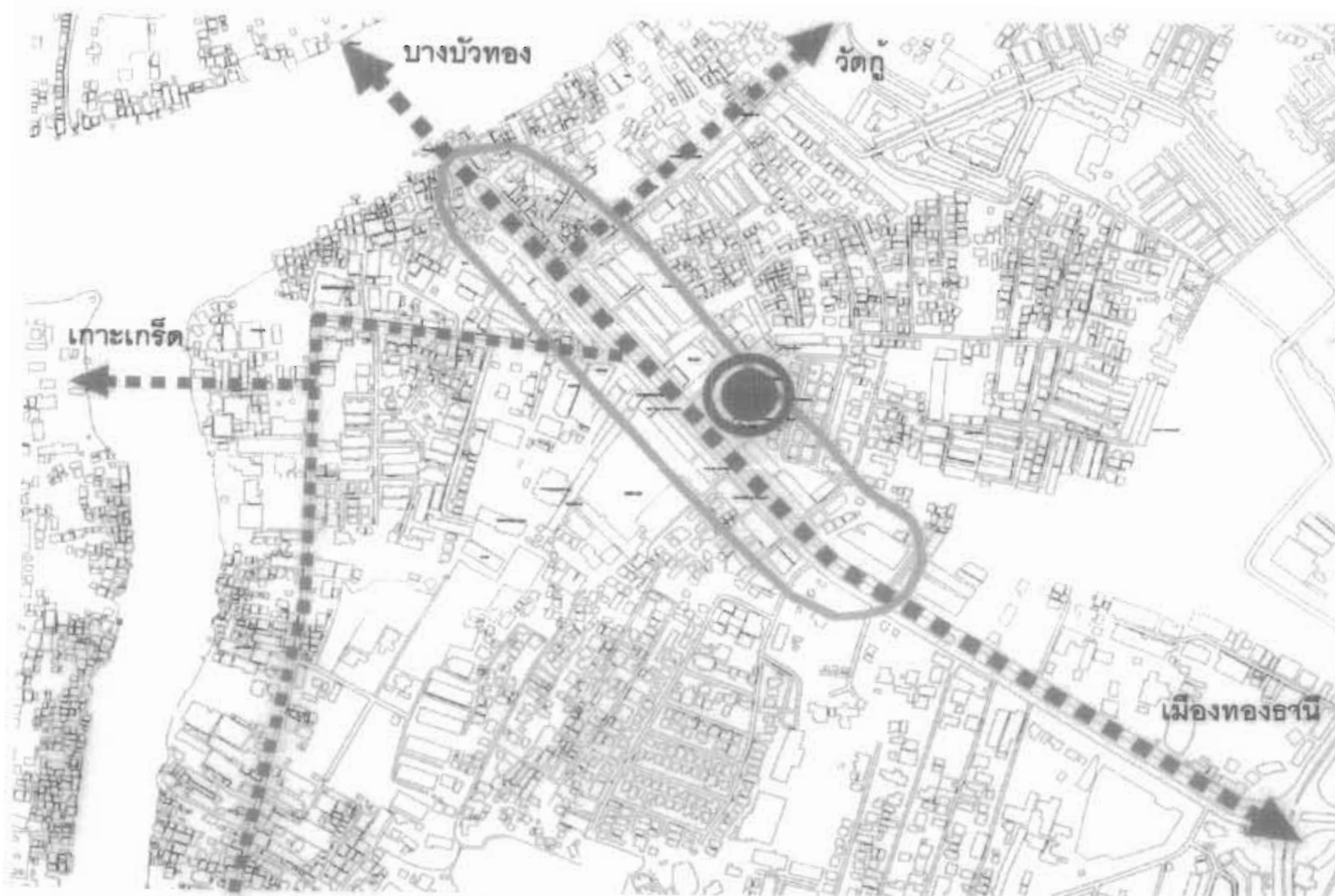
โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 5UD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

ตัวตั้งจุดผู้ที่เข้าไปใช้ และตัวเชื่อมโยง

พื้นที่ที่เป็นตัวตั้งจุดผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่เนื่องจากเป็นย่านการค้าที่มีความหลากหลายในสินค้าและเป็นศูนย์กลางของพื้นที่ และพื้นที่ยังสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นได้โดย

- 1) เป็นจุดที่สามารถเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เช่น เกาะเกร็ด วัดกุ
- 2) พื้นที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ และแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งพื้นที่ได้รับผลกระทบด้านต่างๆ คือ เมืองทองธานี
- 3) พื้นที่เป็นจุดเปลี่ยนของเส้นทางการสัญจรที่สามารถเชื่อมโยงสู่พื้นที่ต่างๆ ได้ และในอนาคตการเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่ต่างๆ จะมีมากขึ้นเนื่องจากโครงการต่างๆ ของกรมโยธาธิการ

Key Plan

- ศูนย์กลางการปกครอง
- แหล่งการค้าและบริการ
- เส้นทางเชื่อมโยง

แผนที่ที่ 4.11

แสดงพื้นที่ตั้งจุดและเชื่อมโยง

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต เปรณกฤต วิระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

แผนที่ที่ 4.12

แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต ฌรณกฤต วิระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

4.3.4 โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานคือ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ในพื้นที่มีดังนี้

สาธารณูปโภค

สาธารณูปโภคในพื้นที่เนื่องจากมีความเป็นเมืองสูง สาธารณูปโภคด้านต่างๆ จึงมีความพร้อมในทุกด้าน ยกเว้นด้านการวางท่อระบายน้ำที่ยังมีปัญหาในบางพื้นที่ ที่ยังไม่ได้มีการวางแผนท่อระบายน้ำ

สาธารณูปการ

สาธารณูปการในพื้นที่ มีดังนี้

- 1) เทศบาลนครปากเกร็ด
 - 2) ที่ว่าการอำเภอปากเกร็ด
 - 3) โรงพยาบาลปากเกร็ด
 - 4) ศูนย์อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
 - 5) ศูนย์ข้อมูลสมาชิกสภาจังหวัด
 - 6) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอปากเกร็ด
 - 7) โรงเรียนมูลนิธิปากเกร็ดวิทยา
 - 8) โรงเรียนวัดบ่อ
 - 9) โรงเรียนปากเกร็ด
 - 10) โรงพยาบาลปากเกร็ดเวชการ
- (ดูแผนที่ที่ 4.13 ประกอบ)

4.3.5 ระบบการคมนาคมและการสัญจรที่เกี่ยวข้อง

ระบบโครงข่ายการสัญจร

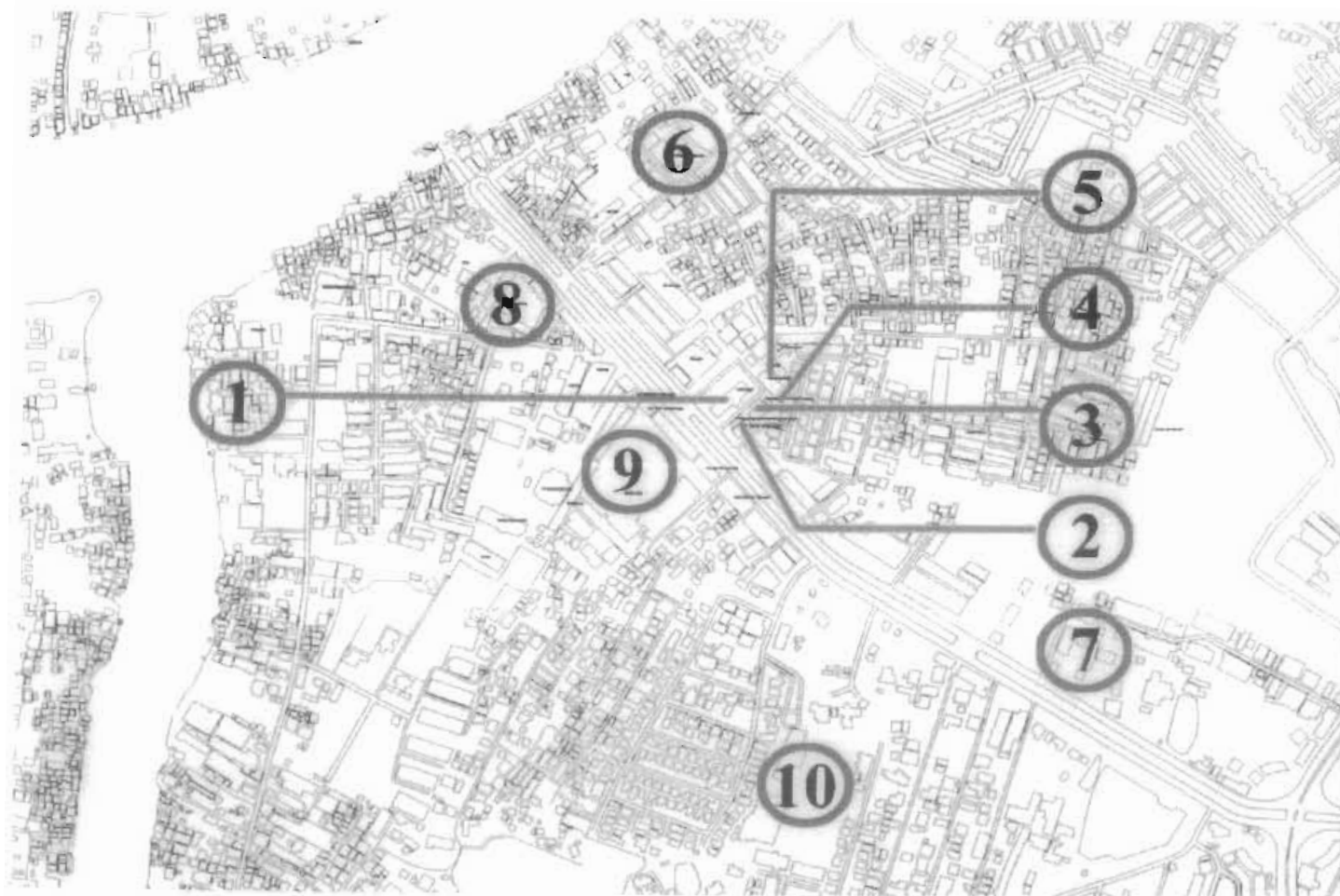
ทางบก

ระบบโครงข่ายการสัญจรในพื้นที่จะใช้ถนนแจ้งวัฒนะ(ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 306) เป็นเส้นทางหลักในการเชื่อมโยงสู่พื้นที่ต่างๆ และถนนที่มีการเชื่อมโยงต่อคือถนนติวานนท์ ซึ่งเป็นเส้นทางหลักสายหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ยังมีถนนสายรองที่ใช้เป็นเส้นทางลัด คือ ถนนสุขาประชาสรรค์ 2

ในอนาคตหลังจากที่มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว จะสามารถเชื่อมระบบโครงข่ายการสัญจรเพิ่มมากขึ้น คือสามารถเชื่อมโครงข่ายกับฝั่งบางบัวทองซึ่งจะเพิ่มความสะดวกในการสัญจรมากขึ้น

ทางน้ำ

โครงข่ายการสัญจรทางน้ำในปัจจุบัน ยังมีการเชื่อมต่อระหว่างท่าหน้าปากเกร็ดกับท่าหน้านทออยู่โดยเรือหางยาวซึ่งจะอยู่ในช่วงเช้าเท่านั้น(06.00น.-07.30น.) และเป็นลักษณะของเรือข้ามฟากเป็นส่วนใหญ่

สาธารณูปการในพื้นที่

- 1) เทศบาลนครปากเกร็ด
- 2) ที่ว่าการอำเภอปากเกร็ด
- 3) โรงพยาบาลปากเกร็ด
- 4) ศูนย์อาสาป้องกันภัย
ฝ่ายพลเรือน
- 5) ศูนย์ข้อมูลสมาชิกสภาจังหวัด
- 6) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอ
ปากเกร็ด
- 7) โรงเรียนมูลนิธิปากเกร็ดวิทยา
- 8) โรงเรียนวัดบ่อ
- 9) โรงเรียนปากเกร็ด
- 10) โรงพยาบาลปากเกร็ดเวชการ

แผนที่ที่ 4.13

แสดงสาธารณูปการในพื้นที่

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชย์กรมนบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต ณรงค์ฤทธิ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUD

สาขาสถาปัตยกรรมเมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ

ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่มีดังนี้

-ทางบก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) รถเมล์ธรรมดา ได้แก่

สาย 150 ปากเกร็ด – THE MALL บางกะปิ

สาย 32 ปากเกร็ด – วัดโพธิ์ท่าเตียน

สาย 33 ปทุมธานี – สนามหลวง

สาย 51 ปากเกร็ด – ท่าอากาศยาน

สาย 90 ท่าอากาศยาน – รัชโยธิน

สาย 52 ปากเกร็ด – สถานีรถไฟบางซื่อ

สาย 505 ปากเกร็ด – วงเวียนใหญ่

สาย 506 ปากเกร็ด – พระประแดง

สาย 104 หมู่บ้านเมืองทอง – อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

2) รถเมล์ทางด่วน

สาย 104(ทางด่วน) หมู่บ้านเมืองทอง – อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

สาย 150(ทางด่วน) ปากเกร็ด – ม.รามฯ1

สาย 505(ทางด่วน) ปากเกร็ด – วงเวียนใหญ่

-ทางน้ำ

1) เรือข้ามฟาก

2) เรือหางยาว ท่าอากาศยาน – ท่าอากาศยาน (0.600น.-07.30น.)

4.4 สภาพแวดล้อมชุมชน

ในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด มีสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ธนบุรี แห่งเดียวที่เป็นสวนสาธารณะในชุมชน ส่วนพื้นที่สีเขียวที่มีต้นไม้ขนาดใหญ่มีในบริเวณห้าแยกปากเกร็ด ส่วนเกาะกลางถนนนั้นไม่มีต้นไม้ใหญ่ ดังนั้นพื้นที่สีเขียวในเขตเทศบาลที่เป็นพื้นที่สาธารณะมีจำนวนจำกัดประชาชนต้องอาศัยพื้นที่ในหมู่บ้านจัดสรรเพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ

เนื่องจากพื้นที่ถูกจัดเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและที่พักอาศัย จึงไม่มีพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ สนามเด็กเล่น และสวนสาธารณะในหมู่บ้านได้รับการพัฒนาเนื่องจากไม่ได้ยกให้เป็นพื้นที่สาธารณะ

4.5 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของชุมชน

เนื่องจากพื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค : ความหนาแน่นของชุมชนผู้อยู่อาศัย ทำให้การลงทุนทางด้านบริการสำหรับผู้บริโภคยังสามารถจะพัฒนาได้ ประกอบกับในพื้นที่มีตลาดขนาดใหญ่รองรับ คือ ตลาดปากเกร็ด

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเกาะเกร็ด การเดินทางไปสู่เกาะเกร็ดในเส้นทางที่สะดวกที่สุด คือ เส้นทางที่ผ่านในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด และจากการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเกาะ

แผนที่ที่ 4.14

แสดงเส้นทางระบบขนส่ง

THESIS RESEARCH :

โครงการปรับปรุงพื้นที่อเนกพาณิชยกรรมบริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

นิสิต นรภัฏทิ วิระกุล รหัส 411061185 5UD

ศาสตราจารย์ ดร.เมืองและชุมชน

Scale 1 : 8000

เกร็ดจึงส่งผลกระทบต่อพื้นที่ที่เทศบาลนครปากเกร็ดที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดการประสานการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกันระหว่างเทศบาล อบต.เกาะเกร็ด และแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำได้

ผลกระทบที่เกิดขึ้นในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา เป็นผลจากการพัฒนาในภาพรวมและโครงการนโยบายสำคัญในระดับประเทศประกอบกับศักยภาพในเขตพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ดไม่ว่าจะเป็น เมืองทองธานี หรือเกาะเกร็ด ทำให้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เมืองทองธานีได้เป็นพื้นที่เปิดให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในระดับประเทศ เช่น การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ การจัดงาน B.O.I แฟร์ การจัดงานท่องเที่ยวไทยและการแสดงสินค้าต่างๆ ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจขึ้นในพื้นที่ มีธุรกิจมาลงทุนมากขึ้นอย่างชัดเจน

จากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงปี 2540 ทำให้ภาครัฐได้มีนโยบายส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชนมากขึ้น และมุ่งเน้นการพัฒนาในรูปแบบเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยที่มีโครงการอบรมและส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน และจะขยายผลให้เป็นในลักษณะชุมชนที่สามารถพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชนได้ต่อไป

4.6 กฎหมายในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โดยตรง คือ ข้อกำหนดผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี (ปรับปรุงครั้งที่ 1) โดย

- มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำรงรักษาเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินการคมนาคมขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมในบริเวณแนวเขต ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- มีนโยบายและมาตรการเพื่อการจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับ และสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงข่ายบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้
 - 1) ให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ การปกครอง การค้า และการบริหารของจังหวัดนนทบุรี
 - 2) ส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัย การพาณิชยกรรม และการอุตสาหกรรมให้สัมพันธ์กับการขยายตัวของชุมชน ขณะเดียวกันสงวนพื้นที่เกษตรกรรมไว้ด้วย
 - 3) ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลในอนาคต
 - 4) พัฒนาการบริการทางสังคม การสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน
 - 5) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทให้เป็นไปดังต่อไปนี้
 - 1) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวเหลืองให้เป็นพื้นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อการอยู่อาศัย
 - 2) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง ให้เป็นพื้นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
 - 3) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีส้ม ให้เป็นพื้นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

- 4) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
 - 5) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีม่วง ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
 - 6) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
 - 7) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีชาวมีกรอบ และเส้นทแยงสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
 - 8) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - 9) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
 - 10) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำตาลอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
 - 11) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
 - 12) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
 - 13) ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีชมพู ให้เป็นที่ดินประเภทโครงการคมนาคมและขนส่ง
- ภายในบริเวณพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ด มีพื้นที่ที่แบ่งตามแผนกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และเกี่ยวข้องกับกฎหมายต่างๆ ดังนี้

- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชยกรรม การอยู่อาศัย สถาบันราชการ การสาธารณูปโภค และการสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้พื้นที่เพื่อกิจการอื่นให้ใช้เพิ่มเติมได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปลูกสร้างอาคารจะต้องเป็นไปตามต่อไปนี้

- 1) การปลูกสร้างอาคารเพื่อการอยู่อาศัย หรืออยู่อาศัยบางส่วน หรืออาคารเพื่อพาณิชยกรรม โรงแรม อาคารขนาดใหญ่ อาคารชุด และอาคารสำนักงาน ให้มีพื้นที่อาคารปกคลุมดินในอาคารหลังเดียวกัน หรือหลายหลังรวมกันไม่เกินร้อยละ 90 ของแปลงที่ดิน ที่ยื่นขออนุญาต
 - 2) การปลูกสร้างอาคารบริเวณริมฝั่งคลอง ลำราง หรือแหล่งน้ำสาธารณะตามธรรมชาติให้มีระยะถอยร่น ไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร
 - 3) การปลูกสร้างอาคารบริเวณริมทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 306-01 และทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 37 ให้มีระยะถอยร่น ไม่น้อยกว่า 15 เมตร จากเขตทางทั้งสองข้าง สำหรับการปลูกสร้างอาคารบริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 และถนนสายบังคับ ก. (ช่วงถนนงามวงศ์วาน-พินุลสงคราม) ให้มีระยะถอยร่น ไม่น้อยกว่า 6 เมตร จากเขตทางทั้งสองข้าง
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เฉพาะที่ดินของรัฐให้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการ หรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสาธารณประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

ส่วนที่ดินซึ่งเอกชนมีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการนันทนาการ หรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การอยู่อาศัย การ

เกษตรกรรม การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสาธารณะประโยชน์เท่านั้น โดยกำหนดให้ใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นดังต่อไปนี้

- 1) การปลูกสร้างอาคาร ให้มีระยะถอยร่นแนวปลูกสร้างอาคาร จากแนวเขตที่ดินด้านที่ติดกับชายฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ไม่น้อยกว่า 14 เมตร โดยในระยะ 5 เมตรแรก ห้ามก่อสร้างอาคารทุกชนิด
- 2) สำหรับระยะที่เกินกว่า 5 เมตร จนถึง 14 เมตรนั้น ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้
 - ก. สิ่งปลูกสร้างหรืออาคารที่มีความสูงเกิน 6 เมตร ยกเว้นบริเวณหมายเลข 14.1 และ 14.2 ห้ามสิ่งปลูกสร้าง หรืออาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตร
 - ข. จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ประกอบพาณิชย์ หรือประกอบอุตสาหกรรม
 - ค. การอยู่อาศัยประเภทอาคารขนาดใหญ่
 - ง. โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานปรับปรุงสภาพของเสียรวมของชุมชน
 - จ. คลังวัตถุดิบทราย ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุดิบทราย
 - ฉ. สถานที่บรรจุก๊าซ และสถานที่เก็บก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว
 - ช. สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง
 - ซ. คลังสินค้าตามเงื่อนไขว่าด้วยการควบคุมกิจการคลังสินค้า
 - ณ. อาคารเก็บสินค้า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันที่ใช้เป็นที่เก็บ พักขนถ่ายสินค้าหรือสิ่งของเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรม ที่มีพื้นที่อาคารรวมกันเกิน 100 ตารางเมตร เฉพาะบริเวณหมายเลข 14.1
 - ญ. เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ น่าน เป็ด ไก่ ภู จระเข้ หรือสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้าหรือโดยก่อเหตุรำคาญ
 - ฎ. อาคารเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ที่มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกัน หรือหลายหลังรวมกันเกิน 10 ตารางเมตร หรือเป็นไปเพื่อการค้าหรือก่อเหตุรำคาญ เฉพาะบริเวณหมายเลข 14.1
 - ฏ. สุสานหรือฌาปนสถาน ตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน
 - ฐ. กิจจัดมูลฝอย
- 3) การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปลูกสร้างอาคาร จะต้องเป็นไปดังต่อไปนี้

การปลูกสร้างอาคารเพื่อการอยู่อาศัย ให้มีพื้นที่อาคารปกคลุมดินในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่เกินร้อยละ 60 ของแปลงที่ดิน ที่ยื่นขออนุญาต

4.7 สรุปภาพรวมชุมชน

เทศบาลนครปากเกร็ดแต่เดิมคือ สุขาภิบาลปากเกร็ด ตั้งเมื่อปี พ.ศ.2498 และได้มีการขยายตัวของพื้นที่ในทุกด้านจนได้ตั้งเป็นเทศบาลตำบลปากเกร็ด ในปี พ.ศ.2535 และตั้งเป็นเทศบาลเมือง ในปี พ.ศ.2538 จนได้ตั้งเป็นเทศบาลนครปากเกร็ด ในปีพ.ศ.2541 แสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของพื้นที่อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

เนื่องจากพื้นที่ได้มีการพัฒนาเป็นเมือง ลักษณะของประชากรในพื้นที่จึงมีความหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นแรงงาน และเนื่องจากพื้นที่เป็นศูนย์กลางการค้าและการปกครองของอำเภอ กลุ่มทางสังคมจึงมีความหลากหลายอยู่ร่วมกัน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มทางสังคมประกอบด้วยกลุ่มผู้อาศัย กลุ่มผู้ประกอบการค้า กลุ่มผู้ทำงานในพื้นที่ กลุ่มผู้เดินทางเข้ามาใช้พื้นที่ ซึ่งในแต่ละกลุ่มสามารถแยกเป็นประเภทย่อยได้อีก และกลุ่มที่ได้ทำการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์จะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการค้า กลุ่มผู้ทำงานในพื้นที่ และกลุ่มผู้เดินทางเข้ามาใช้พื้นที่ ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป

วัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวปากเกร็ดนอกจากนิยมจัดประเพณีทั่วไปแล้วนั้น ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ผสมผสานกันของคนในพื้นที่กับชาวมอญ คือ ประเพณีทำบุญตักบาตรพระทางเรือ และประเพณีจุดลูกหนูของชาวมอญ

และจากการสำรวจพื้นที่พบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่างๆ ด้านที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือด้านเศรษฐกิจการค้า ซึ่งเป็นด้านที่สำคัญในการพัฒนาเทศบาล สังเกตจากช่วงเวลาในการประกอบกิจการการค้าสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ประเภทการค้าและ บริการ	0.00-2.00	2.00-4.00	4.00-6.00	6.00-8.00	8.00-10.00	10.00-12.00	12.00-14.00	14.00-16.00	16.00-18.00	18.00-20.00	20.00-22.00	22.00-24.00
ตลาดเทศบาลปากเกร็ด												
ตลาดศรีปากเกร็ด												
ตลาดพิชัย												
แผงลอยถนนแจ้งวัฒนะ												
แผงลอยตลาดเช้า												
แผงลอยตลาดใต้รุ่ง												
แผงลอยรอบตลาด												
อาคารพาณิชย์ต่างๆ												
ห้าง												

ตารางที่ 4.2 แสดงช่วงเวลาของประเภทการค้าและบริการ

นอกจากพื้นที่จะเป็นศูนย์กลางด้านการปกครองและการค้าการบริการแล้ว ยังเป็นศูนย์กลางในการเดินทางของคนในพื้นที่ที่ต้องการเดินทางไปยังพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากการมีสายรถประจำทางหลายสายที่เริ่มต้นภายในพื้นที่ กฎหมายที่ใช้เป็นข้อบังคับของพื้นที่ในปัจจุบันให้ข้อกำหนดผังเมืองผังเมืองรวมเมืองนนทบุรี(ปรับปรุงครั้งที่ 1)

บทที่ 5

การวิเคราะห์ชุมชนในพื้นที่โครงการและพฤติกรรมกลุ่มผู้ใช้โครงการ

5.1 การสรุปภาพรวมการพัฒนาและปัญหาที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเกี่ยวกับย่านพาณิชย์บริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดพบว่าองค์ประกอบต่างๆ ของพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาพื้นที่ต่อไปในอนาคต สามารถแบ่งได้เป็นประเภทหลักได้ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Build Environment)
2. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (Natural Environment)
3. สภาพแวดล้อมทางสังคม และเศรษฐกิจ (Socio-Economic Environment)

โดยมีลักษณะต่างๆ ในพื้นที่แบ่งตามประเภทได้ ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Build Environment)

- อาคารพาณิชย์ และส่วนประกอบอาคาร
- ตลาดเทศบาล ตลาดพืชไร่ และตลาดศรีปากเกร็ด
- อุปกรณ์ประกอบถนน
- สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

2. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment)

- พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
- พืชพรรณ
- ลม
- ฝน

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม และเศรษฐกิจ (Socio-Economic Environment)

ซึ่งในแต่ละหัวข้อและในแต่ละรายละเอียดนั้นมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสในการพัฒนาและข้อจำกัดในการพัฒนา และจากการวิเคราะห์ลักษณะต่างๆ ในพื้นที่ มีรายละเอียดที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ต่อไปได้ดังนี้

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
Build Environment - อาคารพาณิชย์ และส่วนประกอบอาคาร	- อาคารส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นอาคารสมัยใหม่ทั้งหมด	- อาคารส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานมานานทำให้สภาพอาคารเก่าและทรุดโทรม - รูปแบบของอาคารมีการสร้างที่ไม่พร้อมกันทำให้ขาดความกลมกลืนในเรื่องของสี ความสูง ผิวน้ำอาคาร และรูปแบบของอาคาร - อาคารพาณิชย์บางส่วนไม่มีผู้เข้าไปใช้งาน	- อาคารพาณิชย์ด้านทิศเหนือของ ถ.แจ้งวัฒนะ เป็นของเทศบาล ซึ่งกำลังจะหมดสัญญาเช่าในปี 46 และเทศบาลมีการปรับปรุงให้อาคารเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น - อาคารพาณิชย์ด้านทิศใต้ของ ถ.แจ้งวัฒนะจะถูกรื้อถอนเนื่องจากโครงการสร้างสะพาน ทำให้อาคารพาณิชย์ที่วางอยู่สามารถที่จะรองรับพื้นที่ที่หายไปได้บางส่วน - เนื่องจากอาคารพาณิชย์ในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงเกือบทั้งหมด ทำให้การควบคุมเรื่องของความสูงอาคาร รูปแบบ สี ผิวน้ำอาคาร สามารถทำได้ง่าย	- การปรับปรุงอาคารของเทศบาล และการรื้อถอนอาคารเนื่องจากโครงการที่มีผลกับพื้นที่ทำให้ความต้องการอาคารพาณิชย์มีเพิ่มขึ้น ซึ่งภายในพื้นที่มีพื้นที่จำกัด และพื้นที่ที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับพื้นที่ที่หายไปทั้งหมดได้

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
-ตลาดเทศบาล ตลาดศรีปากเกร็ด และตลาดพิชัย	-เป็นตลาดที่ ให้บริการด้าน การค้าและบริการที่ สำคัญที่สุดของ อ. ปากเกร็ด	-พื้นที่ตลาดมีจำกัด ไม่สามารถขยาย และรองรับแผงให้ มากขึ้นได้ -ท่อระบายน้ำอุดตัน และสกปรกเป็นที่มา ของเชื้อโรคต่างๆ -ไม่มีการจัดเก็บขยะ ที่ดีพอ รวมถึงที่พัก ขยะ เกิดทัศนียภาพ และความสกปรกใน พื้นที่ -ป้ายทางเข้าของ ตลาดเทศบาลและ ตลาดศรีปากเกร็ด ไม่ชัดเจนและมี สภาพที่ทรุดโทรม	-เทศบาลมีโครงการ จะปรับปรุงตลาด โดยจะขยายพื้นที่ ตลาดไปพร้อมกับ การปรับปรุงอาคาร พาณิชย์ ให้มีพื้นที่ 3 ชั้น และ 5 ชั้นมีพื้นที่ 7856 ตร.ม. -จัดการเรื่องของ ระบบการเข้าถึงทั้ง ทางรถ ทางเดิน ทาง บริการและป้าย ทางเข้าได้เนื่องจาก จะมีการปรับปรุง พื้นที่ใหม่ -เทศบาลมีโครงการ ที่จะสร้างระบบ บำบัดน้ำเสียไว้ บริเวณพื้นที่ตลาด เทศบาล	-พื้นที่ใช้เสริมด้าน ความสะดวกสบาย ให้กับผู้ใช้ตลาดและ ผู้ประกอบการ อาจจะถูกจำกัด เนื่องจากขนาดของ พื้นที่ที่ถูกจำกัด
Street Furniture -ทางเดินเท้า	-เนื่องจากพื้นที่ถูก จำกัด ทำให้มีการใช้ พื้นที่ทางเท้าส่งเสริม กิจกรรมพาณิชย์ เพื่อให้บริการกับคนที่ เข้ามาใช้พื้นที่ ใน รูปแบบของแผงลอย	-เนื่องจากพื้นที่ใช้ ประกอบการค้า และสัญจรทำให้เกิด ความไม่สะดวกใน การเดิน -เกิดความสกปรก จากขยะและน้ำที่ใช้ ประกอบการค้าข้าง ในทางเท้า	-ในระยะสั้น ทำการ จัดระเบียบและ รูปแบบของร้านค้า เช่นลักษณะของร้าน การใช้ผ้าใบ หรือร่ม ป้ายโฆษณา ให้เอื้อ ประโยชน์ต่อคนเดิน และให้ร้านค้า จัดการกับเรื่องของ ขยะ และน้ำที่ใช้ ประกอบการค้าไม่ให้	-ในระยะสั้นขาด ความร่วมมือจาก ผู้ประกอบการ

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
			เกิดความสับสนกับทางเท้า และถนน - ในอนาคตทางเท้าบริเวณฝั่งใต้ของ ถ.แจ้งวัฒนะจะถูกหรือถอน ดังนั้นควรมีการออกแบบทางเท้าเพิ่มเติมโดยให้เหมาะสมกับพื้นที่ เช่นยังคงการให้มีร้านค้าแผงลอยเหมือนเดิมแต่มีการควบคุมที่ลดลง การกำหนดลดสายของพื้น การจัดทางเท้าให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานต่างๆ เช่น ทางจักรยาน ทางสำหรับคนพิการ การกำหนดพื้นที่ให้มีส่วนที่ใช้ปลูกต้นไม้ ฯลฯ	
-ป้ายรถประจำทาง/ที่จอดรถประจำทาง	-ที่จอดรถประจำทางบางแห่งมีการใช้ธรรมชาติเข้าไปเพื่อให้ร่มเงาและเพิ่มความร่มรื่นกับพื้นที่	-ที่จอดรถประจำทางขาดความสะดวก ไม่มีที่นั่งรอ -ขนาดพื้นที่กับจำนวน ผู้ใช้ไม่สมดุลกัน -ป้ายมีรูปแบบที่ธรรมดา เนื่องจากเป็นแบบมาตรฐานของ ขสมก.	-โอกาสในการพัฒนาในปัจจุบันทำได้ยากคงทำได้เพียงการจัดการให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขึ้นรถโดยการกั้นพื้นที่บางส่วนให้เกิดช่องทางการเดิน ด้วยแนวกระถาง	-การจำกัดหรือบังคับให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการทำได้ยากเนื่องจากนิสัยจากตัวคนอยู่แล้ว -การเน้นที่ความงามเป็นสิ่งที่สิ้นเปลืองงบประมาณ

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
-เสาไฟฟ้าส่องสว่าง	-ให้ความสว่างเพียงพอ -ในพื้นที่มีการประดับประดาด้วยไฟราว	-ไฟราวที่นำมาประดับเริ่มมีบางส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม	-ในระยะสั้นเพิ่มเสาไฟส่องสว่างในบางจุดที่สำคัญ เช่น ป้ายรถประจำทาง ทำน้ำปากเกร็ด -ปรับปรุงรูปแบบของเสาไฟส่องสว่างให้มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ และประดับไฟในบางส่วนให้สัมพันธ์เป็นศูนย์กลางของอำเภอ	-งบประมาณที่เปลี่ยนแปลงในด้าน การเน้นเรื่องความสวยงาม -ขาดการร่วมมือกันดูแลของสาธารณะ
-ถังขยะ/ที่พิักขยะ และการจัดเก็บ	-มีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโดยตลอด เช่น การเพิ่มจำนวนถังขยะ การจัดหาอุปกรณ์จัดเก็บ การรณรงค์เรื่องการแยกขยะ	-อุปกรณ์ต่างๆมีการใช้งานหนักจนเกิดความเสียหาย -ขาดความสวยงาม -ไม่มีพื้นที่พิักขยะที่พอเพียงกับปริมาณในการทิ้ง	-การจัดหาอุปกรณ์ที่มีรูปแบบ และแข็งแรงทนทานเพิ่ม -น่าจะมีการเปิดให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดเก็บ -การรณรงค์ให้ประชาชนรักษาความสะอาด -การจัดหาพื้นที่พิักขยะในแต่ละพื้นที่กิจกรรมให้สามารถรับขยะได้เพียงพอ	-ขยะที่มีเพิ่มขึ้นทุกวันไม่สามารถจัดเก็บได้หมด -การจัดหาพื้นที่พิักขยะลำบากเนื่องพื้นที่ที่มีจำกัด และเป็นแหล่งชุมชน
Utility -ท่อระบายน้ำ	-แนวการวางท่อระบายน้ำสามารถระบายน้ำในพื้นที่ได้ดี -เทศบาลมีการขุดลอกท่อระบายน้ำ	-ช่องระบายน้ำอุดตันเนื่องจากประชาชนในพื้นที่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในท่อระบายน้ำ โดยเฉพาะ	-ออกกฎข้อบังคับให้ผู้ประกอบการ ร้านอาหาร และอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้มีการติดตั้งบ่อดักไขมัน ก่อนที่จะระบายลง	-ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลอย่างจริงจัง

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
	ทุกสัปดาห์ และมี การติดตั้งระบบ บำบัดน้ำก่อนทิ้งลง สู่สิ่งแวดล้อม	ร้านอาหาร ระบาย น้ำลงท่อโดยที่ไม่มี การติดตั้งบ่อดัก ไขมัน ทำให้เกิดแผ่น ไขมันที่แข็งเป็นก้อน อุดตันท่อระบายน้ำ	สู่สาธารณะ -รณรงค์ให้ ประชาชนในพื้นที่ รักษาความสะอาด ไม่ทิ้งปฏิกูล ขยะลง ท่อระบายน้ำ	
-ถนนแจ้งวัฒนะ	-มีการใช้พื้นที่ถนน เดิมที่ โดยมีการใช้ ประโยชน์จากเกาะ กลางเป็นที่จอดรถ เนื่องจากพื้นที่จอด รถในพื้นที่ไม่ เพียงพอ -หลังจากมีการ ก่อสร้างสะพานข้าม แม่น้ำ จะเพิ่มความ สะดวกให้กับผู้ใช้รถ มากขึ้น	-ในปัจจุบัน การจราจรแออัด เนื่องจากการใช้ เกาะกลางเป็นที่ จอดรถ ขนาดของ ถนนที่แคบ มีการใช้ พื้นที่ริมถนนเป็นที่ จอดรถบางประเภท เช่น สองแถว -รูปแบบของถนน หลังจกที่มีการ ก่อสร้างเสร็จเกิด พื้นที่สูญเสีย บริเวณเกาะกลาง -ความสัมพันธ์ของ พื้นที่ 2 ผังถนน ถูก ตัดขาดจากกันมาก ขึ้น	-ควบคุม และห้าม จอดรถบริเวณริม ถนน -การจัดหาพื้นที่จอด รถ เพื่อแทนพื้นที่ จอดรถบริเวณเกาะ กลาง -หลังจากโครงการ ก่อสร้าง ให้มีการ คำนึงถึงพื้นที่เกาะ กลางไม่ให้เป็นที่ สูญเสียเปล่าอาจมีการ พัฒนาให้เป็นพื้นที่ สวน หรือหา กิจกรรมลงเช่น ตลาดนัดเล็กๆเพื่อ เชื่อมกิจกรรมทั้ง 2 ฝั่ง หรือประยุกต์ รวมกัน	-พื้นที่ที่ใช้เป็นที่จอด รถ มีขนาดใหญ่การ หาพื้นที่มาทดแทน ลำบากเนื่องจาก พื้นที่ที่จำกัด -การปรับปรุงพื้นที่ เกาะกลางใน อนาคตต้องมีการใช้ งบประมาณในการ ดูแลรักษามากขึ้น และการตกลงกัน ร่วมกันของกรมทาง หลวงกับเทศบาล
Facility -ทำน้ำปากเกร็ด	-เป็นพื้นที่หลักที่ใช้ เดินทางทางน้ำของ อำเภอ -เป็นที่ประกอบ กิจกรรมประเพณีที่ สำคัญของชาวปาก เกร็ด คือประเพณี	-สภาพของโป๊ะเก่า -พื้นที่ใช้ประกอบ กิจกรรมไม่เพียงพอ -พื้นที่รอบบริเวณท่า น้ำเสื่อมโทรมบดบัง ความสวยงามของ ทำน้ำ	-ปรับปรุงพื้นที่ บริเวณท่าน้ำและ โดยรอบให้มีความ สวยงาม เปิด มุมมองสร้างความ เด่นให้กับท่าน้ำ -จัดหาพื้นที่เพิ่มเพื่อ	-พื้นที่รอบท่าน้ำเป็น ชุมชนเดิมที่อยู่ริมน้ำ ทำให้การพัฒนา หรือการขยายพื้นที่ ทำได้ลำบาก

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
	ดักบาดรพระทางเรือ -ลักษณะอาคารยังอยู่ในสภาพที่ใหม่และสวยงาม		รองรับคนที่เข้ามาใช้ให้พอเพียง -ผลของการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาพื้นที่รอบบริเวณท่าน้ำบางส่วนจะถูกซื้อถอน สามารถกำหนดวางแผนการพัฒนาพื้นที่ล่วงหน้า เช่น การออกแบบพื้นที่บริเวณใต้สะพาน เพื่อให้มีการใช้พื้นที่ได้เต็มที่ และเพื่อสนับสนุนการพาณิชย์ของพื้นที่เช่นการขยายตัวของร้านค้าขนาดย่อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	
Natural Environment -พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ	-บรรยากาศริมฝั่งแม่น้ำเป็นบรรยากาศที่มีความสวยงามในด้านต่างๆ เช่น มุมมอง อารมณ์	-อาคารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำสร้างมลพิษให้กับแม่น้ำ เช่น การทิ้งขยะ ปฏิภาณน้ำเสีย ลงสู่แม่น้ำโดยตรง และสภาพของอาคารเสื่อมโทรม ไม่น่ามอง -เกิดปัญหาน้ำท่วมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำทุกปี	-ควบคุมอาคารริมฝั่งต้องมีมาตรการในการกำจัดของเสียก่อนทิ้งลงสู่แม่น้ำ และห้ามทิ้งขยะ ปฏิภาณต่างๆ ลงน้ำ -สร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ริมฝั่ง โดยมีการผสมผสานรูปแบบ และกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกันเช่น ทางเดิน	-การไม่ร่วมมืออย่างจริงจังของผู้คนที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำ -การพัฒนาอาจทำให้วิถีชีวิตริมฝั่งน้ำเดิมเปลี่ยนไป

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
-พืชพรรณ	-ยังพอมีสันไม้ขนาดใหญ่พอให้เป็นพื้นที่สีเขียวของเมืองอยู่บ้าง	-ไม่มีพื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่สาธารณะ	ริมน้ำ สวนพักผ่อน ริมน้ำ -โอกาสในการพัฒนาสำหรับระยะสั้นคือการดูแลรักษาสภาพต้นไม้เดิมที่มีอยู่ให้สวยงาม -หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ควรมีการเพิ่มพื้นที่ที่แทรกพื้นที่ปลูกต้นไม้ และมีการเลือกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสม	-การดูแลต้นไม้ของเทศบาลยังดูแลได้ไม่ดีพอ
-ลม	-พื้นที่อยู่ริมแม่น้ำทำให้มีลมพัดมาตลอดทั้งวัน -ในแนวของถนนที่ถูกปิดล้อมด้วยอาคารจะเกิดช่องลมแรงตามแนวของถนน	-อาคารที่ปลูกชิดติดกันทำให้ลมที่พัดไม่สามารถระบายได้เกิดความอึดอัดในพื้นที่	-ควรมีการวางแผนในการออกแบบการไหลของลมไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ประโยชน์จากลมที่พัดมาให้เต็มที่	-พื้นที่ที่เป็นเมืองที่ติดมีราคาแพงการนำที่มาใช้เป็นที่ให้ลมสามารถพัดได้ อาจเป็นการเสียพื้นที่โดยสูญเปล่า -พื้นที่ที่ถูกจำกัด
-ฝน	-ฝนตกต้องตามฤดูกาล สร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่	-ในฤดูฝนมีฝนตกเกือบทุกวันทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินในพื้นที่	-ในปัจจุบันมีการเชื่อมต่อของผ้าใบของร้านแผงลอยเพื่อกันแดด ฝนอยู่แล้วแต่ยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ควรมีการพัฒนาให้เป็นรูปแบบ และใช้งานได้เต็มที่	-การทำหลังคาคลุมทางเดินทั้งหมดอาจเกิดผลกระทบตามมาเช่น พื้นที่ที่มีความร้อนสะสมในช่องทางเดิน

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
Socio-Economic Environment -สภาพทางเศรษฐกิจ	-พื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค -เนื่องจากมีกิจกรรมการค้าตลอดทั้งวัน -พื้นที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของอำเภอ -ภาครัฐร่วมมือกันส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมากขึ้น -มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้พื้นที่มากเนื่องจากเป็นพื้นที่ผ่านสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด	-พื้นที่ย่านพาณิชย์ขาดระเบียบ -ผลกระทบที่ได้รับจากโครงการการพัฒนาต่างๆ ทำให้มีพื้นที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหายไป -เป็นส่วนใหญ่ อาจทำให้การพาณิชย์ของพื้นที่ซบเซาลง	-การปรับปรุงพื้นที่ให้เอื้อต่อการพาณิชย์มากขึ้นเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเช่นพื้นที่สาธารณะ สวน ที่นั่งพักผ่อนถึงที่จอดรถเพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการตัดสินใจ และมีเวลามากขึ้นในการซื้อของ -การปรับเปลี่ยนให้มีการพัฒนาขึ้นในแนวสูงเพื่อรักษาและขยายความเป็นย่านพาณิชย์ที่สำคัญของอำเภอ -ประสานความร่วมมือในการเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยว -สนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มฮอุมทรัพย์	-พื้นที่ที่จำกัดทำให้การพัฒนาทำให้การขยายตัวของพื้นที่การค้าคงที่
-สภาพทางสังคม	-อยู่ใกล้ศูนย์กลางการบริการสาธารณะเช่นโรงเรียนมหาวิทยาลัย ศูนย์เทคโนโลยี	-ขาดการปฏิสัมพันธ์กันของคนในพื้นที่เนื่องจากขาดพื้นที่กิจกรรม และการที่ทุกคนต้องแข่งขันกับเวลา	-การพัฒนาพื้นที่ให้มีพื้นที่กิจกรรมร่วมกันของคนในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของคนในพื้นที่	-ประชาชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ -ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีในการเชิญร่วมกิจกรรม

	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาสในการพัฒนา (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
	โรงพยาบาล ช่วยให้สามารถพัฒนาศักยภาพของคนในพื้นที่ -รายได้เฉลี่ยของคนในพื้นที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สูงเมื่อเทียบกับระดับของจังหวัด -ประชากรในพื้นที่ถือว่ามีการศึกษาอ่านออกเขียนได้ทั้งหมด -มีการรวมกลุ่มกันของกลุ่มผู้อยู่อาศัยและผู้ประกอบการค้า	-ประชาชนคิดว่าโครงการที่จัดให้ประชาชนมีกิจกรรมร่วมกันเป็นเรื่องของเทศบาลจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือ	-ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เทศบาลจัดให้ ให้ประชาชนเลิกคิดว่าเป็นเรื่องของเทศบาล และเลิกคิดว่าเทศบาลเป็นผู้จัดให้	

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสในการพัฒนาและข้อจำกัด(SWOT)

และจากการศึกษาปัญหาต่างๆ ที่ผ่านมามีประกอบกับจุดอ่อน และข้อจำกัดในการพัฒนา ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่าปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขคือ ปัญหาที่เกิดจากความไม่เพียงพอของพื้นที่การพาณิชย์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาและปัญหาอื่นตามมา ได้แก่ ปัญหาแฉงลอย ปัญหาความแออัดของตลาด ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคม และปัญหาการขาดพื้นที่ให้บริการ ซึ่งสามารถที่จะแยกปัญหาอื่นๆได้อีก

รวมถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ที่เกิดจากโครงการพัฒนาด้านต่างๆ ที่ส่งผลให้พื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ซึ่งปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านสุนทรียทัศน์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ดัง แผนภูมิที่ 5.1

จากการศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนา พบว่าการแก้ไขสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาจะกระทำได้เพียงบางจุด เป็นผลมาจากข้อจำกัดต่างๆ และในส่วนของพัฒนาในอนาคตที่พบว่าพื้นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โอกาสคือ สามารถวางแผนทางในการพัฒนาไว้ล่วงหน้าได้ เพื่อป้องกันและไม่ให้เกิดปัญหาดังที่เป็นเช่นปัจจุบัน

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงลำดับของปัญหา

สรุป การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

จากการวิเคราะห์พื้นที่ในด้านต่างๆ สรุปในเรื่องของการวิเคราะห์ได้ดังนี้

-สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น(Build Environment)

ในปัจจุบันสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารพาณิชย์ ตลาด อุปกรณ์ประดับถนน สาธารณูปการ คงทำได้ซึ่งการดูแลรักษาสิ่งที่มีเชื่อมโยงให้สวยงาม ปลอดภัย และการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ และผู้อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ร่วมมือกับทางเทศบาลในการดูแลรักษาสภาพของสิ่งต่างๆ ให้สะอาด สวยงาม ปลอดภัยและมีระเบียบ

หลังจากที่มีการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการต่างๆ แล้วนั้น สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นต่างๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกบริเวณของพื้นที่ดังนั้นควรมีการออกแบบ วางแผนเป็นแนวทาง(Design Guideline) และการจัดการเพื่อเป็นข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้เกิดเอกลักษณ์และความเป็นระเบียบของพื้นที่ ประกอบกับความงามทางสุนทรียทัศน์

-สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ(Natural Environment)

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในปัจจุบันส่งผลถึงการพัฒนาย่านพาณิชย์กรรม เนื่องจากการความไม่เพียงพอของพื้นที่สีเขียวทำให้ความรู้สึกภายในพื้นที่เกิดความอึดอัด ขาดความมีชีวิต การไม่ได้ใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากอาคารที่มีการปิดล้อมตามถนน และอาคารบ้านเรือน ร้านค้าที่ปลูกอยู่ตามริมแม่น้ำ ซึ่งพื้นที่ริมน้ำมีความสวยงามในเรื่องของมุมมอง และการรับลมที่จะพัดเข้าสู่พื้นที่

เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มภาคกลางฤดูฝนมีฝนตกชุก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านความไม่สะดวกในการประกอบกิจกรรมพาณิชย์ของผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ เนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำขัง

การพัฒนา หรือปรับปรุงสภาพในปัจจุบันควรซึ่งการรักษาสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ต้นไม้บริเวณเกาะกลางถนน ให้อยู่ในสภาพที่สวยงามตลอด การจัดสร้างทางเดินในร่มเพื่อสร้างความสะดวกให้กับผู้ให้และใช้บริการ

ในอนาคตการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ควรที่จะมีการพัฒนาให้ใช้ศักยภาพของพื้นที่ให้เข้ากับบริบททางธรรมชาติ เช่นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อสร้างความร่มรื่น ความมีชีวิตให้กับพื้นที่การเปิดพื้นที่ริมน้ำเพื่อความงามด้านมุมมอง

-สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม(Socio-economic Environment)

ในปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่โดยรวมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่พื้นที่ที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีจำกัดซึ่งในพื้นที่ไม่สามารถที่จะเพิ่มพื้นที่ให้บริการในเรื่องของตลาด รวมถึงร้านค้าแผงลอย ความเป็นไปได้ในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่ให้บริการจึงต้องมีการเพิ่มพื้นที่ในแนวสูง ซึ่งเทศบาลเองก็มีโครงการที่จะพัฒนาตลาดให้เป็น 3 ชั้น และ 5 ชั้น รวมพื้นที่ 7,546 ตารางเมตร แต่จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ตลาดที่มีความสูง 5 ชั้น อาจประสบความสำเร็จหรือคุ้มค่าในการลงทุนมีความเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย จึงน่าจะเป็นตลาด 3 ชั้นแต่ให้มีการขยายพื้นที่ในแนวราบออกไปอีก ซึ่งความเป็นไปได้อัตราสูงกว่าเนื่องจากพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างจำนวนมาก ซึ่งสามารถจัดการหาพื้นที่เพิ่มได้ และพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นของเทศบาลอยู่แล้ว

ในอนาคตหลังจากมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ความคึกคักของพื้นที่อาจจะลดลงเนื่องจากผู้ที่เข้ามาในพื้นที่ส่วนหนึ่งที่เคยต้องใช้บริการทางเรือ อาจเปลี่ยนไปใช้สะพาน ตลาดอาจจะคงการให้บริการเฉพาะผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่

สภาพทางสังคมของคนในพื้นที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ประชาชนมีงานทำ มีรายได้พอเพียง และมีการศึกษาเนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งที่เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ การศึกษา การบริการสาธารณะ และการเมืองการปกครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จะเป็นการขาดปฏิสัมพันธ์ของคนในพื้นที่เนื่องจากการขาดพื้นที่ร่วมทำกิจกรรม

5.2 โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนนต่อเชื่อม

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 มอบหมายให้กรมโยธาธิการดำเนินการก่อสร้างงานตามโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนนต่อเชื่อมเพื่อแก้ปัญหาจราจรรวมทั้งเป็นการพัฒนาพื้นที่และการขนส่งในเขตจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีได้เป็นอย่างดีตามประมวลแผนแก้ไขปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของสำนักงานจัดระบบจราจรทางบก

วัตถุประสงค์

- 1.บรรเทาและแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด อำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนในบริเวณพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง
- 2.ช่วยแก้ปัญหาที่จะระบายนการจราจรจากถนนแจ้งวัฒนะ ถนนติวานนท์ แบ่งการจราจรที่ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาของสะพานพระนั่งเกล้าและสะพานนนทบุรี ส่วนถนนแนวทางเหนือ-ใต้ ช่วยระบายนการจราจรบนถนนรัตนวิเศษ
- 3.เสริมโครงข่ายถนนแนวสายเหนือ-ใต้ ของโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดนครอินทร์และถนนต่อเชื่อม

ลักษณะของโครงการ

โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณห้าแยกปากเกร็ดและถนนต่อเชื่อมประกอบด้วยแนวถนน 2 แนว คือ

- 1.แนวสายทางด้านทิศเหนือ-ใต้ (Road ML-NS)

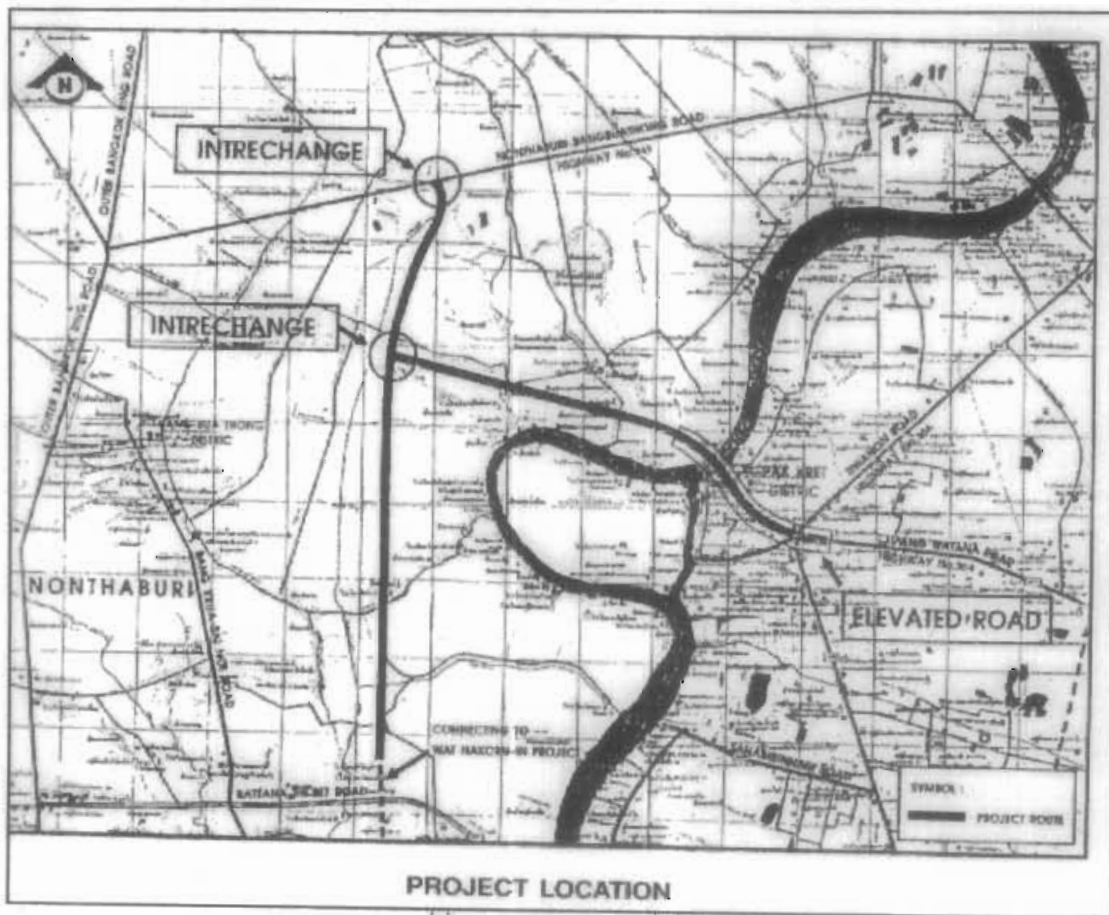
ได้เริ่มจากจุดสิ้นสุดโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดนครอินทร์และถนนต่อเชื่อมที่บริเวณ ถนนรัตนวิเศษตัดขึ้นไปทางทิศเหนือบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 345 ยาวประมาณ 7.7 กิโลเมตร เขตทางกว้าง 60 เมตร ผิวทางคอนกรีต 6 ช่องจราจรมีเกาะกลางในสายทาง มีทางแยกต่างระดับ 2 แห่ง คือที่จุดบรรจบทางหลวงหมายเลข 345 และที่จุดบรรจบแนวเหนือ-ใต้ บรรจบกับแนวสายทางตะวันออก-ตะวันตก

2. แนวสายทางด้านทิศตะวันออก-ตะวันตก (Road ML-EW)

เริ่มต้นจากถนนแจ้งวัฒนะที่บริเวณห้าแยกปากเกร็ดตัดผ่านทางทิศตะวันตกบรรจบกับแนวสายทางเหนือ-ใต้ มีความยาวประมาณ 6.1 กิโลเมตร เขตทางกว้าง 60 เมตร ผิวทางคอนกรีต 6 ช่องจราจร มีเกาะกึ่งกลางในสายทางมีสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาพร้อมเชิงสะพาน มีความยาวประมาณ 2.6 กิโลเมตร ตัวโครงสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย 3 ช่วง ช่วงริมตลิ่งมี 2 ช่วง ช่วงละ 56 เมตร ส่วนช่วงกลางสะพานยาว 94 เมตร

ระยะเวลาการดำเนินการ

1. ศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบ	พ.ศ. 2537-2540
2. สำรวจเวนคืน	พ.ศ. 2541-2542
3. เว้นคืน	พ.ศ. 2542-2545
4. ก่อสร้าง	พ.ศ. 2545-2547

แผนที่ที่ 5.1 แสดงโครงการที่เกี่ยวข้อง

โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ประกอบด้วยแผนงานหลัก 3 แผนงาน ดังนี้

- แผนงานพัฒนาการใช้ที่ดิน
- แผนงานสร้างและบูรณะสาธารณูปการและไฟฟ้า
- แผนงานป้องกันน้ำท่วม

1.แผนงานพัฒนาการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยโครงการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จำนวน 6 โครงการ ดังนี้

- 1.โครงการก่อสร้างเขื่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยา พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.โครงการปรับปรุงป้ายรถเมล์และศาลาพักผู้โดยสาร
- 3.โครงการปรับปรุงมณฑลพิธีหัวถนนแจ้งวัฒนะ
- 4.โครงการสำรวจทำทะเบียนที่ดินสาธารณะ
- 5.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปลูกไม้ดอกริมทางสาธารณะ
- 6.โครงการจัดทำป้ายบอกสถานที่และเส้นทางสำคัญ

2.แผนงานสร้างและบูรณะสาธารณูปการและไฟฟ้า ทำการก่อสร้างปรับปรุง สาธารณูปการ พื้นฐานอันพึงมีของเมือง ซึ่งได้แก่ ถนน ทางเดินเท้า ท่อระบายน้ำ สะพาน ท่าเทียบเรือ และไฟฟ้า สาธารณะ

3.แผนงานป้องกันน้ำท่วม ประกอบด้วย 3 โครงการ คือ

- 1.โครงการก่อสร้างประตูระบายน้ำพร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ
- 2.โครงการป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย
- 3.โครงการจัดหาเครื่องสูบน้ำแก้ไขปัญหา น้ำท่วม

โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ประกอบด้วย 4 แผนงาน ดังนี้

- แผนงานสร้างจิตสำนึก และตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- แผนงานเฝ้าระวังและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- แผนงานบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.แผนงานสร้างจิตสำนึก และตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยโครงการที่เกี่ยวข้อง 8 โครงการ ดังนี้

- 1.โครงการรณรงค์รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง
- 2.โครงการโรงงานรักษาสิ่งแวดล้อม
- 3.โครงการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง
- 4.โครงการถนนตัวอย่าง
- 5.โครงการประชาสัมพันธ์รักษาความสะอาด
- 6.โครงการจัดทำขยะหมอนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 7.โครงการบ้านสวยท้องถิ่นงาม
- 8.โครงการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์

2.แผนงานเฝ้าระวังและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย 1 โครงการ

- 1.โครงการตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำที่อุปโภค

3.แผนงานบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย 4 โครงการ คือ

- 1.โครงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล

- 2.โครงการบำบัดน้ำเสียรวม เทศบาลนครปากเกร็ด
- 3.โครงการจัดหาพื้นที่พักขยะประจำชุมชน
- 4.โครงการเตาเผาศพไร้ควัน

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจ

ประกอบด้วยแผนงานหลัก 1 แผนงาน คือ
-แผนงานส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้แก่ประชาชน

1.แผนงานส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้แก่ประชาชน

ประกอบด้วยโครงการที่เกี่ยวข้อง 3 โครงการ คือ

- 1.โครงการก่อสร้างและปรับปรุงตลาดสดเทศบาลนครปากเกร็ด
- 2.โครงการจัดทำป้าย "ตลาดสดเทศบาลนครปากเกร็ด"
- 3.โครงการอบรมและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน

โครงการพัฒนาสังคม

ประกอบด้วยแผนงานที่เกี่ยวข้อง 1 แผนงาน คือ
-แผนงานสุขาภิบาลชุมชนและสถานที่

1.แผนงานสุขาภิบาลชุมชนและสถานที่

ประกอบด้วยโครงการ 6 โครงการ คือ

- 1.โครงการอบรมผู้ประกอบการอาหาร
- 2.โครงการคุ้มครองผู้บริโภค
- 3.โครงการอบรมผู้ประกอบการแผงลอย
- 4.โครงการอบรมผู้ประกอบการร้านแต่งผมเสริมสวย
- 5.โครงการอาหารสะอาด ริมนาทวิถี
- 6.โครงการตลาดสะอาดปลอดภัยไร้พิษ

สรุป

โครงการต่าง ๆ สามารถแบ่งเป็นทางกายภาพ(Physical)และไม่ใช้กายภาพ(Non-Physical) ได้ดังนี้

	กายภาพ (Physical)	ไม่ใช้กายภาพ (Non-Physical)
	-โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ เจ้าพระยา	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	แผนงานพัฒนาการใช้ที่ดิน 1.โครงการก่อสร้างเขื่อนริมแม่น้ำ เจ้าพระยา พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว 2.โครงการปรับปรุงป้ายรถเมล์และ ศาลาพักผู้โดยสาร 3.โครงการปรับปรุงมลพิษสิ่งแวดล้อม แจ้งวัฒนะ 4.โครงการสำรวจทำทะเบียนที่ดิน สาธารณะ 5.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปลูกไม้ดอก ริมทางสาธารณะ 6.โครงการจัดทำป้ายบอกสถานที่และ เส้นทางสำคัญ แผนงานสร้างและบูรณะ สาธารณูปการและไฟฟ้า แผนงานป้องกันน้ำท่วม 1.โครงการก่อสร้างประตูระบายน้ำ พร้อมติดตั้งเครื่องสูบน้ำ 2.โครงการป้องกันและบรรเทาปัญหา อุทกภัย 3.โครงการจัดหาเครื่องสูบน้ำแก้ไข ปัญหาน้ำท่วม	

	กายภาพ (Physical)	ไม่ใช่กายภาพ (Non-Physical)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.โครงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล 2.โครงการบำบัดน้ำเสียรวม เทศบาลนครปากเกร็ด 3.โครงการจัดหาพื้นที่พักขยะประจำชุมชน 4.โครงการเผาเศษวัชวัน	1.โครงการรณรงค์รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง 2.โครงการโรงงานรักษาสิ่งแวดล้อม 3.โครงการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง 4.โครงการถนนตัวอย่าง 5.โครงการประชาสัมพันธ์รักษาความสะอาด 6.โครงการจัดทำขยะหมอนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 7.โครงการบ้านสวยท้องถิ่นงาม 8.โครงการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ 9.โครงการตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำที่อุบโศก
ด้านเศรษฐกิจ	1.โครงการก่อสร้างและปรับปรุงตลาดสดเทศบาลนครปากเกร็ด 2.โครงการจัดทำป้าย"ตลาดสดเทศบาลนครปากเกร็ด"	1.โครงการอบรมและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน
ด้านสังคม		1.โครงการอบรมผู้ประกอบการอาหาร 2.โครงการคุ้มครองผู้บริโภค 3.โครงการอบรมผู้ประกอบการแผงลอย 4.โครงการอบรมผู้ประกอบการร้านแต่งผมเสริมสวย 5.โครงการอาหารสะอาด ริมบาทวิถี 6.โครงการตลาดสะอาดปลอดภัย

ตารางที่ 5.2 สรุปโครงการพัฒนาด้านต่างๆ

5.3 ความต้องการการตอบสนองของกลุ่มกิจกรรมภายในชุมชน

ความต้องการการตอบสนองของกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ ได้มีการศึกษากลุ่มกิจกรรมในพื้นที่แบ่งได้ดังนี้

กลุ่มกิจกรรมพาณิชยกรรม

- กลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหาร
- กลุ่มผู้ประกอบการค้า
- กลุ่มผู้ประกอบการในตลาด
- กลุ่มผู้ประกอบการแผงลอย

กลุ่มผู้ให้บริการขนส่ง

- 3ล้อถีบ 3ล้อเครื่อง
- สองแถว
- จักรยานยนต์รับจ้าง

กลุ่มผู้อยู่ในพื้นที่และผู้ที่ใช้พื้นที่

จากการศึกษาแยกความต้องการโดยใช้หลัก ความต้องการของมนุษย์(Maslow's Herachy of Needs)

ได้ดังนี้

Physical Comfort

อุณหภูมิ	บริเวณทางเดินเท้า ร้านค้าแผงลอยจะมีการนำผ้าใบหรือหลังคามากาง ทำให้อากาศไม่ระบายน และเป็นທີ່สะสมความร้อน
เสียง	ในบริเวณพื้นที่ศึกษาเกิดเสียงดังจากการจราจร ซึ่งเป็นผลเสียต่อผู้ประกอบการในพื้นที่เนื่องจากต้องฟังเสียงดังเป็นเวลานาน
กลิ่น	เป็นผลจากการจราจรที่หนาแน่นทำให้กลิ่นไอเสียจากรถยนต์ประเภทต่างๆกระจายอยู่ทั่วบริเวณ
ควัน	เนื่องจากในบริเวณพื้นที่ศึกษามีวัดตั้งอยู่ ซึ่งในงานศพจะเกิดควันกระจายอยู่ทั่วบริเวณ รวมถึงควันที่เกิดจากรถยนต์

สิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่ขาดการออกแบบเพื่อเด็ก คนชราและผู้พิการ อีกทั้งขาดการสร้างสิ่งตอบสนองพฤติกรรม เช่น ที่พักคอย ต้องการทางเท้าที่สามารถเดินได้อย่างสะดวก พื้นที่จอดรถไม่เพียงพอทั้งรถยนต์ส่วนบุคคลและรถรับจ้างต่างๆ ทำให้ต้องไปจอดริมถนน หรือตามซอยต่างๆ

ความต้องการโดยรวมคือ

- 1.นำธรรมชาติเข้ามาเสริมในพื้นที่
- 2.ปรับปรุงพื้นที่ให้ตอบสนองกับพฤติกรรมของคนทุกประเภท
- 3.จัดให้มีพื้นที่จอดรถเป็นสัดส่วน และเพียงพอ
- 4.ปรับปรุงทางเท้าให้กว้างขึ้น และมีพื้นที่จอดรถประจำทางที่สามารถรองรับผู้ใช้ได้ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก

Safety & Security

- ปัญหาน้ำท่วมขัง ท่อระบายน้ำอุดตัน ปัญหาขยะ
- ขาดการจัดระเบียบการข้ามถนน

	-ทางเดินเท้าที่แคบ ทำให้ปัจจุบันคนต้องลงปาดินบนถนน และ อาชญากรรม
ความต้องการคือ	1.ขยายทางเดินเท้า 2.จัดพื้นที่ข้ามถนนให้เป็นที่ 3.ให้มีการรักษาความสะอาดในพื้นที่เพื่อป้องกันมิให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อ โรคต่างๆ
Affiliation	-ชาวพื้นที่สาธารณะที่คนจะหยุดพัก พบปะทักทายกันได้เป็นเวลานานๆ และพื้นที่ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน
ความต้องการ	1.ต้องการพื้นที่ที่สามารถพักผ่อน พุดคุยกันได้ 2.ต้องการพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกัน
Esteem และ Self-Actualization	-ในพื้นที่เป็นศูนย์กลางการปกครอง การพาณิชย์ของอำเภอ และเป็นย่าน ที่อยู่อาศัยจำนวนมาก แต่ชาวพื้นที่การแสดงตนให้ผู้อื่นยอมรับ และพื้นที่ เพื่อการแสดงออกถึงการสร้างสรรค์สังคม เช่น ลานกีฬา ลานกิจกรรม
ความต้องการ	1.ลานกิจกรรม ลานอเนกประสงค์
Cognitive	-ชาวการเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นที่ต่างๆ เนื่องจากความไม่ชัดเจนของป้ายบอก ทาง/สถานที่ ป้ายประชาสัมพันธ์ ภูมิทัศน์
ความต้องการ	1.ภูมิทัศน์ของพื้นที่ 2.ความชัดเจนของป้ายบอกทาง ป้ายสถานที่ และป้ายประชาสัมพันธ์
Aesthetic	-ชาวสุนทรียภาพ เอกลักษณ์ของพื้นที่ เช่น รูปแบบของอาคาร ร้านค้า แผงลอย อุปกรณ์ประดับถนน ฯลฯ
ความต้องการ	1.ความสวยงามของพื้นที่ อาคาร ร้านค้า แผงลอย 2.สร้างเอกลักษณ์ของพื้นที่

5.4 พฤติกรรมกลุ่มผู้ใช้โครงการ

5.4.1 ปัจจัยการเกิดพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม

โดยทำการแยกประเภทของพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ได้ดังนี้

- 1.พฤติกรรมของผู้ประกอบการค้าบริเวณตลาด
- 2.พฤติกรรมของผู้ประกอบการค้าบริเวณอาคารพาณิชย์
- 3.พฤติกรรมของผู้ประกอบการค้าแผงลอย
- 4.พฤติกรรมของผู้ให้บริการขนส่ง
- 5.พฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ เช่น นักท่องเที่ยว นักเรียนนักศึกษา ฯลฯ

โดยรายละเอียดของพฤติกรรมจะได้กล่าวในหัวข้อที่ 5.4.2 ในหัวข้อนี้จะแสดงถึงปัจจัยของพื้นที่ที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรม ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมมีดังนี้

จากทฤษฎีสถานม

$$B(\text{พฤติกรรม}) = f(P(\text{คน}), E(\text{สิ่งแวดล้อม}))$$

ด้านสภาพแวดล้อม(Environment)

1.พื้นที่เป็นศูนย์กลางการพาณิชย์
กรรม การค้า การบริการ และการ
ปกครอง

2.พื้นที่เป็นทางผ่านสู่แหล่ง
ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

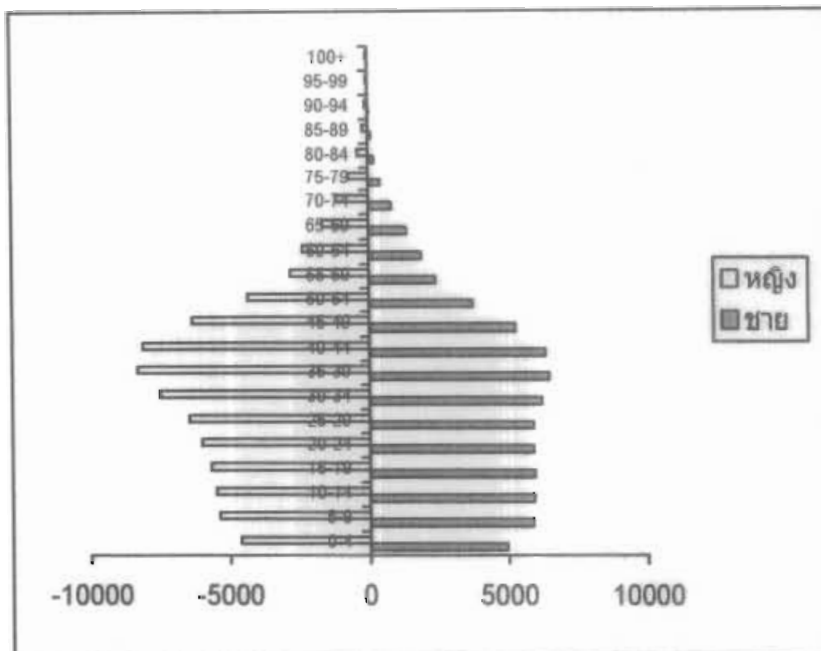
3.เป็นศูนย์กลางการให้บริการ
ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะทั้ง
ทางบก และทางน้ำ ของอำเภอ

4.มีประชากรอาศัยอยู่
หนาแน่น โดยรอบของพื้นที่

ภาพที่ 5.1 แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรม

ด้านคน กลุ่มคน(People)

แผนภูมิที่ 5.2 พืชชนิดประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด

การศึกษา

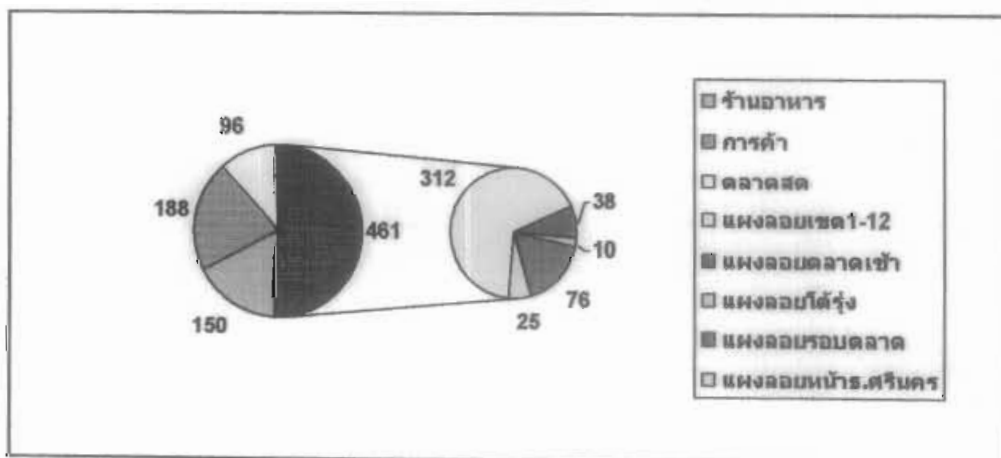
การศึกษาของประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดมีการศึกษาเกือบทุกคน

รายได้

รายได้เฉลี่ยของประชากรในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดต่อคนต่อเดือนเท่ากับ 24,911 บาท

การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพทางด้านพาณิชยกรรมของพื้นที่มีดังนี้

แผนภูมิที่ 5.3 แสดงจำนวนผู้ประกอบอาชีพการค้า

5.4.2 กลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ

กลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ ภายในพื้นที่เทศบาลนครปากเกร็ดสามารถแยกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

- 1.กลุ่มผู้ประกอบการตลาด แบ่งเป็น
 - 1) กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดเทศบาล
 - 2) กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดพิชัย
 - 3) กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดศรีปากเกร็ด
- 2.กลุ่มผู้ประกอบการค้าแผงลอย แบ่งเป็น
 - 1) แผงลอยริมถนนแจ้งวัฒนะ
 - 2) แผงลอยตลาดเช้า
 - 3) แผงลอยใต้รุ่ง
 - 4) แผงลอยรอบตลาดเทศบาล
- 3.กลุ่มผู้ประกอบการอาคารพาณิชย์
- 4.กลุ่มผู้ประกอบการบริการรับจ้างขนส่ง แบ่งเป็น
 - 1) ผู้ประกอบการรถสองแถว
 - 2) ผู้ประกอบการสามล้อเครื่อง
 - 3) ผู้ประกอบการสามล้อถีบ
 - 4) ผู้ประกอบการรถจักรยานยนต์รับจ้าง
- 5.กลุ่มผู้เข้ามาใช้พื้นที่ แบ่งเป็น
 - 1) กลุ่มนักเรียน นักศึกษา
 - 2) ประชาชนทั่วไป
 - 3) กลุ่มนักท่องเที่ยว
 - 4) คนพิการ

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม จะมีความแตกต่างกัน ตามลักษณะของการประกอบอาชีพ ช่วงเวลา และข้อปฏิบัติ ข้อบังคับที่ทางเทศบาลบังคับใช้ในพื้นที่

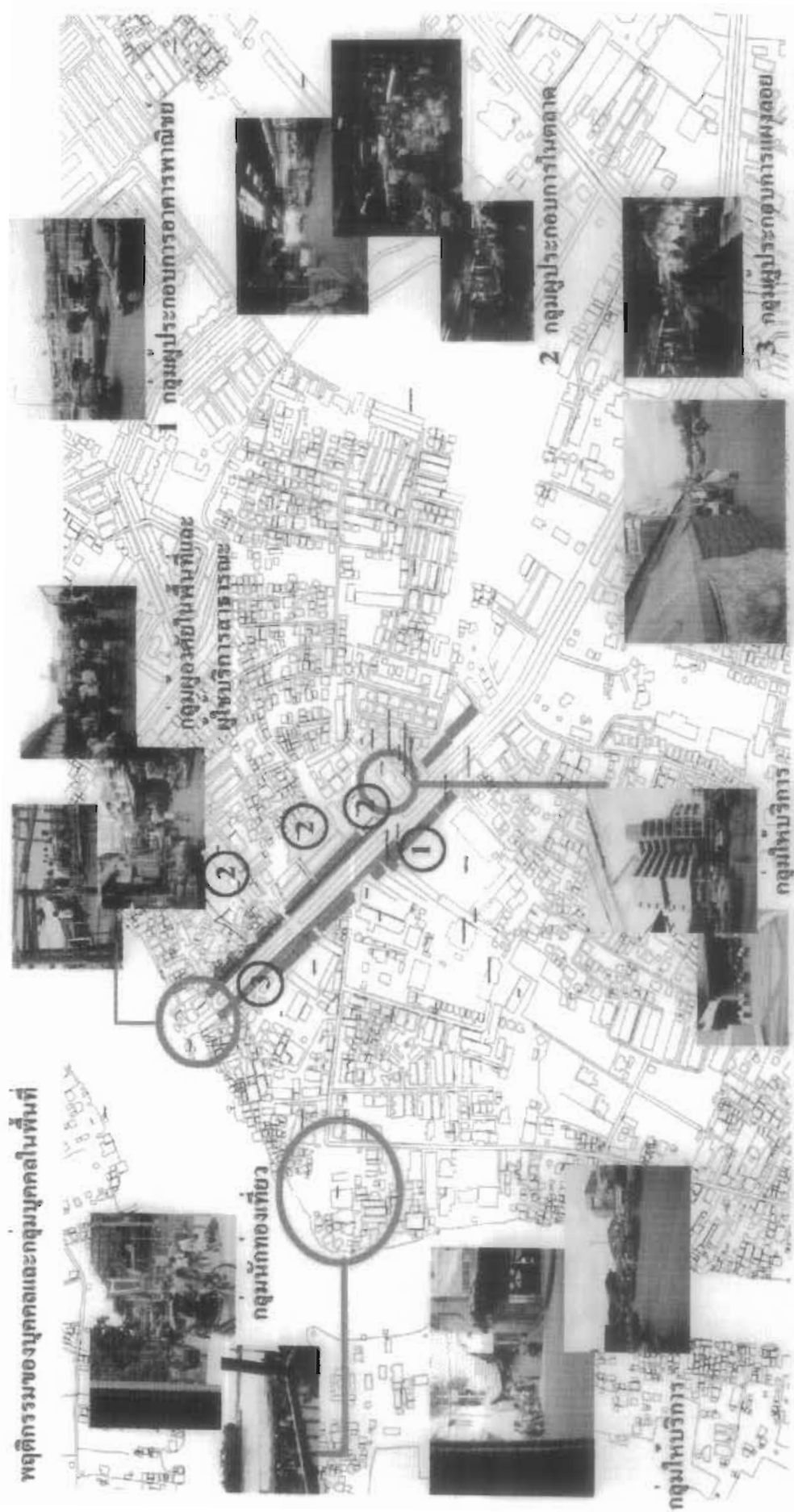
ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นปัจจัยที่มีผลอีกประการคือ ความหลากหลายของพื้นที่ และความหลากหลายของทางเลือก ที่กลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ สามารถเลือกได้ เช่น การเข้าถึงพื้นที่ การใช้บริการในพื้นที่

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ จะมีลักษณะที่เด่นชัดที่สุดคือ การเป็นผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การค้าในพื้นที่สามารถดำเนินต่อไปได้

กลุ่มผู้ใช้โครงการในพื้นที่ศึกษาจะนำเสนอโดยการให้ตาราง 5w (who what where when why) เพื่อแสดงถึงพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ ช่วงเวลา และสถานที่ที่ประกอบพฤติกรรมนั้นๆ

ใคร (Who)	ทำอะไร (What)	ที่ไหน (Where)	เมื่อไร (When)	อย่างไร (Why)
กลุ่มผู้ประกอบการตลาด -กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดสด	-ค้าขายของสด อาทิเช่น เชียงหมู แผงผัก	-ตลาดสดเทศบาลปากเกร็ด	-7.00-19.00	-การขนส่งของเข้าจะใช้พื้นที่จอดรถ หลังตลาด -ให้ยานพาหนะ รถกระบะ 2แถว สามล้อเครื่อง
-กลุ่มผู้ประกอบการค้าในตลาด พิชัย	-ขายของสด และของแห้ง	-ตลาดพิชัย	-2.00-12.00	-การขนส่งของใช้ที่จอดรถบริเวณ ถ. แจ้งวัฒนะ -ให้ยานพาหนะ รถกระบะ 2แถว สามล้อเครื่อง
-กลุ่มผู้ประกอบการค้าในตลาด ศรีปากเกร็ด	-ขายเสื้อผ้า	-ตลาดศรีปากเกร็ด	-7.00-19.00	-ให้ยานพาหนะ รถกระบะ 2แถว
กลุ่มผู้ประกอบการค้าแผงลอย -แผงลอยริม ถ.แจ้งวัฒนะ	-ขายอาหาร และสินค้าทั่วไป เช่น ของเล่น เสื้อผ้า ซึ่งแต่ละร้านจะ ขายของได้เพียงอย่างเดียว	-ริม ถ.แจ้งวัฒนะ	แบ่งเป็น 2 ช่วง -7.00-12.00 -12.00-19.00	-ให้ยานพาหนะ รถกระบะ 2แถว สามล้อเครื่อง -บางแผงเก็บของไว้กับอาคาร พาณิชย์ใกล้เคียง
-แผงลอยตลาดเช้า (ส่วนมากเป็น ชาวสวนจากพื้นที่ใกล้เคียง)	-ขายสินค้าที่เก็บมาจากสวน ซึ่ง แต่ละร้านขายของได้หลายชนิด	-หน้าวัดปอ	-4.00-12.00	-ทางเรือ สามล้อถีบ สามล้อเครื่อง สองแถว

ใคร (Who)	ทำอะไร (What)	ที่ไหน (Where)	เมื่อไร (When)	อย่างไร (Why)
-แผงลอยได้รุ่ง	-จำหน่ายอาหาร	-หน้าวัดป่อ	-12.00-24.00	-รถเข็นขายอาหาร
-แผงลอยรอบตลาดเทศบาล	-จำหน่ายอาหาร ของสด ของแห้ง	-รอบตลาดเทศบาล (ยกเว้นด้าน ติด ถ.แจ้งวัฒนะ)	-7.00-19.00	-ไม่มีแผงประจำ วางขายกับพื้น บางแผงเป็นรถเข็น
กลุ่มผู้ประกอบการอาคาร พาณิชย์	-ประกอบกิจการการค้าตามที่ได้ ขออนุญาตกับเทศบาล	-ริม ถ.แจ้งวัฒนะ	-7.30-20.30	-ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บนอาคาร พาณิชย์มีกิจการของตัวเอง
กลุ่มผู้ประกอบการบริการ ขนส่ง -สองแถว	-ให้บริการรับส่งคน	-พักรถบริเวณหน้าวัดป่อ	-5.00-22.00	-ให้บริการในเส้นทางสะพาน นนท์-ซอยพระแม่กาธุณย์
-ตามล้อเครื่อง	-ให้บริการรับส่งคน	-จัดรวมกันบริเวณเกาะกลาง หน้าทางเข้าทำน้ำปากเกร็ด	-3.00-24.00	-ให้บริการคนทั่วไป และ นักท่องเที่ยว
-ตามล้อถีบ	-ให้บริการรับส่งคน	-จัดรวมกันบริเวณหน้าห้างฯ Jusco	-4.00-22.00	-ให้บริการคนทั่วไป และ นักท่องเที่ยว

แผนที่ที่ 5.2 แสดงกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่	THESIS RESEARCH : โครงการปรับปรุงพื้นที่ท่าอากาศยานบริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ	นิสิต นางสาวกัญญ์ วีระกุล รหัส 411061185 SUB สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์เมืองและชุมชน	 Scale 1 : 8000
--	---	--	---

5.5 การคาดการณ์จำนวนผู้ใช้โครงการในอนาคต

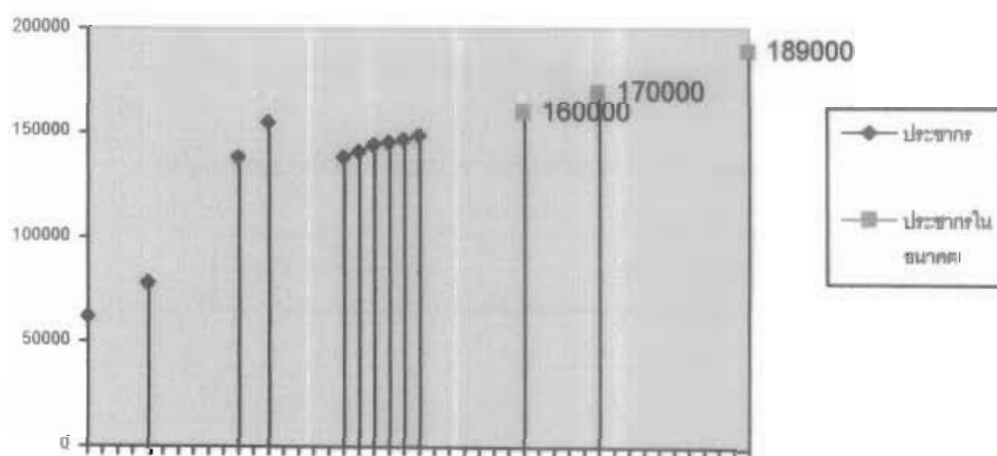
ได้ทำการศึกษาการเพิ่มของประชากรนับตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน เพื่อคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังนี้

พ.ศ.	จำนวนประชากร
2521	61,800
2525	77,703
2531	137,938
2533	154,829
2538	137,866
2539	140,725
2540	143,910
2541	145,209
2542	146,526
2543	148,634

ตารางที่ 5.4 แสดงข้อมูลจำนวนประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ.2521-2543

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลจังหวัดนนทบุรี และเทศบาลนครปากเกร็ด

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของประชากรมากในช่วงปี พ.ศ.2521-2533 และเริ่มมีการเพิ่มของประชากรคงที่ในช่วงปี พ.ศ.2538-2543 การคาดการณ์จำนวนประชากรจึงต้องอาศัยการเขียนกราฟเพื่อหาประชากรในอนาคต

แผนภูมิที่ 5.4 แผนภูมิจุดแสดงจำนวนประชากรในปัจจุบัน และจำนวนประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

ซึ่งจะได้ประชากรที่มารับบริการในย่านต่างๆดังนี้

	ย่านนนทบุรี	ย่านแคลยา	ย่านปากเกร็ด	ย่านบางบัวทอง	ย่านพองษ์เพชร
-ความหนาแน่น -พื้นที่บริการ(ตร. กม.)	4,409.94 24	4,409.94 34	2,079 80	1,271 126	4,409.94 4
จำนวนผู้มาใช้ บริการ	105,838	149,937.96	166,320	160,146	17,639.76

ตารางที่ 5.6 ตารางสรุปประชากรที่มารับบริการในย่านต่างๆ

ขั้นต่อมาใช้การคำนวณการกระจายตัวของประชากรในการไปใช้บริการของย่านพาณิชย์ก
รวม ต่างๆ ทฤษฎี “แรงดึงดูด”(Attractiveness)ซึ่งพิจารณาจากพื้นที่บริการ และระยะทางระหว่างย่านแต่
ละย่านกับย่านปากเกร็ด สามารถวิเคราะห์ได้จากสูตร

$$\text{แรงดึงดูด} = \frac{\text{พื้นที่บริการ}}{(\text{ระยะห่างจากจุดอ้างอิง})^a}$$

$$a = \text{เครื่องวัดระยะทาง(กำหนดให้เท่ากับ 2)}$$

เมื่อได้ค่าแรงดึงดูด จะนำมาประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ในการเดินทางมาใช้บริการ
ตามสูตรหา “ความเป็นไปได้”(Probability) จากย่านธุรกิจการค้าต่างๆโดยตรง ทำให้ทราบจำนวน
ประชากรที่มามีย่านธุรกิจการค้าตามแรงดึงดูดได้

$$\text{ความเป็นไปได้} = \frac{\text{แรงดึงดูดของย่านนั้นๆ}}{\text{ผลรวมทั้งหมดของแรงดึงดูด}}$$

ซึ่งจะหาจำนวนผู้ใช้อย่านพาณิชย์กรรมต่างๆได้ดังนี้

	ย่านนนทบุรี	ย่านปาก เกร็ด	ย่านแคลยา	ย่านบางบัว ทอง	ย่านพองษ์ เพชร	รวม
แรงดึงดูด Attractiveness	52312/(8.5) ² 724.04	58587/(1.5) ² 26038.67	72806/(5) ² 2912.24	86922/(13.6) ² 469.95	46400/(8) ² 725	30870
ความเป็นไปได้ Probability	0.023	0.84	0.094	0.015	0.023	1

ตารางที่ 5.7 ตารางแสดง การให้บริการของประชากรบริเวณรอบๆย่านปากเกร็ด

ดังนั้น จำนวนประชากรในย่านปากเกร็ดจะเดินทางไปใช้ยานพาหนะกรรมต่างๆ ดังนี้

-ใช้ยานยนต์ส่วนบุคคล	0.023×166320	=	3,826 คน
-ใช้ยานพาหนะสาธารณะ	0.84×166320	=	139,709 คน
-ใช้ยานพาหนะส่วนตัว	0.094×166320	=	15,634 คน
-ใช้ยานพาหนะสาธารณะ	0.015×166320	=	2,495 คน
-ใช้ยานพาหนะส่วนตัว	0.023×166320	=	3,826 คน

จากนั้นใช้สูตรแทนในทุกย่านพาหนะกรรมเพื่อหาผู้ที่เข้ามาใช้บริการจากพื้นที่อื่นจะได้ประชากรที่เข้ามาใช้พื้นที่ปากเกร็ดดังนี้

จากย่านพาหนะกรรมปากเกร็ด	139,209 คน
จากย่านพาหนะกรรมนันทบุรี	7,620 คน
จากย่านพาหนะกรรมคลอง	7,946 คน
จากย่านพาหนะกรรมบางบัวทอง	1,281 คน
จากย่านพาหนะกรรมพหุประสงค์	521 คน
รวม	156,568 คน

ในปัจจุบันจำนวนผู้มาใช้บริการต่อวันจากการสำรวจเท่ากับ 25,740 คน คิดเป็น 16.44% ของประชากรที่เข้ามาใช้พื้นที่ทั้งหมด

ประเภทของการค้าและบริการ	เวลาบริการ	จำนวนผู้ใช้(คน/ชม.)	รวม
ตลาดเทศบาล	12 ชม.	900	10800
ตลาดศรีปากเกร็ด	10 ชม.	320	3200
ตลาดพิชัย	10 ชม.	340	3400
แผงลอยและอาคารพาณิชย์	16 ชม.	521.25	8340
รวม			25740

ตารางที่ 5.8 ตารางจำแนกจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการกับประเภทของบริการ

เนื่องจากไม่สามารถคิดพื้นที่พาณิชย์ในย่านอื่นๆได้ดังนั้นจึงใช้การเทียบสัดส่วนต่างๆของประชากรเพื่อหาจำนวนผู้ให้บริการในอนาคต โดยในปัจจุบันในพื้นที่ที่มีประชากร 148,634 คน มีผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ 156,568 คน เทียบสัดส่วนแล้วต่างกัน 5%ของคนในพื้นที่

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2565 มีประชากรประมาณ 189,000 คน จะมีผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ทั้งหมด $((105 \times 189,000) / 100) = 198,450$ คน และจะมีผู้ให้บริการต่อวันเท่ากับ 32,765 คน (16.44% ของผู้เข้ามาใช้พื้นที่ทั้งหมด)

ประเภทของการค้าและบริการ	เวลาบริการ	จำนวนผู้ใช้(คน/ ชม.)	รวม
ตลาดเทศบาล	12 ชม.	1145	13748
ตลาดศรีปากเกร็ด	10 ชม.	407.3	4073
ตลาดพิชัย	10 ชม.	432.8	4328
แผงลอยและอาคารพาณิชย์	16 ชม.	663.5	10616
รวม			32765

ตารางที่ 5.9 ตารางจำแนกจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการกับประเภทของบริการในอนาคด

5.6 การคาดการณ์พื้นที่ใช้สอยโครงการ

ภายในพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดถึงท่าน้ำปากเกร็ด มีพื้นที่ใช้สอยในด้านพาณิชย์กรรมในปัจจุบันดังนี้

ประเภทของการค้าและบริการ	จำนวน	พื้นที่
-ตลาด แบ่งเป็น	3	6,946 ตร.ม
1) ตลาดเทศบาล	1	1,620 ตร.ม
แผงร้าน ขนาด (2x1.5) 3 ตร.ม	96 แผง	288 ตร.ม
แผงนั่งพื้น ขนาด(2x1.2) 2.4 ตร.ม	76 แผง	182.4 ตร.ม
circulation	-	1149.6 ตร.ม
2) ตลาดพิชัย	1	3,461 ตร.ม
แผงร้าน ขนาด (2x1.5) 3 ตร.ม	160 แผง	480 ตร.ม
แผงนั่งพื้น ขนาด (2x1.2) 2.4 ตร.ม	52 แผง	124.8 ตร.ม
Circulation	-	2856.2 ตร.ม
3) ตลาดศรีปากเกร็ด	1	1,865 ตร.ม
แผงร้าน ขนาด (2x1.5) 3 ตร.ม	195 แผง	585 ตร.ม
-แผงลอยริมถนน แบ่งเป็น	312 แผง	925.68 ตร.ม
แผงร้าน ขนาด (2x1.5) 3 ตร.ม	306 แผง	918 ตร.ม
แผงรถเข็น ขนาด (1.6x0.8) 1.28 ตร.ม	6 คัน	7.68 ตร.ม
-แผงลอยใต้รัฐ (รถเข็น)	38 คัน	48.64 ตร.ม
-แผงลอยตลาดเช้า(นั่งพื้น)	10 แผง	24 ตร.ม
-สถาบันการเงิน	5 แห่ง	3360 ตร.ม
-ร้านค้าย่อย	222 ร้าน	16,320 ตร.ม
-การบริการวิชาชีพและธุรกิจ	18 แห่ง	912 ตร.ม
-ที่จอดรถ	231 คัน	2887.5 ตร.ม
รวม(ตร.ม.)		31,423.64 ตร.ม

ตารางที่ 5.10 แสดงพื้นที่การค้าในปัจจุบัน

การหาพื้นที่ใช้สอยของโครงการในอนาคตได้มีการใช้หลักต่างๆ ในการหาพื้นที่ประกอบ ดังนี้

1. การหาจำนวนผู้ใช้สอยต่อเวลาในพื้นที่แต่ละส่วนของเพื่อให้ได้พื้นที่ Circulation ที่เหมาะสม
2. การใช้ข้อบังคับของกรมผังเมืองเพื่อหาพื้นที่จอดรถที่เหมาะสมกับและเพียงพอกับปริมาณรถที่เข้ามาใช้พื้นที่ และพื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ

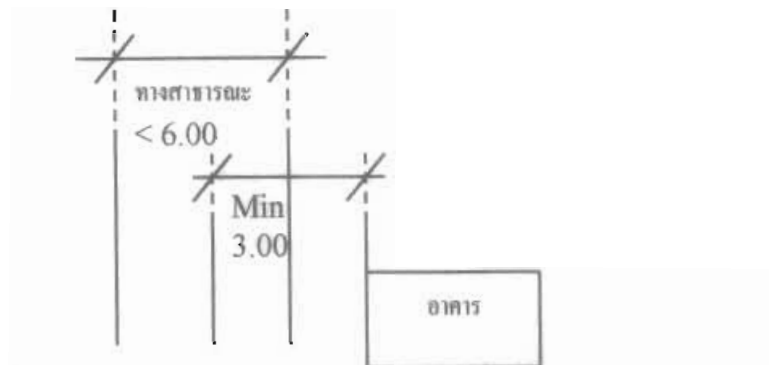
พื้นที่ใช้สอย	วิธีการคิด	พื้นที่(ตร.ม)	หมายเหตุ
พื้นที่การขาย	-พื้นที่ตลาด รวมกับพื้นที่แผงลอย 1.โต๊ะขายสินค้า 2.ร้านค้ารถเข็น 3.ร้านค้านั่งพื้น	2271 56.32 331.2	จากตารางพื้นที่ปัจจุบัน
	-พื้นที่ร้านค้าในอาคารรวมสถาบันการเงิน และการบริการวิชาชีพ	20592	จากตารางพื้นที่ปัจจุบัน
ที่จอดรถ	-คิดจากพื้นที่การขาย 20 ตร.ม./รถ 1 คัน (คิดแค่พื้นที่ตลาดและแผงลอย) $= 2658.52/20 = 133$ คัน (คันละ 12.5 ตร.ม)		จากคู่มือกฎหมายอาคารที่เกี่ยวข้องกับงานผังเมือง หมวด 5
	-คิดจากกฎหมาย 1.อาคารพาณิชย์ที่สูงไม่เกิน 3 ชั้น ให้มีที่จอดรถ 2 ห้อง/รถ 1 คัน อาคาร 162 ห้อง จอดรถ 81 คัน	1662.5	
	2.อาคารพาณิชย์ที่สูงเกิน 3ชั้น ให้มีที่จอดรถ ห้องละ 1 คัน อาคาร 60 ห้อง ทั้งหมด 60 คัน	1012.5	
บริการสาธารณะ	1.ห้องน้ำสาธารณะ คิดจากจำนวนที่จอดรถ ทุกๆ 200 คันต้องมี - ส้วมชาย 1 บั๊สสาวะ 1 อ่างล้างมือ 1 พื้นที่ 10 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง - ส้วมหญิง 1 อ่างล้างมือ 1 พื้นที่ 8 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง	10 8	จาก พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 7
Circulation	คิด 30% ของพื้นที่ทั้งหมด	8008	
รวม		34701.52	

ตารางที่ 5.11 ตารางสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดในอนาคต

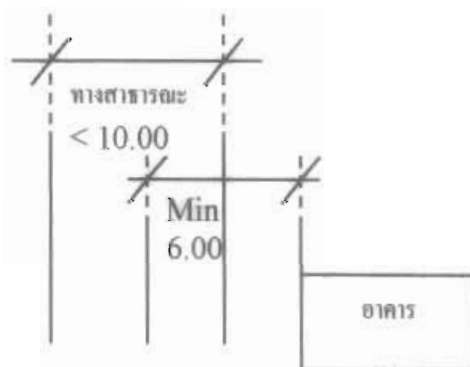
5.7 การวิเคราะห์กฎหมายภายในพื้นที่โครงการ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

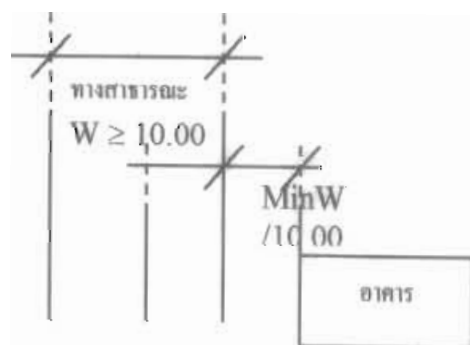
1. อาคารที่มีการก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร

2. อาคารที่สูงเกินสองชั้นหรือเกิน 8 เมตร ห้างแถว ดึกแถว ดึกแถว บ้านแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอาคารสาธารณะ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายหรือคลังสินค้า ที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะ
3. ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นระยะแนวอาคารห่างจากกึ่งแนวถนนสาธารณะอย่างน้อย 6 เมตร

4. ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 เมตร ให้ร่นระยะแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 1 ใน 10 ของระยะความกว้างของถนนสาธารณะ

บทที่ 6

การสรุปข้อมูลและแนวทางการพัฒนาโครงการ

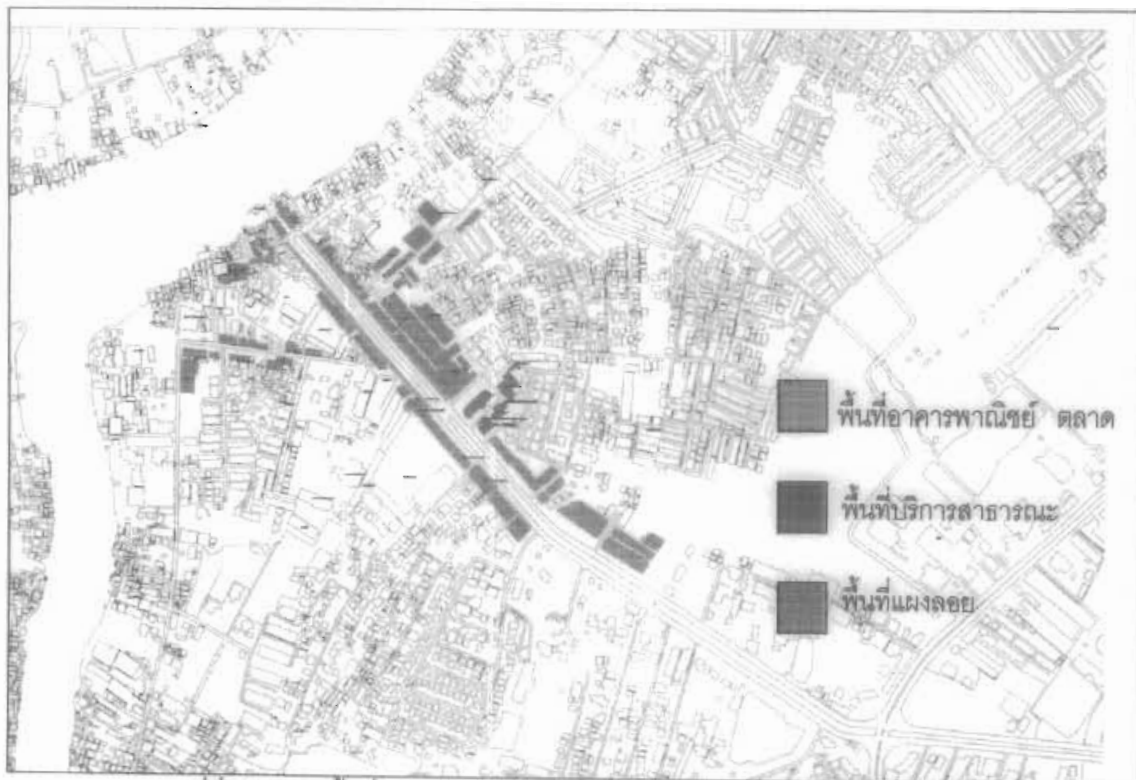
6.1 ขอบเขตที่ตั้งโครงการและการขยายตัวในอนาคต

จากการศึกษาพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ดในระดับต่างๆ ทำให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพและบริบทของส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรมของเทศบาลนครปากเกร็ดต่อไปในอนาคตซึ่งสามารถที่จะกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ามาใช้ และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบมาจากโครงการพัฒนาต่างๆ

6.1.1 เกณฑ์การกำหนดขอบเขตพื้นที่ตั้งโครงการ

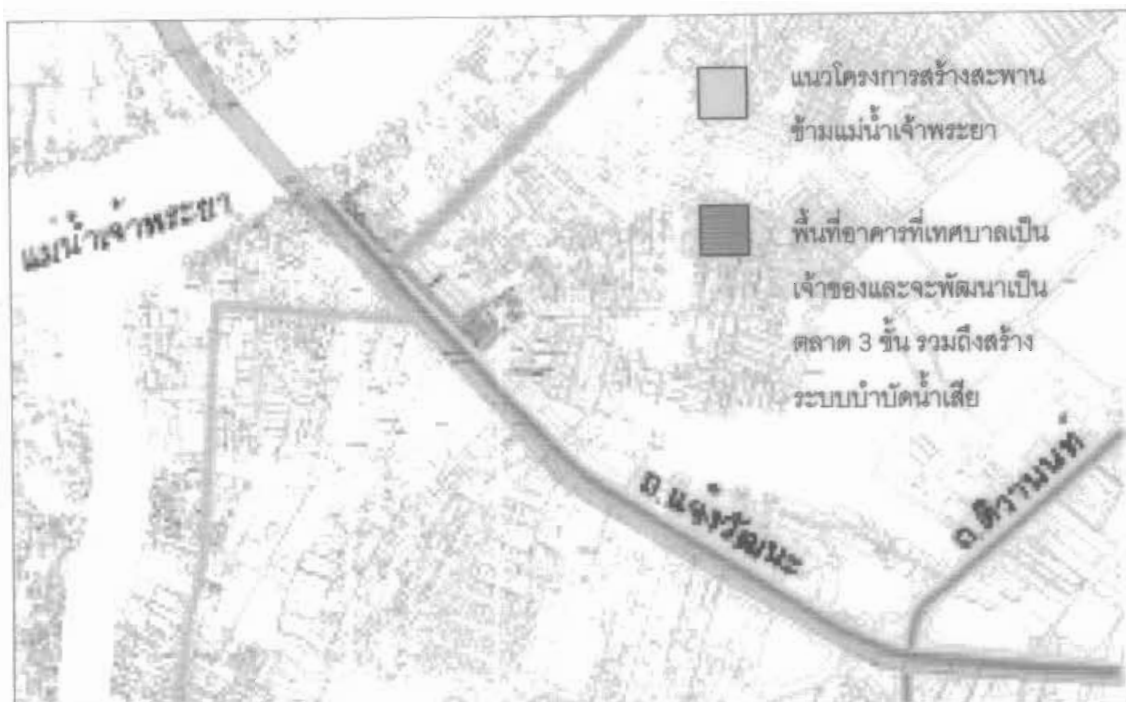
เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตที่ตั้งของโครงการ

- 1.พื้นที่อาคารพาณิชย์ ตลาด พื้นที่บริการสาธารณะ และพื้นที่แฉ่งลอย

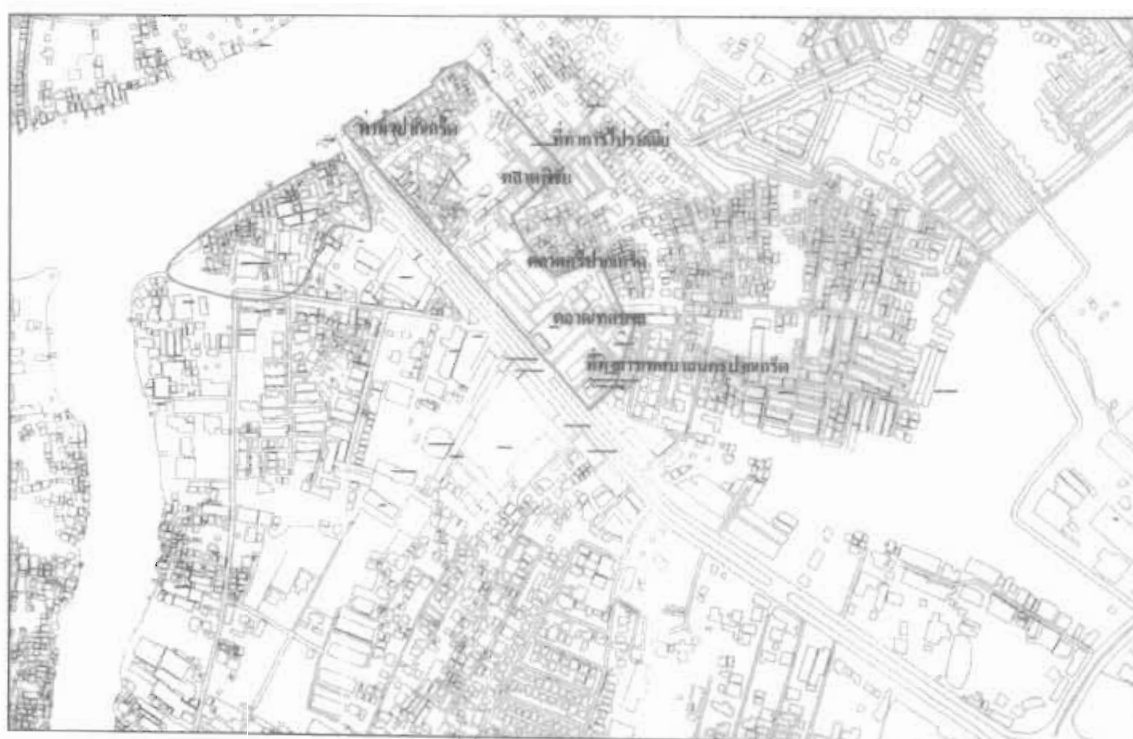
แผนที่ที่ 6.1 แสดงพื้นที่อาคารพาณิชย์ ตลาด พื้นที่บริการสาธารณะ และพื้นที่แฉ่งลอย

2.พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่างๆ

แผนที่ที่ 6.2 แสดงพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่างๆ

จากข้อ 2 จะพบว่า แนวโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาทำให้ แนวของอาคารพาณิชย์ด้านทิศใต้ของถนนแจ้งวัฒนะ ถูกรื้อถอนทั้งหมด ประกอบกับอาคารพาณิชย์ที่เป็นของเทศบาลด้านทิศเหนือ ที่ทางเทศบาลนครมีโครงการจะพัฒนาให้เป็นตลาด 3 ชั้น ดังนั้น สามารถกำหนดขอบเขตพื้นที่โครงการได้ดังนี้

แผนที่ที่ 6.3 แสดงขอบเขตของพื้นที่

6.1.2 การสรุปข้อมูลพื้นที่ใช้สอยและจำนวนผู้ใช้โครงการ

ในปี พ.ศ. 2565 มีประชากรประมาณ 189,000 คน จะมีผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ทั้งหมด $((105 \times 189,000)/100) = 198,450$ คน และจะมีผู้ใช้บริการต่อวันเท่ากับ 32,765 คน (16.44% ของผู้เข้ามาใช้พื้นที่ทั้งหมด)

ประเภทของการค้าและบริการ	เวลาบริการ	จำนวนผู้ใช้(คน/ชม.)	รวม
ตลาดเทศบาล	12 ชม.	1145	13748
ตลาดศรีปากเกร็ด	10 ชม.	407.3	4073
ตลาดพิชัย	10 ชม.	432.8	4328
แผงลอยและอาคารพาณิชย์	16 ชม.	663.5	10616
รวม			32765

ตารางที่ 6.1 ตารางจำแนกจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการกับประเภทของบริการในอนาคด

พื้นที่ใช้สอย	วิธีการคิด	พื้นที่(ตร.ม)	หมายเหตุ
พื้นที่การขาย	-พื้นที่ตลาด รวมกับพื้นที่แผงลอย 1.โต๊ะขายสินค้า 2.ร้านค้ารถเข็น 3.ร้านค้านั่งพื้น	2271 56.32 331.2	จากตารางพื้นที่ปัจจุบัน
	-พื้นที่ร้านค้าในอาคารรวมสถาบันการเงิน และการบริการวิชาชีพ	20592	จากตารางพื้นที่ปัจจุบัน
ที่จอดรถ	-คิดจากพื้นที่การขาย 20 ตร.ม./รถ 1 คัน (คิดแค่พื้นที่ตลาดและแผงลอย) $= 2658.52/20 = 133$ คัน (คันละ 12.5 ตร.ม) -คิดจากกฎหมาย 1.อาคารพาณิชย์ที่สูงไม่เกิน 3 ชั้น ให้มีที่จอดรถ 2 ห้อง/รถ 1 คัน อาคาร 162 ห้อง จอดรถ 81 คัน 2.อาคารพาณิชย์ที่สูงเกิน 3ชั้น ให้มีที่จอดรถ ห้องละ 1 คัน อาคาร 60 ห้อง ทั้งหมด 60 คัน	1662.5 1012.5 750	จากคู่มือกฎหมายอาคารที่เกี่ยวข้องกับงานผังเมือง หมวด 5
บริการสาธารณะ	1.ห้องน้ำสาธารณะ คิดจากจำนวนที่จอดรถ ทุกๆ 200 คันต้องมี - ส้วมชาย 1 บัสสวระ 1 อ่างล้างมือ 1 พื้นที่ 10 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง - ส้วมหญิง 1 อ่างล้างมือ 1 พื้นที่ 8 ตร.ม. จำนวน 1 ห้อง	10 8	จาก พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 7
Circulation	คิด 30% ของพื้นที่ทั้งหมด	8008	
รวม		34701.52	

ตารางที่ 6.2 ตารางสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดในอนาคต

6.2 การสร้างแนวทางเลือกและปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดการพัฒนาโครงการ

เนื่องจากพื้นที่เป็นศูนย์กลางการปกครอง และการพาณิชย์ของอำเภอ ประกอบกับเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร รวมถึงได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งในพื้นที่และในระดับนอกพื้นที่ การสร้างแนวทางเลือกและปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาโครงการมีความสำคัญมาก ซึ่งนอกจากต้องมีการพัฒนาพื้นที่พาณิชย์กรรมให้สามารถรองรับการขยายตัวแล้วนั้น การพัฒนาให้สอดคล้องและผสมผสานกับแผนพัฒนาต่างๆ รวมถึงบริบทของพื้นที่ที่กำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของพื้นที่

6.2.1 การเปรียบเทียบลักษณะโครงการกับวัตถุประสงค์ของงานออกแบบ

1) สถานที่ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ(Character)

ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ที่ไม่มีการควบคุม จึงขาดความเป็นเอกลักษณ์ อาคารที่มีเอกลักษณ์มีแต่อาคารท่าเรือ และบ้านแบบเก่าที่เหลืออยู่เพียงหลังเดียว

ในต่างประเทศย่านพาณิชย์จะมีการกำหนด ควบคุม ลักษณะต่างๆ ของอาคารเอกลักษณ์และมีการควบคุมเพื่อให้พื้นที่เกิดเอกลักษณ์และความสวยงาม

ภาพที่ 6.1 เปรียบเทียบสถานที่ซึ่งมีเอกลักษณ์

2) ความต่อเนื่องและการปิดล้อม(Continuity & Encloser)

ในพื้นที่ความต่อเนื่องเกิดขึ้น
ตามแนวของอาคารที่ปลูก
สร้างตามริมถนน และ
เนื่องจากเป็นถนนปลายตัน
จึงเกิดพื้นที่ปิดล้อม

ในย่านการค้าการกระตุ้นให้คนรู้สึกอยากเดินเป็นสิ่งที่สำคัญ
ดังนั้นต้องมีการทำพื้นที่ให้เกิดความรู้สึกต่อเนื่อง และการปิดล้อม
จากอาคารพาณิชย์เพื่อความคับคั่ง

ภาพที่ 6.2 เปรียบเทียบความต่อเนื่องและปิดล้อม

3) สถานที่ที่มีความน่าสนใจ และมีพื้นที่เปิดโล่งที่มีคุณภาพ(Quality of The Public Realm)

พื้นที่ของโครงการอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นพื้นที่
เปิดโล่งที่มีคุณภาพ แต่ในปัจจุบันไม่ได้มีการให้ประโยชน์
จากศักยภาพของพื้นที่เนื่องจากถูกบดบังจากอาคารต่างๆ
ประกอบกับสภาพริมน้ำที่ไม่สวยงาม

ในพื้นที่เมือง พื้นที่เปิดโล่ง และพื้นที่สีเขียวมี
ความสำคัญต่อคนในเมืองมากดังนั้นในหลายๆเมืองมีการ
ออกแบบพื้นที่ที่ร่มน้ำให้สวยงามตอบสนองกับความต้องการ
ของคนในพื้นที่ รวมถึงสวนสาธารณะต่างๆ

ภาพที่ 6.3 เปรียบเทียบสถานที่ที่มีความน่าสนใจ

4) สถานที่สะดวกในการเข้าสู่พื้นที่และเคลื่อนที่ผ่านไป(Ease of Movement)

ในพื้นที่การเคลื่อนที่จากจุดหนึ่ง
ไปยังอีกจุดหนึ่งทำได้ลำบาก
เนื่องจาก Circulation ที่แคบ

การออกแบบย่านพาณิชย์ทางเดิน และถนนมีความสำคัญ
เนื่องจากสามารถรองรับผู้ให้บริการได้มาก ผู้ให้บริการยังได้รับ
ความสะดวกสบายเมื่อเข้ามาใช้พื้นที่

ภาพที่ 6.4 เปรียบเทียบการเข้าถึง

5) สถานที่ซึ่งมีจินตภาพที่ชัดเจน เข้าใจง่าย (Legibility)

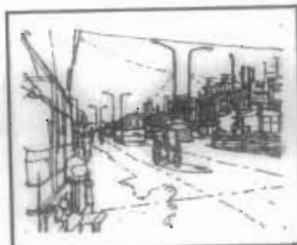
สถานที่ที่เป็นจินตภาพของพื้นที่ได้แก่
อาคารเทศบาล และทางเข้าท่าหน้าปากเกร็ด
ซึ่งทางเข้าท่าหน้ายังเป็นจินตภาพที่ไม่
สวยงามและขาดเอกลักษณ์

ลักษณะของจินตภาพนอกจากผู้คนทั่วไปจะสามารถจดจำได้ง่ายแล้ว ยัง
ต้องแฝงด้วยความสวยงาม หรือความหมายภายในตัวเองโดยอาจแสดงถึง
เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

ภาพที่ 6.5 เปรียบเทียบจินตภาพ

6) สถานที่ที่มีการปรับเปลี่ยนชัดเจนโดยง่าย (Adaptability)

ในพื้นที่โครงการ
บริเวณท่าเรือ และ
ถนนในช่วงเทศกาลจะ
มีการปรับกิจกรรมเพื่อ
ให้ประกอบพิธีในวัน
สำคัญต่างๆ

การปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามช่วงเทศกาลต่างๆ ต้องมีการเตรียม
พื้นที่เพื่อรองรับผู้ใช้ให้เกิดความสะดวกในระดับหนึ่ง

ภาพที่ 6.6 เปรียบเทียบสถานที่ที่มีการปรับเปลี่ยน

7) สถานที่ซึ่งมีความหลากหลาย (Diversity)

พื้นที่โครงการเป็นสถานที่ซึ่งมีความหลากหลาย
ในเรื่องของกิจกรรมการค้า เช่น ตลาดสด แผง
ลอย อาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า ซึ่งแสดงถึง
การเติบโตของพื้นที่

ความหลากหลายในพื้นที่หากมีการจัดให้
เหมาะสม จะเป็นการส่งเสริมให้ย่านพาณิชย์มี
การขยายตัวต่อไปในอนาคต

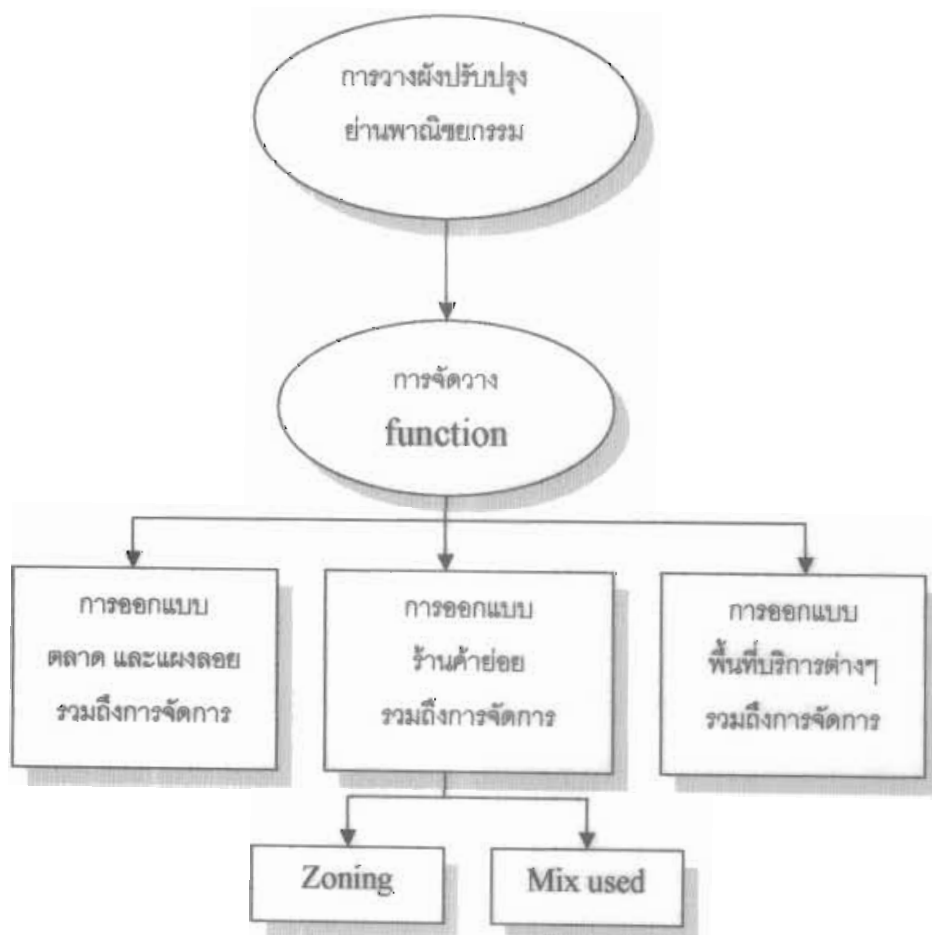
ภาพที่ 6.7 เปรียบเทียบสถานที่ซึ่งมีความหลากหลาย

6.2.2 แนวทางการกำหนดทางเลือกในการออกแบบพัฒนาโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาแนวทางในการกำหนดทางเลือกในการ
ออกแบบพัฒนาโครงการมีดังนี้

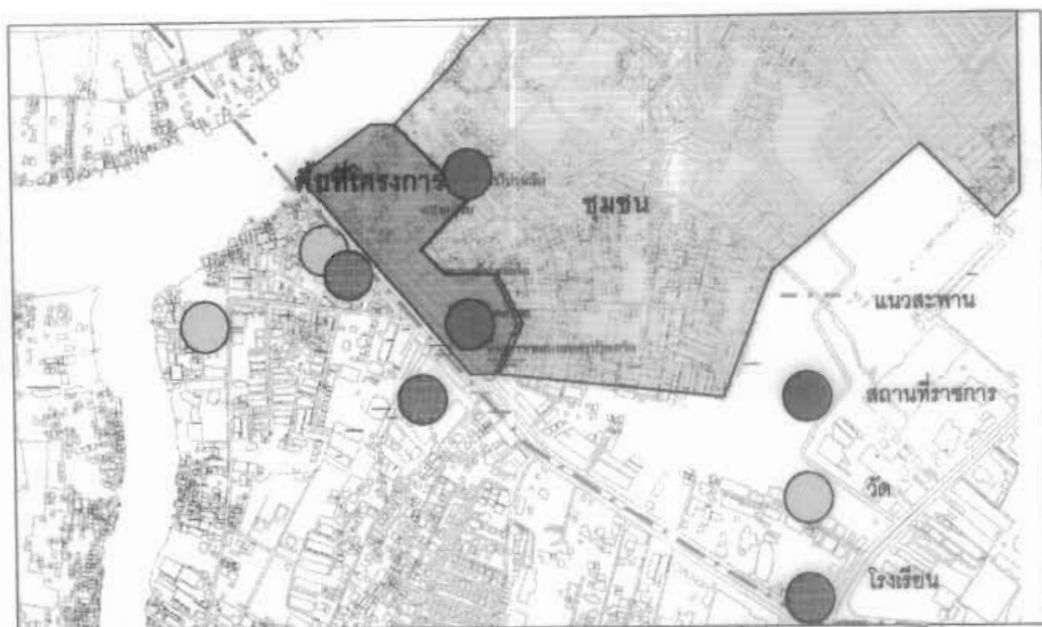
1. การวางแผนปรับปรุงย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าเรือปากเกร็ดให้คงซึ่งความเป็นย่านพาณิชย์ที่
สำคัญของพื้นที่และรองรับการขยายตัวในอนาคต

- 1) ทำการจัดความสัมพันธ์ต่างๆ ของย่านพาณิชย์กรรมลงในพื้นที่อย่างเหมาะสมทั้งในแนวราบและแนวสูง(เนื่องจากพื้นที่ถูกจำกัด)เพื่อง่ายต่อการใช้งานและเอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้ ณ เวลาต่างๆ และกลุ่มผู้ใช้
- 2) ออกแบบวางผังพัฒนาในส่วนของพาณิชย์กรรมประเภทตลาดและแผงลอย
- 3) ออกแบบวางผังการพัฒนาร้านค้าประเภทร้านค้าย่อยที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาต่างๆ โดยอาจคงรูปแบบเดิมคือแบบผสม(Mix used) หรือการเปลี่ยนเป็นพาณิชย์เพียงอย่างเดียว
- 4) ออกแบบพื้นที่ที่เป็นส่วนบริการต่างๆ ของย่านพาณิชย์กรรมให้เพียงพอ และเป็นระบบรวมถึงให้มีความสวยงาม

แผนภูมิที่ 6.1 แสดงแนวทางการพัฒนาการพาณิชย์

2. การปรับปรุงพื้นที่พาณิชย์กรรมให้มีความสัมพันธ์กับพื้นที่รอบข้าง โดยรอบ ซึ่งพื้นที่โดยรอบประกอบด้วยที่ทำการของเทศบาลนคร ชุมชน โรงพยาบาล โรงเรียน วัด และแม่น้ำ โดยทำการวางความสัมพันธ์ของพื้นที่พาณิชย์กรรมกับพื้นที่รอบข้างให้เหมาะสมทั้งด้านการใช้งาน และด้านความสวยงาม มุมมอง รวมถึงการคำนึงถึงโครงการพัฒนา

แผนที่ที่ 6.4 แสดงความสัมพันธ์ในพื้นที่

3. การหาพื้นที่สวนเพิ่มเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับพื้นที่ ลดความหนาแน่นของเมือง และการใช้พื้นที่ที่รมน้ำให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย เนื่องจากพื้นที่รมน้ำในปัจจุบันไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาจะเป็นส่วนที่ส่งเสริมการพาณิชย์ในพื้นที่ด้วย รวมถึงเพิ่มพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ของทางเทศบาล
4. การออกแบบสวนประดับต่างๆ ให้เกิดเอกลักษณ์ ความสวยงาม เป็นระเบียบของพื้นที่และต้องรองรับผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอ
5. การใช้แนวความคิดเรื่อง Visual Corridor เข้ามาใช้กับพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการควบคุมเรื่องของป้ายต่างๆ ให้เป็นระเบียบสวยงามแล้วยังกำหนดความเหมาะสมของความสูงอาคารที่ไม่ก่อให้เกิดการบดบังมุมมองและเรื่องของแสง ลม เนื่องจากในพื้นที่ถูกสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบังอยู่

6.3 สรุปลำดับในการศึกษาภาคข้อมูล

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลาง เศรษฐกิจวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งทางด้านธุรกิจการเงิน การธนาคาร การศึกษาวิจัย การสื่อสารการโทรคมนาคม ศูนย์บริหารราชการและเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์กรระหว่างประเทศ ส่วนพื้นที่ปริมณฑล เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและจ้างงานรองรับการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพมหานคร โดยเป็นระบบชุมชนหลายศูนย์ที่สมบูรณ์ในตัวเอง

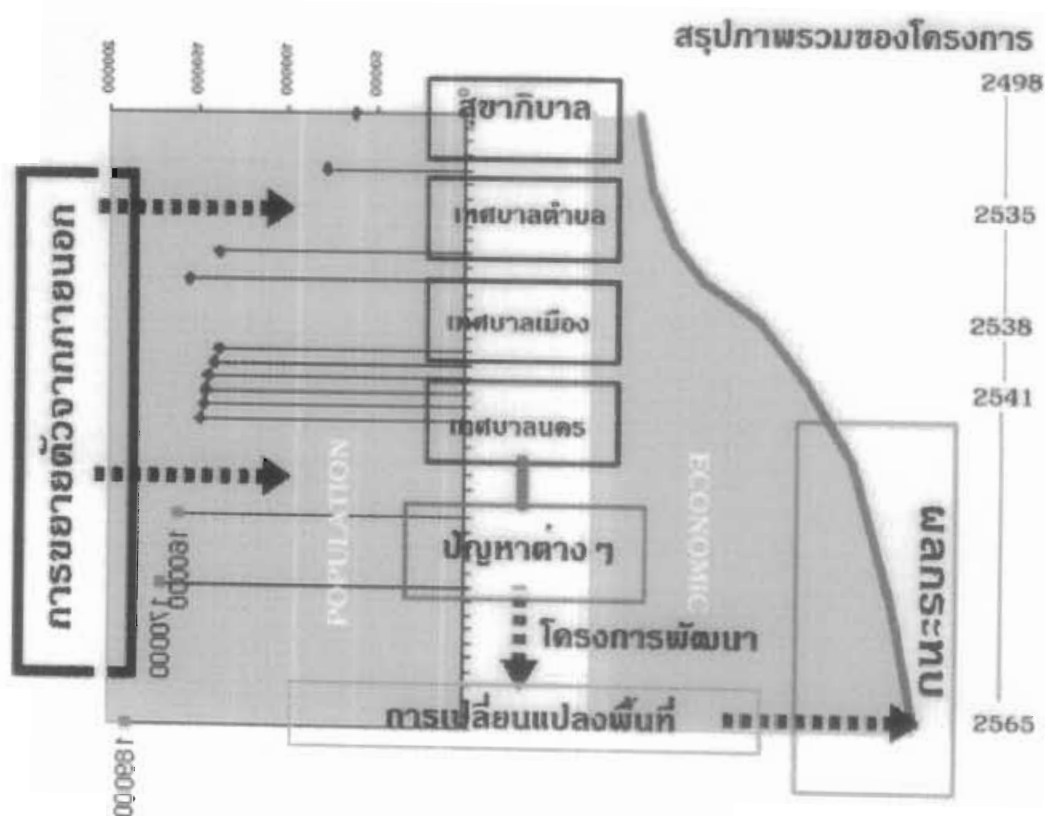
แนวทางการพัฒนา

- พัฒนา ปรับปรุงเมืองกรุงเทพมหานครให้น่าอยู่มีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในด้านสภาพแวดล้อม การคมนาคมขนส่ง การอนุรักษ์โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- สร้างแรงจูงใจเพื่อกระจายกิจกรรมที่สร้างความแออัดออกจากกรุงเทพมหานคร อาทิ สร้างแหล่งงานในพื้นที่รอบนอก และพัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐาน เช่น ระบบถนนสายหลัก สายรอง และระบบรถไฟฟ้าในเมือง

ในส่วนของจังหวัดนนทบุรีมียุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ ที่มุ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัด ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม เพื่อยกระดับของผลิตผลให้ได้คุณภาพ และมีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ รวมถึงการสนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง และการดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างงาน สร้างรายได้ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ซึ่งเทศบาลนครปากเกร็ดได้ให้แนวความคิดในการพัฒนาเป็นในแนวทางเดียวกันจังหวัด ซึ่งพื้นที่ของเทศบาลปากเกร็ดมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เนื่องจากการคมนาคมสะดวก เทศบาลนครปากเกร็ดมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร จึงมีเส้นทางที่ต่อเนื่องทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ อันได้แก่ ทางหลวง ทางพิเศษ เป็นเส้นทางบกซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ทุกภูมิภาค เส้นทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านส่งผลให้สามารถให้การขนส่งทางน้ำได้ สำหรับทางอากาศนั้นเทศบาลนครปากเกร็ดอยู่ไม่ไกลจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ประกอบกับพื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค ความหนาแน่นของชุมชนผู้อยู่อาศัย ทำให้การลงทุนทางด้านบริการสำหรับผู้บริโภคยังสามารถจะพัฒนาได้ ประกอบกับเทศบาลมีตลาดขนาดใหญ่รองรับคือ ตลาดปากเกร็ด

แต่ในอนาคตย่านธุรกิจที่สำคัญของอำเภอปากเกร็ดกำลังจะเปลี่ยนไปเนื่องจากโครงการพัฒนาด้านโครงข่ายการจราจรที่จะช่วยแก้ไขปัญหการจราจรในปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือย่านอาคารพาณิชย์ในพื้นที่ต้องถูกรื้อถอนเป็นจำนวนมาก และจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

แผนภูมิที่ 6.2 แสดงภาพสรุปของโครงการ

บทที่ 7

การออกแบบโครงการ

การสรุปภาคข้อมูลโครงการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

เทศบาลนครปากเกร็ดได้ใช้แนวความคิดในการพัฒนาเป็นในแนวทางเดียวกันจังหวัด ซึ่งพื้นที่ของเทศบาลนครปากเกร็ดมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เนื่องจากการคมนาคมสะดวก เทศบาลนครปากเกร็ดมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร จึงมีเส้นทางที่ต่อเชื่อมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ อันได้แก่ ทางหลวง ทางพิเศษ เป็นเส้นทางบกซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้ทุกภูมิภาค เส้นทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านส่งผลให้สามารถใช้การขนส่งทางน้ำได้ สำหรับทางอากาศนั้นเทศบาลนครปากเกร็ดอยู่ไม่ไกลจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ประกอบกับพื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตลาดสำหรับผู้บริโภค ความหนาแน่นของชุมชนผู้อยู่อาศัย ทำให้การลงทุนทางด้านบริการสำหรับผู้บริโภคยังสามารถจะพัฒนาได้ ประกอบกับเทศบาลมีตลาดขนาดใหญ่รองรับคือ ตลาดปากเกร็ด

แต่ในอนาคตย่านธุรกิจที่สำคัญของอำเภอปากเกร็ดกำลังจะเปลี่ยนไปเนื่องจากโครงการพัฒนาด้านโครงข่ายการจราจรที่จะช่วยแก้ไขปัญหการจราจรในปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือย่านอาคารพาณิชย์ในพื้นที่ต้องถูกรื้อถอนเป็นจำนวนมาก และจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

- จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษาในการกำหนดทางเลือกในการออกแบบพัฒนาโครงการมีดังนี้
1. การวางแผนปรับปรุงย่านพาณิชย์กรรมบริเวณท่าน้ำปากเกร็ดให้คงซึ่งความเป็นย่านพาณิชย์ที่สำคัญของพื้นที่และรองรับการขยายตัวในอนาคต
 2. การปรับปรุงพื้นที่พาณิชย์กรรมให้มีความสัมพันธ์กับพื้นที่รอบข้างโดยรอบ
 3. การหาพื้นที่สวนเพิ่มเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับพื้นที่ ลดความหนาแน่นของเมือง
 4. การออกแบบสวนประดับต่างๆ ให้เกิดเอกลักษณ์ ความสวยงาม
 5. การใช้แนวความคิดเรื่อง Visual Corridor เข้ามาใช้กับพื้นที่

7.1 ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์การออกแบบโครงการ

7.1.1 ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์การออกแบบโครงการ

ความมุ่งหมาย

พัฒนาพื้นที่พาณิชย์กรรมริมน้ำบริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด ให้มีการใช้พื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับการพัฒนาระบบการเชื่อมโยง และการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ ทั้งในพื้นที่โครงการ และระหว่างพื้นที่โครงการกับพื้นที่โดยรอบ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมทั้งด้านการค้าการลงทุนและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนความสะอาดแก่ผู้ประกอบการ และผู้เข้ามาใช้พื้นที่โครงการ

วัตถุประสงค์

1. ปรับเปลี่ยนรูปแบบและจัดวางพื้นที่กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์ต่างๆ อันมีความหลากหลาย ได้แก่ ตลาด แผงลอย และร้านค้าต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ (USERS) เป็นหลัก ประกอบกับบริบทของพื้นที่

2. จัดวางพื้นที่ที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกสบาย ให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้ย่านพาณิชย์กรรม อาทิเช่น พื้นที่จอดรถ (Parking) พื้นที่จอดรถบริการ (Service Parking) อุปกรณ์ประกอบถนน (Street Furniture) ในพื้นที่พาณิชย์ให้ชัดเจน ให้มีจำนวนที่เพียงพอและสวยงาม
3. ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม ให้เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และสร้างความเป็นระเบียบสวยงามให้กับย่านพาณิชย์กรรม ส่งเสริมกิจกรรมการพาณิชย์
4. เพื่อส่งเสริมสภาพการใช้งานพื้นที่แบบผสม (Mixed Use) ที่มีความหลากหลาย และมีชีวิตชีวาให้คงอยู่ต่อไป เหมาะสมกับการลงทุน และช่วยสร้างสีสันให้กับเมือง
5. เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับกิจกรรมของทางเทศบาล และกิจกรรมในพื้นที่ที่จัดตามประเพณีเป็นประจำ รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยว
6. พัฒนาระบบการจราจรและการขนส่ง ภายในพื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมกับศักยภาพ และสามารถเชื่อมต่อกับระบบการจราจรเดิมและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถเชื่อมกับพื้นที่ต่างได้โดยง่าย และเข้าถึงพื้นที่ด้านในได้สะดวก
7. เพื่อพัฒนาระบบทางเดินเท้าให้เกิดความต่อเนื่อง สะดวก สบาย สวยงามและสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้งาน
8. เพื่อพัฒนาให้เกิดกิจกรรมการใช้พื้นที่ที่เป็นระเบียบและเกิดสภาพแวดล้อมทางสุนทรียภาพที่เหมาะสมต่อพื้นที่และมีเอกลักษณ์

7.2 แนวความคิดการออกแบบ

7.2.1 แนวความคิดการออกแบบทางด้านกายภาพ

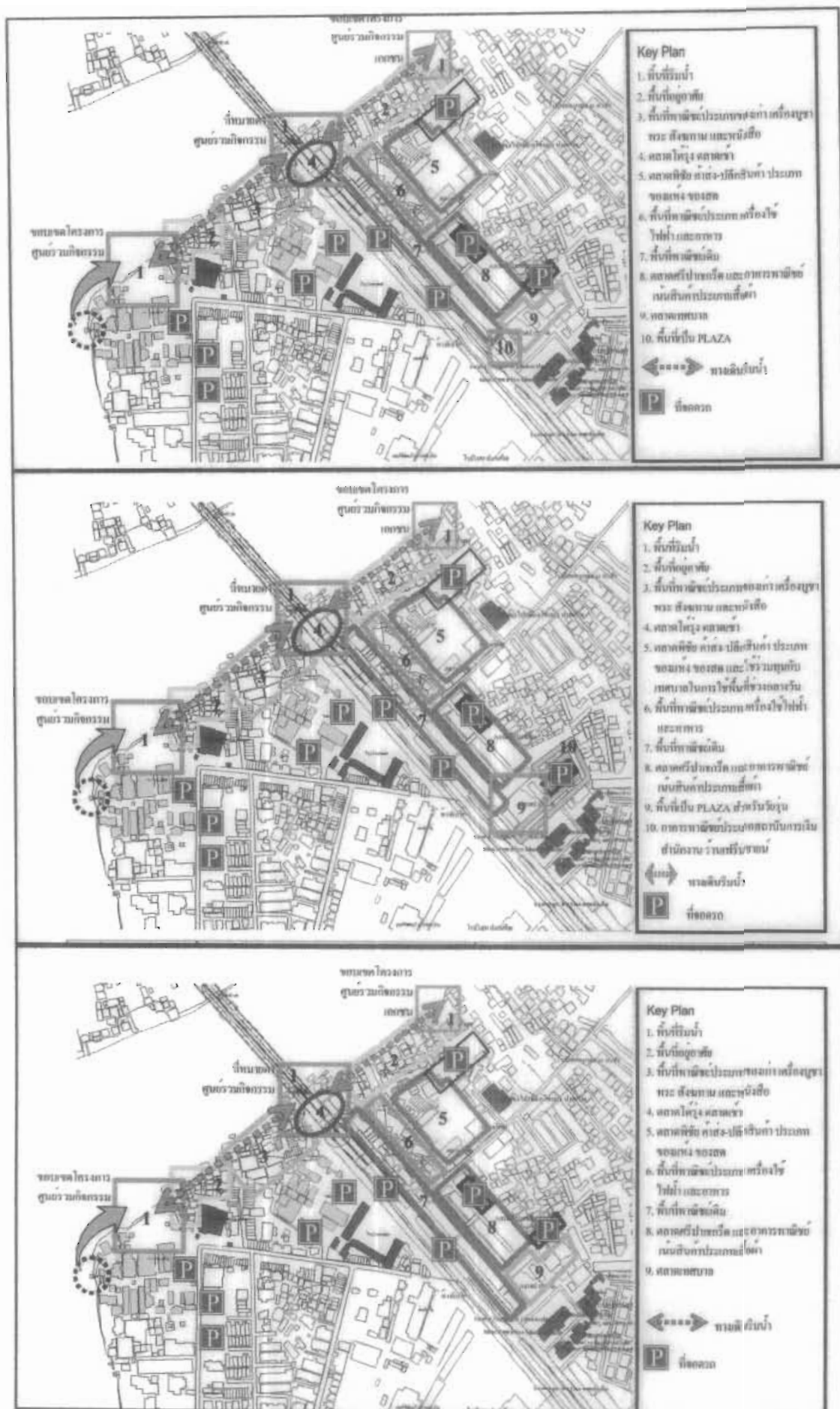
แนวความคิดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ศึกษาให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน เหมาะสมคุ้มค่ากับสภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่ดิน และเกิดประโยชน์แก่สาธารณะมากที่สุด ตอบสนองความต้องการของผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่และผู้ที่อยู่อาศัยเดิม โดยคำนึงถึงด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และลักษณะของการใช้ที่ดินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การกำหนดการปรับปรุงอาคาร และการรื้อถอนอาคาร อาศัยความเป็นไปได้ และโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อนำศักยภาพของพื้นที่ออกมาใช้ให้มากที่สุด โดยใช้แนวความคิดในการจัดผังบริเวณ (Zoning) ของพื้นที่ที่ทำการปรับปรุงและพัฒนา ประกอบไปด้วย 3 บริเวณหลัก คือ

1. ย่านอาคารพาณิชย์
2. พื้นที่ของตลาด
3. พื้นที่ริมน้ำ

โดยได้นำเสนอเป็นแนวทางเลือก 3 รูปแบบ ดังแผนที่ที่ 7.1

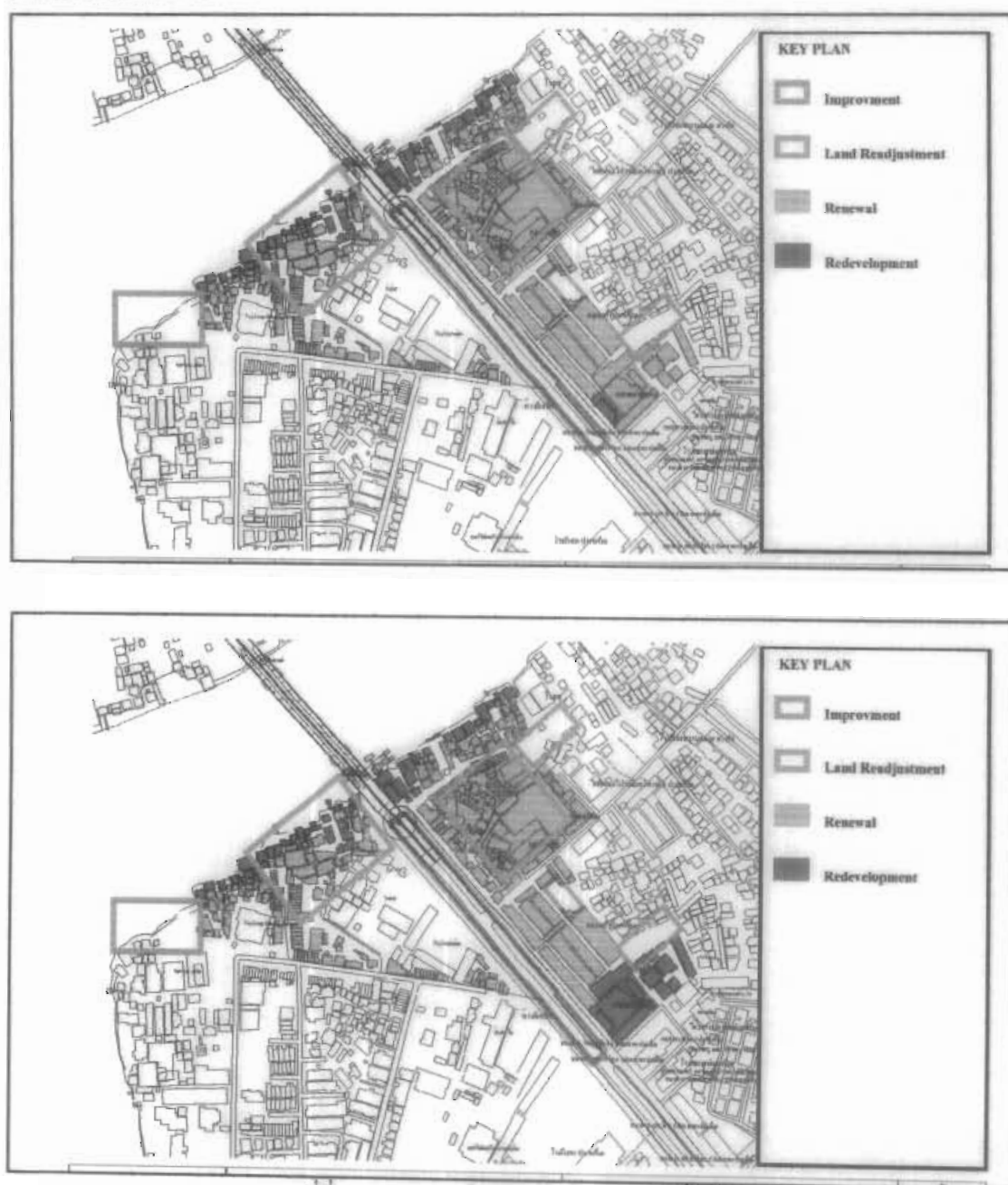
แผนที่ที่ 7.1 แสดงแนวความคิดในการจัดวางพื้นที่

แนวความคิดด้านการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษาโครงการ ใช้รูปแบบ 4 รูปแบบ โดยดูจากสภาพปัจจุบันที่ประกอบกับแนวความคิดในการออกแบบ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในการพัฒนาซึ่งรวมถึงงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งรูปแบบทั้ง 4 รูปแบบมีดังนี้

- 1.การพัฒนาพื้นที่ดิน (Improvement)
- 2.การจัดรูปพื้นที่ดิน (Land Readjustment)
- 3.การปรับปรุงพื้นที่ (Renewal or Renovation)
- 4.การรื้อสร้างเพื่อพัฒนาพื้นที่ดิน (Redevelopment)

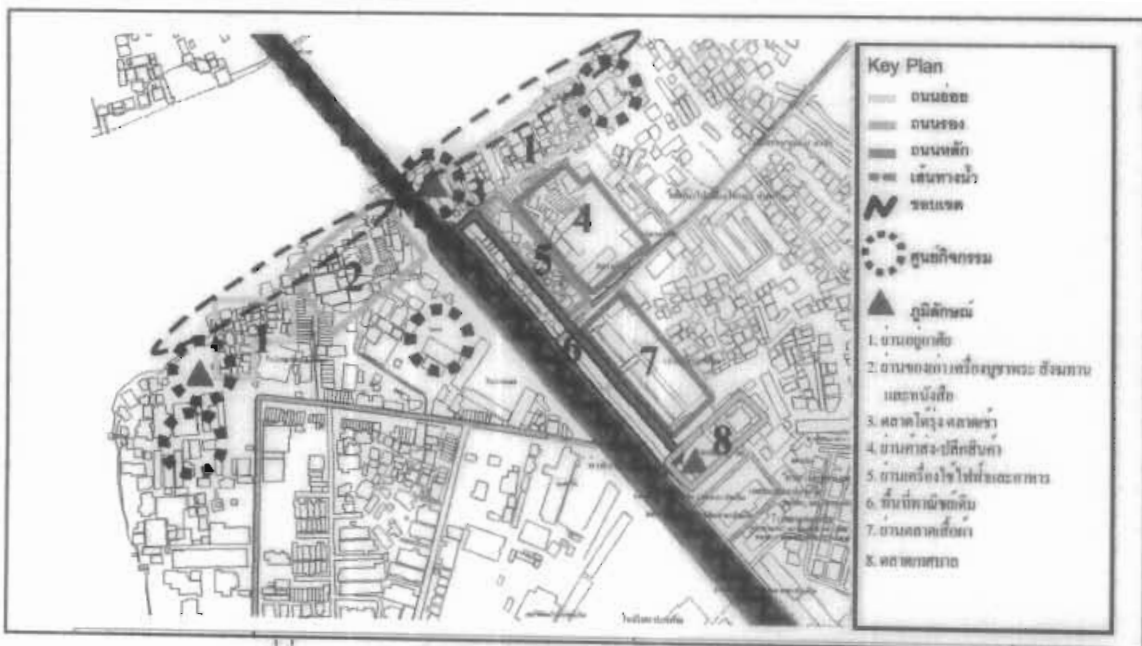
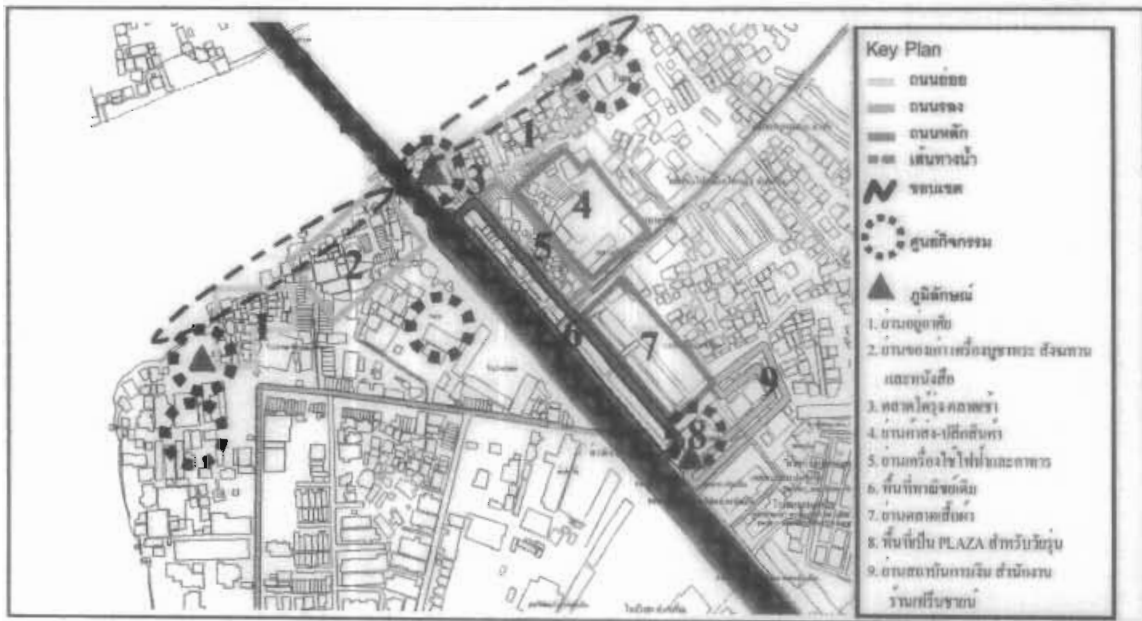
ซึ่งเมื่อดูประกอบกับแนวความคิดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว ได้มีการเสนอให้กับพื้นที่ศึกษา 2 แบบ ดังแผนที่ที่ 7.2 ดังนี้

แผนที่ที่ 7.2 แสดงแนวคิดการจัดการอาคารในพื้นที่ศึกษา

แนวความคิดทางด้านการออกแบบจินตภาพของโครงการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของจินตภาพในพื้นที่ที่ผ่านมา ประกอบกับแนวความคิดในเรื่องของการวางผังและแนวความคิดในการจัดการอาคารในพื้นที่ ทำให้เกิดแนวความคิดด้านการออกแบบจินตภาพของโครงการ 2 แบบ ซึ่งแยกตามหัวข้อได้ดังนี้

แผนที่ที่ 7.3 แสดงแนวความคิดด้านการออกแบบจินตภาพของโครงการ

-เส้นทาง (Paths)

เส้นทางหลัก เส้นทางรอง และเส้นทางในพื้นที่โครงการมีการปรับเปลี่ยนให้ชัดเจน เป็นระบบมากขึ้น และปรับปรุงเส้นทางที่ไม่สวยงาม และไม่ระเบียบ ให้สามารถใช้งานได้ดีขึ้นและเอื้อประโยชน์ต่อการพาณิชย์

รูปภาพที่ 7.1 แสดงสภาพเส้นทางย่อยที่เป็นปัญหา

การพัฒนาเส้นทางให้เอื้อประโยชน์ต่อการพาณิชย์ อาจให้หลักของการปิดถนนเป็นถนนคนเดิน โดยสามารถให้รถสัญจรได้ในบางช่วงเวลา ที่ความหนาแน่นของกิจกรรมเบาบาง หรือการปิดถนนเป็นถนนคนเดินเพียงอย่างเดียว

รูปภาพที่ 7.2 แสดงแนวทางในการพัฒนาเส้นทาง

-ขอบเขต (Edges)

จากผลของการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำให้ ถนนแฉ่งวัฒนธรรมที่เป็นเส้นทางหลักของพื้นที่กลายเป็นเส้นแบ่งหรือขอบเขตมากขึ้นเนื่องจากความกว้างของถนนที่กว้างขึ้น รวมถึงสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นปัจจัยหลัก ทำให้ต้องมีการพัฒนา ออกแบบปรับปรุง พื้นที่ที่เป็นเกาะกลางถนนให้เกิดเป็นพื้นที่กิจกรรม เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ฝั่งถนน

รูปภาพที่ 7.3 แสดงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เกาะกลางเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของพื้นที่ 2 ฝั่ง

-แหล่งกิจกรรม (Nodes)

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าพื้นที่ที่เป็นแหล่งกิจกรรมในพื้นที่โครงการยังขาดพื้นที่ทำกิจกรรมสาธารณะ และบางประเภทไม่พอเพียง เช่น พื้นที่เปลี่ยนเส้นทางการสัญจร(ป้ายรถ ท่าเรือ) ซึ่งจากแนวความคิดในการออกแบบจินตภาพของโครงการ ได้มีการเพิ่มพื้นที่ และปรับปรุงพื้นที่ที่เป็นแหล่งกิจกรรม เพื่อตอบสนองกับความต้องการของคนในพื้นที่ดังนี้

- พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เพิ่มทางเดินริมแม่น้ำ พื้นที่ประกอบกิจกรรมทางประเพณีสวนสาธารณะ ท่าเรือที่จะข้ามไปยังเกาะเกร็ด ซึ่งสามารถพักผ่อนทัศนียภาพได้ทั้งกลางวัน กลางคืน รวมถึงการออกกำลังกาย
- พื้นที่ตลาดเทศบาลเดิม ให้มีการปรับเปลี่ยนเป็นลาน(Plaza) เพื่อเป็นจุดที่ใช้พักรอที่เชื่อมต่อกับป้ายรถโดยสารประจำทาง
- พื้นที่ตลาดใหม่ ให้มีพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางการค้าขาย รวมถึงการเปลี่ยนถ่ายสินค้า

-ย่าน (Districts)

แนวความคิดการพัฒนาลักษณะของย่านในพื้นที่โครงการได้มีการจำแนกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ 1.ย่านอาคารพาณิชย์ 2.ย่านตลาด และ 3.ย่านที่อยู่อาศัย ซึ่งจะแสดงรายละเอียดการพัฒนาย่านแต่ละย่านได้ดังนี้

1.แนวความคิดในการพัฒนาย่านอาคารพาณิชย์ ได้มีการรักษาย่านการค้าประเภทอาคารพาณิชย์เดิมไว้ทั้งหมด โดยร้านค้าที่ถูกผลกระทบจากการสร้างสะพานให้มีการย้ายร้านมาในพื้นที่เป็นอาคารพาณิชย์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ และพื้นที่ใหม่ที่ได้มีการวางแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดวางพื้นที่

รวมถึงการสร้างเอกลักษณ์ด้วยรูปแบบทางสถาปัตยกรรม การควบคุมอาคาร ที่ให้มีการตอบสนองในเรื่องสุนทรียทัศน์ และภูมิอากาศในพื้นที่ รวมถึงต้องประกอบด้วยแนวความคิดในเรื่องอื่นๆ เช่น ระบบการสัญจรการเข้าถึง ระบบทางเดินเท้า

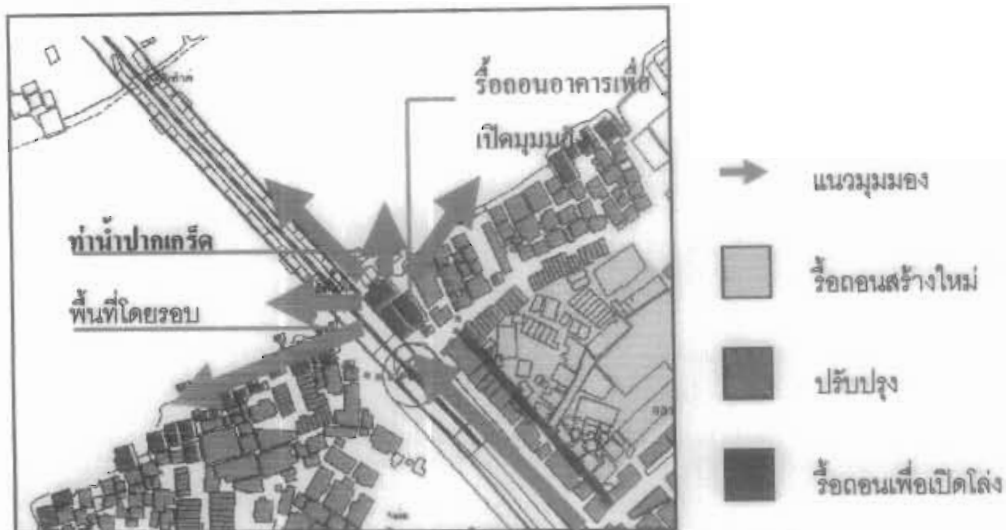
2.แนวความคิดในการพัฒนาย่านตลาด ได้มีการรวมตลาด 3 แห่งเข้าด้วยกัน รวมถึงแผงลอยที่ถือเป็นปัญหาหนึ่งในพื้นที่ ให้อยู่ในบริเวณเดียว เนื่องจากข้อมูลที่ได้ศึกษาทั้งในเรื่องของประเภทของสินค้าที่แบ่งได้ชัดเจน และช่วงเวลาในการประกอบการค้าที่สามารถหมุนเวียนกันได้

รวมถึงการสร้างเอกลักษณ์ด้วยรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ที่ให้มีการตอบสนองในเรื่องสุนทรียทัศน์ และภูมิอากาศในพื้นที่ การจัดรูปแบบการตั้งแผงเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค รวมถึงต้องประกอบด้วยแนวความคิดในเรื่องอื่นๆ เช่น ระบบการสัญจรการเข้าถึง ระบบทางเดินเท้า

3.แนวความคิดในการพัฒนาย่านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ที่อยู่อาศัยในพื้นที่โครงการแบ่งได้ 2 ประเภท คือ หอพักและบ้านเดี่ยว การพัฒนาอาศัยการควบคุมอาคารที่ต้องให้ผู้อยู่อาศัย และผู้ประกอบการหอพัก ต้องปฏิบัติตาม เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับพื้นที่ในภาพรวม

-ภูมิสัญลักษณ์ (Landmark)

ภูมิสัญลักษณ์หลัก (Major Landmark) ในพื้นที่ได้แก่ ทำนน้ำปากเกร็ด และอาคารที่ทำการเทศบาลนครปากเกร็ด ซึ่งการพัฒนาภูมิสัญลักษณ์หลักของพื้นที่นอกจากการปรับปรุงพื้นที่โดยรอบของทำน้ำแล้วนั้น ยังมีการรื้อถอนอาคารเพื่อเปิดมุมมองจากถนนแจ้งวัฒนะ ให้สามารถมองเห็นถึงอาคารทำน้ำได้เลย

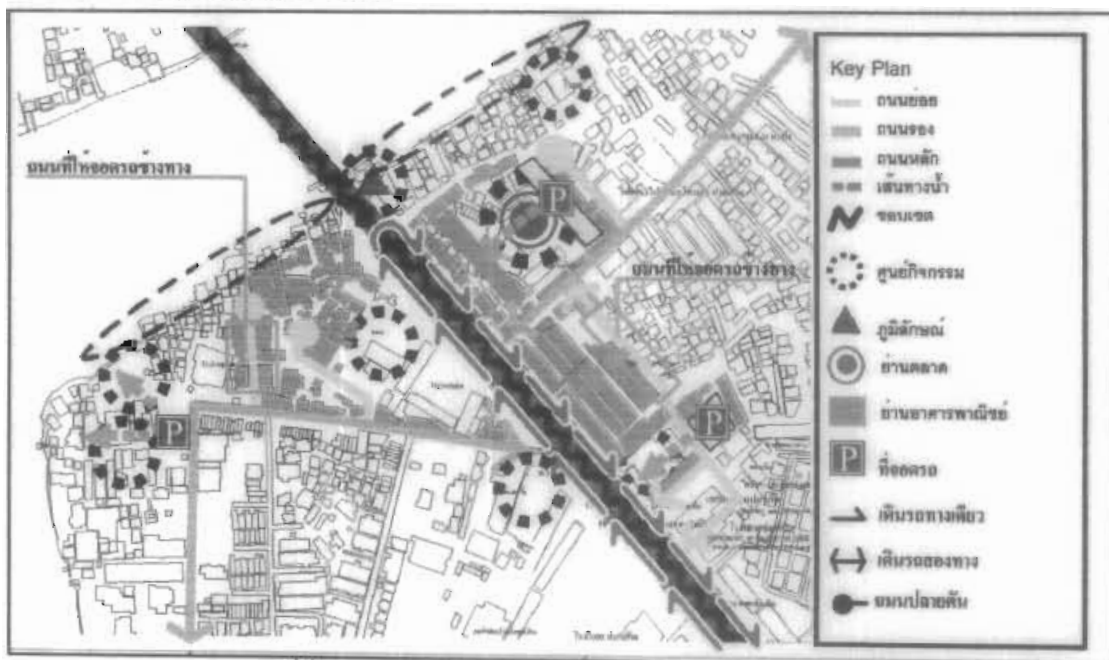

แผนที่ที่ 7.4 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงภูมิสัญลักษณ์

ในพื้นที่ของโครงการยังคงมีแนวความคิดในการพัฒนาภูมิสัญลักษณ์รอง(Minor Landmark) ให้กับพื้นที่ในย่านต่างๆ เพื่อเป็นที่หมายตาให้กับย่าน

แนวความคิดทางด้านการจัดการระบบการสัญจร

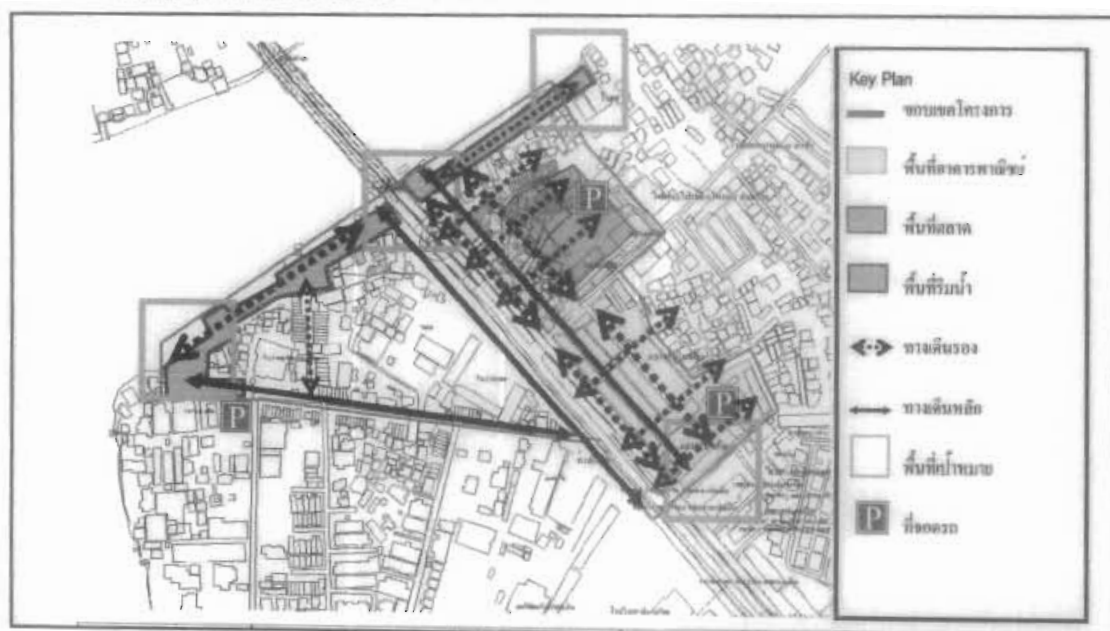
การจัดการระบบการสัญจรในพื้นที่คำนึงถึงความสะดวก และความมีระเบียบให้กับพื้นที่ การจัดพื้นที่จอดรถที่มีความเพียงพอ เหมาะสมและเป็นระบบ การกำหนดถนนที่สามารถจอดรถข้างทาง (On street parking) ได้บางเส้นทางที่ไม่มีการจราจรแออัด เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในพื้นที่ และตอบสนองกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และต้องคำนึงถึงระบบในการเดินเท้าของผู้ใช้พื้นที่เพื่อความปลอดภัย

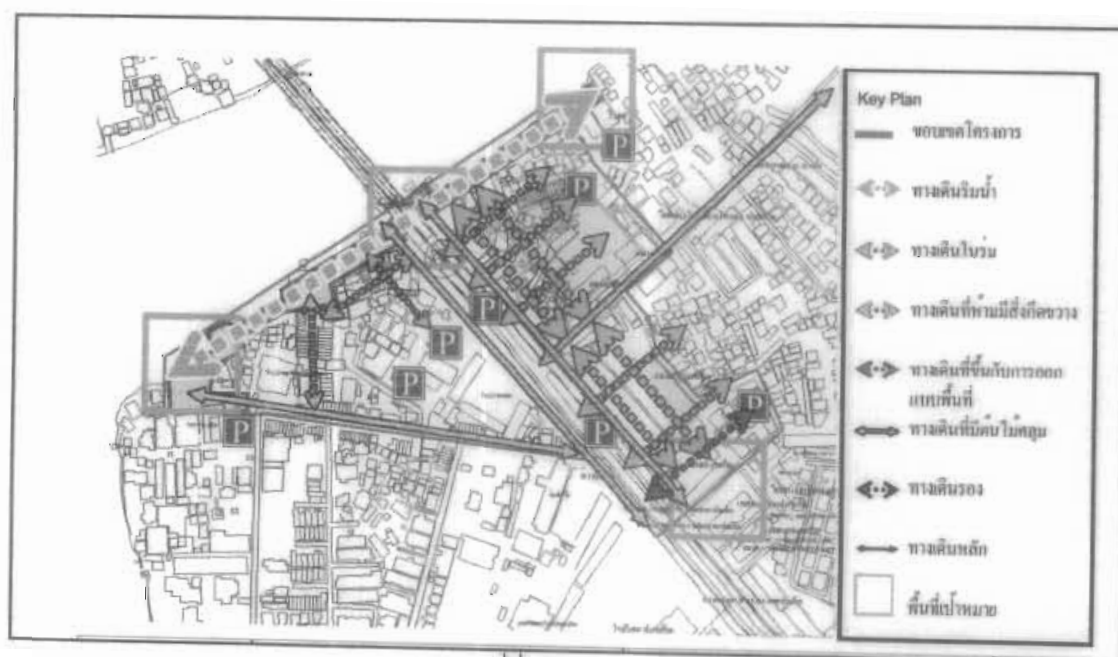
แผนที่ที่ 7.5 แสดงแนวความคิดด้านการสัญจรกับจินตภาพของพื้นที่

แนวความคิดด้านการจัดระบบทางเท้า

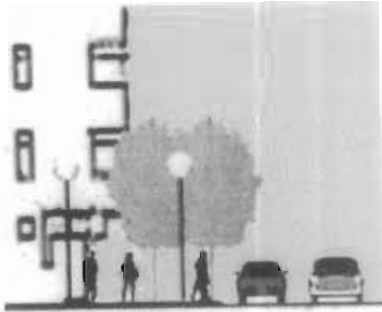
แนวความคิดในการออกแบบทางเท้าในพื้นที่โครงการ เน้นที่ความสะดวก และสามารถเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ได้โดยง่าย มีรูปแบบทางเท้าที่เหมาะสมกับการค้า ตลอดเวลาและทุกฤดูกาล ยกตัวอย่างจากในพื้นที่พาณิชย์หรือพื้นที่ตลาดหลายๆ แห่ง เช่น ตลาดนัดจตุจักร ตลาดประตูน้ำ เมื่อถึงฤดูฝนฝนตก ประกอบกับทางเท้าที่ทรุดโทรม เกิดน้ำขังพื้นที่เปียก ส่งผลให้ผู้มาใช้พื้นที่เกิดความรู้สึกไม่อยากเดิน ดังนั้นการเลือกรูปแบบของทางเดินเท้ามีความสำคัญมากต่อพื้นที่พาณิชย์กรรม ซึ่งรูปแบบทางเดินเท้าที่นำมาใช้ในพื้นที่แยกตามประเภทการใช้งานได้ดังนี้

แผนที่ที่ 7.6 แสดงระบบทางเดินหลัก และรอง

แผนที่ที่ 7.7 แสดงรูปแบบทางเดิน

รูปภาพที่ 7.4 แสดงแนวคิดการพัฒนาทางเท้าริมถนน

1.รูปแบบทางเท้าบริเวณริมถนน มีการใช้ร่มเงาจากแนวต้นไม้ สลับกับอุปกรณ์ประกอบถนน และมีการย้ายระบบสาธารณูปโภคใต้ดิน เพื่อความสวยงามและเพิ่มสีเขียวให้กับพื้นที่

รูปภาพที่ 7.5 แสดงแนวคิดด้านรูปแบบทางเดินในย่านร้านค้า

2.รูปแบบของทางเท้าในย่านร้านค้าย่อย ให้มีการสร้างหลังคาคลุมทางเดิน (Cover Walkway) เพื่อสร้างความสะดวกให้กับผู้ใช้พื้นที่ และส่งเสริมการค้าตลอดเวลา

รูปภาพที่ 7.6 แสดงแนวความคิดด้านทางเดินริมน้ำ

3.พัฒนาพื้นที่ริมน้ำเป็นทางเดินริมน้ำที่สามารถรองรับกิจกรรมต่างๆ ได้เช่น วิ่ง ออกกำลังกาย เดินเล่น ชมทัศนียภาพ และให้มีการเชื่อมต่อกันของพื้นที่ต่างๆ

การจัดระบบทางเดินในพื้นที่โครงการคำนึงถึง ความปลอดภัยของผู้ใช้พื้นที่โดยแยกทางเดินออกจากทางสัญจรของรถยนต์ให้มากที่สุด โดยการกำหนดถนนบางเส้นให้เป็นถนนคนเดินในช่วงกิจกรรมหนาแน่น

7.2.2 แนวความคิดการออกแบบทางด้านสังคม พฤติกรรม และการรับรู้ในการใช้งาน

แนวความคิดทางด้านการสนองตอบความต้องการในการใช้งาน

แนวความคิดทางด้านการสนองตอบความต้องการในการใช้งาน ตอบสนองกับความต้องการของมนุษย์ (Human Needs) ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 5 หัวข้อ 5.3 และหัวข้อ 5.4 และนำมาใช้ในการออกแบบพื้นที่ดังนี้

- **ด้านความต้องการพื้นฐาน (Physical Comfort)**

ออกแบบพัฒนาพื้นที่ให้ตอบสนองกับความต้องการพื้นฐานของผู้ที่อยู่ในพื้นที่และผู้ที่ใช้พื้นที่ เช่น การจัดลักษณะของย่านพาณิชย์ การเพิ่มพื้นที่กิจกรรม การจัดระบบการสัญจร การจัดพื้นที่เพื่อให้บริการจอดรถ รวมถึงพื้นที่จอดรถบริการ และการจัดระบบการสัญจรทางเท้า

- **ด้านความปลอดภัย (Safety and Security)**

ออกแบบและพัฒนาระบบในพื้นที่ศึกษาให้เกิดความปลอดภัยตลอดเวลา เช่น การแยกระบบการสัญจรทางเท้าและทางรถให้ชัดเจน การจัดระเบียบในบริเวณทางข้ามให้เป็นจุด และมีขนาดที่เหมาะสมกับบริบทรอบข้าง การออกแบบอาคารและจัดวางอาคารไม่ให้เกิดมุมอับ หรือจุดลับสายตา การเพิ่มความสว่างให้กับพื้นที่โครงการ

- **ด้านความผูกพัน (Affiliation)**

เพิ่มพื้นที่ที่สามารถให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่และผู้ที่ใช้พื้นที่โครงการมีพื้นที่ที่สามารถใช้เป็นจุดนัดพบ หรือเป็นจุดนั่งพักให้อยู่ในบริเวณที่เหมาะสม เช่น ชุมนั่งเล่น ที่นั่งเล่นริมน้ำ ซึ่งเป็นจุดที่ช่วยให้เกิดระบบการเชื่อมโยงพื้นที่ทั้งหมดได้

- **ด้านความต้องการการยอมรับ (Esteem) และ ด้านการแสดงออก (Self-Actualization)**

เนื่องจากในพื้นที่โครงการขาดพื้นที่ทำกิจกรรมและพื้นที่เปิดโล่ง จึงได้มีการเพิ่มพื้นที่ที่สามารถให้ประชากรที่อยู่ในโครงการและโดยรอบใช้ได้ โดยอาศัยผลกระทบที่เกิดจากโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สาธารณะ

- **ด้านการเรียนรู้ (Cognitive)**

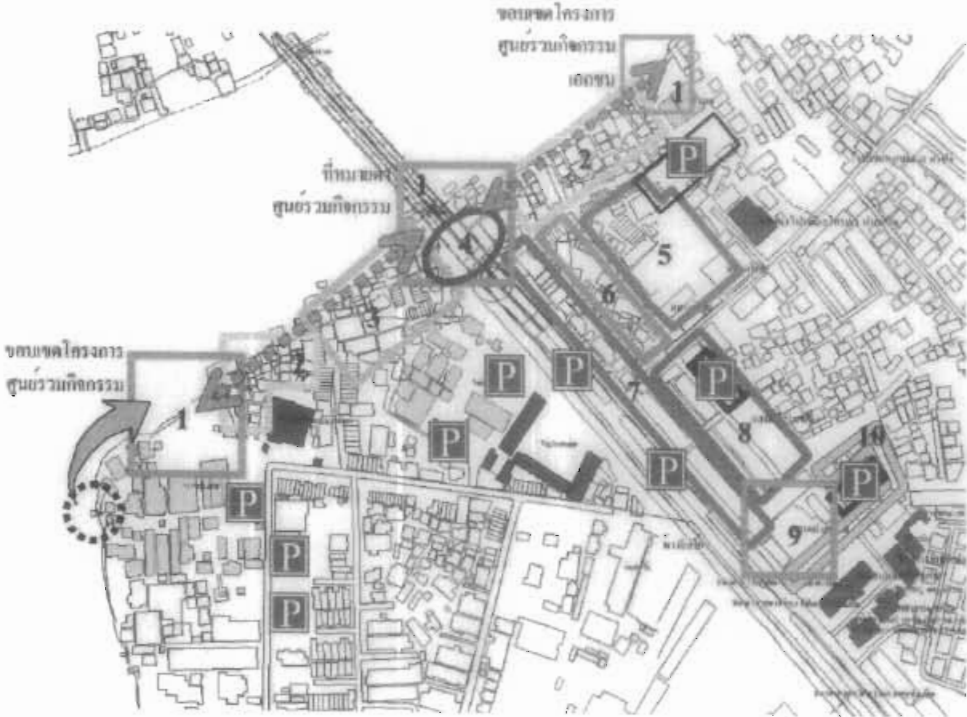
ได้มีการจัดวางจุดตำแหน่งของป้ายประชาสัมพันธ์ต่างๆ ตามเส้นทางหลักสำคัญๆ เพื่อสามารถให้คนรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ

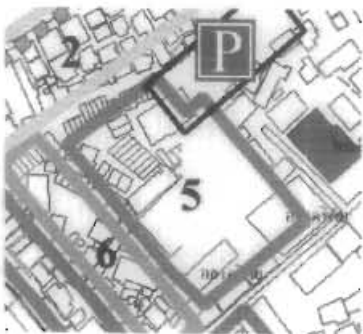
- **ด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic)**

การกำหนดรูปแบบของอาคาร สีและความสูงอาคารรวมถึงตำแหน่งและขนาดของป้ายโฆษณา นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะของทางเท้า พื้นทึมน้ำ ตำแหน่งการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ ลักษณะพันธุ์ไม้เพื่อให้พื้นที่เกิดความงามทางด้านสุนทรียภาพ

7.3 Design Program and Behavior Program

การกำหนด Design Program และ Behavior Program ได้มีการนำวัตถุประสงค์ของการออกแบบมาประกอบ ซึ่งจะได้นำเสนอในรูปแบบของตารางเพื่อแสดงให้เห็นถึงการตอบสนองของหัวข้อวัตถุประสงค์ รวมถึงแสดงถึงตำแหน่งของพื้นที่โดยรวมและพื้นที่ย่อย ระยะเวลาของกิจกรรม ประเภทของผู้ใช้ และกิจกรรม

วัตถุประสงค์ (Object)	ปรับเปลี่ยนรูปแบบและจัดวางพื้นที่กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์ต่างๆ อันมีความหลากหลาย ได้แก่ ตลาด แผงลอย และร้านค้าต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ (USERS) เป็นหลัก ประกอบกับบริบทของพื้นที่
ครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่ 3,5,6,7,8,9 และ10	
	
รายละเอียด	
พื้นที่ 3 	ลักษณะในปัจจุบันของพื้นที่ส่วนใหญ่ ประกอบการค้าประเภทเครื่องสำอาง เครื่องบูชาพระ อุปกรณ์เย็บปักถักร้อย และหนังสือ เนื่องจากลักษณะการปลูกสร้างอาคารไม่เป็นระเบียบเกิดอาคารที่ไม่ได้ใช้งาน จึงมีการนำทฤษฎี Land Readjustment เข้ามาใช้เพื่อจัดระเบียบให้กับพื้นที่เพื่อให้เกิดศักยภาพมากขึ้น
กิจกรรม (Activities)	- กิจกรรมการค้าขาย - กิจกรรมการซื้อขายสินค้า
ผู้ใช้ (Users)	- นักเรียน นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป - ผู้ประกอบการค้า

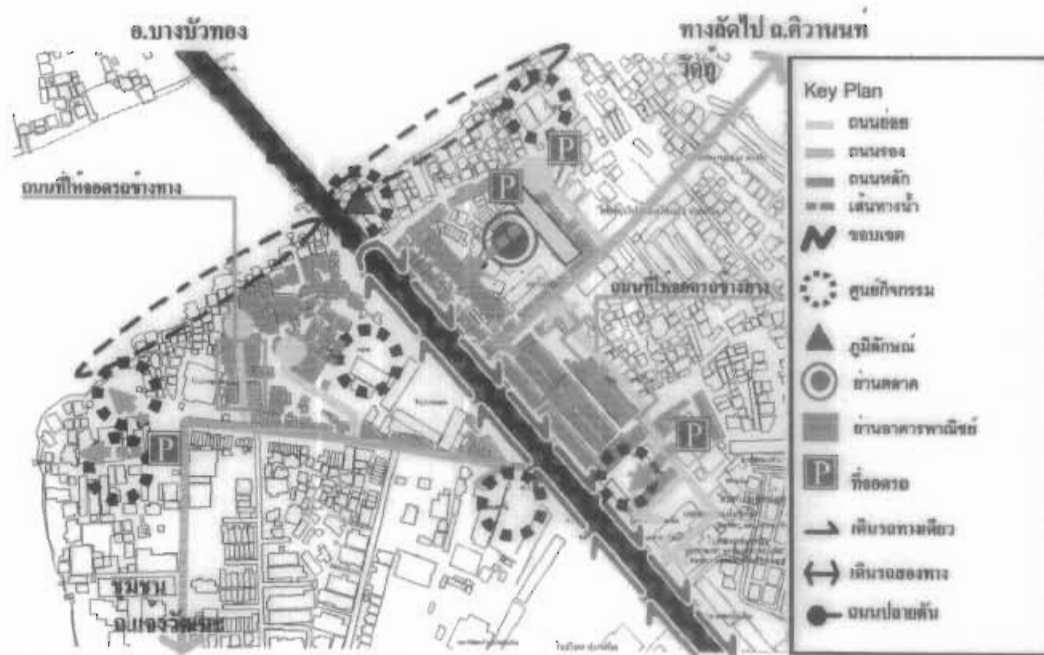
พฤติกรรม (Behavior)	- เดินซื้อสินค้าอย่างสะดวก อยากเดิน - ผู้ซื้อ และผู้ขายอยู่ในภาวะน่าสบาย - ผู้ที่เข้ามาในพื้นที่รู้สึกผ่อนคลาย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การจัดรูปแบบการวางแนวอาคารให้สัมพันธ์กับพื้นที่ เช่น เปิดแนวของอาคารให้ลมสามารถพัดเข้าได้ - ควบคุมลักษณะของอาคารที่อยู่ในพื้นที่ - ออกแบบทางเดินเท้าให้ผู้รู้สึกน่าเดิน และสัมพันธ์กับพื้นที่รอบข้างอย่างกลมกลืน - ออกแบบ Cover Walkway ให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้พื้นที่เกิดภาวะน่าสบาย โดยไม่กักความร้อน ไม่ขวางมุมมอง และไม่รู้สึกอึดอัด - ออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนโดยเน้นที่การสอดแทรกธรรมชาติเข้าไปในพื้นที่เพื่อเป็นการเพิ่มความสดชื่น และเพื่อการเชื่อมต่อกับพื้นที่รมน้ำ
ช่วงเวลา (Timing)	- 08.00-21.00 น.
พื้นที่ 5 	ลักษณะของพื้นที่ปัจจุบันเป็นตลาด และอาคารพาณิชย์ซึ่งมีการสร้างไม่เป็นระเบียบ ทำให้เกิดช่องทางเดินที่ไม่ปลอดภัย และไม่ส่งเสริมกิจกรรมการค้า ประกอบกับกิจกรรมทางด้านการค้าเกิดในเฉพาะช่วงเวลา 02.00-07.00น. ซึ่งพื้นที่น่าจะให้ประโยชน์ได้คุ้มค่ามากกว่าในปัจจุบัน
กิจกรรม (Activities)	- กิจกรรมการค้า - กิจกรรมซื้อสินค้า - กิจกรรมการขนส่งของ สินค้า - กิจกรรมการดูแลรักษาความสะอาดให้ตลาด
ผู้ใช้ (Users)	- พ่อค้า แม่ค้า - พนักงานรับจ้างเหมา ชนของ - ประชาชนทั่วไป - พนักงานเก็บขยะ
พฤติกรรม (Behavior)	- ผู้ซื้อสามารถเดินได้สะดวก ไม่อึดอัด รู้สึกสะอาดน่าเดิน - ผู้ซื้อสามารถรับรู้ถึงตำแหน่งของสินค้าที่ต้องการได้ง่าย - พ่อค้าแม่ค้า ค้าขายด้วยอารมณ์ที่เบิกบาน เกิดปฏิสัมพันธ์กันในแผงติดกัน รวมถึงแผงข้างเคียง - พ่อค้า แม่ค้ารู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน และร่วมกันดูแล

	ตลาด - การบริการในด้านต่างๆ เช่น ขนสินค้า เก็บขยะ สามารถทำงานได้สะดวก เป็นสัดส่วนที่ไม่รบกวนกับกิจกรรมของผู้ซื้อและผู้ขาย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การปรับปรุงตลาด ให้สามารถรองรับจำนวนของพ่อค้า แม่ค้าได้ทั้งหมด และเน้นการเข้าถึงให้ง่าย ชัดเจน - การออกแบบทางเดินให้มีขนาดที่ผู้ใช้สามารถเดินได้สะดวก และสะอาด - การจัดพื้นที่ให้กับการขายสินค้าต่างๆ อยู่เป็นหมวดหมู่ และมีรูปแบบผังที่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ของพ่อค้า แม่ค้าได้ โดยที่ไม่รบกวนความเป็นส่วนตัว - การสร้างบรรยากาศให้ตลาด น่าขายของ และน่าเดิน เช่น การใช้วิธีเสียงตามสายเปิดเพลงประกอบ - การจัดตำแหน่งพื้นที่ของการให้บริการที่สามารถทำงานได้สะดวก และไม่ส่งสิ่งรบกวน
ช่วงเวลา (Timing)	- 02.00-21.00 น.
พื้นที่ 6,7 และ 8 	พื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เป็นอาคารพาณิชย์ แต่ยังมีอาคารพาณิชย์ที่ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ เช่น พื้นที่ที่ 6 และ 8 เนื่องจากพื้นที่อยู่ด้านใน และทรุดโทรมประกอบกับการวางแผนอาคารที่ไม่เป็นระเบียบเกิดชอกมูม ที่น่าจะเป็นอันตราย โดยเฉพาะบริเวณที่ 6 ส่วนในบริเวณที่ 8 มีตลาดศรีปากเกร็ดซึ่งเป็นตลาดที่ขายเสื้อผ้าเป็นหลัก จึงมีแนวทางในการออกแบบจากแนวความคิดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดรูปที่ดิน
กิจกรรม (Activities)	- การเดินซื้อของ ดูสินค้า - การขนส่งสินค้า - การนั่งพัก หรือพบปะพูดคุย
ผู้ใช้ (Users)	- ผู้ประกอบการค้า - ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ และที่อยู่ใกล้เคียง อาทิเช่น นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป - พนักงานส่งสินค้า และพนักงานทำความสะอาด
พฤติกรรม (Activities)	- ความสะดวกสบายในการเดินซื้อ ดูสินค้า และสามารถเดินวนกลับมาที่เดิมเป็น Loop ที่สามารถเห็นสินค้าใน

ผู้ใช้ (Users)	คนในพื้นที่
	- นักเรียน นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป - ผู้ประกอบการค้า
	คนนอกพื้นที่
	- นักท่องเที่ยว - ประชาชนที่อยู่รอบนอกพื้นที่
พฤติกรรม (Behavior)	ของคนในพื้นที่
	- เกิดความรู้สึกที่ร่วมรื้อ และสนุกสนานใส่ราวีง - เกิดการเรียนรู้จากพื้นที่เช่น การร่วมทำกิจกรรม การพบปะพูดคุย และการกล้าแสดงออกในทุกด้าน
	ของคนนอกพื้นที่
	- เป็นสถานที่พักผ่อน และนัดหมายที่ร่วมรื้อ - การเข้าถึงที่รับรู้ได้ง่าย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การปรับปรุงพื้นที่บริเวณตลาดเทศบาล ให้เป็นพื้นที่ค้าขายสินค้าสำหรับวัยรุ่น เป็นพื้นที่พบปะและร่วมทำกิจกรรม ลักษณะคล้ายCenter Point - การเพิ่มสวนหย่อมให้พื้นที่ เน้นที่การเพิ่มสีสันทัน - การออกแบบ Street Furniture ที่ให้มีรูปแบบที่ทันสมัย - เพิ่มลานกิจกรรมในพื้นที่เช่น ลานแสดงคอนเสิร์ต ลานอเนกประสงค์ - การปล่อยอิสระในการปรับปรุงอาคาร(ในพื้นที่10) ควบคุมบางส่วนเช่น ความสูง และแนวป้ายที่ยื่นออกจากแนวอาคาร
	- วันธรรมดา 15.00-21.30 น. - วันหยุด 09.00-22.00 น.

วัตถุประสงค์ (Object)	จัดวางพื้นที่ที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกสบาย ให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้ยานพาหนะยกกรรม อาทิเช่น พื้นที่จอดรถ(Parking) พื้นที่จอดรถบริการ(Service Parking) อุปกรณ์ประกอบถนน (Street Furniture) ในพื้นที่พาณิชย์ให้ชัดเจนให้มีจำนวนที่เพียงพอและสวยงาม
--------------------------	---

ครอบคลุมพื้นที่จอดรถต่างๆในพื้นที่โครงการ

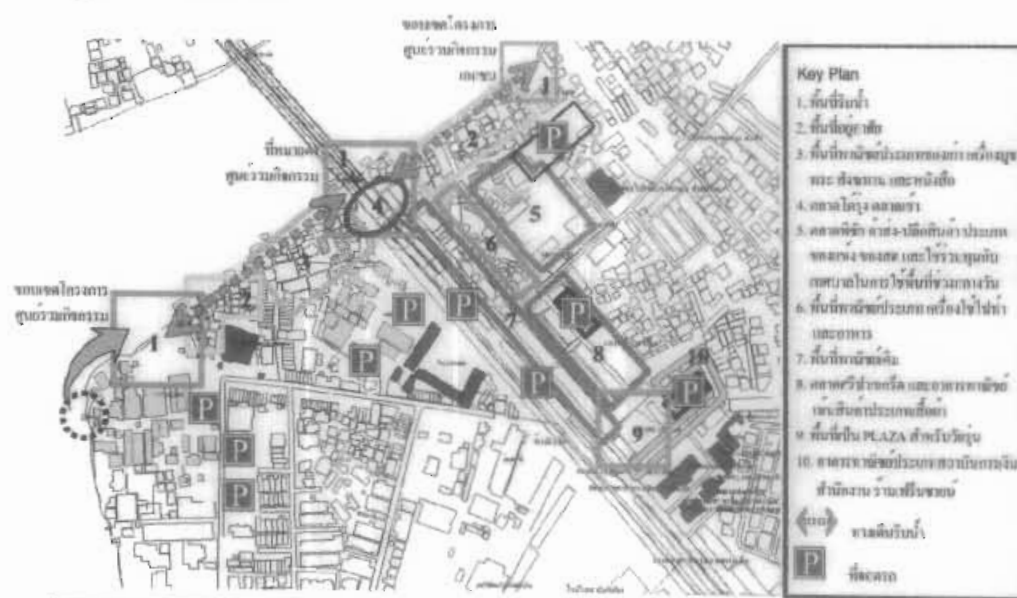
	พื้นที่จอดรถสำหรับยานพาหนะ พื้นที่จอดรถในปัจจุบันไม่เพียงพอกับปริมาณรถยนต์ที่เข้ามาจอดในพื้นที่ จากการศึกษ ปริมาณรถที่จะเข้ามาจอดในอนาคต ต้องรองรับได้ประมาณ 274 คัน / ชม.
กิจกรรม (Activity)	- จอดรถ
ผู้ใช้ (Users)	- ผู้เข้ามาใช้พื้นที่ และผู้ที่อาศัยในพื้นที่
พฤติกรรม (Behavior)	- จอดรถสะดวก ปลอดภัย - ใกล้เคียงที่ขายสินค้า สะดวกในการขนย้าย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- ออกแบบที่จอดรถให้เป็นระบบ มีการจัดทางเข้าออก โดยไม่กีดขวางการจราจรหลัก
ช่วงเวลา (Timing)	- ตลอดเวลา

	พื้นที่จอดรถสำหรับการท่องเที่ยว พักผ่อน ประกอบพิธีกรรม ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่มีปริมาณที่มาก โดยเฉพาะช่วงวันหยุด ซึ่งมีปริมาณรถยนต์ที่เข้ามาจอดมากถึง 100 คัน การออกแบบได้มีการใช้พื้นที่ว่าง พื้นที่วัด และพื้นที่ที่จอดรถเดิมเพื่อรองรับผู้ให้บริการ
กิจกรรม (Activities)	- จอดรถเพื่อต่อเรือข้ามฟาก - จอดรถเพื่อทำศาสนพิธีต่างๆ - จอดรถเพื่อเข้ามาใช้พื้นที่ 1
ผู้ใช้ (Users)	- นักท่องเที่ยว - ประชาชนที่มาประกอบศาสนพิธี - ประชาชนที่มาทำกิจกรรม บริเวณพื้นที่ 1
พฤติกรรม (Behavior)	- จอดรถสะดวก ร่ม และปลอดภัย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- ออกแบบที่จอดรถให้เป็นระบบ มีการจัดทางเข้าออก โดยไม่กีดขวางการจราจรหลัก และมีร่มเงาที่บังความร้อน
ช่วงเวลา (Timing)	- ขึ้นกับช่วงเวลาของกิจกรรม
	พื้นที่จอดรถเพื่อการสัญจร จากการศึกษาพบว่าในอนาคตพื้นที่บริเวณท่าหน้าปากเกร็ด จะมีบทบาทในการสัญจรเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงมีการเตรียมพื้นที่จอดรถไว้เพื่อรองรับระบบ Park & Ride คือจากรถต่อเรือ
กิจกรรม (Activities)	- จอดรถ
ผู้ใช้ (Users)	- ประชาชนที่ต้องการเดินทางจากรถยนต์สู่เรือ
พฤติกรรม (Behavior)	- จอดรถสะดวก ใกล้กับท่าหน้า และรู้สึกปลอดภัย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การปรับปรุงพื้นที่จอดรถบริเวณวัดบ่อเพื่อรองรับ - การปรับปรุงแบบของกรมโยธาธิการ บริเวณที่ใกล้รถจากที่จอดรถโดยสาร ให้เป็นที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล - การตั้งจุดสำหรับพนักงานคอยรักษาความปลอดภัย
ช่วงเวลา (Timing)	- 06.00-22.00 น.

	พื้นที่สำหรับจอดรถบริการ พื้นที่ที่จอดรถบริการ เช่น รถโดยสาร สองแถว จักรยานยนต์รับจ้าง สามล้อเครื่อง สามล้อถีบ และTaxi Meter ในปัจจุบัน กีดขวางทางสัญจร เกิดการจราจรติดขัด แต่ในอนาคตมีการใช้พื้นที่ถนนที่มีการขยาย ให้เป็นช่องจอดชั่วคราว
กิจกรรม (Activities)	- จอดรถที่คอยให้บริการกับประชาชน
ผู้ใช้ (Users)	- รถโดยสาร สองแถว จักรยานยนต์รับจ้าง สามล้อเครื่อง สามล้อถีบ และTaxi Meter
พฤติกรรม (Behavior)	- จอดรถอย่างเป็นระเบียบ ไม่ผิดกฎหมาย และไม่กีดขวางการจราจร
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การแยกประเภทช่องจอดรถบริการ ให้เป็นประเภท - นำพื้นที่ทางเท้าบางส่วนลดให้เป็นพื้นที่จอดรถบริการ
ช่วงเวลา (Timing)	- ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ (Object)	- ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม ให้เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และสร้างความเป็นระเบียบสวยงามให้กับย่านพาณิชย์กรรม ส่งเสริมกิจกรรมการพาณิชย์ - เพื่อส่งเสริมสภาพการใช้งานพื้นที่แบบผสม (Mixed Use) ที่มีความหลากหลาย และมีชีวิตชีวาให้คงอยู่ต่อไป เหมาะสมกับการลงทุน และช่วยสร้างสีสันให้กับเมือง
------------------------------	---

ครอบคลุมอาคารในพื้นที่โครงการ

กิจกรรม (Activities)	- การค้าขาย และการอยู่อาศัย - การอยู่อาศัย
-----------------------------	---

ผู้ใช้ (Users)	- เจ้าของอาคาร ผู้ประกอบการ - ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่
พฤติกรรม (Behavior)	ผู้อาศัยในอาคารพาณิชย์
	- อาคารที่มีความสวยงาม สร้างความพอใจให้กับผู้พบเห็น - อยู่ในอาคารที่เย็นสบาย - มีพื้นที่ว่าง สามารถทำกิจกรรมของครอบครัวได้
	ผู้ที่อาศัยในบ้านพักอาศัย
	- รูปแบบของบ้านที่คล้ายเดิมที่มีความสวยงาม - มีความเป็นส่วนตัวในกลุ่มที่ผู้อาศัยและคงความสัมพันธ์ในกลุ่มของผู้อาศัย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	อาคารพาณิชย์
	- การกำหนดลักษณะของอาคารให้เป็นแนวทางเดียวกัน - การกำหนดให้ทุกอาคารต้องมีดาดฟ้า เพื่อควบคุมให้กิจกรรมต่างๆของครอบครัวอยู่บนดาดฟ้า เช่น ดาดฟ้าหรือปลูกต้นไม้ เพื่อรักษาความงามด้านมุมมอง - การออกแบบและระยะในการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน - การควบคุมความสูงอาคาร ให้มีความสูงที่เท่ากัน - การกำหนดความสูง ระยะยื่น ขนาด และตำแหน่งของป้ายโฆษณา ให้ปฏิบัติตาม
	บ้านพักอาศัย (พื้นที่ที่ 2)
	- การปรับเปลี่ยนสภาพบ้านเรือนให้คงแนวของเดิมไว้มากที่สุด และมีการกำหนดสีที่จะใช้กับส่วนต่างๆของบ้าน - การสร้างแนวของรั้วเพื่อให้คงความสัมพันธ์ของระแนงบ้านและรักษาความเป็นส่วนตัวในพื้นที่ - การสร้างสาธารณูปโภคให้พื้นที่มากขึ้น เช่น ท่อระบายน้ำ เสาไฟฟ้าสองช่วง - ให้มีการปรับปรุงพื้นที่ส่วนกลางในกลุ่มของผู้อาศัย ให้ดีขึ้น เช่นการสร้างสวนหย่อมเล็กๆตามทางเดิน การปูพื้นทางเดินให้เหมาะกับลักษณะทางการอยู่อาศัย

วัตถุประสงค์ (Object)	- เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับกิจกรรมของทางเทศบาล และกิจกรรมในพื้นที่ ที่จัดตามประเพณีเป็นประจำ รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยว
	พื้นที่ 1 เป็นพื้นที่ริมน้ำ ที่มีแนวความคิดในการพัฒนาเพื่อตอบสนองกิจกรรมที่ชุมชนต้องการ และมีการปรับปรุงให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ ซึ่งแยกรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ดังนี้
	พื้นที่ว่างบริเวณวัดสนามเหนือ พื้นที่ที่ติดกับวัดสนามเหนือเป็นพื้นที่โล่งที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ซึ่งในแนวความคิดได้มีการย้ายท่าเรือข้ามฟากจากในบริเวณวัดให้มาอยู่ในพื้นที่นี้เพื่อความเหมาะสมในด้านต่างๆ และมีแนวความคิดที่จะแทรกกิจกรรมต่างๆ ทั้ง Active และ Passive รวมถึงการส่งเสริมการค้าแทรกในบางจุด
กิจกรรม (Activities)	- การขึ้นเรือข้ามฟากเพื่อไปเกาะเกร็ด - การออกกำลังกายต่างๆ เช่น แอโรบิค วิ่ง - กิจกรรมด้านการพักผ่อน เช่น การเดินเล่น การนั่งพักผ่อน - กิจกรรมการค้า เช่น ชุมชนของที่ระลึก ขายอาหาร น้ำดื่ม
ผู้ใช้ (Users)	- ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่และโดยรอบ - นักท่องเที่ยว - ผู้พิการ
พฤติกรรม (Behavior)	คนในพื้นที่
	- สามารถทำกิจกรรมทั้ง Active และ Passive ประกอบกับการสัมผัสกับความงามของแม่น้ำ และความร่มรื่นของต้นไม้ เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย
	นักท่องเที่ยว
	- รู้สึกผ่อนคลาย ด้วยความงามของธรรมชาติริมแม่น้ำ และในพื้นที่ - ความสะดวกสบายในการใช้พื้นที่ เข้าถึงพื้นที่ได้ง่าย รับรู้ข่าวสาร และเกิดการเรียนรู้ในการเชื่อมโยงพื้นที่
	ผู้พิการ

	- รู้สึกผ่อนคลาย ด้วยความงามของธรรมชาติริมแม่น้ำ และในพื้นที่ - ใช้พื้นที่ได้อย่างสะดวก และปลอดภัย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสวนสาธารณะในพื้นที่ - การเพิ่มลานอเนกประสงค์ ทางเดิน - ออกแบบท่าเรือข้ามฟาก - ให้มีชุมชนชายของที่ระลึก ชุมชนอาหาร และเครื่องดื่ม - การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่คนพิการ - การออกแบบ Street Furniture ต่างๆในพื้นที่
	พื้นที่บริเวณท่าเรือปากเกร็ด บริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านเป็นภูมิทัศน์ของพื้นที่ เป็นศูนย์รวมกิจกรรม เป็นจุดเปลี่ยนการสัญจร จึงมีแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับกิจกรรมได้ และมีการเปิดมุมมองจากถนน และจากแนวพื้นที่ริมน้ำเพื่อการเชื่อมโยงพื้นที่และกิจกรรม รวมถึงมีการจัดพื้นที่ใกล้เคียงเป็นตลาดได้รุ่ง และตลาดเช้า
กิจกรรม (Activities)	- พิธีทำบุญตักบาตรพระทางเรือ - การต่อการสัญจรทางเรือ - กิจกรรมการพักผ่อน - กิจกรรมการออกกำลังกาย - กิจกรรมค้าขายอาหาร
ผู้ใช้ (Users)	- ประชาชนในพื้นที่ และโดยรอบ - ประชาชนที่ต้องการการเปลี่ยนการสัญจร - พ่อค้าแม่ค้า - นักท่องเที่ยว - คนพิการ
พฤติกรรม (Behavior)	ประชาชนในพื้นที่และโดยรอบ - สามารถทำกิจกรรมทั้ง Active และ Passive ประกอบไปกับการสัมผัสกับความงามของแม่น้ำ และความร่มรื่นของต้นไม้ เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย - สามารถประกอบพิธีสำคัญได้โดยสะดวก - รู้สึกปลอดภัย

	ประชาชนที่ต้องการเปลี่ยนการสัญจร
	- เข้าถึงพื้นที่ได้สะดวก รับรู้พื้นที่ได้จากการมองเห็น - เกิดการเรียนรู้ในการใช้พื้นที่ - ปลดอคติในการใช้พื้นที่
	พ่อค้าแม่ค้า
	- ร่วมกันรักษาความสะอาดพื้นที่ และดูแลให้พื้นที่ให้สะอาดเรียบร้อย
	นักท่องเที่ยว
	- เข้าถึงพื้นที่ได้สะดวก รับรู้พื้นที่ได้จากการมองเห็น - เกิดการเรียนรู้การใช้พื้นที่ - สัมผัสบรรยากาศธรรมชาติริมน้ำ รู้สึกผ่อนคลาย
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	คนพิการ
	- เข้าถึงพื้นที่ และใช้พื้นที่ได้สะดวก
	- เปิดพื้นที่ให้มุมมองสามารถมองเห็นท่อน้ำ - ปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสวนสาธารณะ มีร่มเงาจากต้นไม้แต่ต้องไม่บดบังมุมมอง - ปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ เพื่อรองรับกิจกรรมทางศาสนาที่สำคัญของคนในพื้นที่ - ออกแบบ Street Furniture บ้ายต่างๆให้มีความกลมกลืนกับพื้นที่โดยรวม และวางตำแหน่งที่สามารถรับรู้ได้ง่าย - ออกแบบพื้นที่ที่เป็นตลาดได้สูง ให้ทำความสะอาดได้ง่าย - ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ และคนพิการ
ขอบเขตโครงการ ศูนย์รวมกิจกรรม เอกชน 	พื้นที่บริเวณโรงเจ บริเวณพื้นที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับโรงเจและศาลเจ้า ซึ่งแนวความคิดในการพัฒนาเน้นให้พื้นที่บริเวณนี้เป็นสถานที่พักผ่อนร่มรื่น
กิจกรรม (Activities)	- การนั่งพักผ่อน การเดินเล่นชมทัศนียภาพริมแม่น้ำ
ผู้ใช้ (Users)	- ประชาชนทั่วไป - นักท่องเที่ยว
พฤติกรรม (Behavior)	- รู้สึกถึงความสงบ ร่มรื่นเมื่อเข้ามาในพื้นที่
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- ปรับปรุงพื้นที่เป็นสวนสาธารณะ - ออกแบบจุดหมายตาเพื่อเป็นการเชื่อมมุมมองพื้นที่ต่างๆเข้าด้วยกัน

วัตถุประสงค์ (Object)	-พัฒนาระบบการจราจรและการขนส่ง ภายในพื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมกับศักยภาพ และสามารถเชื่อมต่อกับระบบการจราจรเดิมและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถเชื่อมกับพื้นที่ต่างได้โดยง่าย และเข้าถึงพื้นที่ด้านในได้สะดวก
ครอบคลุมพื้นที่ถนนหลัก ถนนรองและถนนซอยต่างๆ การพัฒนาของระบบการจราจรและการขนส่ง คงไว้ซึ่งเส้นทางถนนเดิม หากแต่มีการจัดการการจราจรเพื่อไม่ให้ขัดขวางการจราจร และทำการปรับปรุงเส้นทางย่อยเพื่อเชื่อมกับที่จอดรถ และถนนหลัก รอง	
กิจกรรม (Activities)	- การขับรถเข้ามาใช้พื้นที่ - การจอดรถในพื้นที่ ชั่วคราว - การขับรถผ่านพื้นที่
ผู้ใช้ (Users)	- ผู้ใช้รถ
พฤติกรรม (Behavior)	- ต้องการความสะดวกในการใช้รถใช้ถนน - ใกล้กับพื้นที่ที่ต้องการจะไป
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การปรับปรุงถนนย่อยในบางเส้นทางให้เชื่อมต่อเส้นทางหลัก รองได้ - การออกแบบระบบ การขับรถ การจอด และการขนส่งให้สามารถรองรับผู้ใช้ในแต่ละพื้นที่ได้เพียงพอ - จัดการ และควบคุมการจราจรที่เข้ามาใช้พื้นที่

วัตถุประสงค์ (Object)	- เพื่อพัฒนาระบบทางเดินทำให้เกิดความต่อเนื่อง สะดวกสบาย สวยงามและ สร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้งาน
ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นทางเท้าทั้งหมดในโครงการ 	
กิจกรรม (Activities)	- เดินจากพื้นที่หนึ่งไปยังพื้นที่หนึ่ง - เดินเลือกซื้อสินค้า - เดินเพื่อพักผ่อน และออกกำลังกาย
ผู้ใช้ (Users)	- นักเรียน นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป - นักท่องเที่ยว - ผู้พิการ
พฤติกรรม (Behavior)	นักเรียน นักศึกษา
	- การเดินเป็นกลุ่ม พูดคุยในหมู่เพื่อนโดยทั่วไปจะเป็น ระนาบ ในเวลากลับบ้านและซื้อของ - ต้องการทางเดินที่มีร่มเงา
	ประชาชนทั่วไป
	- เดินในพื้นที่สะดวก ต้องการร่มเงา - เดินเลือกซื้อสินค้าได้สะดวก ปลอดภัย และไม่ร้อนได้ ตลอดเวลา - เดินเล่น เดินออกกำลังกาย อย่างสดชื่น ผ่อนคลาย
	นักท่องเที่ยว
	- สามารถรับรู้พื้นที่ทั้งหมดได้โดยการเดิน
	ผู้พิการ
	- สามารถใช้พื้นที่ได้อย่างปลอดภัย

โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- ออกแบบทางเดินเท้าที่มีการต่อเนื่อง ในการเชื่อมพื้นที่ต่างๆ และด้านมุมมองเพื่อเป็นจุดนำและกระตุ้นการเดิน - ออกแบบทางเดินริมถนนหลัก และถนนรอง ที่มีพื้นที่ว่างพอที่จะสามารถปลูกแนวต้นไม้ เพื่อเพิ่มร่มเงาให้กับการเดินและกำหนดช่องมุมมอง ส่วนในถนนที่มีทางเท้าแคบห้ามให้มีการรูกล้ำทางเท้า - ออกแบบทางเดินเท้าในย่านการค้า ที่ส่งเสริมการค้าตลอดเวลา และทุกฤดู สามารถเดินเลือกซื้อสินค้าได้โดยเป็นวงกลม (Loop) - ออกแบบทางเดินริมน้ำให้เป็นที่พักผ่อน และออกกำลังกาย - การออกแบบทางเท้าทั้งหมดในพื้นที่โครงการต้องมีการคำนึงถึงความปลอดภัย และผู้พิการ
---	--

วัตถุประสงค์ (Object)	-เพื่อพัฒนาให้เกิดกิจกรรมการใช้พื้นที่ที่เป็นระเบียบและเกิดสภาพแวดล้อมทางสุนทรียภาพที่เหมาะสมต่อพื้นที่และมีเอกลักษณ์
ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดในโครงการ	
กิจกรรม (Activities)	- การโทรศัพท์สาธารณะ - การจอดรถโดยสาร - การข้ามถนน - การทิ้งขยะ
ผู้ใช้ (Users)	- ทุกคนที่อยู่ และเข้ามาใช้พื้นที่

พฤติกรรม (Behavior)	- มีกิจกรรมทำในขณะที่รอ เช่น การรับทราบข่าวสารบนเตียง - มีทางเลือกในการรอ คือการยืนรอ หรือการนั่งรอ - การข้ามถนนที่เป็นระเบียบ เพื่อความปลอดภัยทั้งผู้ใช้รถและถนน - การช่วยกันรักษาความสะอาดให้กับพื้นที่
โปรแกรมการออกแบบ (Design Program)	- การออกแบบ Street Furniture ให้มีเอกลักษณ์ - ออกแบบพื้นที่ที่ใช้ในการรอให้มีพื้นที่ที่เพียงพอกับพฤติกรรม เช่น การยืนรอและการนั่งรอ รวมถึงเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้ที่รอมีกิจกรรม เช่น เส้าโทรศัพท์ และป้ายไฟที่จับบอกลายของรถโดยสารที่กำลังจะมา - ออกแบบช่องเปิดที่ได้เป็นทางข้ามถนน ให้เป็นจุด รวมถึงไฟสัญญาณให้คนข้ามถนน - จัดวางตำแหน่งและจำนวนของถังขยะ ให้เหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ต่างๆ รวมถึงจุดพักขยะของผู้อาศัยในพื้นที่ ประกอบกับการควบคุมและการกำหนดเวลาที่จะนำขยะมาพัก

ตารางที่ 7.1 แสดง Design Program และ Behavior Program

7.4 ทางเลือกการออกแบบ (Alternatives of Design)

ทางเลือกในการออกแบบได้นำแนวความคิดต่างๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 7.2 เรื่องแนวความคิดในการออกแบบ เลือกแบบที่ดีที่สุดมาแสดงในหัวข้อนี้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

ทางเลือกด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

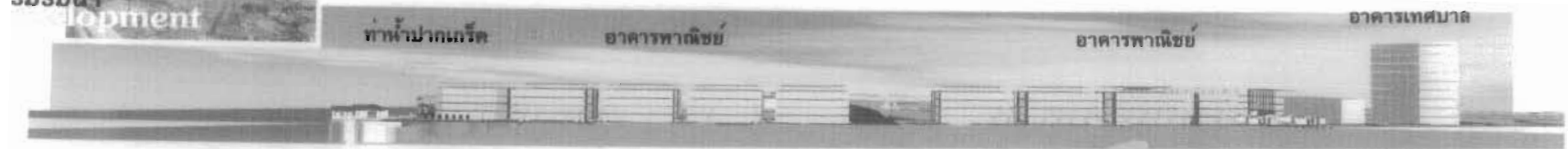
เกณฑ์การเลือกการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ การใช้ประโยชน์จากศักยภาพเดิมของพื้นที่ การปรับปรุงพื้นที่ว่าง พื้นที่ที่ให้บริการบริการต่างๆ การเชื่อมโยงของพื้นที่เป้าหมาย การตอบสนองของกลุ่มผู้ใช้ระดับต่างๆ ซึ่งจากแนวความคิดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้ง 3 แบบ แบบที่ 2 สามารถตอบสนองเกณฑ์การเลือกได้มากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องการใช้พื้นที่ การตอบสนองของกลุ่มผู้ใช้ และการเพิ่มมูลค่าที่ดิน ซึ่งส่งผลต่อรายได้ของเทศบาลที่จะตามมา ดังแสดงไว้ที่แผนที่ 7.8

ทางเลือกด้านการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หลังจากได้ทางเลือกด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะได้ทางเลือกด้านการจัดการการใช้ที่ดิน ซึ่งทั้ง 2 หัวข้อจะสัมพันธ์กัน ดังแสดงไว้ที่แผนที่ 7.9

ทางเลือกด้านการออกแบบจินตภาพโครงการ

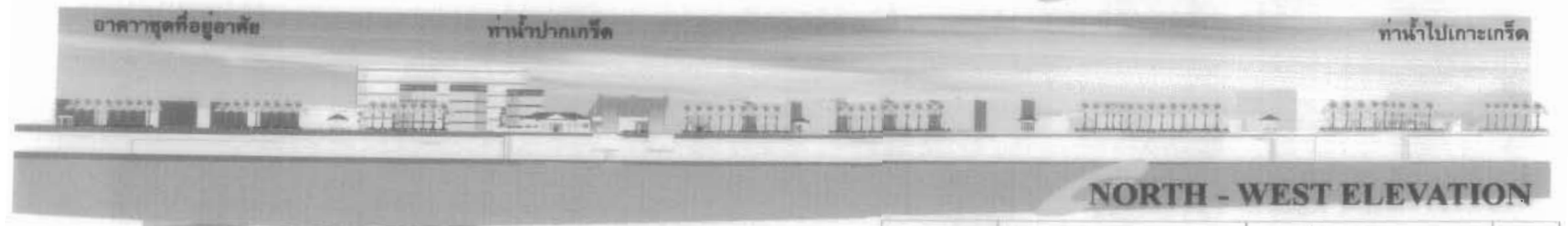
เกณฑ์การเลือกได้มีการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์การออกแบบ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งจากแนวความคิดที่ 1 สามารถตอบสนองหัวข้อดังกล่าวได้ในเรื่องของการเชื่อมโยงพื้นที่ดีกว่าแบบที่ 2

SOUTH - WEST ELEVATION

SOUTH - WEST ELEVATION

NORTH - WEST ELEVATION

	THESIS RESEARCH : โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบนิเวศเมืองและพื้นที่เมืองใหม่	วิทยาลัยการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ฉบับที่
--	---	--	---------

รูปภาพที่ 7.8 แสดงรูปด้านแบบร่างโครงการ

ปากเกร็ด เน้นให้เกิดระบบทางเดิน
มากขึ้น การจัดที่จอดรถส่วนกลางที่
พอเพียง ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์
ของย่าน รวมถึงควบคุมให้เกิดความ
เป็นระเบียบในพื้นที่

MASTERPLAN
scale 1 : 1000

ร้านอาหารริมน้ำ
ชุมชน
ชุมชน
ท่าเรือข้ามฟาก
สวนสาธารณะ

วัดประมัยยิกาวาส
โรงเรียนมูลนิธิปากเกร็ดวิทยา

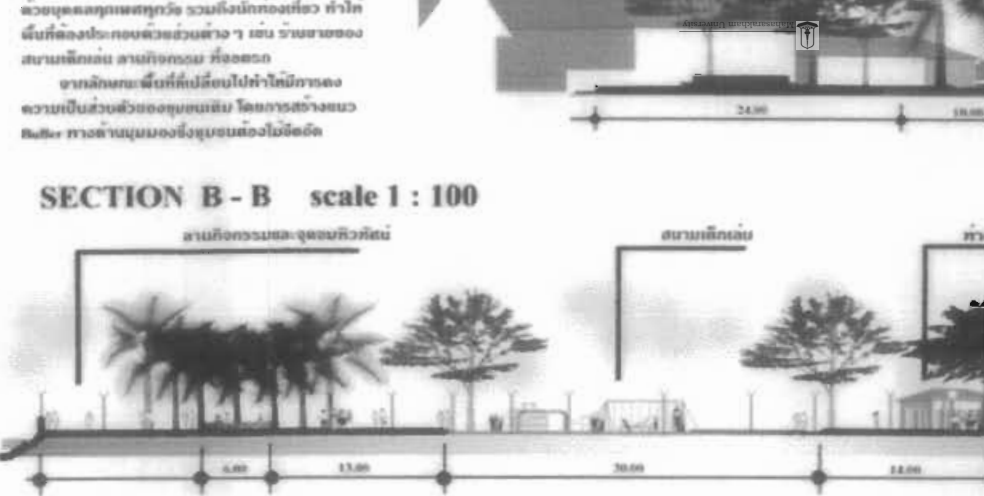

แผนที่ที่ 7.12 แสดงผังแม่บทของโครงการ

NAKORN PAKRET MUNICIPALITY WATERFRONT and COMMERCIAL DISTRICT DEVELOPMENT

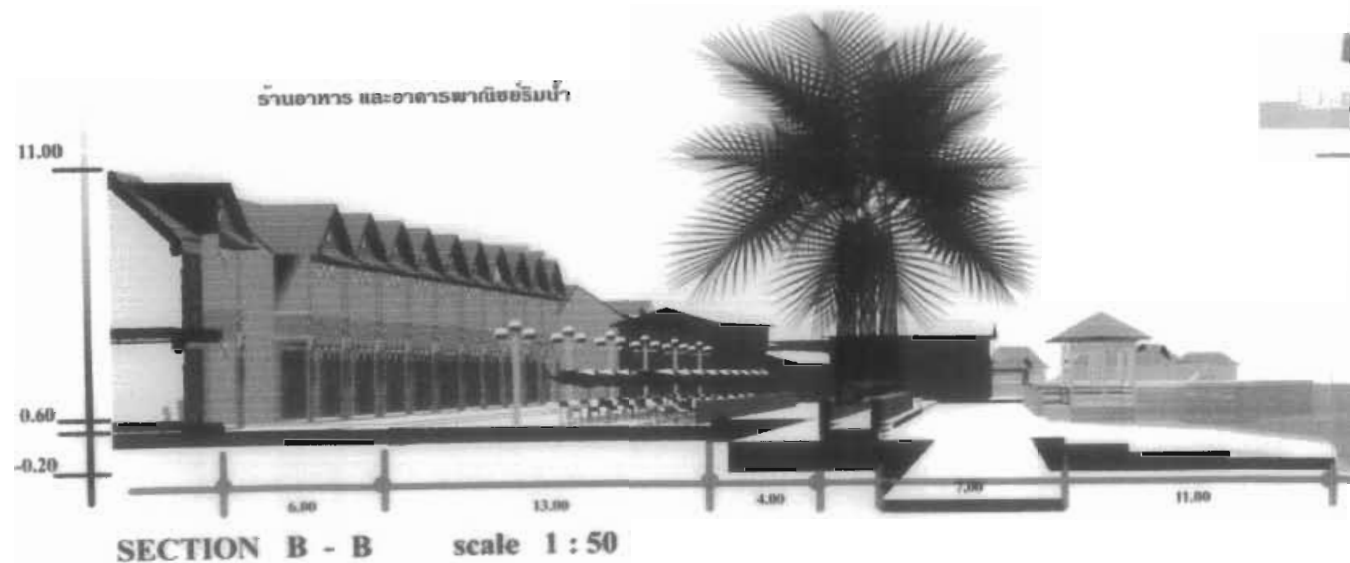
รูปภาพที่ 7.9 แสดงรูปด้านของโครงการ

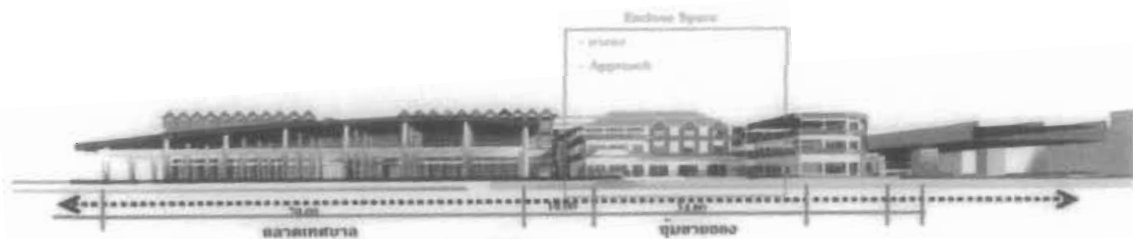
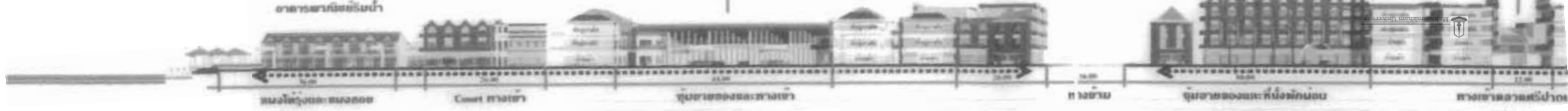
รูปภาพที่ 7.10 แสดงแบบขยายสวนสาธารณะ

NAKORN PAKRET MUNICIPALITY WATERFRONT and COMMERCIAL DISTRICT DEVELOPMENT

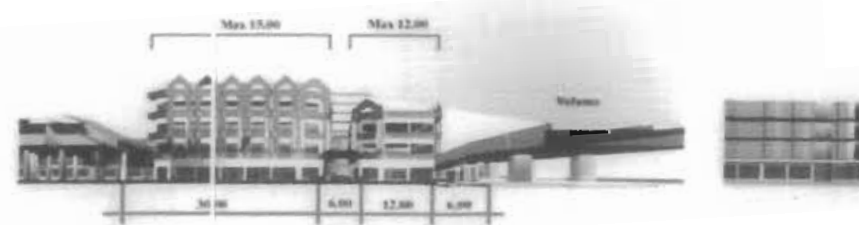
แบบขยายพื้นที่ริมน้ำ บริเวณท่าหน้าปากเกร็ด

รูปภาพที่ 7.11 แสดงแบบขยายพื้นที่ริมน้ำ

SECTION B - B scale 1 : 200

SECTION C - C scale 1 : 200

รูปภาพที่ 7.12 แสดงรูปตัดส่วนต่างๆ ในโครงการ

NAKORN PAKRET MUNICIPALITY WATERFRONT and COMMERCIAL DISTRICT DEVELOPMENT

PERSPECTIVE

1

2

รูปภาพที่ 7.13 แสดงพื้นที่เป็นอาคารพาณิชย์ในโครงการ

SECTION A - A scale 1 : 100

SECTION B - B scale 1 : 100

Facade & Sign controll

Streetfurniture

Bollard & Crossway

Busstop

Phonebooth

Pavement

Light

รูปภาพที่ 7.14 แสดงการควบคุมอาคารและแบบขยายต่างๆ

NAKORN PAKRET MUNICIPALITY WATERFRONT and COMMERCIAL DISTRICT DEVELOPMENT

PHASING

การพัฒนาช่วงที่ 1 ปี พ.ศ.2546-2549

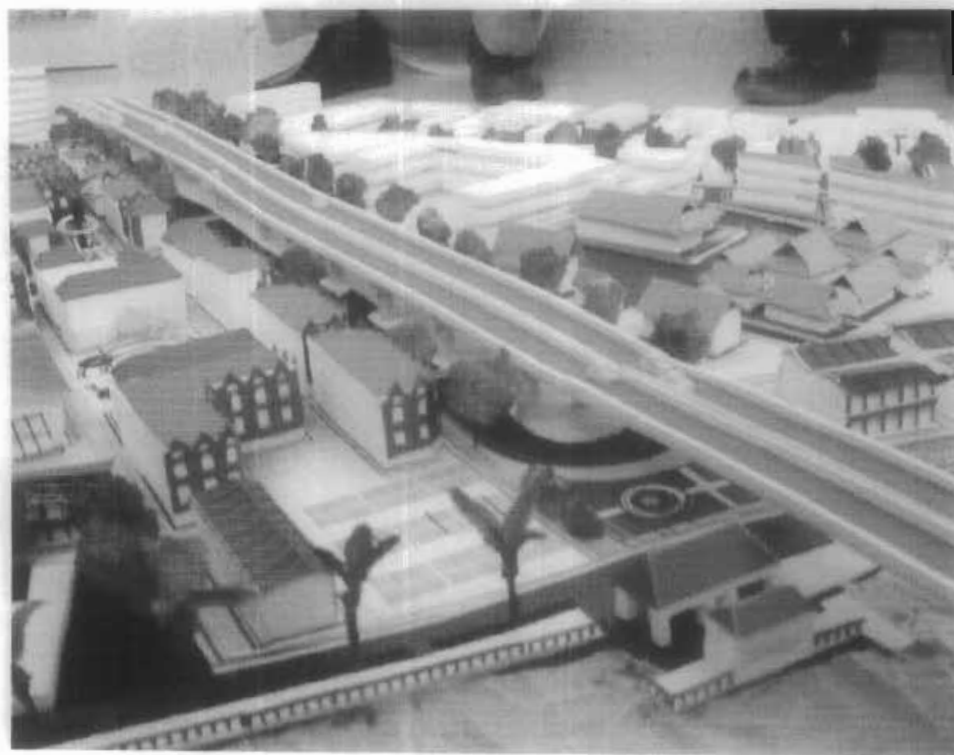
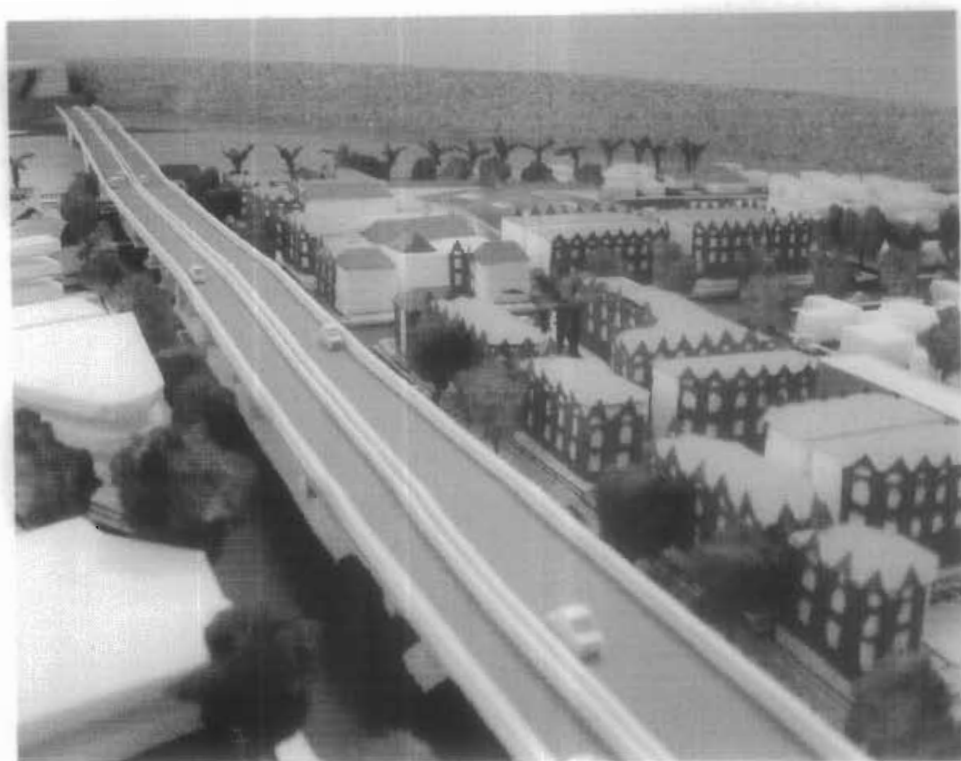
แผนการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพของพื้นที่
ซึ่งครอบคลุมพื้นที่การพัฒนาพื้นที่ รวมถึงการ
ปรับพื้นที่ให้เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการ
พัฒนา

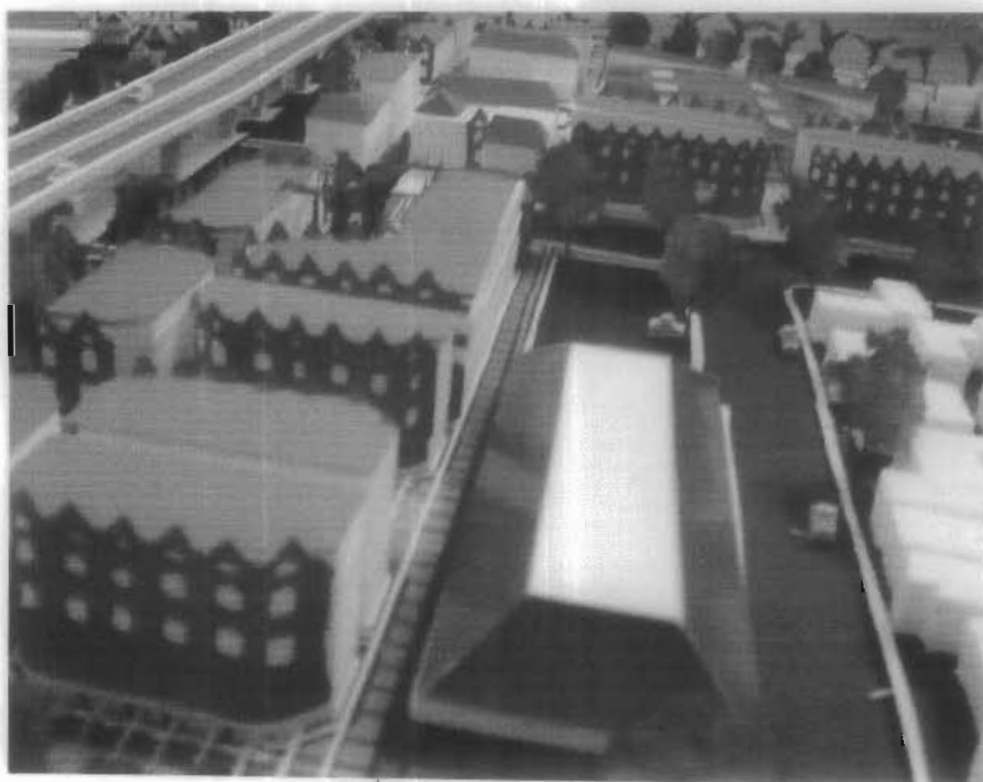
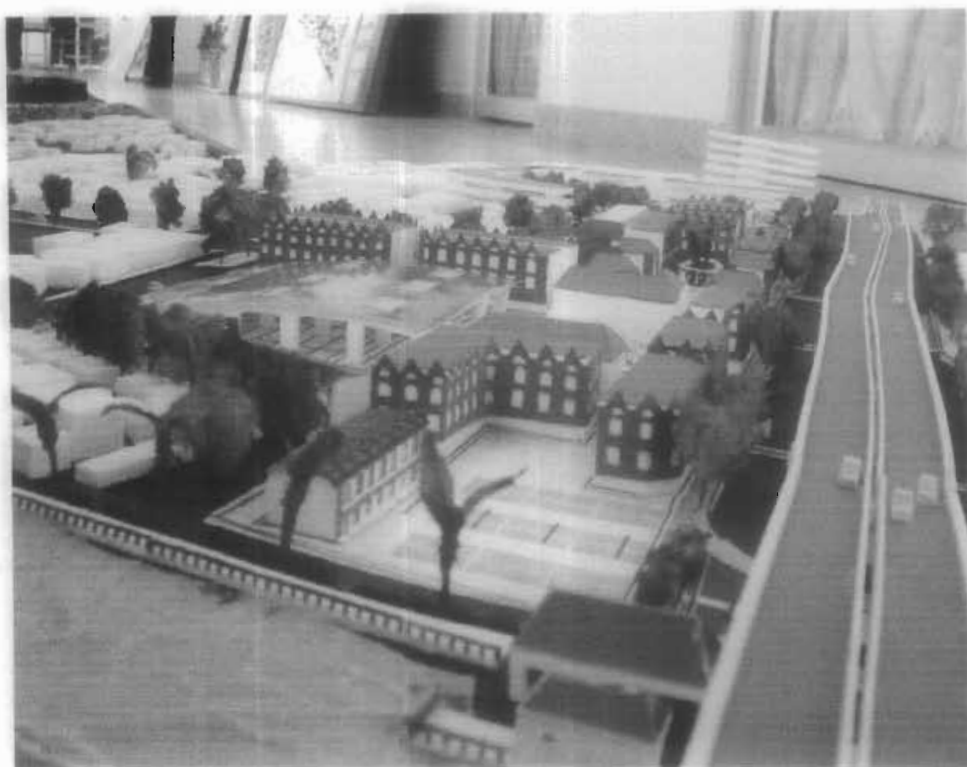

การพัฒนาช่วงที่ 2 ปี พ.ศ.2549-2552

แผนการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพของพื้นที่
ซึ่งครอบคลุมพื้นที่การพัฒนาพื้นที่ รวมถึงการ
ปรับพื้นที่ให้เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการ
พัฒนา

ภาพที่ 7.16 แสดงภาพจากหุ่นจำลอง

7.8 สรุปการออกแบบ และผลการศึกษา

การออกแบบโครงการปรับปรุงย่านพาณิชย์กรรมริมน้ำ บริเวณเทศบาลนครปากเกร็ด ได้มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบกับแนวความคิดต่างๆ เพื่อนำมาสู่การออกแบบ ซึ่งลักษณะการออกแบบเป็นการคาดการณ์เหตุ และสภาพแวดล้อมล่วงหน้า เนื่องจากสภาพของพื้นที่ในปัจจุบันถือเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีปัจจัยจากโครงการพัฒนา ดังนั้นการออกแบบได้คิดถึงสภาพของพื้นที่ในอนาคตที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง อันมีผลจากโครงการพัฒนา ด้วยเห็นว่าเป็นโครงการที่มีผลต่อคนส่วนมาก

ผลจากการศึกษาพบว่าโครงการต่างๆ นั้นเข้าสู่กระทรวงและได้อนุมัติกำหนดระยะเวลาของโครงการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงทำการศึกษาสภาพพื้นที่จริงทั้งจากการสำรวจพื้นที่และเก็บแบบสอบถามจากผู้ที่อยู่ในพื้นที่ และผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ พบว่าไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าวเนื่องจากไม่ต้องการเสียพื้นที่ประกอบอาชีพของตน ทำให้การออกแบบได้มีการคำนึงถึงผู้ที่เสียหาย จึงได้มีการออกแบบพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ให้เกิดประโยชน์สามารถทดแทนพื้นที่ที่สูญเสียได้เพียงพอ ประกอบกับได้ทำการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์สามารถรองรับคนในชุมชน รวมถึงสามารถดึงประชาชนจากแห่งอื่น รวมถึงนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนที่ช่วยให้กิจกรรมการค้ายังคงอยู่และดีขึ้น

7.8.1 Design Checklist

ดังที่สรุปการออกแบบ และผลการศึกษา ได้รวบรวมแนวความคิดและข้อมูลต่างๆ แสดงไว้ใน การออกแบบซึ่งประกอบด้วย

- 1.ผังแม่บท (Master Plan)
- 2.รูปด้าน (Elevations)
- 3.รูปตัด (Sections)
- 4.แบบขยาย (Details)
- 5.ทัศนียภาพ (Perspectives)
- 6.หุ่นจำลอง (Model)
- 7.แบบเสนอแนะ (Design Guideline)

7.8.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา การออกแบบ และแนวทางการศึกษาในลำดับต่อไป

การทำโครงการนี้การใช้แนวความคิด รวมถึงสูตรคำนวณต่างๆ ได้มีการเลือกมาจากหนังสือ และวิทยานิพนธ์จากสถาบันต่างๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นแหล่งในการคิดคำนวณและค่าต่างๆ ที่จำเป็นต่อการออกแบบ ส่วนต่างๆ ในพื้นที่โครงการ ซึ่งทำให้การออกแบบมีความเป็นไปได้ของโครงการสูง

ซึ่งแนวทางในการศึกษาลำดับต่อไปในพื้นที่โครงการ ต้องรอดูสภาพแวดล้อมในอนาคตเนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่คาดการณ์เหตุล่วงหน้าดังที่กล่าวมาแล้วซึ่งอาจจะเป็นไปตามแบบที่ได้นำเสนอหรือไม่ก็เป็นได้

บรรณานุกรม

- กำพล สีกา. การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางพัฒนา ย่านพาณิชยกรรมและบริการ:กรณีศึกษาเทศบาลเมือง
ขอนแก่น. หน้า 16 – 20
- เกียรติ จิระกุลและคนอื่นๆ. ตลาดในกรุงเทพมหานคร: การพัฒนาและการขยายตัว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525
- การผังเมือง, กรม. ทฤษฎีและความรู้ทางด้านผังเมือง. กรุงเทพฯ : กรมผังเมือง, 2544
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. ภาพรวมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย
(เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา). กรุงเทพฯ : 2542
- วราญ นาทะสิริ. โครงการปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำชุมชนเมืองศรีราชา. การปฏิบัติการออกแบบชุมชนเมือง 2 ภาค
วิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นในระดับจังหวัดและระดับอนุภาค, ภาพรวมการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมไทย
- สัจจา พุกสกุล. โครงการพัฒนาย่านพาณิชยกรรมใหม่เมืองนครปฐม. รายงานวิชาการออกแบบชุมชนเมือง 3
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2538
- เทศบาลนครปากเกร็ด, แผนพัฒนาเทศบาลนครปากเกร็ด ระยะ 5 ปี. เทศบาลนคร, 2545